

UNIVERSITATEA LIBERĂ ÎNTRENAȚIONALĂ DIN MOLDOVA

Andrei GALBEN

ULIM: 1992 – 2002

PAGINI DIN ISTORIE

СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ

Chișinău -2003

Cuprins:

Prolog.....	
Apariția învățământului de alternativă în Republica Moldova.....	
Constituirea, consolidarea și dezvoltarea ULIM. Fondatorii	
Formarea contingentului de studenți și profesori. Situația în ajunul acreditării.....	
Baza tehnico-materială.....	
Conceptul educațional.....	
Relațiile cu administrația publică municipală.....	
Licențierea și acreditarea.....	
Relațiile cu administrația publică centrală	
Medicina la ULIM – opt ani de confruntare.....	
ULIM în sistemul relațiilor universitare internaționale.....	
Recunoașterea națională și internațională.....	
Palmaresul Doctorilor <i>Honoris Causa</i> ULIM.....	

Un obsedant deceniu cucerit de ULIM

E necesar să te gândești la trecut, pentru a înlătura unele ademeniri ale prezentului – este, cu siguranță, leit-motivul imprimat de academicianul Andrei Galben volumului “ULIM 1992–2002. Pagini din istorie”. Beneficiind de o compartimentare excelentă, riguros structurate ideatic și tematic, surprinzând reușit cele mai relevante momente nodale de zbcium perpetuu ale Universității Libere Internaționale din Moldova, paginile ce urmează sunt mai mult trăite gnomic decât scrise. Prin intermediul documentului veridic, al actului autentic se întreprind fidele reconstruiri ale cadrului istoric propriu-zis, se remodelează evenimentele pasionate de la începutul anilor '90, se meditează asupra rosturilor romantice ale primilor guvernanți post-sovietici din Republica Moldova. Aspectele supuse unei analize lucide gravitează, însă, în jurul unui *axis mundi* – Universitatea Liberă Internațională din Moldova. Putem afirma răspicat: ULIM a resimțit cel mai tare, ca nici un alt centru universitar de la noi, toate seismele puse la cale de cei care s-au perindat, de cele mai multe ori amatoricește, pe scena politicului, atât de grotesc în acest spațiu inundat de tragism.

Odată cu declanșarea mișcării de eliberare națională era inevitabilă identificarea unor inedite și, în același timp, salvatoare soluții pentru salvagardarea și renașterea procesului educațional de la noi.

În această ordine de idei, eforturile unui grup de profesori universitari, academicieni și oameni de afaceri din Republica Moldova, în frunte cu Andrei Galben, de a fonda Universitatea Liberă Internațională din Moldova (ULIM) a constituit un eveniment veritabil, pe cât de așteptat, pe atât de imperios necesar. O lume întreagă a salutat apariția acestui *copil al reformelor democratice*, considerând absolut necesară impulsivitatea creșterii potențialului uman în sfera învățământului nostru superior. Și pe bună dreptate, căci formele existente atunci în sistemul universitar erau desuete, se cramponau într-o serie de elemente ineficiente, perimate materialicește și, mai ales, spiritualicește.

Însă, nimeni, dar absolut nimeni (cu excepția unui grup restrâns de entuziaști-kamikaze, ce au demarat valorificarea acestei “odisei” extrem de primejdioase și cu sorți de izbândă discutabile) nu-și putea imagina că ULIM, în scurt timp, va desființa preceptele inoperante ale sistemului de învățământ universitar, propunând un veritabil model “oxfordian”. Prea mulți, și volumul prezintă expres aceste realități, au crezut în “zborul frânt” al echipei academicianului Galben, prea mulți au așteptat clipa descumpănitoare a pierzaniei.

Parcursul fulminant al ULIM s-a soldat cu edificarea unor centre-model educaționale, culturale de anvergură europeană, biblioteci ultramoderne, săli cu computere și aparataj

superperformant, mediatecă, impresionant centru sportiv, campus, parteneriat strategic cu cele mai prestigioase universități din lume, prezența permanentă la ULIM a unor somități profesionale, includerea în circuitul de elită al învățământului superior european, conferirea titlurilor de *Doctor Honoris Causa* unor personalități distincte de pe mapamond, instituirea unor Premii de Excelență în domeniul literaturii, artelor, științei și tehnicii etc.

Subtil analist, istoriograf al propriei ființe, Andrei Galben devine acum și biograful, autorizat de destin, al Universității Libere Internaționale din Moldova. Căci, până într-un punct, soarta acestui minunat Templu al Înțelepciunii se contopește cu însăși rectorul ULIM. De ce până într-un punct? Fiindcă amplitudinea creării și re-modelării altor destine universitare îl metamorfozează iminent pe Andrei Galben într-un luptător, statut ce a presupus și presupune multiple riscuri asumate.

Cele 12 capitole-incursiuni ale volumului (**Apariția învățământului de alternativă în Republica Moldova**), **“Constituirea, consolidarea și dezvoltarea ULIM. Fondatorii.”**, **“Formarea contingentului de studenți și profesori. Situația în ajunul acreditării”**, **“Baza tehnico-materială”**, **“Conceptul educațional”**, **“Relațiile cu administrația publică municipală”**, **“Licențierea și acreditarea”**, **“Relațiile cu administrația publică centrală”**, **“Medicina la ULIM – opt ani de confruntare”**, **“ULIM în sistemul relațiilor universitare internaționale”**, **“Recunoașterea națională și internațională”**, **“Palmaresul Doctorilor *Honoris Causa* ULIM”**) radiografiază *ad radices* evoluția ULIM și consemnează, la modul grav, involuția celor care au rămas captivii vetustelor metode și experiențe politice, sociale, educative, de tristă pomină.

ULIM este acel pom al cunoașterii binelui, încărcat cu rod, în care, menționează Andrei Galben, se aruncă cu pietrele mâniei și invidiei, din pumnii încleștați ai celor fără de nici un Dumnezeu. Căci cum altfel poți califica gestul nemernic al unor rătăciți de a lovi cu bestialitate în destinul generației noastre de mâine? Cine are dreptul, se întrebă revoltat autorul, să solicite cazon perpetuarea la nesfârșit a timpurilor negre, a vicistitudinilor amare? Cine este acel spân mincinos care vrea noapte continuă peste Republica Moldova? Parcurgând cu atenție filele cărții, veți afla că, de fapt, ei sunt mai mulți, doar că nu se încumetă, decât rareori, să își afișeze rânjetul diabolic și, fără înconjur, adevăratele intenții. Veți cunoaște *castele de influență* care zădărnicesc inițiativa privată, vorbind despre dragostea nețărmurită de țară și boscorodind, îmbuibând opinia publică, cu pretinsul pericol pe care l-ar prezenta ULIM.

Doar niște minți bolnave, atinse rău de morbul cadaveric, nu-și pot da seama că se atentează astfel nu atât la demnitatea ULIM, cât se complatează la viitorul nostru. În consecință, Andrei Galben se dedă unei veritabile ieremiade amare, deconspirând răul infinit ce guvernează peste destinele noastre, rătăcite de atâta înstrăinare și dezmăț. Capitolul despre Medicina la ULIM conține,

finalmente, un adevăr crunt, dar purificator: orice e posibil cât te afli în slujba răului și îți primești cu regularitate solda din partea diavolului. Sabia lui Damocles atârnă amenințător deasupra capetelor buimace ale acestor impostori și aventurieri!

Odată lecturat acest volum – confesiune, devine limpede că ULIM va rezista tuturor acestor intemperii, va suporta cu stoicism tirul necruțător al “artileriei” minciunii. Nu e decât o încercare, peste care Andrei Galben și întreg corpul profesoral-didactic va trece cu smerenie și discernământ. Nu se poate ca un Pantheon al Educației și Științei să fie spulberat și răpus de venitul unor prizăriți, cu ifose, și celebri sforari – matrapazlăcari.

Potențialul uman de la ULIM, relevat cu măiestrie pe parcursul întregii cărți, denotă că ne aflăm în fața celei mai reprezentative instituții de învățământ superior din Republica Moldova. Inițiativa privată, în care peste 60% dintre studenții autohtoni își efectuează studiile din contul ULIM, nu este oare acea renaștere a țării pe care o așteptăm de atâta amar de vreme? Poate cineva opri renașterea țării, poate înfrunta cineva viitorul? Răspunsurile la aceste ardente întrebări le prezintă omul care a schimbat clipa, a modificat conștiința educației autohtone, imprimându-i un profund caracter european și trans-atlantic totalizator: Andrei Galben.

Exuberant și spontat, semeț și lucid, tenace și impetuos, rectorul ULIM se autodefinește drept un *rebel*. Domnia Sa excelează prin amplificarea dimensiunilor umane, transfigurându-le, transsubstanțindu-le, imprimându-le conotații inedite, dinamic vizionare, în fine – confundându-se, totalmente, cu destinul tumultos al acestui Neam.

Andrei Galben, prin intermediul volumului “ULIM 1992-2002. Pagini din istorie”, devine exemplul cel mai concludent al noii viziuni reformatoare, ce denotă caracteristici funcționale, stringent necesare societății noastre la compartimentul educației (a se citi – al viitorului).

Fire profund religioasă, cunoscând din interior înțelepciunea strămoșilor, Andrei Galben caută în toate câte le vede și face tâlcul adevărat și adânc al lucrurilor. Re-zidește manolic citadela educației și științei, zidindu-se, el, între pereții inexpugnabili ai acestui minaret total. În dimineți devreme, pline de asperitate, aleargă să audă zbuciumul, sufletul cetății, să-i răspundă profetic, oracular și să-i ofere balsamul propriei înțelepciuni. Și cu cât schelele se ridică mai sus spre înălțimile cerului, cu atât simte mai adânc Tăria Demiurgului și, în crepuscuri serafice, adună pietrele aruncate de dușmani, continuându-și în tihnă și pace Zidirea cea Plină de Har – Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

PROLOG

Evenimentele și faptele, expuse în această lucrare, poartă amprenta unei ediții biografice.

Am apelat la această formă de expunere a realităților, care în viziunea noastră pot reda veridic tabloul apariției, consolidării și dezvoltării Universității Libere Internaționale din Moldova (ULIM).

Ne-am străduit să redăm conținutul unor documente și acte ale administrației publice municipale și centrale, păstrând integral limba și stilul de expunere. Dacă astăzi conținutul unor materiale, emise de Cancelaria publică în anii 90, par a fi ridicole, nu trebuie să ne mire.

În primii ani de creare a instituțiilor publice din Republica Moldova în aparatul de stat erau încadrați funcționari cu o competență limitată și o cunoaștere proastă a limbii de stat.

Normele de drept național fie că lipseau, fie că existau, dar nu erau aplicate, iar în alte cazuri chiar ignorate. Interesele de grup au dominat, astfel fiind scoase la suprafață unele din atributele și modul de viață ale elitei de partid și celei consângene.

Conținutul lucrării date constituie o pagină din copilăria nu doar a Universității Libere Internaționale din Republica Moldova, ci a intelectualității și savanților tânărului stat suveran și independent.

ULIM a început să activeze în condițiile unei mentalități libere, dar foarte greu de conceput fără tutela culturii și ideologiei imperiale, de care majoritatea au fost dominați.

Ediția dată constituie doar o expunere fragmentară a problemei sociale stringente –intelectualitatea și știința din Republica Moldova în perioada de tranziție.

1. APARIȚIA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE ALTERNATIVĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Ideea fondării Universității Libere Internaționale din Moldova a fost cauzată de o diversitate

de motive și factori cu caracter subiectiv și obiectiv.

Până la 1985, adică până la demararea procesului “*perestroicii*”, am avut posibilitatea să studiez variate materiale și documente, inclusiv din fondurile speciale, ce vizau activitatea centrelor educaționale universitare occidentale. Am fost copleșit de realitatea învățământului universitar privat din unele țări occidentale, SUA și Japonia, de diversitatea acestuia și de statutul său juridic.

Fiind educat de ideologia marxist-leninistă, am încercat să găsec răspuns la întrebarea – cum a fost posibil ca instituția privată să fie sprijinită financiar în SUA și Japonia din bugetul statului? Concomitent m-au frământat și multe alte întrebări, la care, căutând răspunsul, le-am materializat în condițiile Republicii Moldova, conceptul îmbrăcând o formă spirituală calitativ inedită.

Însă toate tentativele mele de a realiza implementarea unei instituții private în anii 80-90 au eșuat. Lipseau multitudinea factorilor universitari: potențialul științific și didactic, baza tehnico-materială (chiar la nivel incipient), cadrul juridic și, desigur, conștiința academică occidentală. De altfel, până la 1991, adică până la destrămarea URSS, părea ridicolă însăși ideea unei instituții private de învățământ superior. În discuții cu unii colegi de breaslă și nu numai ideea respectivă era calificată drept utopică. Interpretările erau dintre cele mai peiorative, iar, în unele cazuri, chiar jignitoare.

Între timp s-au cristalizat mai multe motive și factori, care au determinat apariția ULIM-ului.

Primul factor. O zicală veche spune “Sângele apă nu se face”, iar altă maximă populară cunoscută susține “Ce semeni, aceea răsare”. Sunt și eu copil al părinților mei, Catinca și Ilie Galben, țărani înțelepți de pe malurile râului Iligacea, afluent al Răutului. Este incontestabilă importanța formațiunii mele, care a început în școala primară din satul natal Slaveanca și a continuat în cea medie incompletă din Bălășești, apoi în școala medie din comuna Pepeni județul Bălți, cât și, ulterior, studiile universitare la facultatea de istorie a Universității de Stat “V.I.Lenin” din Chișinău. Dar sunt ferm convins că școala părinților mei și educația, care mi-au acordat-o, reprezintă fundamentul constituirii mele ca personalitate integră, bine orientată în timp și spațiu, capabilă să analizeze și să genereze valori. Nu voi conțeni să mă închin memoriei părinților mei și să le exprim eterna mea recunoștință pentru marea lor operă de cultivare a calităților umane de preț, exponenții cărora au fost ei înșiși – curaj, probitate morală, perseverență, dragoste față de pământul natal, țară și neam, stima pentru tot ce-i sfânt și credința în Bunul Dumnezeu, care le rânduiește și le hotărăște pe toate. Drept simbol al jertfirii dăruirii necrupețite al tuturor părinților de origine rurală care și-au crescut fiicele și feciorii în spiritul Sfintei Scripturi și i-au trimis în lume să semene știința de carte și înțelepciune, consătenii mei au decis să acorde gimnaziului din localitate numele părinților mei

Catinca și Ilie Galben.

Am fost educat cu dragoste față de oameni și respect față de proprietatea privată, “cultivat” cu sentimente și calități preluate de la părinți. Mama, de proveniență negustorească, avea o atitudine deosebită pentru proprietatea ce-i aparținea și pentru care a muncit din greu. Această atitudine a fost ridicată de ea la nivel de dogmă sacră. Căsătorindu-se, a primit în calitate de zestre de la bunicii mei 8 fălci de pământ, 120 oi, 4 cai, 2 boi, 1 plug și 1 car. Pentru acel timp toate acestea constituiau o avere mare, dar ulterior au devenit proprietatea colhozului. Mama se mândrea mult cu originea sa și mereu regreta că calitățile de gospodar fusesse în mare parte știrbite odată cu transmiterea bunurilor materiale gospodăriei colective - colhozului. Or, mândria ei a fost pusă la încercare de conducerea colhozului din localitate, care în vara anului 1964, pentru nesupunerea mamei și în scopul de a o îngenunchea, a tras o brazdă cu un tractor în grădina noastră. Evenimentul nefast a rămas ca o pată neagră în memoria mea. Am jurat să mă răzbun cu orice preț. Au trecut anii și acest gând al răzbunării mi-a fost deturnat, poate cu ajutorul Domnului, căci eu m-am obligat să nu fiu părtaș la fărădelegile omenești, ci să urmez sfaturile părinților întru propășirea binelui pe această palmă de pământ mult pătimită de-a lungul istoriei.

Tatăl meu provenea din țărani liberi și avea calități deosebite. Era cunoscut în împrejurimi ca un iscusit constructor și meșter popular în prelucrarea pietrei. Admir și acum abilitatea tatălui de a face schițe, proiecte, calcule sofisticate a viitoarelor construcții, fără să fi avut studii speciale în domeniu. L-a înzestrat Dumnezeu cu un har deosebit. A izbutit pe parcursul vieții sale să zidească peste 400 de case, beciuri și alte construcții din piatră în perimetrul Orhei – Florești – Fălești – Telenești. A muncit din zori până-n noapte, dar munca sa, cred, a fost prea puțin răsplătită. Deși era calificat în satele din împrejurimi drept “*kulak*” (chiabur). Tata se evidenția prin gospodăria, pe care o avea, era respectat și apreciat pentru munca prestată. Probabil, de la el am moștenit dragostea pentru construcție, ca, de altfel, și fratele meu, care în calitate de preot înalță o biserică în sectorul Dacia din orașul Bălți.

Ambii părinți, prin “prelegerile” lor impregnate de maxime și vorbe din bătrâni, au ilustrat încă în copilărie toate domeniile vieții și activității umane. Aceste lecții mi-au servit, servesc și-mi vor servi drept etalon în toate realizările mele.

Al doilea factor. Încă din anii studenției am încercat să studiez și să sensibilizez fenomene puțin cunoscute, dar care ofereau posibilitatea ca autorul cercetării efectuate să se evidențieze. În primii ani de studii la Facultatea de Istorie am realizat cercetări în domeniul arheologiei, descoperind mai multe așezări din epoca bronzului și cea medievală, fapt confirmat în publicațiile de specialitate. Însă, înțelegând că arheologia nu poate deveni pentru mine domeniul preferențial de

promovare personală, am început studiile în domeniul istoriei economice. Teza mea de licență a fost dedicată reformei agrare din sudul Basarabiei de la 1864. Pentru prima dată am încercat să aplic metode matematice de calcul în studiul științific umanist. Am reușit. Președintele Comisiei examinării de stat, pe atunci directorul Institutului de Istorie al Academiei de Științe din RM, doctorul în științe Boris Vizer (ulterior mi-a devenit partener în jocul de șah și coleg de serviciu la facultate), mi-a propus să-mi continui studiile la aspirantura institutului, pe care Domnia sa îl conducea. A fost prima și ultima realizare din viața mea, pe care am dobândit-o grație meritelor proprii fără o rezistență acerbă din partea oponenților și a societății.

A venit timpul studiilor la aspirantură, azi doctorantură. Deoarece temele propuse pentru cercetările științifice în cadrul institutului de istorie se axau preponderent în jurul problemelor ce urmau să idealizeze autoritățile publice sovietice și activitatea partidului comunist, m-am eschivat în mod tacticos de la ele, plasându-mi interesele științifice în domeniul istoriei dreptului, puțin cunoscut în acea perioadă, dar foarte prestigios în Rusia de până la 1917, în România de până la 1944, domeniu de mare valoare științifică și în Franța, Germania, Italia etc.

Aria de cercetare menționată nu se încadra în planurile de cercetare științifică ale Institutului de Istorie, ba nici ale altor instituții socio-umane ale Academiei de Științe sau de învățământ superior. Însă apăruse o mică speranță - acordul la studiile prin aspirantură în cadrul Secției de Etnografie și Arheologie – unitate științifică care aparținea Academiei de Științe. A fost nevoie de un ordin special, semnat de președintele Academiei de Științe, de reprofilare a unui loc din aspirantura secției de etnografie și arheologie anume pentru tema mea de cercetare. Mai mult decât atât: au fost confirmați în calitate de conducători științifici doi savanți notorii, somități ale științei de atunci – Pavel Sovetov, distins teoretician al dreptului și istoriei, și Valentin Zelenciuc, renumit etnograf.

Deoarece tema de cercetare se afla la intersecția a trei câmpuri disciplinare și ținea de un domeniu neexplorat în știința sovietică – istoria dreptului, am fost nevoit să susțin șase examene de candidat, în timp ce colegii mei susțineau doar trei. În mod conștient evoluționez pe calea eventualelor confruntări de opinii savante, fapt ce mi-ar fi permis, fără îndoială, să-mi promovez opțiunea și să mă afirm în calitate de cercetător perseverent.

Imediat după confirmarea temei de cercetare științifică au apărut și primele semne de critică vehementă, care își trăgeau rădăcina din sentimentul etern al invidiei. M-am confruntat cu fenomenul propriu omului în toate epocile și societățile – rezistența la tot ce este inedit, progresist și creator.

Studiile științifice puteau fi recunoscute ca atare dacă erau publicate în revistele de

specialitate sau monografiile, aprobate de structurile adiacente ale autorităților republicane și unionale. Din cauza că tema mea de cercetare cuprindea mai multe câmpuri disciplinare toate studiile științifice urmau a fi discutate și aprobate de trei instituții științifice ale Academiei de Științe. Era necesar ca de unul singur să străbat un zid din fier-beton. În timpul dezbaterilor din cadrul consiliilor de specialitate fiecare din participanți se străduia să se evidențieze în fața superiorilor prin critici cât mai acerbe la adresa studiilor efectuate. Foarte frecvente erau cazurile când însuși conducătorii științifici, care dirijau cercetarea mea, se “confruntau” între ei, iar în ultima perioadă în preajma susținerii publice a tezei mele de candidat în științe, azi doctor în științe, conducătorii științifici nu comunicau între ei. Erau certați chiar și atunci când și-au pus semnăturile pe manuscrisul primei mele monografi, expediate la editură.

Al treilea factor. După revoluția din 1989, ce s-a produs în România, la București se constituie Universitatea Ecologică (instituție privată). În fruntea ei vine un profesor întreprinzător pe nume Dolfi Drimer. El izbuteste să încheie un acord cu ministrul învățământului din RM, pe atunci domnul Nicolae Matcaș, ce stipula inaugurarea la Chișinău a unei filiale a acestei instituții. Întreprinderea “Valeologia”, condusă de V.Usturoi, se angaja să sponsorizeze activitatea filialei respective, iar scriitorul Serafim Saka subsemnase acordul sus-menționat în calitate de decan. De remarcat faptul că acest act a fost aprobat de Președintele RM din acea perioadă, domnul Mircea Snegur. Despre acest document, semnat la Chișinău la finele anului 1991, se cunoștea foarte puțin. Nici eu nu cunoșteam evenimentul, căci eram departe de autoritățile publice.

Al patrulea factor. Însă ideea fondării unei instituții universitare private îmi domina preocupările cotidiene. La Chișinău deja ceva similar se profila. Printr-o hotărâre a Guvernului, semnată de prim-ministrul de atunci V.Muravschi, se crease o universitate privată, condusă de Ion Groza. Dar această universitate, compusă din câteva grupe academice, cu predarea disciplinelor în limba engleză, funcționa în baza unei instituții de stat. În viziunea fondatorilor acestei instituții și a autorităților publice în acel moment existența unei instituții private era considerată drept inseparabilă de instituția de stat. Această idee a și generat ulterior un conflict de proporție între Ion Groza și rectorul Institutului Politehnic I.Calmuțchi. Cu regret, ideea frumoasă, dar eronată din start sub aspect organizațional și juridic, nu numai că a eșuat, dar a fost abandonată pentru un timp. Ion Groza era în căutarea soluționării conflictului. Cunoscându-l personal, am încercat să-mi propun serviciile, dar am fost refuzat. Nu cunoșteam toate formalitățile ce țineau de elementul birocratic în fondarea unei instituții de învățământ. Deși fusesem respins, totuși am încercat să obțin de la Ion Groza informația referitor la Carta Universitară, contractul de constituire și alte documente, ce țineau de organizarea unei instituții de învățământ. Dânsul, înțelegând prea bine intențiile mele, nu

mi-a refuzat în mod direct această consultație, ci mai degrabă indirect, oferindu-mi doar posibilitatea de a trece cu vederea fișierul respectiv din calculator, fără dreptul de a face careva notițe.

Situația creată nu m-a descurajat, ci dimpotrivă. Începusem lupta cu mine însumi. Doream cu orice preț să-mi realizez potențialul intelectual și capacitățile, marginalizate de sistemul învățământului universitar sovietic. Nu aveam cunoștințele și informația necesară despre organizarea învățământului universitar privat, pe care le deținea Ion Groza. El izbutise până la 1991 să efectueze stagii în Elveția, Franța și SUA, oportunitate de valoare excepțională în acei ani, căci Ion Groza beneficia de susținerea directă a unor oficialități universitare occidentale și funcționari de răspundere din aparatul de stat al Republicii Moldova.

Dacă Ion Groza cunoștea bine realitatea occidentală, eu nu avusesem posibilitatea până în 1991 să mă deplasez peste hotare, decât în perimetrul granițelor URSS. În schimb, dispuneam de cunoștințe vaste, extrase din materialele de arhivă universitară și alte surse, la care nu avea acces orice doritor, deși nu am fost membru al partidului comunist și nu am dispus de facilitățile și privilegiile binecunoscute.

Cunoștințele, acumulate din literatura de specialitate (istoria învățământului universitar), materialele de arhivă, succesele și insuccesele lui Ion Groza mi-au oferit posibilitatea de a elabora un plan inedit și integru de fondare a unei instituții universitare private.

Al cincilea factor. Colapsul URSS și formarea statului independent Republica Moldova au condiționat trecerea sistemului de economie centralizată la sistemul relațiilor de piață. Începuse fenomenul de acumulare inițială a capitalului cu elemente de economie sălbatică, iertată fie-mi aprecierea. Nulități, în sensul direct al cuvântului, au început să profite de situația creată, jefuind, delapidând, prin diverse escrocherii, patrimoniul statului și al persoanelor fizice. Peste noapte aceștia au devenit oameni foarte bogați, dar fără o cultură generală elementară. Tocmai acești exponenți, prin modul lor de comportare, compromiteau și minimalizau autoritatea intelectualului, care deja fusese abandonată de stat și societate. Continuam să caut ieșire din situația creată. Fiind educat în spiritul ideologiei marxist-leniniste, am reținut cu mare pietate unele doctrine și dogme proprii nu numai ideologiei comuniste, dar și învățăturii creștine: de a veni în ajutor celui apropiat și oropsit, iar cel apropiat și oropsit, în acel timp, s-a dovedit a fi intelectualul – omul de știință, cultură și artă, profesorul.

Al șaselea factor. În perioada acestor frământări, ce mă dominau, activam în calitate de șef al catedrei “Istorie medievală” la Institutul Pedagogic de Stat “Ion Creangă”, astăzi Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă” din Chișinău. Statutul de funcționar universitar mi-a dat posibilitatea să profit de micile facilități ale societății universitare sovietice, ca, de exemplu, favoruri

suplimentare la deplasările de serviciu. Demarase procesul de spargere a cortinei de fier. Pentru a exemplifica cele spuse am să elucidez un episod arhicunoscut.

Majoritatea covârșitoare a funcționarilor sovietici, inclusiv universitari, erau membri ai partidului comunist. Cred că nu exagerez dacă voi constata realitatea spre care tinde un om obișnuit – afirmarea profesională și în societate. Aceasta din urmă era posibilă doar deținând calitatea de membru al partidului comunist. Ținând cont de acest adevăr, am depus în decurs de 5 ani (de 5 ori) eforturi pentru a deveni membru al partidului nominalizat, dar de fiecare dată cererile înaintate erau respinse sub diferite pretexte. Conducerea de partid a Institutului Pedagogic, în care activam, mi-a delegat diverse responsabilități, ce țineau de viața extracurriculară a studenților. Dacă izbuteam să duc la bun sfârșit sarcinile încredințate, puteam să pretind la obținerea locului vacant de candidat în membrii de partid, statul acordat anual instituției de învățământ de către comitetul raional de partid. Deși toate activitățile extracurriculare le-am realizat cu brio, nu puteam nicidecum să pătrund în rândurile candidaților în membrii de partid. Fiind lezat în orgoliul propriu și, într-o anumită măsură, abandonat de autoritățile publice și universitare, simțeam o necesitate imperioasă de a mă impune prin potențialul intelectual și de a realiza acele idei, cărora nu puteam să le dau curs în condițiile universitare cunoscute.

Al șaptelea factor. Situația mereu tensionată, adesea supusă unor intrigi subiective, obstrucționa procesul normal de dezvoltare a științei și de implementare a realizărilor sale în viața socială.

După trei ani de studii în aspirantură (1972-1975) am reușit doar să susțin cele 6 examene de candidat, să selectez o mare parte din sursele documentare de arhivă și literatura de specialitate. Am fost nevoit să lipsesc mai multe luni din familie, făcând investigații științifice în arhivele din Moscova, Leningrad (azi Sankt-Petersburg), Cernăuți, Lvov, Odessa și Ismail. Între timp, colegii de vârsta mea, cu teme dedicate rolului PC într-un anumit domeniu și pe baza materialelor ale unuia sau două raioane, veneau de la Moscova cu tezele de candidat susținute, ocupând o funcție adesea prestigioasă în ierarhia elitei sovietice de partid și universitare. Deveneam un fel de parie a societății științifice din domeniul umanitar. Situația s-a modificat după prima mea publicație științifică, apărută în revista de specialitate a Academiei de Științe în anul 1977. De atunci pot spune că gheața s-a spart. Anual publicam în revistele republicane și unionale diverse studii științifice destul de importante. Eram încurajat de faptul că rezultatele cercetărilor mele beneficiau de autoritate în marele centre universitare și științifice din Moscova și Sankt-Petersburg (Rusia), Germania, Cehoslovacia, Polonia, România și Bulgaria.

În timpul discuțiilor științifice asupra tezei de doctor habilitat chiar unele din persoanele

apropiate, ce se declarau drept prieteni, fie că s-au eschivat de la dezbateri asupra tezei, fie că au încercat, sub diferite forme, să mă critice nefondat, fie că au cerut să se invite la discuție specialiști din afara republicii. Ultima varianta a și fost realizată prin participarea savanților din domeniu de la Moscova, Leningrad, Riga, Lvov, Ujgorod și Odessa la aprobarea temei pentru teza de doctor habilitat.

Al optulea factor. Activitatea mea în calitate de cadru didactic m-a consolidat, dezvoltându-mi la maximum abilități deosebite în relațiile cu oamenii de diferite vârste, ocupație profesională, mentalitate, confesiune și etnie. Spiritul toleranței, atât de necesar în timpurile de astăzi, trecut prin conștiința și durerile proprii, m-a ajutat să fiu condescendent față de oponenți și dușmani.

Voi exemplifica cele afirmate. Anul 1978. Munceam în calitate de asistent la facultatea de pregătire a studenților străini. După 3 ani de activitate urma să trec concursul pentru suplinirea postului vacant de asistent la facultatea menționată. Caracterul rebel și critic față de unii colegi m-a costat prea scump. Nu am fost promovat prin concurs, deși eram unicul candidat. Pentru acel timp un astfel de eveniment era o adevărată tragedie. Practic, urmam să fiu abandonat de societate. Înțelegeam prea bine că am fost pedepsit din cauza tendinței excesive de a-mi impune viziunile proprii asupra conceptului de promovare a învățământului universitar pentru cetățenii străini. Am suferit, fiind foarte supărat pe colegii care s-au lăsat manipulați. Mă grăbesc să menționez că ulterior acești colegi au nimerit ei însuși într-o situație similară, dar nu am dorit să trecă prin suferințele mele. Or, erau specialiști de valoare în domeniul lor și necondiționat au fost angajați în serviciu, încât astăzi muncim cot la cot în aceeași instituție - ULIM.

În timpul pregătirilor pentru susținerea tezei de doctor habilitat la Consiliul Specializat al Academiei de Științe a RM mai mulți colegi au depus eforturi susținute împreună cu membrii titulari ai consiliului specializat, urzind să voteze împotriva deciziei de a-mi acorda titlul științific respectiv. Dar fenomenul respectiv nu s-a produs. Mai târziu unii din acești colegi au ajuns să activeze în același colectiv – ULIM, fără să li se facă reproșuri, fiind apreciați la justa lor valoare ca profesioniști merituoși.

Al nouălea factor. Odată cu începutul “*perestroicii*” am avut posibilitatea de a-mi impune caracterul rebel. La adunările săptămânale ale facultății de istorie sau ale institutului în care activam ca titular țineam diverse discursuri, prin care încercam să contribui la democratizarea procesului de studii – liberalizarea relațiilor profesor-student, frecvența liberă la lecții, introducerea predării de alternativă a disciplinelor, pragmatizarea aspectului teoretic al prelegerilor susținute etc. Dar în majoritatea cazurilor mă loveam de caracterul impenetrabil al mentalității generației profesorilor în etate. Dimpotrivă, am fost mereu susținut de generația mea, colegii mai tineri și studenți.

Cunoștințele în materie de istorie a învățământului universitar și susținerea sus-menționată mi-a insuflat încrederea în promovarea ideii de renovare și remodelare a învățământului universitar existent, care, în mare parte, purta forma principiilor scolastice, în pofida dimensiunilor pozitive binecunoscute și apreciate de contemporaneitate.

Între anii 1985-1991 am reușit să formez două colective de savanți în materie de istorie a monumentelor de cultură și artă. E vorba despre două laboratoare științifice, finanțate de Academia de Științe prin intermediul ministerului învățământului, de altfel unice în felul lor în RSSM. Dacă în primul laborator științific au activat 8 doctori în științe, în cel de-al doilea au fost încadrați 12 doctori și doctori habilitați din diverse universități și centre științifice. Primul a funcționat 3 ani, iar cel de-al doilea era programat pentru o perioadă de 10 ani. Totul decurgea relativ normal. Dar s-a produs un eveniment ce a avut un impact distructiv. Rectorul Institutului Pedagogic “Ion Creangă”, domnul Ion Borșevici, avea o predilecție pentru experimente în baza conducerii Facultății de Istorie. Într-o perioadă scurtă de timp în fruntea facultății s-au perindat cadre didactice de diversă factură, uneori chiar incapabile și total incompetente. Sub presiunea generației tinere de istorici, printre care mă număram și eu, rectorul Ion Borșevici a fost nevoit să-l desemneze decan interimar pe fostul director al Institutului de Istorie, cunoscutul specialist în materie de istorie economică a perioadei interbelice, domnul Boris Vizer. Eu l-am susținut personal foarte mult din mai multe considerente. Cu regret, domnia sa marginaliza opinia și acțiunile generației tinere de istorici, factor ce ne-a plasat ulterior pe părți opuse ale “baricadei”.

Paradoxul consta în faptul că în cel de-al doilea laborator științific, pe care l-am creat, ocupam funcția de conducător al acestei unități științifice, iar domnului Vizer i-am atribuit funcția de conducător științific. Perioada anilor 1988-1991 a fost etapa unor grele încercări. Domnul B.Vizer, pe care l-am stimat, îl stimez și voi continua să-l stimez, a devenit jertfa propriului său caracter, venit în contradicție cu colectivul laboratorului științific pe care-l dirijam. Apăruse ideea să ne adresăm rectorului Ion Borșevici în speranța că, printr-o expunere scrisă a stării de lucruri, dânsul ar fi urmat să adopte o poziție corectă în favoarea majorității, eliberându-l pe domnul B.Vizer din funcția de conducător științific al laboratorului. Majoritatea colegilor susțineau ideea că aceasta nu se va produce, deși demarase procesul de democratizare a societății sovietice. Domnul B.Vizer, care la ultimele alegeri ale rectorului Ion Borșevici jucase rolul de vioară principală, nu a fost jertfit de către tutorele său, ci, dimpotrivă, a fost susținut, iar nouă, celor 12 istorici ai laboratorului, solicitarea ne-a fost refuzată. Pentru acest fapt toți 12, în semn de protest, am refuzat să continuăm activitatea în cadrul laboratorului științific. Conflictul a culminat în anul 1991.

Dar nimic nu trece fără consecințe. Experiența acumulată în formarea și dirijarea celor două

laboratoare științifice mi-a permis să-mi testez și să-mi confirm aptitudinile mele manageriale, pe care nu puteam să le manifest plenipotențiar în calitate de șef al catedrei sau oricare altă funcție în instituția de stat.

Al zecelea factor. În situația în care colegii de vârsta mea dispuneau de titlul mult râvnit de candidat în științe, iar eu mă frământam între cercetările mele și certurile conducătorilor științifici, în familie au început reproșurile la adresa eforturilor mele zadarnice de a persevera cu tema aleasă. Rudele îmi pronosticau eșecul în domeniul profesional și, în unele cazuri, chiar își exprimau regretul că nu fac față autorității dinastiei de medici cunoscuți în republică și peste hotare, din care își trăgea obârșia soția mea. Este vorba despre multstimata dinastie de medici Țâbârnă: Constantin Țâbârnă, doctor habilitat, pe atunci chirurgul principal al ministerului sănătății; Gheorghe Țâbârnă, doctor habilitat, cunoscut oncolog; Olga Corlăteanu, doctor în științe medicale, șef al catedrei la Institutul de Medicină “Nicolae Testemițanu”; Mihail Corlăteanu, doctor habilitat, șef al catedrei la același institut; Ion Țâbârnă, fratele soției, doctor în științe, șef al catedrei la Institutul de Medicină, și alții.

Rudele apropiate de pe linia soției ocupau funcții de mare responsabilitate în administrația publică centrală, ministere și departamente. Sunt niște realități care m-au durut, dar m-au și mobilizat. În virtutea anumitor circumstanțe unul din consângeni mi-a reproșat public: “Trebuie să fii foarte mândru de rudele care te înconjoară și să muncești foarte mult pentru a ajunge la nivelul lor”.

Deși apriori epoca socialismului dezvoltat nu era determinată de factorul material, totuși în anii 60-70 ai secolului trecut individul cu influență și putere economică era slăvit, respectat și avea poziție socială meritorie. Eram conștient de condițiile social-economice și științifice create. Intuiam evoluția ulterioară a societății, bazându-mă pe cunoștințele în materie de istorie pe care le posedam, cât și analiza normelor de drept, adoptate și utilizate în URSS. Zorii colapsului sovietic se întrezăreau, ceea ce îmi inspira încredere și-mi călea caracterul. Nutream vădit o eventuală afirmare prin confruntare intelectuală.

Între anii 1983 – 1985, adică până la începutul “perestroicii”, am lansat o serie de materiale, prin care incitam opinia publică la discuții. Astfel, apar mai multe articole, ca de exemplu: “Isus Hristos – mit sau realitate istorică?”; “Cine totuși a descoperit America?”; “A fost oare arsă pe rug Jana d’Arc?”; “Istoria scurtă a Bizanțului” etc. Folosind materiale inedite din arhivele Franței, Poloniei, Ungariei, Turciei, lansate în circuitul științific pentru prima dată, am încercat să provoc discuții de proporții. Cu regret, ispita a fost prea mare, iar nivelul de cunoștințe al colegilor, copleșiți de ideologia marxist-leninistă, nu permitea depășirea cadrului științific cunoscut și implicarea în polemica propusă.

Se profilează a doua etapă în afirmarea mea științifică, însoțită de precauția exagerată a colegilor în dezbaterile lansate. Rudele și oponenții, ce mă criticau cu vehemență, s-au liniștit, începând să-mi poarte respectul. Aveam certitudinea că merg pe calea dreaptă, fiind încurajat de caracterul novator al cercetărilor întreprinse.

Toți acești factori de importanță majoră, împreună cu alții, adiacenți, au constituit, în ultima instanță, premisele cristalizării și apariției învățământului de alternativă în varianta Universității Libere Internaționale din Moldova (ULIM) în raport cu învățământul universitar de stat.

2. CONSTITUIREA, CONSOLIDAREA ȘI DEZVOLTAREA ULIM. FONDATORII.

Ideea fondării unei instituții de învățământ superior de alternativă fusese, deci, concepută în baza informațiilor și doctrinelor ce vizau învățământul universitar occidental, nord-american și japonez. În calitate de prezentator și autor al unor emisiuni radiofonice și televizate, ca “Panorama

Globului”, “Argumente și Fapte”, “Pagini din Istorie” etc., am avut posibilitatea de a confrunta diverse materiale inedite și cu un caracter informativ restrâns. Adesea informația, care pentru Chișinău și RSS Moldovenească, în viziunea autorităților de atunci, ar fi putut prezenta un pericol, se găsea, fără dificultate, în centrele de documentare din Moscova: biblioteca “V.I.Lenin”, biblioteca Institutului de Literatură Universală, Arhiva Militar-Istorică, Arhiva Actelor Vechi sau biblioteca Universității din Cernăuți, biblioteca Universității din Lvov, arhivele din orașele Odessa și Ismail etc. Deși semnaseam cu autoritățile respective documentul, prin care nu aveam dreptul să dau publicității materialele dintr-un registru cu un conținut special, totuși, selectiv, fără a prejudicia societatea la nivelul mentalității intelectualității cu o gândire centristă, aduceam la cunoștința opiniei publice unele materiale, care, în viziunea noastră, prezentau un interes susținut.

Invidiam realitățile învățământului universitar occidental și, imaginar, îl vedeam implementat în condițiile învățământului universitar sovietic. Cunoșteam că în SUA învățământul universitar privat varia, de la an la an academic, în proporție de 60%-70%, în funcție de finanțarea statului a sectorului educațional privat, iar în Japonia cifra ajungea până la 85%, pe când în Germania sectorul educațional privat era lipsă.

Odată cu începutul „*perestroicii*” – 1985 s-a cristalizat ideea inițierii unor structuri academice, aferente învățământului universitar sovietic. Împreună cu colegii de la facultățile istorie, grafică și pictură ale Institutului Pedagogic de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, mai apoi cu cadre academice și didactice de la alte instituții academice sau universitare, am fondat două laboratoare științifice: „Studierea monumentelor de istorie și cultură din RSSM” și „Monumente ale civilizației și istoriei”, în cadrul cărora au fost atrași cercetători cunoscuți ca Boris Vizer, Ion Țurcanu, Gheorghe Postică, Mihai Cernencu, Anton Moraru, Mitru Ghițiu, Ion Daghi etc. În cadrul acestor proiecte au fost implementate un set de idei novatorii în condițiile sistemului de învățământ sovietic.

În anul 1989 apare ideea fondării unor grupe academice private în sistemul educațional sovietic existent. După prăbușirea URSS și apariția statului independent Republica Moldova am făcut demersuri concrete către conducerea Institutului Pedagogic de Stat „Ion Creangă”, personal rectorului Ion Borșevici. Domnia sa, prudent din fire și cu o experiență de decenii în conducerea învățământului universitar, poseda o mică doză de suspiciune și propunea de a reveni mai târziu la problema respectivă.

Nu eram singurii care tindeam spre reformarea învățământului universitar. Dacă noi am venit cu această idee, fiind bazați doar pe intuiție, bun simț, idei din sursele informaționale, apoi alți tineri, dominați de elementul inedit, pe care l-au cunoscut, confruntându-se cu realitățile occidentale, deja întreprindeau acțiuni concrete. Astfel, profesorul Ion Groza de la Institutul Politehnic a creat primele

grupe academice cu predare preponderentă în limba franceză. Ulterior, Ion Groza a reușit prin hotărârea Guvernului să creeze o instituție privată în baza Institutului Politehnic din Chișinău.

Înțelegeam foarte bine că o realizare serioasă prin intermediul laboratoarelor științifice, în condițiile de tranziție la economia de piață, era aproape imposibilă.

În acest context au început frământările și căutările ieșirii din anonimatul intelectual al geniului savant creator, autohton, din spațiul Pruto-Nistrean. Ținem să remarcăm, că idei similare străluceau la mai multe personalități notorii din țară, însă ele aveau un caracter răzleț și rămâneau mai mult la nivel de discuții și intenții. Suntem convingși că Ion Groza, care s-a sacrificat noilor idei, i-a trezit pe mulți la o viață nouă. Astfel, prof.dr.hab. Vasile Reșetnic deja muncea asupra statutului unei universități private. Despre aceasta am aflat în urma discuțiilor, purtate cu domnia sa, și a contactelor, avute prin intermediul acad. prof.dr.hab. Gheorghe Duca.

Colegii de la Institutul Pedagogic „Ion Creangă”, deși erau în căutarea noului reformator, tratau eventuala fondare a unei instituții private în condițiile URSS și Republicii Moldova ca ceva iluzoriu. În același timp erau gata să se includă activ în acest fenomen.

Noi deja ratam șansa. Somități de excepție munceau insistent, dar „moldovenește” asupra elementului educațional inovator. Activau mai multe grupuri de inițiativă. Dar, cu regret, majoritatea aveau un caracter de repetare sau plagiere a realizărilor cunoscute în URSS. Întâmplarea a făcut ca să ne întâlnim cu dl Alexandru Jolondcovschi, care încă până la 1991 a manifestat un caracter ingenios și întreprinzător. Dânsul a mai avut norocul să contacteze cu omul de afaceri din Grecia, dl Jimi Zisis și asistentul acestuia, George Pinudis.

Fără exagerare și cu mare rușine constatăm că Alexandru Jolondcovschi izbutise să-i depășească pe majoritatea intelectualilor de la noi prin informația, pe care o deținea, referitor la aspectul organizatoric al unor unități economice de diferit gen. Oricum subsemnatul nu dispunea de informația referitoare la organizarea unităților economice prin întreprinderi mixte, societăți cu răspundere limitată etc. Lipsa cadrului juridic. Unitățile economice și, în general, persoanele juridice noi apărute se formau spontan, iar tratarea cu privire la actele de constituire se diferenția de la un minister la altul. În minister activau funcționari lipsiți totalmente de competență. Poate nu este cazul să fiu atât de dur, căci se producea procesul de formare a structurilor administrației publice locale și centrale.

Pe atunci o mare raritate presupunea posesia unui simplu aparat de fax. Foarte dificilă era contactarea colegilor de peste hotare. O bogăție enormă se considera un computer. Orice contact cu persoane de peste hotare constituia o strălucită izbândă în plan național și internațional, posibilități de contact real cu alte state de pe mapamond. Ulterior ne-am convins că unele din aceste “relații” se

efectuau prin intermediul escrocilor din țară și de peste hotare, care urmăreau doar beneficii personale. Lipsa experienței de conlucrare cu străinii a făcut ca mulți dintre concetățenii noștri să sufere la început, fiind aduse pe această cale, prejudicii considerabile și bugetului de stat.

Exemplul lui Ion Groza și Alexandru Jolondcovschi, care aveau de toate: fax, computer, relații cu străinii, nenumărate deplasări peste hotare, contacte serioase cu oficialitățile administrației publice din țară etc., m-a mobilizat, oferindu-mi posibilitatea să demonstrez nu doar egalitate, ci chiar mai mult. În același timp am ținut foarte mult cont de erorile lor și am început formarea grupului de inițiativă al viitoarei universități private. După câțiva ani am descoperit că unii din fondatorii noii universități, la acea etapă, conlucrau concomitent cu alte grupuri de inițiativă în scopul formării altor instituții private.

Împreună cu Vasile Reșetnic, Gheorghe Duca și Victor Borșevici am creat grupul de inițiativă, apoi împreună cu alte persoane fizice am format și grupul de fondatori ai viitoarei universități. Grupul respectiv cuprindea personalități din diverse domenii: drept – Andrei Smochină, Alexei Barbăneagră, Serghei Cobăneanu, Nicolai Osmochescu și Mihai Gheorghită; medicină – Gheorghe Ghidirim, Gheorghe Țăbârnă, Aurel Grosu; profesorii universitari – Anatol Rotaru, Petru Gaugaș, Petru Chetruș, Ion Guțu, Ion Toderaș, Vasile Reșetnic, Andrei Galben, Victor Borșevici, Gheorghe Duca, Tudor Maleca, Leonid Caireac, Valeriu Soltan, Gheorghe Dima, Maria Hadârcă, Maria Gusac; Oameni de afaceri – Alexandru Jolondcovschi, Valeriu Efremov, Anatol Stati, Constantin Morozan, Constantin Modârcă etc.

Grupul a propus fondatorilor Vasile Reșetnic și Andrei Galben să elaboreze Statutul Universității și Contractul de constituire. Această decizie a fost aprobată la finele lunii iunie 1992. Între timp, dl Vasile Reșetnic, care schițase deja un schelet fragil al statutului universității, pe care l-a transmis subsemnatului, declară că este nevoit să plece la sanatoriul din Kislovodsk împreună cu familia. Urma ca de unul singur să elaborez documentele nominalizate. Deși s-a apelat la ajutorul celorlalți fondatori, am primit un răspuns negativ, în același timp fiind asigurat că, după lucrul pregătit, se vor semna documentele elaborate. Refuzul era argumentat prin critica vehementă la adresa autorităților publice, care, chipurile, sunt incompetente și vor nega munca depusă.

Unicul din grupul de fondatori, Al.Jolondcovschi, a încercat să-și ofere serviciile, care s-au rezultat prin oferirea spațiului necesar format din 2 camere la etajul 10 al clădirii administrative de pe strada Ștefan cel Mare, 180, folosit în condiții de arendă de către firma comercială, pe care o conducea împreună cu dl Jimi Zisis. Concomitent, dl Al.Jolondcovschi a inițiat și o variantă de statut al universității. Conținutul propus avea însă un caracter pur economic și nu avea nimic comun cu învățământul. Tot atunci domnia sa a propus și diverse denumiri ale universității – „Minerva”,

„Universitatea Privată” etc., care au fost respinse de către mine, apoi și de ceilalți fondatori.

Paradoxul constă în faptul că majoritatea fondatorilor, deși erau profesori universitari, tratau esența viitoarei universități private ca pe un fenomen creator, specific perioadei de tranziție, dar în viitorul căreia nu aveau încredere.

La finele lunii august 1992 au avut loc două ședințe de lucru ale fondatorilor – una în incinta oficiului, oferit de Al.Jolondcovschi, și alta în oficiul catedrei, conduse de Victor Borșevici, la Institutul Politehnic. La ultima adunare s-a aprobat conținutul Statutului Universității noi create, Contractul de constituire și au fost alese organele de conducere.

La aceeași ședință a fost adoptată decizia referitor la denumirea universității în varianta, propusă de Andrei Galben: „Universitatea Liberă Internațională din Moldova”. Argumentele forte ale subsemnatului erau următoarele: 1) Instituția nou creată nu poate să repete varianta cunoscută în țară. 2) Să se țină cont de erorile, comise de către predecesori, să se fondeze o instituție absolut independentă, cu bază materială, didactică și campus propriu. 3) Să devină o alternativă atât după formă, cât și după conținut a învățământului universitar existent. 4) Să fie conceptual liberă în activitate și să dezvolte elementele clasicismului universitar, inclusiv ale celui sovietic, aruncând mantia obscurantismului totalitar.

Denumirea a fost preluată după exemplul Universității Libere din Bruxelles (Belgia). Aidoma Universității Libere din capitala Belgiei, fondate în 1834, care își propunea cultivarea ideilor libertății și creativității la tânăra generație, înlăturării tutelei clericale, s-a conceput ca Universitatea Liberă Internațională din Moldova (ULIM) să promoveze idealurile democrației, libertății spiritului, culturii, creativității și debarasarea de crusta dogmatismului și ideologia totalitarismului.

La 3 septembrie 1992 Camera de Înregistrare de pe lângă Ministerul Justiției înregistrează Universitatea Liberă Internațională din Moldova (ULIM) cu adevărul sub numărul 10500550. Oficializarea a fost condiționată de prezentarea ulterioară a Statutului și Contractului de constituire ale ULIM, semnate de către toți fondatorii. La Camera de înregistrare a fost prezentată în dosar varianta Statutului și Contractului de constituire ale ULIM, în care lipseau semnăturile multor dintre fondatori. Deoarece n-a fost posibilă obținerea semnăturilor fondatorilor, s-a adoptat decizia de a prezenta varianta revăzută a Statutului și Contractului de constituire ale ULIM doar cu semnăturile fondatorilor, care au susținut real actul apariției ULIM.

Câteva luni mai târziu s-a descoperit că cei care s-au eschivat de la semnarea Statutului și Contractului de constituire ale ULIM, deja activau în calitate de fondatori la Universitatea Umanistă, înregistrată până la 3 septembrie 1991 și care avea drept membri titulari miniștri și vice-miniștri. Or,

aceștia nu doreau să facă parte dintr-o universitate, fondatorii căreia erau din afara nomenclaturii.

La finele lunii septembrie 1992 a fost prezentată la Camera de Înregistrare varianta revăzută a Statutului și Contractului de constituire ale ULIM. La 16 octombrie 1992 apare Hotărârea Guvernului nr.676 „Despre fondarea Universității Libere Internaționale din Republica Moldova”. Această dată a fost declarată oficial ziua fondării ULIM.

Apariția Hotărârii Guvernului nr.676, ca de altfel însăși constituirea ULIM este pentru responsabilii acestei instituții un adevărat act de eroism. Fără bani în casierie, fără susținerea din partea autorităților publice noua instituție și-a început activitatea. Această victorie a fost apreciată în mod diferit de către opinia publică. Fiind speriați de prăbușirea URSS și în speranța evitării învinuirilor de stopare a fenomenelor novatoare și principiilor democratice, nomenclaturişti au contrasemnat proiectul hotărârii Guvernului privind fondarea ULIM. Opinia publică a întâmpinat cu entuziasm actul fondării ULIM.

ULIM-ul devine cea de a treia instituție privată în Republica Moldova, dar prima care a demarat o activitate furtunoasă și a fost salutăată de către majoritatea profesorilor și savanților din republică. Deși erau foarte mulți sceptici și chiar oponenți, care începuseră să facă bancuri pe seama instituției nou create, era cert faptul că pentru realizarea proiectului propus se cereau în continuare eforturi supraumane.

Ar fi eronat să se creadă că după fondarea ULIM evoluția procesului a cunoscut o curbă ascendentă, dimpotrivă începuse drumul pătimirilor și confruntărilor serioase cu autoritățile publice.

Deși întâmpinam obstacole la fiecare pas, ne-a însoțit norocul, clarviziunea, intuiția și Bunul Dumnezeu. Este greu de evidențiat care din obstacole au fost mai complicate. Primul a fost obținerea de către ULIM a licenței de activitate. De remarcă, că legislația respectivă, la acea etapă, lipsea. Abia mai târziu, printr-o hotărâre a Guvernului, apare mecanismul ce reglementa genurile de activitate, inclusiv în domeniul educației. Multiplele apeluri și întâlniri cu ministrul învățământului de atunci, dl Nicolae Matcaș, nu s-au încununat cu succes. Fără a deține argumente, domnia sa refuza eliberarea licenței, deoarece în activitatea ministerului de până atunci nimeni nu eliberase așa ceva similar. Înțelegea dânsul, înțelegeam și noi că hotărârea Guvernului despre fondarea ULIM constituia doar o recunoaștere din partea statului a instituției nou create, dar aceasta încă nu confirma dreptul ei la activitate.

Conducerea ULIM s-a străduit să anticipeze evoluția evenimentelor care urmau să se producă. Fiind specialist în istoria dreptului, înțelegeam foarte bine ce înseamnă asigurarea cadrului juridic al fenomenului respectiv. Fondatorii erau ferm convinși că maxima istorică „*Schimbarea domnilor, bucuria nebunilor*” era aplicabilă și la finele sec. XX. Menționăm aceasta, deoarece

ministrul Nicolae Matcaș ne liniștea că atâta timp, cât va fi domnia sa în funcție, nimeni nu ne va deranja. În pofida asigurărilor, ne supuneam unui risc enorm. Nenumăratele adresări către Președintele țării, dl Mircea Snegur, de asemenea au rămas fără răspuns. Demnitarii de stat nu doreau să-și asume riscul responsabilității. Doar Ion Borșevici, șeful cabinetului prezidențial, în timpul deplasării ministrului Nicolae Matcaș în Coreea de Sud i-a solicitat vice-ministrului Oleg Bujor să elibereze licența de activitate pentru ULIM.

Un obstacol foarte complicat, cu mai multe stânci subacvatice, l-au constituit autoritățile publice medicale. În ianuarie 1993 a fost semnat un contract de colaborare cu ministerul sănătății al RM referitor la folosirea bazelor medicale de către departamentul medicină ULIM. Până atunci s-a izbutit, relativ fără probleme, să se semneze contracte de colaborare cu Ministerul Justiției, Ministerul de Interne, Ministerul Economiei și Reformelor, Procuratura Republicii, Ministerul de Finanțe, etc.

De asemenea, fără stavile mari, am încheiat acorduri de colaborare cu Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în baza cărora urma să folosim laboratoarele acestei instituții și profesorii pentru asigurarea procesului didactic.

În anul 1993 a început angajarea în câmpul muncii a profesorilor ULIM. Primul a fost angajat la ULIM subsemnatul, drept urmare a presiunii din partea administrației Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, mai corect spus, a conducerii facultății de istorie, la care activam în calitate de șef al catedrei. De altfel, relațiile puțin încordate cu conducerea facultății nominalizate a fost cauzată de amplasarea în cadrul sediului a catedrei istorie medievală a UPS „Ion Creangă”, etajul 6, aula 613-a (suprafața 12 m.p.) a rectoratului ULIM. A fost stabilit un termen-limită de eliberare a spațiului și de adoptare a deciziei privind ocuparea simultană a două funcții: șef al catedrei istorie medievală a UPS „Ion Creangă” și rector al ULIM. A fost depășit și acest impediment. Cu ajutorul lui Dumnezeu am arendat 2,5 etaje în incinta Institutului de Proiectări „Urbanproiect”, bd. Ștefan cel Mare, 198.

Un alt impediment major în evoluția ULIM l-a constituit angajarea și selectarea cadrelor didactice. Forța motrice a corpului didactic l-a constituit potențialul didactic și științific autohton. Profesorii angajați veneau din diverse instituții de învățământ și centre științifice. Este inimaginabil, dar cultivarea spiritului gospodăresc, responsabilității și profesionalismului în diverse instituții a fost și rămâne diferit. În perioada de angajare a cadrelor didactice ne-am lovit de două dificultăți pronunțate și contradictorii: a) tendința profesorului de a se realiza și evidenția calitățile proprii în condițiile democratizării societății; b) prezența cu perseverență la unii profesori a unor calități inadmisibile în condițiile noi – indiferența față de proprietatea privată (adesea chiar agresivă),

pasivitatea în generarea ideilor novatoare, lipsa spiritului de inițiativă, supunerea oarbă față de indicațiile superiorilor, cât și neîncrederea în ziua de mâine – atavisme ale trecutului apropiat.

Fiecare an de studii la ULIM a presupus o treaptă superioară în evoluția acestei instituții. În 1993 au fost elaborate principiile și conceptul didactic ale ULIM, bazat pe experiența învățământului educațional privat nord-american și japonez, clasicismul universitar occidental, cu preponderență francez, italian și englez, tradițiile universitare sovietice și realitățile educaționale din Republica Moldova. În același an, s-au depus eforturi mari în conlucrarea cu organele administrației publice municipale și centrale, cât și determinarea conținutului normelor de drept educațional.

FONDATORII

Anul 1994. La 12 februarie a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat Statutul și Contractul de constituire ale ULIM în redacția revăzută. A fost apreciat Fondul Statutar al ULIM în sumă de 60 (șaizeci) lei, cu determinarea cotei-părți a fiecăruia dintre următorii fondatori:

A.Barbăneagră, V.Borșevici, S.Cobâneau, Gh.Dima, Gh.Duca, A.Galben, P.Gaugaș, M.Gheorghiuță, V.Ghidirim, A.Grosu, M.Hadârcă, T.Maleca, A.Jolondcovschi, V.Reșetnic, A.Rotaru, A Smochină, V.Soltan, A.Stati, I.Toderaș, Gh.Țăbârnă, C.Modârcă. Anterior, în baza art.4,2 al Statutului ULIM, Adunarea generală a fondatorilor din ianuarie 1994 a eliberat din rândurile fondatorilor următoarele persoane: M.Gusac, I.Guțu, V.Efremiov, P.Chetruș, C.Morozan – pentru lipsă nemotivată de 2 ori, consecutiv, de la ședințele Adunării generale a fondatorilor.

În același an au fost depuse toate eforturile pentru introducerea în articolul 35 al Constituției RM a stipulărilor privind diversitatea formelor de învățământ în Republica Moldova.

Prin hotărârea Adunării fondatorilor ULIM din 21-22 octombrie 1994 au intervenit modificări în componența listei fondatorilor. În legătură cu neachitarea cotei-părți conform stipulărilor contractului de constituire a ULIM, au fost eliberați din rândurile fondatorilor mai multe persoane, cât și T.Maleca – pentru ocuparea funcției de rector în instituția concurentă cu ULIM.

Din lipsă nemotivată la nenumărate ședințe ale Adunării generale a fondatorilor ULIM (4.01.94, 28.01.94, 21.X.94, 22.X.94) conform articolului 4,2 al Statutului ULIM dl Al.Jolondcovschi și-a pierdut calitatea de fondator.

La aceeași ședință Adunarea generală a fondatorilor, la propunerea dlui Victor Borșevici, a adoptat decizia de a majora cu 12% cota-parte a dlui Andrei Galben prin cedarea benevolă a 6% de la V.Borșevici, 3% de la A.Stati și 3% de la Mihai Gheorghiuță. La 23 decembrie 1996 Camera Înregistrării de Stat de pe lângă Ministerul Justiției al RM a confirmat deciziile Adunărilor fondatorilor din 21-22 octombrie 1994 și confirmate de Notariatul de Stat privitor la stabilirea cotei-părți a fondatorului A.Galben în mărime de 50% din Fondul Statutar al ULIM.

La 17 septembrie 1997 au fost expediate scrisori recomandate fondatorilor ULIM pentru a participa la Adunarea generală a fondatorilor. La 20 septembrie 1997, prin hotărârea Adunării generale a fondatorilor au fost puse în discuție două probleme stringente: 1.Necesitatea revederii actelor de bază ce vizează fondarea ULIM, conform cerințelor Legii învățământului și Hotărârii Guvernului RM referitor la reînregistrarea persoanelor juridice. 2.Discutarea problemelor ce țin de Fondul Statutar și reorganizarea ULIM. În aceeași ședință Adunarea generală a fondatorilor ULIM a decis de a atribui fondatorului A.Galben cotele-părți ale fondatorilor ULIM: V.Borșevici – 2% și A.Stati – 14% conform cererilor depuse, confirmate de subsemnați, aprobate de Adunarea generală și înregistrate la notariat. În felul acesta, fondatorul A.Galben devenea posesorul a 66% din Fondul Statutar al UILM. Tot atunci ședință a adoptat decizia de a reorganiza ULIM-SRL în Universitate.

La 28 septembrie 1999 au fost expediate scrisori recomandate fondatorilor cu invitații la ședința Adunării generale. La 2 octombrie a aceluiși an a avut loc ședința Adunării generale, având

următoarea ordine de zi: 1. Despre majorarea Fondului Statutar și reorganizarea ULIM. 2. Revederea actelor de bază ce vizează fondarea ULIM conform cerințelor legislației în vigoare. Adunarea generală a fondatorilor a decis să transmită fondatorului Andrei Galben cotele-părți ale fondatorilor ULIM A.Barbăneagră, S.Cobăneanu, Gh.Dima și A.Smochină, conform cererilor depuse de subsemnați, confirmate de notariat și aprobate de Adunarea generală a fondatorilor. Astfel, fondatorul A.Galben devine posesorul a 75% din cota-parte a Fondului Statutar.

După ședința nominalizată, fondatorii Mihai Gheorghiu și M.Hadârcă au depus cereri Adunării generale de cedare a cotei-părți ce le revenea în favoarea fondatorului Andrei Galben. Cererile depuse au fost confirmate prin notariat. Așadar, Andrei Galben intră în posesia a 82% din Fondul Statutar ULIM.

Prin punctul 2 al deciziei Adunării generale din 2 octombrie 1999 s-a decis de a majora Fondul Statutar al ULIM până la 10.000 000 (zece milioane) lei. Această hotărâre a fost adoptată în baza articolului 6.2 al Statutului ULIM și articolului 2.12 al Contractului de constituire a ULIM, prin care se stipulează că toate cazurile discutabile și litigioase se analizează și se soluționează prin vot 50 + 1 de către fondatori în cadrul Adunării generale, conform cotelor pe care le dețin, iar prin punctul 15.1 al Statutului ULIM și 2.10 al Contractului de constituire se stipulează „hotărârea despre majorarea sau micșorarea Fondului Statutar este adoptată de Adunarea generală, dacă s-au pronunțat cel puțin prin vot $\frac{3}{4}$ din fondatori, care posedă $\frac{2}{3}$ din mărimea Fondului Statutar”.

Concomitent cu activitățile menționate, la ședința respectivă au fost trasate măsuri concrete privind realizarea practică a obiectivelor de bază ale ULIM – organizarea procesului didactico-științific al ULIM, marketingul universitar și managementul instituției.

La 11 ianuarie 2000 au fost expediate scrisori recomandate cu invitația fondatorilor ULIM de a participa la ședința din 15 ianuarie 2000. În ziua fixată a avut loc ședința Adunării generale a fondatorilor cu ordinea de zi: 1.Despre majorarea Fondului Statutar și reorganizarea ULIM. 2.Necesitatea revederii actelor de bază ce vizează fondarea ULIM conform cerințelor legislației în vigoare. 3.Excluderea din rândurile fondatorilor ULIM conform cererilor depuse în baza Statutului. Adunarea generală a decis: 1) a reorganiza ULIM, majorând Fondul Statutar până la 10.000000 (zece milioane lei) prin mai multe etape. La prima etapă se stabilește cota 200.000 (două sute mii) lei care urmează a fi introdusă în vistieria ULIM prin eliberarea unui bon de plată fondatorului ULIM, conform cotelor, pe care le deține. Data-limită a plății cotelor fondatorilor ULIM se stabilește 30 ianuarie 2000; 2) după 30 ianuarie 2000 urmează să fie revăzut Statutul ULIM și Contractul de constituire a ULIM. 3) Prin acest punct au fost excluși din rândul fondatorilor conform cererilor depuse și în baza Statutului ULIM majoritatea fondatorilor.

Conform prevederilor Adunării generale a fondatorilor din 15 ianuarie 2000 fondatorul Andrei Galben a depus pe contul ULIM suma de 200.000 (două sute mii) lei, stipulată prin decizia Adunării din 15 ianuarie 2000. Alți fondatori cu dreptul de a introduce cota-parte în Fondul Statutar majorat n-au dorit să participe la această acțiune.

Astfel, fondatorul Andrei Galben a devenit Fondator Unic al ULIM. La 11 februarie 2000 subsemnatul Andrei Galben, în calitate de Fondator Unic, a decis reorganizarea ULIM și înregistrarea acesteia la Camera de Înregistrare de pe lângă Ministerul Justiției al RM. La 2 aprilie 2000 a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat de pe lângă Ministerul Justiției „**CARTA UNIVERSITĂȚII LIBERE INTERNAȚIONALE DIN MOLODVA – ULIM**” (Statutul ULIM în redacție nouă).

3. FORMAREA CONTINGENTULUI DE STUDENȚI ȘI PROFESORI. SITUAȚIA ÎN AJUNUL ACREDITĂRII.

Una din problemele majore ale ULIM a constituit-o întotdeauna procesul de formare a contingentului de studenți și profesori.

Din propria experiență, dar mai mult din experiența colegilor de peste hotare, am formulat o concluzie arhicunoscută: cadrul didactic a oscilat în funcție de nivelul de pregătire, interesul și capacitatea studentului de a sorbi din cupa cunoștințelor.

Relațiile student-profesor, cu toata gama și plenitudinea caracterizantă, au fost mereu cheia și piatra de temelie a vieții universitare. Niciodată și nicicând școala superioară n-a depins de campusul universitar sau baza tehnico-materială, ci de factorul uman – studentul și profesorul. Suntem siguri de faptul că nici revoluția tehnico-științifică și nici noile tehnologii educaționale nu vor constitui pilonul de bază al universității, ci, în primul rând, studentul și profesorul.

Din primele zile ale fondării ULIM ne-am confruntat cu această problemă-cheie. De altfel, nu era nimic nou, căci aceeași situație a fost proprie pentru toate universitățile din Europa de la apariție și până astăzi. Putem afirma cu certitudine că întotdeauna s-a dus o luptă nedeclarată pentru obținerea unor studenți buni, capabili să devină specialiști notorii, prin care ar putea să se afirme universitatea - *Alma Mater* sau țara de origine a instituției respective. Ținem să remarcăm faptul că problema aceasta a constituit obiectul unui studiu special la prima conferință mondială (UNESCO), dedicată problemelor învățământului superior, ce și-a ținut lucrările în 1998, 5-9 octombrie, la Paris.

Cu ajutorul bunului Dumnezeu, norocului, experienței, intuiției, principiilor inovatoare și perseverenței am izbutit să ținem cont de cele obținute de către colegii de peste ocean, din Europa Occidentală, cei de la fostele universități sovietice și profesorii autohtoni, reflectând o simbioză a tuturor modelelor progresiste, ce vizau relațiile student-profesor.

Este relativ simplu de elucidat în scris acest proces, dar extrem de complicat a-l parcurge în realitate. Ar fi o eroare să se creadă că noul sistem de relații student-profesor a fost posibil la nivelul uneia sau a câtorva persoane și ulterior de aplicat întregului colectiv în stadiu de formare. Relațiile sus-menționate au constituit produsul genofondului științific și didactic (fără exagerare) a întregii țări.

Colapsul sovietic și apariția noului concept universitar a fost aidoma unei explozii spirituale eșalonate. **În primul rând**, pentru o perioadă anumită a scăzut brusc mituirea în instituțiile de stat, iar părinții și tineretul studios au avut posibilitatea de a beneficia de șanse și oportunități noi, fără a se umili.

În al doilea rând, s-a stopat fluxul de imigrare al profesorilor peste hotarele țării, căci ULIM le-a acordat șansa de afirmare.

În al treilea rând, au fost înlăturate normele de drept educațional, prin care se atenta la demnitatea și etica profesională.

În al patrulea rând, au fost antrenați în noul proces universitar profesori notorii, care astăzi

ocupă funcții de răspundere în universitățile republicii.

În al cincilea rând, la ULIM au fost introduse noi criterii, metode și principii educaționale, preluate cu pietate de alte universități prospere din țară, printre care admiterea în bază de testare, liberalizarea statutului studentului, acordarea unor personalități notorii a titlului onorific de *Doctor Honoris Causa* și altor distincții universitare etc.

În al șaselea rând, s-au cristalizat principiile de bază ale unei noi culturi universitare, parte componentă a sistemului educațional național.

În al șaptelea rând, în condițiile unui vid al sistemului educațional național unitar și al sistemului de relații interuniversitare internaționale, s-au pus bazele procesului de internaționalizare a studiilor.

În al optulea rând, s-a creat un nou cult al respectului pentru *Alma Mater*, în calitatea sa de templu al științei, educației, gândirii și culturii.

În al nouălea rând, ULIM – *Alma Mater* devenise o a doua casă pentru studenți și profesori.

În al zecelea rând, bazându-ne pe principiile clasicismului universitar, grație ULIM s-a cultivat și se cultivă generației în creștere valorile general-umane, libertatea gândirii și activității, cât și promovarea personalității în condițiile concurenței acerbe și relațiilor de piață.

Procesul de selectare a studenților a demarat în toamna anului 1992, mult mai târziu decât în universitățile publice. Avizul publicitar, transmis de către unicul post de radio național, a fost aidoma unei descărcări electrice într-o zi însorită. Telefoanele de la comisia de admitere, amplasată pe atunci în Casa Editurilor, bulevardul Ștefan cel Mare, 180, nu mai conțineau. S-a produs un ”boom”. Părinții și tinerii, marcați de spiritul și idealurile democrației, au năvălit, în sensul direct al cuvântului, pe culoarele Casei Editurilor, din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 180.

Ținem să remarcăm faptul, că pe atunci nu dispuneam de bază tehnico-materială, nici de spațiu permanent pentru desfășurarea studiilor. Campusul universitar, ca atare, practic lipsea. Nucleul colectivului era ghidat doar de idei, entuziasm și mult spirit creator.

Dacă ar fi s-o iau de la început, cu siguranță aș parcurge același traseu, dar evitând erorile, comise la început de cale. Spun așa deoarece nu aveam nici safeu, unde să-mi păstrez documentele, actele, alte lucruri importante. Contabilitatea nu era încă constituită. Bani se încasau de către persoane neverificate din punct de vedere profesional, adesea foarte lacome sau cărora la văzul banilor începea să le tremure mâinile.

Activam pe teritoriul unei firme, conduse de către oamenii de afaceri, menționați în capitolele anterioare, asupra cărora dolarul sau rubla de atunci exercitau un efect magic. Îi mulțumesc bunului Dumnezeu că am fost păzit și nu am fost atras în cursă de persoanele ce mă

înconjura, dar despre care am aflat ulterior cine erau în realitate.

Înmatricularea s-a produs la patru facultăți: Economie, Drept, Medicină și Ecologie. Realitatea a depășit așteptările.

În același timp aveam de a face cu un paradox – era universitate, aveam studenți, dar nu aveam cadrul profesoral. Nici chiar rectorul nu era angajat cu funcția de bază în componența ULIM. Mulți dintre specialiștii de vișă veche, care s-au bucurat din plin de toate privilegiile fostului sistem universitar, luau în derâdere ULIM. Se vehiculau chiar unele bancuri referitor la noua universitate.

Nu voi uita niciodată realitățile primelor zile ale procesului didactic la ULIM. După înmatriculare, am arendat un spațiu în incinta Universității Pedagogice de Stat “Ion Creangă”. La prima prelegere, pe care urma s-o susțină dl profesor Mihai Cernencu, lângă catedra din aula mare de la etajul I blocul nr.1 al UPS, cineva își făcuse necesitățile fiziologice. Și acum aș dori să cred că a fost o pură întâmplare, un gest necumpătat al unui dement.

În spațiul de 12 m.p. de la etajul 6 al aceluiași bloc de studii, în cabinetul 613, unde se afla sediul catedrei pe care o conduceam, am amplasat și rectoratul ULIM. Acest modest birou s-a transformat rapid într-un adevărat stat major, unde mișunau profesori, studenți, aidoma unui roi de albine.

Tot de același cabinet mă leagă o istorie mai mult decât bizară. Odată cu trecerea de la unitatea bănească rubla la cupoane, taxa pentru studii era achitată de către studenți în noua unitate bănească, care era numerică și voluminoasă după conținut în hârtie. Contabilul-șef de atunci doamna Tamara Vizitiu (activează în funcție de contabil la ULIM până în prezent), deoarece nu dispuneam de safeu antifoc și sediul nu avea pază, era nevoită zilnic să ia acasă banii încasați, pentru a-i depune a doua zi la bancă. De obicei, dânsa era însoțită de către soțul său, care avea autoturism. În una din zile, mai nefastă, după orele 18 seara, dna Vizitiu s-a pornit cu două sacoșe pline cu cupoane spre locul de întâlnire cu soțul, ce o aștepta cu mașina pe strada Orheiului, 2. Pe atunci, ca și astăzi, doamna avea o ținută vestimentară elegantă. Purta o salbă de aur la gât. Doi vlăjgani, ce veneau în întâmpinare, au observat-o și, apropiindu-se, printr-o acțiune rapidă, i-au smuls colierul de la gât și au luat-o la sănătoasa. Tamara Vizitiu a rămas cu circa 500 mii cupoane în sacoșe. Episodul acesta ne-a determinat să fim foarte vigilenți și să adoptăm imediat măsurile respective de precauție.

Dar să revenim la subiectul profesori și studenți. Primul profesor, angajat în funcție de bază la ULIM, a fost subsemnatul, după care au urmat alte cadre didactice din diverse universități și centre științifice de la Chișinău. Fiind conștienți de realitățile existente, în care ne aflam, și ținându-se cont de mentalitatea poporului nostru, puțini s-au hotărât să riște, transferându-se în statele instituției nou create cu caracter privat. Și totuși, o bună parte din profesori s-au decis foarte repede,

căci erau frustrați în universitățile publice, unde activaseră anterior, fie prin subaprecierea calităților profesionale, fie prin imposibilitatea de a se realiza plenar. Într-un fel sau altul, procesul de constituire a corpului profesoral-didactic ULIM demarase. Concomitent cu personalitățile marcante și profesorii de excepție, s-au strecurat la ULIM și persoane întâmplătoare, care nu împărtășeau nici pe departe idealurile noastre, urmărind cu totul alte scopuri. Astfel, au fost angajate în funcții de răspundere chiar rude apropiate, dar care priveau prea simplist starea lucrurilor sau care se străduiau să plagieze metodologia didactică cunoscută și amorfă a instituțiilor publice de atunci. Cu regret, peste puțin timp, cerându-le scuze, ne-am despărțit, rămânând în continuare rude și amici, fără reproșuri, dar respectând normele de conduită morală, pentru ca astăzi să ne întâlnim în sânul ”neamurilor” fără resentimente.

Este cunoscut faptul că fiecare instituție de învățământ a avut și continuă să promoveze anumite stiluri și forme comportamentale. Profesorii de prestanță de la alte universități, ce s-au angajat ulterior la ULIM și cărora le-a fost încredințată selectarea cadrelor didactice, adeseori încercau să promoveze stilul instituției unde activaseră înainte. Astfel, la Departamentul Limbi Străine au profesat în calitate de conducători de subdiviziuni multstimulate doamne Ana Bondarencu și Aurelia Rusu. Deși erau mulți doritori de a fi angajați cu funcție de bază la ULIM, dânsese încercau să promoveze o politică de cadre controversată, lipsită de un sistem, inefficientă și bazată pe emoții. Or, acest departament până în 1995, din cauza unei gestionări amatoricești, era cel mai problematic și chiar mai scandalos.

Nu cunosc cauzele, dar la departament se crease o situație tensionată, insuportabilă, în raport cu alte departamente, în care atmosfera de lucru era una echilibrată și se baza pe relații de colegialitate și ajutor reciproc.

În toamna anului 1997 situația la departamentul nominalizat a atins apogeul critic. Conducerea universității căuta modalitatea de stopare a activității acestei structuri și a transferului la altă instituție, deoarece izbucnise un conflict de proporții între studenți și profesori, pe de o parte, iar, pe de altă parte, – între generația de profesori de vârstă venerabilă și cei din generația tânără. În speranța nimicirii definitive a discordiei, specifice facultății de limbi străine a Universității de Stat, de unde veniseră majoritatea profesorilor departamentului, am hotărât ca trei cadre titulare ale acestui departament, dna Ana Bondarencu, dna Aurelia Rusu și dna Ana Guțu, să depună cerere de concediere de la ULIM pentru a calma spiritele și a da o lecție de avertisment celorlalți.

Ce funcții ocupau doamnele în cauză? dna Ana Bondarencu, doctor habilitat, profesor universitar, proaspăt stagiar AUF, ocupa funcția de prim-consilier al rectorului în problema limbilor străine. dna Aurelia Rusu ocupa funcția de șef al catedrei Filologie franceză. dna Ana Guțu -

directorul Departamentului Limbi Străine.

Propunerea subsemnatului de a concedia în bloc susnumitele doamne profesoare, n-a fost acceptată de către ceilalți membri ai conducerii ULIM. Astfel, dl Gheorghe Postică, vice-rector, și-a expus părerea în felul următor: “*Sunt de acord cu eliberarea din funcție și părăsirea ULIM a doamnelor Ana Bondarenco și Aurelia Rusu, iar în ceea ce privește doamna Ana Guțu, cred că ar fi bine să vă mai gândiți cel puțin o săptămână*”. Cu adevărat, nu cunoșteam situația reală și după ce am pătruns în esența problemei, m-am convins că dl Gheorghe Postică a avut perfectă dreptate, propunând ca în felul acesta să fie păstrată în funcție dna Ana Guțu, care exprima modelul implementării ideilor moderne, performante și de aleasă ținută în conceptul educațional al ULIM.

Tot în această perioadă s-a creat o situație tipică pentru Republica Moldova, prin care fiecare cetățean se considera *speaker* al Parlamentului, Președinte de țară sau prim-ministru. Pe lângă faptul că majoritatea se credeau capabili să conducă ULIM, mulți își imaginau această instituție drept o fabrică de bani, iar subsemnatul că este foarte bogat și că fiecare din ei putea beneficia nestingherit de bunurile ULIM.

Astfel, la Departamentul Ecologie, care în varianta reformată, devenise Departamentul de Ecologie Umană, s-a produs o deviere evidentă de la conceptul educațional ULIM.

În primul rând, în planul de studii 80% din disciplinele de la departament au fost atribuite chimiei.

În al doilea rând, în plan au fost incluse discipline în funcție de relațiile directorului departamentului cu prietenii săi sau în funcție de interesele personale.

În al treilea rând, în condițiile în care ULIM nu avea campus propriu, bază tehnico-materială și posibilitatea relativ ușoară de separare de la instituția nou creată, se atesta tendința de sabotare a indicațiilor rectoratului. În timpul unei discuții lejere, directorul Departamentului Ecologie s-a exprimat: “*Domnule rector, dați-ne voie și nouă să mai facem ceva bani, dar pentru aceasta avem nevoie de autonomie la departament*”.

În al patrulea rând, conducerea departamentului refuza să țină cont chiar de experiența instituțiilor de prestigiu de peste hotare, ca, de exemplu, Universitatea din Bruxelles sau cea din Roma, programele de studii ale cărora le-am prezentat, dar pe care directorul Departamentului Ecologie Umană le-a ignorat, calificându-le drept niște aberații ale unor savanți demult depășiți.

În al cincilea rând, la departament aveau loc cheltuieli nejustificate, iar prin falsuri se sustrăgeau impunătoare surse financiare.

Căutam ieșire din impas. Spun aceasta, fiindcă situația aici se agravase extrem de mult, se contaminase de la Departamentul Limbi Străine. Și iată că miracolul s-a produs.

Având o discuție de serviciu cu dl Gheorghe Rusnac, rectorul USM, i-am sugerat ideea că aș fi dispus să creez o facultate comună în domeniul ecologiei. Rectorul USM a remarcat că este gata să încorporeze în totalitate această structură. M-am abținut de la orice comentarii, disimulând satisfacția posibilității de a transfera departamentul respectiv la USM. Ulterior, incorectitudinea conducerii Departamentului Ecologie Umană s-a dovedit a fi una reală, deoarece acest departament n-a rezistat mult timp nici la USM, fiind desființat și reorganizat.

În perioada de constituire a fondului de aur ULIM – corpul didactic – s-au succedat mai multe situații litigioase, dar aceste ”nevoi” n-au făcut decât să contribuie la consolidarea unui colectiv sănătos, debarasat de vestigiile sistemului educațional sovietic în varianta sa perimată.

Profitând de politica deplasată față de propriile cadre ale unor universități de stat, am angajat cei mai buni specialiști în domeniile profesate la ULIM. Dar nimic nu trece fără urmă. Erorile comise de colegii de la instituțiile de stat în politica de cadre ne-au permis nouă, celor de la ULIM, să constituim un corp didactic de excepție. Deși, fără dorința arzătoare a oponentilor noștri, fenomenul s-a produs, fapt pentru care le suntem nespun de recunoscători în sensul cel mai profund al cuvântului. Dacă au pierdut instituțiile de stat, a câștigat ULIM și, prin urmare, întreaga țară.

Una din cele mai mari rateuri, comise de universitățile de stat, a fost cea de a interzice profesorilor de a cumula funcții profesionale în alte unități educaționale, și în special la ULIM. Pe când ULIM, respectând principiul democrației și al libertății persoanei de a-și exercita dreptul la muncă, a permis tuturor angajaților săi să activeze suplimentar și în alte instituții. ULIM a dovedit supremația sa, promovând valorile general umane.

Un loc aparte în formarea colectivului de studenți l-a avut ULIM în relațiile cu cetățenii străini. În această ordine de idei, un rol deosebit a revenit experienței acumulate de către subsemnat în activitatea didactică la facultatea de pregătire a studenților străini între anii 1975-1978, la USM. Multe din procedeele, principiile și metodele, cunoscute în acea perioadă, au fost remodelate și perfectate în condițiile noilor realități ale statului suveran Republica Moldova și al relațiilor economice de piață.

La ULIM am înființat o structură nouă: Departamentul pentru Studenții Străini, în cadrul căruia au fost angajați personalități de excepție, recunoscute în epoca sovietică. Ținem să remarcăm printre ei pe domnul Valentin Mitrofanofici Kovalenco, cunoscut specialist în relațiile cu studenții străini, care mulți ani activase peste hotare, apoi la USM, dar care a fost disponibilizat din funcție din cauză că nu posedă limba de stat. Pentru ULIM, însă, el a constituit o adevărată comoară, ca de altfel și mulți alți specialiști, ce au fost antrenați la ULIM, fiind anterior abandonați de societate, ea, societatea, fiind incapabilă să-i aprecieze la justa valoare.

La nivelul relațiilor personale și celor ale colegilor a început să fie promovată paleta relațiilor internaționale în funcție de interesele cunoscute, pentru a "recruta" contingentul de studenți străini. Ar fi o inerție să se considere că totul a fost simplu. În acest sens s-a lucrat mult, asiduu, cu zel, în cunoștință de cauză. În mare parte, succesul se datorează experienței colegilor angajați la Departamentul pentru Studenții Străini. Un important rol l-au exercitat și continuă să-l exercite colaboratorii instituțiilor publice: Ministerul de Interne; Ministerul de Externe; Departamentul Migrație și Ministerul Securității Naționale (azi SIS). Succesul în programul de selectare la studii al studenților străini la departamentele ULIM ar fi fost imposibil fără aportul major al domnului Victor Socolov – persoană, împotriva căreia de asemenea s-au pronunțat foarte mulți "binevoitori" ai ULIM.

De altfel, nu cunosc cazul să fi fost angajat în state la ULIM cineva dintre profesori, împotriva cărora să nu fi parvenit multiple critici și chiar sudalme. Adesea le erau incriminate carențe, despre care ei nici măcar nu știau. Dacă aș fi ținut cont de părerea criticilor, cu siguranță, 95% din actualii angajați cu funcții de bază la ULIM nu ar fi avut dreptul de a fi încorporați în această instituție. Obişnuiam să ascult toate opiniile pro și contra referitor la cutare sau cutare cadru didactic, dar, în final, luam decizia definitivă de unul singur. Menționez aceasta în mod special, căci, dacă m-aș fi lăsat influențat de părerile belicoase ce se vehiculau la adresa colaboratorilor departamentului pentru studenții străini, acesta n-ar fi existat în genere.

Munca de selectare și atragere a studenților străini constituie o pagină deosebită în istoria ULIM și a procesului didactic, în ansamblu. Din cele cunoscute, succesul instituției de învățământ la capitolul activitatea didactică cu studenții străini reprezintă o adevărată artă. Colaboratorii acestui departament, cât și profesorii, care activează direct cu studenții străini, trebuie să cunoască nu numai materia predată, ci și tradițiile, obiceiurile, cultura spirituală a popoarelor de origine ale studenților străini.

Pentru a vă imagina, stimate cititor, gradul responsabilității în activitatea cotidiană cu studenții străini, am să prezint două exemple.

Anul 1994. Mă întorceam dintr-o deplasare de serviciu de peste hotare. Fiind întâmpinat la aerogară de către șoferul universității, mi s-a comunicat faptul că studenții străini au organizat o grevă și refuză să respecte orice indicație din partea conducerii universității. Nu am mai plecat acasă, ci m-am îndreptat direct spre căminul universității. În drum am intrat la ULIM, sediul căreia se afla pe bulevardul Ștefan cel Mare, 198, unde am întâlnit colegii din conducerea universității, îngrijorați mult de situația critică. De altfel, aceștia nu erau persoane întâmplătoare în universitate, ci cadre didactice cu o mare experiență de activitate în domeniu, inclusiv în domeniul

studentilor străini. Luând act de cele întâmplate, am ajuns la căminul ULIM și, în urma unei discuții de circa o oră, am reușit să aplanez spiritele și să soluționez conflictul.

Al doilea caz. Studenții străini, cu preponderență din țările arabe, educați în spiritul normelor Șariatului și Coranului – cartea sfântă a musulmanilor, tratau în mod diferit realitățile din țara noastră. În primii ani de existență a ULIM se creau și structurile aparatului de stat, inclusiv cele ce vizau statutul juridic al cetățenilor străini. Studenții – tineri neliniștiți, mereu în căutare de aventuri, simțind slăbiciunile aparatului de stat, inclusiv edificarea structurilor ULIM, adesea insinuuau la adresa profesorilor diverse falsuri. De exemplu, s-a întâmplat că unul dintre studenți s-a prezentat la subsemnat și a declarat că i-a dat uneia dintre persoanele din conducerea ULIM suma de 1.200 dolari americani. În timpul discuțiilor am înțeles, că acest student, care nici nu putea să facă deosebire dintre funcțiile pe care le ocupau unii sau alții la ULIM, nici nu-l văzuse în față pe presupus. Ceva mai târziu cu ajutorul organelor de drept s-a depistat că acest student într-adevăr a transmis suma indicată unei persoane, care nici pe departe nu avea relații cu ULIM, dar care i-a promis anumite favoruri în timpul perioadei de studii. Colaboratorul acuzat era un fost demnitar de stat, om foarte respectat și cinstit. Dânsul a insistat ca studentul să fie exmatriculat pentru intimidarea comisă, în caz contrar, a declarat el, va pleca de la ULIM. Totuși, am izbutit ca studentul buclucaș, aflat doar de două zile în RM, să continue studiile la ULIM, iar colegul nostru să depășească acest incident neplăcut.

Cazuri de acest gen s-au mai întâmplat. În primii ani de existență a ULIM la poliție și procuratură au fost înregistrate mai multe incidente de felul acesta, dar majoritatea se datorau comportamentului abuziv al polițiștilor sau al persoanelor din lumea interlopă, ce îmbrăcau uniforma de polițist. Ilegalitățile oamenilor legii erau cauzate și de faptul că în acea perioadă în cadrul Comisariatului General de Poliție Chișinău și al Ministerului de Interne al republicii nu existau structuri speciale, ce s-ar fi ocupat de statutul cetățenilor străini. Credem că insistența noastră a grăbit procesul de formare în cadrul organelor de poliție a structurilor sus-numite. Din partea conducerii altor universități nu parveneau semnale de alarmă de genul acesta, fiindcă numărul studenților străini în aceste instituții era infim.

Dacă în primii ani de activitate a ULIM procesul de constituire al contingentului de studenți și al corpului didactic a demarat fără excese pronunțate, apoi, începând cu vara anului 1995, situația s-a schimbat radical ea fiind cauzată de conflictul creat artificial în cadrul Departamentului Medicină. În acea perioadă a început pregătirea opiniei publice despre presupusa activitate ilegală a ULIM în diverse domenii, iar Hotărârea Guvernului nr.309 din 17 mai 1995 continua să țină tensionat procesul de afirmare al contingentului de studenți și cadre didactice. Ba mai mult, forțele

tenebre ale opoziției au difuzat ideea cum că activitatea ULIM va fi curând suspendată, iar soarta studenților, ce vor fi transferați la alte instituții, va fi salvată. Astfel, hoștește au fost înmatriculați la studii de la ULIM în alte universități pe parcursul anilor 1995-1996 circa 300 de tineri și tinere. Se încălcau cele mai elementare norme și principii de transfer ale studentului, operate doar în baza matricolei sau carnetului de student al celui de la ULIM, în timp ce acesta continua să se folosească de fondul de carte al bibliotecii ULIM, și avea datorii față de contabilitatea ULIM. E firesc că rectoratul refuza să elibereze certificatele academice și actele de studii ale studenților, care pleaseră încălcând regulamentul de transfer, fapt pentru care oponenții au răspândit zvonul despre falimentul ULIM și prăbușirea lui iminentă. Ca temei s-au folosit refuzul conducerii ULIM de a elibera actele de studii celor datornici față de instituția noastră.

Transferarea ilegală a studenților de la Departamentul Medicină ULIM la Universitatea de Medicină și Farmacie “N.Testemișanu” în anii 1995-1996 a lovit financiar instituția noastră. Studenții, transferați abuziv, au rămas cu datorii în contabilitatea ULIM în sumă de 1800.000 lei și literatură de peste 90.000 lei. Altfel spus, paguba, cauzată ULIM, a constituit circa 2000.000 (două milioane) lei. (De menționat, că raportul leului moldovenesc față de dolarul american echivala atunci cu 4.8).

Am încercat să reacționăm, însă apelurile noastre către conducerea instituțiilor respective nu s-au soldat cu succes. Conducerea ministerului educației de asemenea a tolerat situația creată, simulând indiferența.

În a doua jumătate a anului 1996, situația s-a ameliorat. Falsurile și minciuna, utilizate de oponenții ULIM, nu mai aveau efectul scontat. Dimpotrivă, se atesta un aflus masiv de transfer al studenților de la instituțiile de stat la ULIM, tocmai de la acele instituții, care în ultimii ani au obținut prin fals transferul studenților de la ULIM. Situația i-a impus pe rectorii acestor universități să solicite negocieri, fapt după care relațiile interuniversitare, inclusiv procesul de transfer al studenților de la o instituție la alta, au fost orientate pe un făgaș normal și civilizat.

Anul 1995 a constituit o cotitură radicală în procesul de formare al structurilor ULIM și al fondului său de aur – corpul didactic. Până în luna mai în interiorul ULIM se crease o opoziție tacită, în care au fost atrași majoritatea covârșitoare a conducerii universității, contabilitatea și secția studii. Urma ca în primele zile ale lunii septembrie toți adeptii ”opoziției” (în total 12 persoane) să depună cerere de eliberare, paralizând activitatea universității și impunându-l pe subsemnat, ales rector al ULIM, să demisioneze sau să accepte condițiile, înaintate ultimativ de ei. Dar fenomenul nu s-a produs. Rând pe rând, dezvăluindu-le lacunele grave în activitatea lor, inițiatorii farisei au fost nevoiți să plece de bună voie de la ULIM. Ulterior, răzbunându-se, majoritatea a început să

răspândească ideea despre pretinsa stare psihică dezechilibrată a subsemnatului, invocând chiar și internarea mea la spitalul de psihiatrie, răstimp, în care, de fapt, m-am aflat peste hotare într-o deplasare.

Fiind dominat de ideea realizării conceptului educațional ULIM; încă din 1994 au fost elaborate principiile, criteriile și metodologia de activitate a universității. Însă numirea în funcții de răspundere a cadrelor didactice, ce veneau din diferite universități, având deja mentalitatea formată, s-a transformat într-un proces managerial destul de complicat. A fost nevoie de timp pentru ca noul angajat să se convingă de veridicitatea și credibilitatea ideilor, lansate la ULIM. În mare parte acest fenomen se explică prin faptul că subsemnatul era puțin cunoscut și nu ocupase funcții de răspundere în fostul aparat de partid sau în cel administrativ. De exemplu, la unele din volantele ULIM responsabilii de procesul de studii își permiteau nu doar să critice sau să pună la îndoială indicațiile rectorului, ci chiar să le ignore, sabotându-le.

Stimate cititor, nu doresc să vă creați impresia că ideile noastre, viziunea subsemnatului au fost întotdeauna corecte. Am comis și eu multe erori, pe care le-am recunoscut public. Printre ele angajarea necondiționată în funcții de răspundere a foștilor demnitari de stat din structurile democratice nou create, crezând că aceștia, având experiență de profesori universitari și administratori publici, vor contribui real la prosperarea și dezvoltarea rapidă a ULIM. Însă s-a întâmplat ceea ce este bine cunoscut. M-am convins de vechea înțelepciune – nu toată musca face miere, deci nu aparențele determină esența.

O altă greșală este determinată de caracterul impulsiv și nesăbuita mea dorință de a realiza cât mai multe într-un timp cât mai scurt. Poate că îmi depășesc timpul, dar constructorii, inginerii, tehnicienii, alte servicii auxiliare, antrenate în procesul de construcție, reparație, echipare tehnică, au fost nevoiți să se racordeze ritmului meu de activitate, debarasându-se astfel de viciul tergiversării, atât de bine moștenit din trecutul neîndepărtat. Anume din aceste motive în decurs de opt ani au fost înlocuiți 24 de conducători ai subdiviziunilor auxiliare, iar funcția de contabil-șef a fost ocupată până în prezent de 14 persoane, alte 15 persoane s-au perindat în funcția de secretar-consilier.

La prima vedere s-ar părea că avem de-a face cu o fluctuație excesivă de cadre. Dar, în realitate, asistăm la o triere managerială atentă în condițiile unei realități democratice noi, în care calitățile individuale și profesionale determină locul și rolul personalității în societate. Acest adevăr este cultivat și studenților ULIM, pentru ca ei să-și poată direcționa aptitudinile și capacitățile profesionale în devenire într-o societate, supusă relațiilor de piață.

Carențele sus-menționate, cât și altele, sunt motivate obiectiv. Societatea noastră nu este

pregătită pentru a activa în condițiile unei democrații veritabile. Suntem de părerea că democrația trebuie dirijată, adică ea nicidecum nu presupune anarhie, adevăr înțeles mai greu de unii contemporani – concetățeni de-ai noștri. Aici este binevenită opinia scriitorului german Thomas Mann: *“Democrația, oricare ar fi părerea ei despre oameni, dorește binele oamenilor. Dorește să-i înalțe, să-i învețe să gândească și să-i libereze, dorește să ia culturii caracterul ei de privilegiu și s-o ducă în popor, printr-un cuvânt; este orientată spre educație. Educația este un concept optimist și prietenos pentru oameni, - stima pentru om este nedespărțită de ea.”*

În cea mai mare parte cadrele, angajate în statele ULIM, care anterior ocupaseră funcții de răspundere, inclusiv la universitățile de stat, continuau să opteze pentru mentalitatea veche, diferită cardinal de cea de la ULIM. Totuși, majoritatea staff-ului academic al ULIM-ului a știut să-și remodeleze viziunile, acceptând și promovând conceptul educațional inovator. Or, în politica managerială ne-am orientat și continuăm să ne orientăm spre promovarea cadrelor tinere, educate și realizate la ULIM.

În ultimii ani procesul de formare al contingentului de studenți și al corpului didactic s-a confruntat cu alte fenomene negative. Împotriva ULIM au fost implicate și unele persoane din conducerea Serviciului de Informare și Securitate. Prin intermediul acestora, încercând a discredita nivelul de pregătire al studenților și profesorilor, s-a declanșat o campanie calomnioasă la adresa noastră. S-a ajuns până la aceea, că, chiar după acreditarea ULIM-ului, în ziarul *“Makler”* au fost publicate avize despre angajarea în câmpul muncii a oricui, cu excepția absolvenților ULIM.

Este greu de înțeles uneori gradul prostiei omenești. În acest sens, aș remarca opera cunoscutului iluminist Erasmus de Rotterdam *“Laudă prostiei umane”*. Conținutul acestei opere este valabil și în zilele noastre, universalitatea lui fiind caracteristică celor care, până la *“răpirea”* studenților și profesorilor de la Departamentul Medicină al ULIM, divagau despre pretinsa inferioritate a pregătirii profesionale a studenților și nivelul redus al profesorilor, dar, după reîncorporarea acestora în cadrul UMF *“N.Testemițanu”*, au devenit imediat buni, dotați, bine pregătiți etc. Experiența comunității mondiale ne denotă că rareori învingătorii, prin calomnie, au fost capabili să folosească roadele victoriei lor. Ne-am conformat și noi cu această situație, ținând cont de spusele celebre ale lui Herodot: *“Nimeni nu este atât de nebun să aleagă războiul în locul păcii pe timp de pace”*.

Cunoaștem foarte bine motivele insinuărilor, aduse ULIM, și anume, incapacitatea celor ce ar fi putut să realizeze modelul nostru, dar n-au făcut-o. Iar neputința generează invidie și conflicte. Suntem conștienți de faptul că va continua această confruntarea tacită. Într-o situație similară s-au aflat și renumitele universități Harvard, Oxford și altele, însă întotdeauna au rezistat. Acum aceste

universități nu mai au nevoie nici măcar de acreditare, nici de susținere din partea statului. Pentru ele stă pază autoritatea netă și imaginea exemplară. Sperăm că evoluția ULIM se va realiza pe aceleași coordonate.

Cu regret, nu am reușit să obținem pentru studenții, cât și pentru profesorii noștri maximum din ceea ce ne-am propus. Aceasta se datorează unui set de factori obiectivi. E cazul să le aducem scuzele noastre de rigoare și sincere mulțumiri pentru sprijinul și înțelegerea în clipele grele, descumpănitoare, pentru sentimentul profund de apartenență și spiritul de sacrificiu, pe care ei îl manifestă zi de zi la ULIM.

Am spus-o în multiple rânduri și continui să afirm: este o crimă să experimentezi soarta oamenilor sau să-ți construiești fericirea pe nefericirea altora. *Sunt ferm convins că cel mai bun arbitru – Măria Sa Timpul – va judeca după merite contribuția fiecărui membru al societății, cântărind inclusiv și daunele, aduse acesteia. Vorba înțeleptului, nimeni nu-i profet în țara sa.*

De altfel, ar fi o eroare să fie calificat fenomenul formării contingentului de profesori și studenți ULIM ca o realizare a fondatorilor și a unui grup de intelectuali. Suntem conștienți de faptul că ULIM a apărut și s-a dezvoltat grație activității potențialului intelectual și didactic din Republica Moldova, și în special: Universitatea de Stat din Moldova (USM); Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă”; Academia de Studii Economice din Moldova (ASEM); Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu”(USMF) și alte centre universitare și științifice. Tuturor le suntem foarte recunoscători, și exprimăm sincera noastră grațitudine pentru aportul în apariția și dezvoltarea Templului spiritual, universitar și academic, pe nume Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova (ULIM).

SITUAȚIA ÎN AJUNUL ACREDITĂRII

În anul universitar 2001-2002 universitatea a pregătit cadre în următoarele domenii:

- Drept
- Științe Economice
- Medicină
 - o Medicină Generală
 - o Stomatologie
 - o Farmacie
- Psihologie și Asistență Socială
- Limbi Străine și Clasice
- Istorie și Relații Internaționale
- Inginerie
- Jurnalism și Comunicare Publică.

Potrivit domeniilor enumerate, de la 1992 până la finele anului 2002 la ULIM au fost create, treptat, iar acum activează departamentele: Drept, Științe Economice, Limbi Străine, Medicină, Istorie și Relații Internaționale, Inginerie, Jurnalism și Comunicare Publică, Psihologie și Asistență Socială.

Statele de funcții și cadrele didactice

Potrivit normelor legale, planurilor de studii, aprobate de ministerul învățământului, și contigentului de studenți personalul scriptic al ULIM la 1 octombrie 2001 a fost stabilit în număr de 469 unități didactice, dintre care 369 suplinite de titulari, ceea ce reprezintă 78,7% din numărul total de unități didactice (ordinul nr.111 din 02.X.2001 cu privire la corpul profesoral-didactic al ULIM) (tab.1).

Tabela nr. 1. Statele de funcții și cadrele didactice ale ULIM la 01.X.2001*

Departamentul (facultatea)	Unități didactice	Cadre didactice în state	Ponderea titularilor (%)
Drept	68	57	83,8
Științe Economice	94	73	77,7
Medicină Generală	131	96	73,3
Stomatologie	24	20	83,3
Farmacie	22	16	72,7
Limbi Străine	66	56	84,8
Istorie și Relații Internaționale	19	12	63,3
Psihologia	9	9	100
Catedre universitare	36	30	83,3
Total pe ULIM	469	369	78,7

Notă: facultatea Jurnalism și Comunicare Publică a fost fondată în ianuarie 2002.

Acoperirea cu cadre didactice și titularizate

Gradul de acoperire cu cadre didactice titularizate la specialitățile, supuse acreditării, este prezentat în tabela nr.2

Tabela nr. 2. Date privind numărul cadrelor didactice în state și ponderea titularilor cu grade și titluri științifice la Departamentele ULIM la 01.X.2001

Nr. d/o	Titlul științific și didactic	Departamente								Catedre universitare			Total pe ULIM
		Drept	Economie	Limbi Străine	GeneralăMedicină	Stomatologie	Farmacie	Istorie	Psihologie	Limba Rusă	Științe Umanistice	InginerieȘtiințe Reale,	
1.	Prof. universitar	7	10	3	12	3	1	1	0	0	1	1	39
2.	Conf. universitar	14	23	9	35	5	5	4	3	1	3	4	106
3.	Lector superior	28	40	25	49	7	12	7	1	1	1	9	180
4.	Lector-asistent	19	21	29	32	9	4	5	5	11	3	6	144
5.	Total:	68	94	66	131	24	22	17	9	13	8	20	469
6.	% cadre cu titlu științific	42	50	34	54	35	69	82	44	14,30	63	39	48

Mărimea sarcinii didactice

Cadrele didactice titulare sunt asigurate cu cel puțin o normă didactică, în conformitate cu normele legale stabilite. Mărimea sarcinii didactice a unei unități scriptice didactice la ULIM este

următoarea :

- Departamentul Drept – 698 ore (47452:68=698)
- Departamentul Științe Economice – 712 ore (66969:94=712)
- Departamentul Limbi Străine – 680 ore (44937:66=680)
- Istorie și RI - 664 ore (11294:17=664)
- Departamentul Medicină:
 - Facultatea Medicină Generală – 724 ore (95333:131=724)
 - Facultatea Stomatologie – 731 ore (17546:24=731)
 - Facultatea Farmacie – 696 ore (15331:22=696)
 - Facultatea Psihologie - 557 ore (5019 : 9 =557)

În mediu pe universitate: 332686 : 469 = 709 ore

Notă: Mărimea sarcinilor didactice este calculată ținând cont de coeficientul lingvistic (2 pentru prelegeri și 1,5 pentru lucrări practice).

Cadrele didactice titulare și cumularde sunt cu studii superioare, pe care le-au obținut în diverse instituții de învățământ superior din țară și de peste hotare, cum ar fi Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “N.Testemițanu”, Universitatea Pedagogică de Stat “I.Creangă”, Universitatea Tehnică din Moldova, Universitatea Agrară din Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat “A.Russo” din Bălți etc. O bună parte din cadrele didactice și-au făcut studiile sau activează în prestigioase universități din România, Rusia, Ucraina, SUA, Franța.

La ULIM activează de asemenea un șir de profesori din străinătate. De menționat faptul că corpul profesoral se completează în permanență cu cadre tinere, inclusiv și din rândurile absolvenților ULIM. Actualmente la universitate sunt antrenați în activitatea didactică circa 51 de absolvenți ai ULIM la Departamentul Drept - 22, Științe Economice - 11, Limbi Străine - 15, Medicină - 4.

Astfel, colectivul profesoral-didactic reprezintă o îmbinare armonioasă de profesori cu o experiență bogată și un stagiu îndelungat de muncă pedagogică universitară și tineri conferențieri și asistenți cu un mare potențial de muncă, receptivi la noile metode de instruire universitară.

Nivelul de pregătire al corpului didactic în mare măsură este determinat de numărul cadrelor didactice cu titluri didactico-științifice.

La acest capitol, potrivit datelor tabelii nr. 2, se poate de menționat că din numărul total al celor angajați în state la ULIM, 37 dețin titlul științific de doctor habilitat în științe, 139 – de doctor

în științe, 32 posedă diploma de profesor universitar și 111 – diploma de conferențiar universitar.

Din numărul total al profesorilor titulari (369), 177 dispun de gradul științific de doctor și doctor habilitat în științe, ceea ce constituie 48%.

Raportul dintre cadrele didactice și personalul auxiliar

La ULIM personalul tehnic auxiliar constituie 189 angajați, dintre care 92 activează în calitate de cadre auxiliare, în scopul asigurării procesului de studii, inclusiv 18 laboranți superiori, 36 laboranți, 7 metodiști superiori, 9 metodiști, 13 secretari și 9 preparatori.

Raportul dintre numărul cadrelor didactice și personalul auxiliar este de aproximativ 8:1, variind de la un departament la altul, după cum urmează:

- Drept – 5 : 1
- Științe Economice – 3 : 1
- Medicină Generală – 3 : 1
- Stomatologie – 4 : 1
- Farmacie – 3 : 1
- Limbi Străine – 9 : 1
- Istorie și RI – 5 : 1

Modul de angajare a personalului

Cadrele didactice la ULIM sunt angajate: 369 persoane cu norma de bază ce ocupă 409,09 unități scriptice și 143 cadre didactice prin cumul, care suplinesc norma de 59,8 unități didactice vacante. Cadrele didactice cumulate în proporție de 33% posedă titluri didactice și științifice. Toate cadrele didactice se angajează în baza contractului individual de muncă, semnat de rectorul universității.

Conținutul procesului de instruire

Planurile de învățământ. Standardul educațional (standardul academic și profesional al specialistului cu studii superioare universitare, programele analitice și planurile de învățământ) este elaborat în conformitate cu Legea învățământului din RM, Legea privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior nr.1070-XIV din 22 iunie 2000 și ordinul ministerului educației și științei al RM „Cu privire la punerea în aplicare a planului-cadru pentru învățământul superior universitar” nr.607 din 26 octombrie 2000. Standardul educațional, aplicat la ULIM, este aprobat în ordinea, stabilită de către ministerul învățământului al RM. Cu regret, din motivul refuzului categoric al ministerului sănătății

de a colabora cu ULIM, planurile de studii n-au putut fi coordonate și cu acest minister, după cum prevede ordinul respectiv al ministerului învățământului.

Planurile de învățământ cuprind trei compartimente de bază: discipline fundamentale, discipline de cultură generală social-umaniste și discipline de specialitate obligatorii și opționale. Pentru aprofundarea cunoștințelor în planul de studii sunt prevăzute discipline facultative. La toate specialitățile, supuse acreditării, planurile conțin practici de instruire și de producție.

Obiectivele ULIM corespund pe deplin misiunii fundamentale a instituției de promovare a studiilor universitare și de formare la generația în creștere a unor valori, bazate pe principii general umane.

Actualizarea planurilor de studii la ULIM este efectuată periodic la propunerea catedrelor de specializare, ținând cont de progresul tehnologiilor educaționale moderne din țară și de peste hotare.

Ponderea disciplinelor pe categorii în planurile de învățământ. La specialitățile, la care studenții își fac studiile la momentul actual, în planurile de studii ponderea disciplinelor fundamentale de cultură generală socio-umanistice și de specialitate obligatorii și opționale este următoarea:

Tabela nr. 3. Ponderea disciplinelor de studii pe categorii

Nr. d-o	Departamentul (Facultatea)	Discipline fundamentale		Discipline de cultură generală socio-umanistice		Discipline de specializare obligatorii		Discipline de specializare opționale*		Practica**	
		ore	%	ore	%	ore	%	ore	%	ore	%
1.	Drept	744	22,3	664	19,9	1566	47,0	358	11,0	448	13,4
2.	Științe Economice	816	20,4	800	20,0	2234	56,0	142	3,6	450	11,2
3.	Medicină Generală	2278	30,0	747	10,0	3849	52,0	604	8,0	612	10,0
4.	Stomatologie	1234	18,4	882	13,1	3346	49,8	1252	18,7	630	9,3
5.	Farmacie	1972	38,4	629	12,3	2527	49,3	0	0	510	10,0
6.	Psihologie	1272	37,54	510	15,05	1208	35,66	398	11,75	360	10,62
7.	Limbi Străine	674	18,0	666	18,0	1938	54,0	548	10,0	390	11,0
8.	Istorie și Relații Internaționale	1200	36,31	782	23,66	898	27,17	424	12,83	870	26,33
9.	Inginerie	765	20,90	612	16,70	1779	48,50	510	13,90	420	11,45

Notă: * Procentul disciplinelor opționale este calculat din numărul total de ore, prevăzute de planul de studii

Notă: ** Ponderea practicilor de instruire și de producție este corelată cu numărul total de ore didactice (100%), prevăzute de planurile de învățământ.

Curriculumul disciplinelor de studii. Pe parcursul anului universitar 2001-2002 toate programele analitice au fost revăzute, iar la Departamentul Istorie și RI, cât și Limbi Străine au fost editate curriculumurile disciplinelor de studii pentru absolvenții primii promoții.

Programele analitice cuprind principalele caracteristici ale obiectului în cauză, stipulând

toate elementele constitutive ale acestuia. Programele analitice au fost editate în formă de carte pe fiecare departament (facultate). La înmânarea diplomelor de studii superioare absolvenților ULIM li s-au înmânat volumul cu programele analitice pe discipline, cu excepția Departamentului Drept, din motivul epuizării tirajului editat. Pentru anul viitor o problemă stringentă pentru activitatea normală a universității va fi elaborarea planurilor și programelor noi de studii, bazate pe principiul creditelor transferabile, la care au trecut majoritatea universităților. Pentru elaborarea acestor documente și aplicarea lor în activitatea universității va fi necesar crearea unor structuri suplimentare la toate departamentele.

4. BAZA TEHNICO-MATERIALĂ

Baza tehnico-materială a ULIM a fost creată timp de 7 ani de zile și continuă să fie dezvoltată. Actualmente ULIM dispune de 4 blocuri de studii, centrul de știință și afaceri, centrul editorial-poligrafic, un cămin și o bază de odihnă și agrement la Vadul lui Vodă.

Toate blocurile de studii constituie proprietate privată a universității. Ultimul bloc de studii, destinat Departamentului Drept, a fost dat în exploatare la 1 septembrie 2000. Suprafața totală a blocurilor de studii o constituie 22160,56 m.p., iar suprafața totală a fondului auditorial – 14196,68 m.p.

Blocurile de studii dispun de 102 auditorii pentru orele de curs și seminare, cu un număr de locuri fiecare de la 25 până la 320. Din ele 68 auditorii au câte 25-50 locuri, 15 câte 75 locuri, 16 de la 75 până la 100 și trei auditorii cu un număr mai mare - 150 locuri.

Pentru organizarea și desfășurarea lucrărilor de laborator universitatea utilizează 80 laboratoare, dotate cu utilajul necesar conform programelor de studii, 125 birouri sunt destinate decanatelor, catedrelor sau profesorilor și sunt dispuse pentru activitate individuală. Spațiul mediu de studiu, ce revine unui student cu frecvența la zi, în anul universitar 2001-2002, cu condiția desfășurării procesului de instruire într-un singur schimb, constituie 4,1m.p., iar ținând cont și de numărul studenților de la secția fără frecvență – 3,3 m.p.

Toate spațiile de studii sunt amenajate cu inventar și utilaj respectiv, corespund pe deplin necesităților de organizare normală a procesului de instruire. Majoritatea sunt dotate cu mobilier contemporan. Gradul cel mai înalt de dotare cu utilaj tehnologic îl posedă laboratoarele de la

disciplinele de specialitate ale Departamentului Medicină.

ULIM dispune de 68 laboratoare, destinate activității științifice a profesorilor și pregătirii materialului experimental pentru lucrările de laborator. Ele sunt dotate cu utilaj tehnologic modern, inclusiv cu mijloace tehnice. Catedrele clinice sunt amplasate în cadrul spitalelor și bazelor clinice, cu care ULIM a semnat acorduri de colaborare.

În anul universitar 2001-2002 în componența universității a fost creată o nouă structură educațională – Departamentul Informațional Biblioteconomic (DIB). Aici au fost incluse: sala de lectură nr.1, fără acces liber la fondul de literatură (suprafața 569,4 m.p.), sala polivalentă nr.2 cu acces liber la fondul de literatură (suprafața 648,4 m.p.), sala de lectură nr.3, dotată cu literatură romano-germanică (suprafața 154 m.p.) și sala multimedia (mediateca cu suprafața de 379,4 m.p.). Suprafața spațiilor funcționale ale DIB constituie 2203,7 m.p., iar suprafața totală a sălilor de lectură – 1751 m.p. În fondurile DIB sunt depozitate 99 263 exemplare, inclusiv cărți, broșuri, cursuri universitare etc. și 50 mii exemplare de publicații seriale. Numărul total de volume din fondurile bibliotecii este de peste 200 mii titluri de literatură didactică contemporană, iar numărul de materiale didactice – de 43.116 exemplare. De serviciile DIB beneficiază aproximativ 5500 persoane. În anul 2002 beneficiarii au întreprins în sălile DIB circa 200.000 vizite. Personalul DIB este format din 33 persoane. Fiecărui student îi revine câte 36,6 volume și câte 3,6 titluri.

Mediateca DIB (sala multimedia) deține următoarele mijloace tehnice: 100 calculatoare de tipul Pentium III, trei calculatoare CDRiter, trei scanere, trei imprimante, trei aparate video și două xeroxuri. Sala de lectură nr.3 de literatură romano-germanică este amenajată cu două calculatoare Pentium III, două televizoare, trei centre muzicale și două video. În sala nr.2 funcționează rețeaua telefonică, șapte calculatoare, SOFT–informațional, un xerox și două imprimante. Toate calculatoarele din mediatecă și din sălile DIB sunt conectate la Internet, iar cele din sala de lectură nr. 2 au conectare electronică la rețeaua bibliotecilor nord–americane. Actualmente angajații DIB și profesorii ULIM lucrează asupra completării bazei de date. Se preconizează ca majoritatea prelegerilor, ținute de profesorii universității, să fie imprimate pe CD și depozitate în fondurile DIB.

Către 1 ianuarie 2003 mediateca ULIM dispunea de 1000 CDRomuri, 3000 casete video și alte materiale educaționale, specifice acestui gen de activitate.

Catedrele și laboratoarele destinate unor discipline de specialitate, sunt dotate cu calculatoare de tip Pentium II și III. Pentru organizarea procesului de instruire universitatea deține 8 laboratoare videofonice, 13 laboratoare, dotate cu calculatoare în rețea, 9 laboratoare cu mijloace tehnice video-audio și alte utilaje tehnice. Total în ULIM funcționează 450 computere, majoritatea de tipul Pentium III, o stație telefonică digitală Panasonic, șapte amplificatoare etc.

ULIM dispune de următoarele unități de asistență pentru organizarea procesului de instruire: muzeul anatomic, muzeul arheologic, clinica stomatologică, farmacie, centrul de știință și afaceri, centrul poligrafic-editorial, baze clinice, etc.

În calitate de unitate de sprijin pentru organizarea aplicațiilor pe teren la arheologie servește baza științifică Orheiul Vechi. Un suport important pentru procesul didactic îl constituie laboratoarele stomatologice din clinica stomatologică și cele științifico-didactice din cadrul centrului de știință și afaceri.

În ultimele zile ale anului 2002, au luat sfârșit lucrările de construcție a farmaciei universitare destinate în exclusivitate facultății de medicină.

ULIM dispune de un cămin pe strada Vasile Lupu, 16, cu suprafața totală 2704,1 m.p., pentru 190 de locuri, dotat conform standardelor sanitare. La dispoziția studenților sunt puse o cantină cu suprafața de 256 m. și 120 de locuri, un restaurant cu suprafața de 274 m., cu 100 locuri și 2 baruri cu suprafața de 72 m. fiecare cu câte 40 locuri.

Universitatea, de asemenea, deține o bază de odihnă și agrement în stațiunea Vadul lui Vodă cu suprafața de 1,8 ha. Pe teritoriul bazei sunt amplasate 2 blocuri capitale, 20 căsuțe și terenuri sportive. Concomitent aici se pot odihni 150 persoane.

Baza sportivă a ULIM se constituie din complexul sportiv cu o suprafață totală de 1 319 m.p, care a fost inaugurat la 2 aprilie 2002. În componența complexului sunt amenajate următoarele săli sportive: sala de jocuri sportive (tenis, volei, baschet) cu suprafața de 490 m.p, sala de aerobică și arte marțiale cu suprafața de 105 m., sala de forță cu suprafața de 260 m.p. și clubul de șah cu suprafața 126 m.p. (suprafața totală a sălilor sportive – 981 m.p). Toate spațiile sportive dispun de diverse încăperi auxiliare, destinate pentru reabilitarea studenților și profesorilor.

În anul 2001 ULIM a construit un sistem autonom de alimentare cu apă potabilă, care mai dispune și de calitate curative. În același an a fost introdus în circuit și sistemul autonom de încălzire.

5. CONCEPTUL EDUCAȚIONAL

Universitatea Liberă Internațională din Moldova este o instituție de învățământ superior. Se bazează în activitatea sa pe principii, metode și tehnologii educaționale remodelate și implimentate în instituția dată, grație influenței modelelor educaționale de tip american, vest-european, sovietic și celui autohton. În esență, la ULIM s-a construit o simbioză a acestor metode, constituind, în ultimă instanță, un concept inedit nu numai în sistemul educațional al Republicii Moldova, dar și în cadrul sistemului educațional internațional. Concomitent conceptul educațional al ULIM se dezvoltă în deplină concordanță cu prevederile Legii învățământului, altor acte normative, emise de Guvernul Republicii Moldova, ministerul educației, care se raportează la politica educațională în statul nostru. O atenție deosebită este acordată realizărilor în domeniul educațional, parvenite de la organisme internaționale și UNESCO.

Conceptul educațional al ULIM s-a zămislit odată cu fondarea universității – 1992. De atunci și până la momentul acreditării el a fost remodelat, transformat, îmbrăcând formula cunoscută în ultimul timp. Temelia conceptului educațional al ULIM o constituie valorile general umane, tradițiile naționale și cele internaționale în domeniul învățământului, spiritul novator și managerial. Întru realizarea acestor obiective se presupune asimilarea următorilor parametri:

Clasicismul universitar;

Internaționalizarea procesului;

Regionalizarea învățământului superior;

Studierea aprofundată a limbilor străine aplicate și a tehnologiilor educaționale moderne;

Asimilarea în procesul de instruire a elementului aplicativ și informațional independent;
Structurizarea modulară a procesului de studii;
Practicismul universitar.

Clasicismul universitar la ULIM presupune respectarea și renovarea tradițiilor universitare clasice (cu preponderența celor din Italia și Franța), calitatea procesului de instruire, accesibilitatea studiilor, nivelul științific înalt, accesul și selectarea la studii, în mod prioritar, a tineretului dotat, flexibilitatea studiilor prin includerea unor tehnologii educaționale inedite și variate.

Internaționalizarea procesului educațional la ULIM prevede integrarea educațională și stabilirea de contacte viabile cu centre universitare, științifice, academice de peste hotare. O atenție deosebită s-a acordat procesului de studii la ULIM, reorientându-l în această direcție după octombrie 1998, adică după lucrările Primei Conferințe internaționale pe problemele învățământului superior, desfășurate sub egida UNESCO. Ar fi o eroare să se presupună o renunțare de la valorile educaționale naționale consacrate. Ci - dimpotrivă. Concomitent cu elementul autohton se creează filiale francofone, anglofone, germanofone etc. În această ordine de idei, se are în vedere că specialistul de la ULIM să fie capabil să activeze nu numai în Republica Moldova, dar și în orice altă țară de pe mapamond, ținându-se cont de specificul zonei geografice sau regiunii. De aici apare următoarea problemă, și anume –

Regionalizarea învățământului superior. Problema în cauză nu poate fi privită ca ceva separat, ci dimpotrivă, ca o parte integră, graduală a internaționalizării procesului de studii la ULIM. În această ordine de idei, un rol aparte le revine cercetărilor fundamentale și celor aplicative. Știința se încadrează ca o parte inseparabilă a procesului didactic. Are loc o fuziune a rezultatelor cercetărilor științifice și tehnologiilor educaționale prin intermediul schimbului de cadre din regiune.

Potențialul general uman universitar este concentrat întru consolidarea și perfecționarea continuă a calității procesului educațional, impunându-i acestuia un caracter modern și inedit. Programele de studii, inclusiv cele analitice, formele, metodele, criteriile și tehnologiile educaționale sunt acordate la standardele europene.

Toate acestea sunt implimentate în mediul universitar, creând condiții accesibile tinerilor dotați și talentați din țară și din regiune, dar vulnerabili sub aspect financiar. O atenție deosebită se acordă tinerilor și tinerelor din localitățile rurale.

Studierea aprofundată a limbilor străine aplicate și a tehnologiilor educaționale moderne prevede competitivitatea tinerilor specialiști în condițiile economiei de piață. În acest context, accentul se pune pe procesul de democratizare a conceptului educațional, care atrage după sine

toleranța și renunțarea necondiționată la discriminarea rasială, confesională, politică etc. De aici un rol deosebit de important revine studierii limbilor și civilizațiilor străine ca limbi și culturi aplicate. Acest fapt asigură comunicarea fluentă universitară și extrauniversitară.

Formula în cauză se realizează prin studierea calitativă a limbilor moderne aplicate și deprinderea unor abilități lingvistice curente, prin crearea unor condiții optimale – asigurarea cu tehnică contemporană de performanță și elaborarea unor programe informaționale educaționale computerizate. Întru implimentarea acestui parametru educațional biblioteca ULIM a fost conectată la rețeaua bibliotecilor universitare din SUA și Europa.

Asimilarea în procesul de instruire a elementului aplicativ și informațional independent presupune asigurarea unui proces fluent de studii, fiind caracteristică diminuarea în planurile de studii a numărului de ore, rezervat activității didactice, și majorarea timpului aferent lucrului independent al viitorilor specialiști. Prin acest mod în procesul de acumulare a noilor cunoștințe accentul se plasează de la izvoarele tradiționale de informare (prelegeri, etc.) spre tehnologiile informaționale contemporane (rețelele de informare ale bibliotecilor, Internetul, băncile de date, mediateca). Prin intermediul acestor elemente viitorii specialiști obțin o experiență solidă și abilități de activitate independentă, necesare unei activități eficiente în practicarea viitoarelor profesii.

Structurizarea modulară a procesului de studii presupune flexibilitatea studiilor prin includerea unor modalități inedite și variate de instruire. Instruirea studenților se efectuează conform planurilor de studii, bazate pe sistemul modular. Aceasta permite transferarea studentului de la o specialitate la alta, în dependență de oportunitățile și necesitățile momentului.

Concentrarea forței teoretico-științifice, fuzionate cu practicisul, și, nu în ultimul rând, pragmatismul universitar se vor produce în cadrul unui Park Tehnologic, veritabil centru de acumulare a celor mai reprezentative, inedite, progresiste și valoroase concepții științifico-educative, generatoare de relansare și succes, inclusiv și pentru marile structuri industriale.

În această ordine de idei, procesul educațional la ULIM presupune operarea prin sisteme modulare, credite educaționale transferabile, studii la frecvență limitată, studii la distanță. În aceste cazuri, bibliotecii i se atribuie rolul de veritabil centru informațional–analitic de sinteză.

6. RELAȚIILE CU ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ MUNICIPALĂ

Un loc distinct în constituirea și dezvoltarea ULIM, ca instituție superioară de învățământ, îi revine luptei pentru campusul universitar.

De la 1993, sau mai exact din ziua activării în incinta institutului “Urbanproiect”, au început căutările unui edificiu pentru campusul universitar.

Profitând de relațiile, pe care le aveam cu demnitarii de stat, am încercat mai multe variante pentru amplasarea universității. Ni s-au făcut mai multe oferte. *Prima a fost clădirea cu mai multe nivele*, nefinisată, situată în perimetrul hotelului “Cosmos”. Însă, din cauza arhitecturii incomode și a menirii inițiale, ca instituție administrativă, ea nu putea fi readusă la specificul universității. De aceea am respins această variantă.

Ministrul agriculturii, de pe atunci, Vitalie Gorincioi, care purta dialog cu conducerea ULIM ne-a sugerat la propunerea superiorilor două opțiuni – clădirea nefinisată de pe malul lacului Dănceni și blocul cu mai multe nivele, ce aparținea ministerului, din zona industrială Ciocana. Analizând ambele variante, am ajuns la concluzia, susținută și de experți, că mai lesne era să fie demolate aceste clădiri și construite din nou, decât finisate. Cât privește imobilul de pe malul lacului Dănceni, el devenea de două ori mai scump numai din contul instalării rețelelor electrice și a sistemului de alimentare cu apă.

După ce am respins varianta clădirii de pe malul lacului Dănceni, domnul ministru Vitalie Gorincioi a propus acest „monument” al epocii trecute drept cadou din partea statului – numai ca să fie valorificat. N-am acceptat nici această ofertă generoasă din mai multe considerente, percepute,

cred, de toți.

Varianta edificiului din zona Ciocana nu putea fi acceptată nici ea din motivele amplasării nereușite, stării ecologice, arhitecturii neadecvate, dar și a condițiilor propuse – ele din start presupuneau refuzul nostru.

A apărut a treia variantă pentru amplasarea campusului ULIM - complexul arhitectural din sectorul Râșcani, strada Miron Costin, 7, bloc ce găzduia mai multe instituții științifice ale Ministerului Agriculturii. Condițiile financiare nu satisfăceau nici pe departe realitatea pieții de atunci. Pe lângă costul clădirilor, urma să mai achităm 25 mln. lei – datoriile acestor unități științifice față de bugetul statului. În plus și toate penalitățile, datoriile acestora față de agenții economici cu care conlucram.

A patra variantă a fost tentativa de negociere cu concernul “Aqua”, în speranța amplasării universității în clădirea de pe strada Aleco Russo, 1, însă poziția, adoptată de prim-ministrul Andrei Sangheli, a fost de o asemenea natură, încât negocierile s-au întrerupt.

Între timp am remarcat în centrul orașului clădirea nefinisată din zona primăriei municipiului Chișinău, situată pe strada Vlaicu Pârcălab, 52. Multitudinea factorilor ce țineau de această construcție nefinisată, era și mai complicată, dar mai ușor de soluționat.

Clădirea respectivă aparținea municipalității Chișinău și era menită pentru institutul “Chișinăuproiect”. Finisarea lucrărilor era finanțată de firma “Faur”, condusă de domnul A.I.Volimbovschi, iar lucrările de antrepriză erau efectuate de întreprinderea municipală “Comandinvest” prin intermediul trustului de construcții “Grajdanstroi”.

Am decis să muncesc în direcția amplasării ULIM în acest complex arhitectonic. S-au purtat negocieri cu directorul firmei “Faur” A.I.Volimbovschi, apoi cu dna Ala Ciobanu, care, între timp, a preluat funcția de director al firmei nominalizate.

Firma aceasta avea semnat un contract cu primăria orașului Chișinău prin decizia nr.18/72 din 5 septembrie 1992 privind finanțarea construcției clădirii institutului “Chișinăuproiect”, care, prin punctul 2, prevedea: *după efectuarea construcției complexului a transfera la balanța primăriei (Institutului de Proiectări “Chișinăuproiect”, Direcției Generale pentru Arhitectură și Urbanism a primăriei orașului Chișinău, Direcției Construcției Capitale și Întreprinderii mici “Faur”)* suprafețe, reieșind din cheltuieli reale proporțional alocațiilor bănești în prețuri comparabile.

*Blocurile nr.1și nr.3 - Institutul “Chișinăuproiect”
cu suprafață totală de 10955,6 m.p. - Direcția Generală pentru Arhitectură și Urbanism*

Blocul nr.2

cu suprafață totală de 5071,9 m.p.

– Întreprinderea mică “Faur”

În perioada frământărilor noastre, firma “Faur” nu putea respecta condițiile deciziei primăriei din 5 septembrie 1992 din cauza insolvenței sale, având datorii mari. Primăria, în frunte cu Nicolae Costin, cerea de la firma “Faur” respectarea condițiilor contractului. Apariția noastră a determinat aprofundarea conflictului dintre primărie și firma “Faur”. Întreprinderea sus-menționată era pe calea pierderii și încălcării contractului cu primăria și a deciziei nominalizate. Pentru a nu pierde suma, investită în clădirea nefinisată, ca urmare a nerespectării condițiilor contractului, dna Ala Ciobanu a început negocierile cu ULIM. De menționat, că în acel timp soțul dnei Ala Ciobanu ocupa funcția de consilier al Președintelui republicii, dl Mircea Snegur. În consecință, influența dnei A.Ciobanu era considerabilă.

Deși până în acel timp firma “Faur” investise doar 582 847 lei în clădirea respectivă, dna A.Ciobanu a cerut drept recompensă 400.000\$. Firesc este că ULIM nu putea să achite această sumă, fiindcă nu dispunea de ea. Mai mult decât atât, distinsa doamnă ne-a avertizat că negocieri nu pot avea loc și toate propunerile noastre de a oferi recompensa prin produse petroliere, materiale de construcție de către fondatorii și sponsorii ULIM, ca dl Anatol Stati, Dumitru Bârsan și alții au fost refuzate. Avertismentul s-a extins și în raport cu Președinția.

La 27 ianuarie 1994 apare decizia primăriei nr.2/13 “Cu privire la terminarea construcției clădirii institutului de proiectări “Chișinăuproiect”. Din cauza faptului că firma “Faur” nu și-a onorat obligațiunile față de primărie, prin punctul 2 al deciziei nominalizate firma “Faur” își pierde calitatea de partener al primăriei la construcția obiectului și se abroga decizia primăriei nr.18/72 din 5 septembrie 1992.

Prin punctul 3 al deciziei primăriei nr.2/13 se numea beneficiar la finisarea construcției edificiului din strada Vlaicu Pârcălab ULIM, iar lucrările de antrepriză urmau a fi efectuate de întreprinderea municipală “Comandinvest”.

În punctul 4.1 al deciziei nominalizate ULIM este obligată să restituie primăriei orașului Chișinău, institutului de proiectări “Chișinăuproiect”, cât și întreprinderii “Faur” toate cheltuielile, suportate de părți, la prețurile de la 31 decembrie 1993, conform devizului de cheltuieli și volumelor fizice ale lucrărilor de construcție îndeplinite, cu excepția volumelor, menționate în punctul 5 al prezentei decizii.

ULIM a fost pus de către primărie într-un cadru juridic irealizabil. Deși lucrările de construcție la clădirea nefinisată până la momentul negocierilor constituiau doar 18%, ni se cerea ca până la 1 septembrie 1995 să fie terminate toate lucrările de construcție. Iar prin punctul 5 al deciziei primăriei nr.2/13 se prevedea ca după terminarea construcției clădirii nominalizate să fie transmise

la balanța direcției pentru arhitectură și urbanism atelierele de creație, prevăzute în proiect. Cota primăriei se estima la costul finisării atelierelor de proiectări ale direcției arhitectură și urbanism.

Prin punctul 6 al deciziei sus-numite întreprinderea autonomă municipală “Comandinvest” era obligată să elaboreze calculul de cheltuieli, suportate de primăria orașului Chișinău, institutul de proiectări “Chișinăuproiect” și întreprinderea “Faur”.

Punctul 6.2 al acestei decizii impunea întreprinderea “Comandinvest” să transmită ULIM documentația de proiect și deviz a clădirii în stadiu de construcție și, în același timp, să îndeplinească funcția de antrepriză la reelaborarea documentației de proiect și deviz la comanda Universității Libere Internaționale din Moldova.

Prin punctul 9 al deciziei nominalizate se face apel către Președintele Republicii Moldova pentru a emite un decret special cu privire la finisarea și transmiterea clădirii institutului de proiectări “Chișinăuproiect” Universității Libere Internaționale din Moldova.

În punctul 10 se stipula: *“Prezenta decizie intră în vigoare din ziua achitării complete de către Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova cu primăria, institutul de proiectări “Chișinăuproiect” și întreprinderea “Faur” în baza decretului Președintelui RM.”*

La 15 februarie 1994 Președintele Mircea Snegur a emis decretul nr.10 “Cu privire la edificiul institutului de proiectări “Chișinăuproiect”,” în care se stipula: “În scopul dezvoltării învățământului universitar și al asigurării pregătirii în cadrul Universității Libere Internaționale din Republica Moldova a specialiștilor de înaltă calificare pentru ministere, departamente și noile structuri economice din republică:

1. Având în vedere decizia primăriei orașului Chișinău din 27 ianuarie 1994 nr.2/13 “Cu privire la terminarea construcției clădirii institutului de proiectări “Chișinăuproiect”, Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova va restitui primăriei orașului Chișinău, institutului de proiectări “Chișinăuproiect” și întreprinderii mici “Faur” sumele, suportate de părți conform devizului despre folosirea resurselor bănești la construcția edificiului institutului de proiectări “Chișinăuproiect”, prezentat de întreprinderea autonomă municipală “Comandinvest” a primăriei orașului Chișinău.
2. Se acceptă în calitate de beneficiar la terminarea construcției edificiului de pe strada Vlaicu Pârcălab Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova.
3. Se stabilește că: edificiul menționat va fi arendat de Universitatea

Liberă Internațională din Republica Moldova pe o perioadă de 50 ani;

Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova va achita plata de arendă pentru perioada stabilită din contul cheltuielilor, suportate pentru construcția edificiului și asigurarea pregătirii specialiștilor;

Contractul de arendă dintre Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova și primăria orașului Chișinău urmează să fie încheiat cu respectarea condițiilor, prevăzute în prezentul punct, până la 20 februarie 1994.”

Noul primar general al capitalei, dl Serafim Urecheanu, era de părerea că edificiul nefinisat din strada Vlaicu Pârcălab nu trebuie cedat Universității Libere Internaționale. În această ordine de idei, dânsul era susținut de alți vice-primari ca dl Anatol Țurcanu și dna Svetlana Mâslițchi. Relațiile dintre ULIM și primărie devin puțin tensionate. Aceasta au perceput-o și cei de la firma “Faur”.

Drept urmare a evoluției relațiilor dintre primărie și ULIM, în pofida emiterii hotărârii primăriei municipiului Chișinău și a decretului prezidențial, dna Ala Ciobanu evita îndeplinirea acestor acte și insista asupra transmiterii sumei de 400.000\$. Am inițiat mai multe tentative de negocieri, rugând-o să înțeleagă că situația în care se află firma dumneaei și ULIM ne constrânge la începerea negocierilor. Am insistat asupra restituirii sumei real cheltuite, ținând cont de cota inflației și alte cheltuieli neprevăzute. Aceste relații se produceau, pe de o parte. Pe de altă parte, organele de drept ne sfătuiau să găsim un numitor comun cu orice preț, deoarece legislația în vigoare deja apăra proprietatea privată, inclusiv drepturile firmei “Faur” asupra edificiului nefinisat din strada Vlaicu. Pârcălab.

Și totuși, la 23 mai 1994 am reușit să semnăm un contract tripartit cu participarea ULIM, firmei “Faur” și întreprinderii autonome municipale “Comandinvest”. Acest contract a fost aprobat de către vice-primarul V.Ursu. Conform acestui contract în punctul 1 se stipula: “Până la transmiterea blocului “Chișinăuproiect” (blocurile 1,2,3) ULIM se angajează să achite până la 1 iulie 1994 firmei “Faur”, reieșind din cota-parte conform cheltuielilor reale la data de 01.05.1994 după rata inflației, indicată de Departamentul Statisticii al RM (anexa nr.1) suma echivalentă cu suma introdusă în construcție de firma “Faur” – 761.392 lei.”

Cu mare regret, în pofida dorinței de realizare a acestui contract, ULIM nu dispunea de această sumă. Cu o zi înainte de expirarea acestui termen situația se schimbase foarte puțin. ULIM achitase doar 158.392 lei.

Și totuși, s-a produs un miracol. În jurul orelor 12.00 a ultimei zile calendaristice, prevăzute în contract, a venit întâmplător la rectorat dl Oleg Melihov, om de afaceri din sistemul căilor ferate, care nu avea nici o atribuție cu ULIM. Împărtășind păsul dlui Oleg Melihov, el a reacționat prompt.

În timp de 10 minute l-a contactat pe unul din președinții în exercițiu al unei bănci prospere din Chișinău, căruia în schimbul unui comision de 20.000 dolari americani l-a rugat să transfere pe contul firmei “Faur” (de pe contul firmei dlui O.Melihov) suma restantă – 603.000 lei - a ULIM față de această firmă.

În acea perioadă legislația bancară lăsa foarte mult de dorit. Transferurile bănești de la un agent economic la altul se efectuau în decurs de până la două săptămâni. Pentru a nu încălca condițiile contractului tripartit, am plecat împreună cu dl Oleg Melihov și președintele conducerii băncii respective la dna Ala Ciobanu în scopul confirmării transferului efectuat. Într-o singură zi urma ca firma dlui Oleg Melihov să transfere pe contul ULIM suma de 603.000 lei și, în aceeași zi, suma respectivă să ajungă pe contul firmei dnei Ala Ciobanu. Ceea ce s-a și produs.

Important este că ulterior am devenit prieteni cu dna Ala Ciobanu, și dânsa ne-a ajutat foarte mult în specificarea relațiilor cu trustul de construcție “Grajdanstroi” (un jecmănitor de anvergură) și întreprinderea autonomă municipală “Comandinvest”.

Deși toate condițiile din partea ULIM-ului au fost respectate, lucrările de construcție încă nu demaraseră. Abia la 17 noiembrie 1994 apare o altă decizie a primăriei orașului Chișinău nr.32/3 “Cu privire la darea în arendă a clădirii nefinisate de pe strada Vlaicu Pârcălab (fosta clădire a institutului “Chișinăuproiect”) firmei Universității Libere Internaționale din Moldova.

Primăria orașului Chișinău decide:

1. Cotele de participare la finanțarea lucrărilor de construcție a clădirii nefinisate de pe strada Vlaicu Pârcălab (fosta clădire a institutului Chișinăuproiect) ale primăriei orașului Chișinău și institutului de proiectări “Chișinăuproiect” se comasează într-o singură cotă. Această cotă nu se restituie primăriei orașului Chișinău.
2. Se dau în arendă pe un termen de 50 de ani, începând cu 01.07.1994, Universității Libere Internaționale din Moldova încăperile cu altă destinație decât locativă cu suprafața de 16027,5 m.p. din clădirea nefinisată de pe strada Vlaicu Pârcălab (fosta clădire a institutului de proiectări “Chișinăuproiect”) pentru amplasarea sălilor de studii, cabinetelor, laboratoarelor universitare.
3. Valoarea arendei, bunurilor arendate va fi stabilită după finisarea de către Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova a lucrărilor de construcție a clădirii nefinisate de pe strada Vlaicu Pârcălab (fosta clădire a institutului de proiectări “Chișinăuproiect”) reieșind din conjunctura pieții de imobil.

Arenda va fi achitată din contul restituirii cheltuielilor, suportate de către arendaș pentru finisarea lucrărilor de construcție a clădirii în cauză. După acoperirea cheltuielilor menționate

părțile vor conveni asupra modului de achitare a arendeii.

4. După finalizarea lucrărilor de construcție și darea în exploatare a clădirii de pe strada Vlaicu Pârcălab (fosta clădire a institutului "Chișinăuproiect") ea urmează a fi luată în întregime la balanța primăriei orașului Chișinău și înregistrată la Biroul de Inventariere Tehnică în calitate de proprietate municipală a orașului Chișinău.

5. Direcția generală arhitectură și urbanism (dl Vladimir Modârcă), întreprinderea municipală "Comandinvest" (dl Gheorghe Cucu) vor stabili în decurs de 7 zile termenul necesar pentru finalizarea lucrărilor de construcție și darea în exploatare a clădirii nefinisate de pe strada Vlaicu Pârcălab (fosta clădire a institutului "Chișinăuproiect"), luând în considerație finanțarea ritmică și volumul necesar. Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova este obligată să respecte termenul stabilit.

6. Universitatea Liberă Internațională din Moldova este obligată să încheie contract de arendă în baza punctelor 2, 3, 4, 5 ale prezentei decizii până la 01.12.1994.

7. După încheierea contractului de arendă a clădirii nefinisate de pe strada Vlaicu Pârcălab (fosta clădire a institutului "Chișinăuproiect") funcția de beneficiar pentru perioada de finalizare a construcției edificiului menționat se transmite Universității Libere Internaționale din Republica Moldova.

8. Se anulează punctele 3, 4.1, 10 ale deciziei primăriei orașului Chișinău nr.2/13 din 27.01.1994 "Cu privire la terminarea construcției clădirii institutului de proiectări "Chișinăuproiect".

Din cele expuse rezultă că ULIM s-a străduit să respecte cu exactitate litera legii la nivelul autorităților municipale, demonstrând loialitate și respect față de puterea locală.

Deși eram corecți în activitatea noastră cotidiană, structurile municipale tergiversau decizia primăriei capitalei și a decretului prezidențial. Conform normelor de drept în vigoare cu referire la construcții urma să fie semnat un act de transmitere și recepție a materialelor și clădirii nefinisate de la vechiul beneficiar la beneficiarul nou – ULIM. La insistența conducerii ULIM au demarat negocierile cu trustul de construcție "Grajdanstroi" (director V.Lazari) și întreprinderea municipală "Comandinvest" (director G.Cucu).

Educați în spiritul unei societăți bogate, dar fără răspundere personală pentru bunurile societății, dl V.Lazari împreună cu dl G.Cucu au început negocierile cu conducerea ULIM de pe pozițiile vechi, prin care se încerca să se impună stilul jecmănitor și umilitor față de beneficiar. La cererea noastră de a semna contractul de transmitere și recepție dl G.Cucu a reproșat că pentru prima dată întâlnește un diletant (subsemnatul) în ale construcției, care își propune să ridice în plin centrul

orașului un edificiu cu arhitectonică de excepție. Mai mult decât atât, au încercat să fie puse în mișcare avertismentele. Astfel, de exemplu, se încerca să ni se dovedească că faptul schimbării trustului de construcție în favoarea unui altuia ar putea să se răsfrângă negativ asupra calității finisării și termenului de dare în exploatare. Ținându-se cont de faptul că în calitate de subantreprenori erau implicate alte 16 firme de construcție, actul de transmitere și recepție ar putea să dureze, cel puțin, un an de zile. Și, totuși, am refuzat aceste propuneri dictatoriale și am insistat asupra respectării actelor, emise de autoritățile publice centrale și municipale.

Nu știam că ramura economiei naționale - construcția - reprezenta o mlaștină, care putea să înghită un neavizat în domeniu. Domnii V.Lazari și G.Cucu au simțit insuficiența pregătirii mele în managementul construcțiilor și au încercat să profite de situație. Nu știam că trustul de construcții era divizat în mai multe direcții de construcție. Drept urmare, dl G.Cucu s-a prezentat cu un subaltern de-al lui dl V.Lazari (despre care nu știam), dl G.Ionițel. Acesta din urmă, împreună cu G.Cucu, s-au prezentat ca oponenți ai lui V.Lazari și au fost de acord cu toate condițiile, propuse de subsemnat: Direcția de Construcții Capitale nr.6 (DC nr.6, director G.Ionițel) să aibă funcția de antreprenor general, iar întreprinderea municipală "Comandinvest" să efectueze supravegherea generală în construcție. În plus am convenit ca actul de transmitere-recepție să fie semnat pe parcurs, fără întreruperea lucrărilor de finisare.

În luna ianuarie 1995 a fost semnat contractul cu direcția de construcții capitale nr.6 despre continuarea lucrărilor de construcție, prin care direcția respectivă de construcție continua lucrările, începute tot de ea la acest obiect, până la stabilirea relațiilor cu ULIM.

ULIM, fidelă principiilor corectitudinii, omeniei și legii, a demarat îndeplinirea contractului, semnat la 28 ianuarie 1995. Deși eram presați de timp, căci, conform deciziei primăriei, construcția urma să fie finisată la 1 septembrie 1995, antreprenorul, DC nr.6, a început lucrările abia în luna martie. Pentru antreprenor era de necrezut că este posibilă asigurarea financiară și cu materiale de construcție a unui obiect atât de important și într-un timp atât de scurt.

Dl G.Ionițel prefera să menționeze că nici pe timpul Uniunii Sovietice, atunci când a participat la lucrările de construcție a Palatului Național sau a Teatrului de Operă și Balet, n-a avut posibilitatea să fie asigurat ritmic financiar și cu materiale de construcție.

E cazul să menționăm cu regret că DC nr.6, care era implicată în acel timp în construcția unui bloc de studii pentru Universitatea Tehnică, și a blocului chirurgical pentru Spitalul de Urgență a municipiului Chișinău, fiind copleșiți de atitudinea ULIM și exagerând posibilitățile noastre, au folosit o bună parte din sursele noastre financiare pentru achitarea datorilor lor față de stat (fiind antrenați în construcția clădirilor sus-menționate). Din cauza încălcării de către DC nr.6 a

contractului de antrepriză, iar noi, bazându-ne pe experiența acumulată, am creat propria direcție de construcții capitale “ULIMCONS”, care a și semnat cu un an mai târziu actul de dare în exploatare a campusului universitar.

Între timp, conducerea ULIM insista asupra respectării deciziilor primăriei din 5 septembrie 1992 nr.18/72; din 27 ianuarie 1994 nr.2/13 și din 17 noiembrie 1994 nr.32/13, prin care se cerea toată cota-parte a întreprinderii “Faur”, achitată în întregime de către ULIM, să treacă în posesia acesteia. Însă conducerea primăriei, în frunte cu primarul general, dl Serafim Urecheanu, nu era de acord. Nu am avut altă soluție decât să apelăm la instanța de judecată.

La 25.04.1995 Arbitrajul RM, prin decizia sa, a dat câștig de cauză ULIM, cerând ca primăria să-și respecte propriile decizii. Din păcate, dl Serafim Urecheanu nu a fost satisfăcut de decizia instanței de judecată și a atacat această hotărâre la Colegiul Arbitrajului RM.

La 12 octombrie 1995 Colegiul Arbitrajului RM a reexaminat hotărârea precedentă a instanței de judecată și recursul, emițând decizia finală și irevocabilă, prin care obliga primăria să-și respecte deciziile, asumate anterior.

Or, primarul general nu se grăbea să execute deciziile primăriei de pe timpul predecesorului său - Nicolae Costin, decretul Președintelui RM și hotărârea Arbitrajului RM.

Abia la 9 iulie 1996 a fost semnat acordul de colaborare între primăria municipiului Chișinău, în persoana primarului, dl Serafim Urecheanu, care acționa în baza Legii “Cu privire la statutul municipiului Chișinău” și Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova, în persoana rectorului Andrei Galben, care acționa în baza hotărârii Guvernului RM din 16.10.1992 nr.676 “Cu privire la fondarea Universității Libere Internaționale din Republica Moldova”, Legii învățământului, și Statutului ULIM. Acordul prevedea:

1.2. Termenul de valabilitate a contractului – 50 de ani.

1.3. Prin semnarea contractului de față primăria transmite ULIM pentru finisarea construcției blocurile institutului de proiectări “Chișinăuproiect”, situat pe strada Vlaicu Pârcălab.

După finisarea construcției fiecareia din părțile contractante i se transmite în folosință suprafețele edificiului “Chișinăuproiect” în modul următor:

Primăriei orașului – blocurile 1 și 3 cu suprafața totală de 10955,6 m.p.

ULIM - blocul nr.2 cu suprafața totală de 5071,9 m.p. și dreptul de proprietar pentru cheltuielile, suportate la construcția blocurilor 1 și 3, conform hotărârii nr.18/18 “A” din 12.10.1995 a Arbitrajului RM.

“2.1. În temeiul Decretului Președintelui RM nr.10 din 15 februarie 1994 și deciziei primăriei orașului Chișinău nr.2/13 din 27.01.1994 și 32/3 din 17.11.1994 primăria transmite ULIM

funcția de beneficiar pentru terminarea construcției.

2.2. ULIM se obligă să finiseze construcția de pe strada Vlaicu Pârcălab.

2.3. ULIM se obligă să păstreze și să folosească spațiul conform contractului și destinației bunurilor arendate.

2.4. După terminarea construcției, blocurile 1 și 3 sunt transmise ULIM-ului în arendă pentru o perioadă de 50 de ani. Universitatea Liberă Internațională din Moldova achită plata de arendă pentru perioada stabilită din contul cheltuielilor, suportate pentru construcția edificiului și asigurarea pregătirii specialiștilor, conform decretului Președintelui.

2.5. ULIM se obligă să înmatriculeze anual și să pregătească 5-7 specialiști, la necesitățile primăriei, gratuit.

2.11. Primăria se obligă să pună la dispoziția ULIM, prin contract, unitățile medicale curative, predestinate pentru efectuarea procesului de studii și practicii medicale.”

La 26 decembrie 1996 a fost emisă decizia primăriei municipiului Chișinău nr.33/9 “Cu privire la recepționarea obiectivului și transmiterea lui la balanță”, prin care se stipula: “În legătură cu finalizarea lucrărilor de construcție la obiectul de menire socială conform procesului-verbal, întocmit de Comisia de Stat, primăria municipiului Chișinău decide:

1. Se aprobă procesul-verbal, întocmit de Comisia de Stat cu privire la darea în exploatare a complexului Universității Libere Internaționale din Moldova (ULIM) cu 3 – 9 etaje, 2500 locuri, suprafața totală – 16892,9 m.p. (blocul lit.”A” cu 9 etaje, suprafața totală – 9244,2 m.p., blocul lit.”B” cu 5 etaje, suprafața totală – 5551,8 m.p., blocul lit.”C”, suprafața totală – 2066,9 m.p.) din strada Vlaicu Pârcălab, 52, beneficiar – Universitatea Liberă Internațională din Moldova, antreprenor – Direcția de Construcție “ULIMCONS”.

2. Se transmite la balanță:

2.1. Universității Libere Internaționale din Moldova: - blocul lit.”B” cu 5 etaje din strada Vlaicu Pârcălab, 52.

2.2. Direcției patrimoniului municipal a primăriei municipiului Chișinău - blocurile lit.”A” cu 9 etaje și lit.”C” cu 3 etaje din strada Vlaicu Pârcălab, 52.

3. Antreprenorul, de comun acord cu beneficiarul, va finaliza până la 20.06.1997 lucrările de amenajare și plantare a spațiilor verzi ale obiectului, conform cerințelor, prevăzute de normele de construcție, fapt consemnat printr-un act special.

6. Beneficiarul – Universitatea Liberă Internațională din Moldova va prezenta în termen de 30 de zile Biroului de Inventariere Tehnică Chișinău documentația respectivă pentru înregistrarea imobilului.

7. Biroul de inventariere tehnică Chișinău va înregistra imobilul sus-numit conform prezentei decizii.”

După prezentarea actelor respective la Biroul de Inventariere Tehnică Chișinău la 01.04.1997, acest organ de stat a eliberat adeverința de înregistrare a blocului cu litera “B” din edificiul ULIM de pe strada Vlaicu Pârcălab, 52, cu drept de proprietate privată.

Deși prin decizia primăriei din 26 decembrie 1996 s-a semnat actul de recepționare a clădirii nefinisate din strada Vlaicu Pârcălab, 52, aceasta nicidecum nu însemna că lucrările la acest obiect luaseră sfârșit. Recepția a fost aplicată față de acea parte a complexului, care corespundea normelor de construcție în vigoare. Lucrările de finisare și construcție au continuat și mai continuă până astăzi.

Prin Legea Republicii Moldova cu privire la Programul de privatizare pentru anii 1997-1998 nr.1217-XIII din 25.06.1997 și anexa nr.2 a fost aprobată lista întreprinderilor, care se privatizează în baza unor proiecte individuale, aprobate de Parlament. În compartimentul “Întreprinderile, subordonate autorităților administrației publice locale pentru municipiul Chișinău” a fost inclus și institutul de proiectări “Chișinăuproiect”.

Doi ani și jumătate mai târziu, mai exact în luna decembrie 1999, în ziarul “Ekonomiceskoe obozrenie” nr.45, a fost publicat Comunicatul informativ cu privire la desfășurarea negocierilor directe, prin care Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat anunța vânzarea, prin negocieri directe, a mai multor obiecte (construcții nefinalizate). În lista acestor construcții a fost inclus și institutul “Chișinăuproiect”.

La 16 decembrie 1999 prin licitație a fost cumpărat de la Departamentul Privatizării, prin negocieri directe, clădirea nefinisată a institutului de proiectări “Chișinăuproiect”, destinată necesităților Universității Libere Internaționale din Republica Moldova. În decembrie 2001 a fost achitată ultima tranșă, prevăzută de contractul de vânzare-cumpărare, încheiat cu Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat. În acest fel am devenit stăpânii legitimi cu drept de proprietate privată asupra acestui obiect – fostul institut de proiectări “Chișinăuproiect” – astăzi campusul Universității Libere Internaționale din Moldova, fapt confirmat prin înregistrarea la Agenția Națională Cadastru, Resurse Funciare și Geodezie a municipiului Chișinău.

La 22 iunie 1999 a fost cumpărat de la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, prin licitație, clădirea policlinicii Companiei de Stat “Moldtransenergo”, situată pe strada Vasile Lupu,16. Acest edificiu a fost amenajat, reconstruit și transformat, ulterior, în cămin pentru studenții ULIM.

Relațiile ULIM cu municipiul nu se încheie aici. La 24 iunie 1999 ULIM a cumpărat, la licitație, de la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat baza de odihnă “Selenit” în pădurea Vadul lui Vodă, situată

pe malul Nistrului și sechestrată de la SA “Transenergoreparație”. Baza ulterior a fost renovată în stațiune de agrement și pusă la dispoziția profesorilor și studenților ULIM.

7. LICENȚIEREA ȘI ACREDITAREA

Una din multiplele probleme majore a constituit-o acordarea dreptului legitim de activitate Universității Libere Internaționale din Republica Moldova în calitate de instituție de învățământ superior cu finalități didactico-științifice.

Licențierea

La 3 august 1992 ministrul științei și învățământului de atunci, Nicolae Matcaș, a emis un ordinul nr. 02/738 cu următorul conținut:

“Cu privire la fondarea Universității Libere Internaționale din Moldova ministerul științei și învățământului al RM aprobă fondarea și înregistrarea Universității Libere Internaționale din Republica Moldova. Obiectul de activitate a instituției în cauză îl constituie: desfășurarea activității de pregătire a cadrelor la diferite specialități (marketing și infrastructura pieții, medicină, dreptul de antreprenariat și altele) conform art. 2 și 3 ale Statutului Universității Libere Internaționale din Moldova, adoptat la ședința de constituire a Adunării generale a fondatorilor.”

Înregistrarea instituției era imposibilă fără prezența documentului, prin care se indica domeniul de activitate al instituției create. În urma unor eforturi susținute, pe care le-am menționat deja, abia la 19 august 1992 vice-ministrul științei și învățământului RM, dl O.Bujor, prin documentul emis cu nr.02/713 a eliberat licența de activitate, în care se stipulau următoarele:

“Licență pe activitate

Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova

Sediul: Chișinău, bulevardul Ștefan cel Mare, 180.

Pregătirea specialiștilor cu studii superioare pentru Republica Moldova și țările de peste hotare, care plătesc la înscriere taxa corespunzătoare.

Se permite pregătirea și perfecționarea specialiștilor la următoarele facultăți: drept, medicină generală, Inginerie, științe ale naturii, educație fizică și sport, economie, ecologie, turism și comerț internațional. După absolvirea facultății se eliberează diploma recunoscută în Republica Moldova.

Licența este valabilă pe o perioadă fără de termen.

Licența este eliberată de către ministerul științei și învățământului al RM.”

După cum se poate observa, această licență diferă, după conținut și stil, de licențele, eliberate în prezent. Acest fapt se explică prin lipsa unui cadru legislativ adecvat și a cerințelor corespunzătoare față de conținutul unui asemenea document.

La 3 septembrie 1992 Camera Înregistrării de Stat de pe lângă Ministerul Justiției al RM a eliberat certificatul de înregistrare de stat a Universității Libere Internaționale din Republica Moldova (ULIM) cu numărul 10500550, în care erau menționate domeniile principale de activitate: “*Pregătirea specialiștilor cu studii superioare în domeniul dreptului, medicinei, stomatologiei, farmaciei, ecologiei, economiei și alte tipuri de activitate în conformitate cu articolele 2 și 3 ale statutului ULIM.*”

După obținerea licenței de activitate și înregistrarea la Camera Înregistrării de Stat la 16 octombrie 1992 a fost emisă Hotărârea Guvernului, nr.676, având următorul conținut:

“Cu privire la înființarea Universității Libere Internaționale din Moldova

În scopul pregătirii specialiștilor de înaltă calificare pe baze alternative Guvernul Republicii Moldova hotărăște:

- 1. Se înființează în orașul Chișinău, cu începerea de la 1 octombrie 1992, Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova (instituție de alternativă de învățământ superior), care va instrui cadre pe bază de autogestiune.*
- 2. Fondatorii sunt autorizați în modul stabilit:*
 - să elaboreze în termen de o lună în comun cu ministerul științei și învățământului și să aprobe statutul Universității Libere Internaționale din Moldova;*
 - să coordoneze anual cu Ministerul Economiei cota de înmatriculare a studenților pe specialități, precum și tematica investigațiilor științifice;*
 - să prezinte organelor de stat informația respectivă privind activitatea universității.*

3. *Ministerul științei și învățământului să acrediteze instituția de învățământ nou creată, să coordoneze activitatea metodico-didactică, să asigure controlul privind nivelul cunoștințelor, precum și să nostrifice la absolvirea studiilor diploma de calificare.*

4. *Se recomandă Băncii Naționale să acorde credite preferențiale Universității Libere Internaționale din Moldova pentru desfășurarea activității de instruire.*

5. *Ministerul Finanțelor în caz de necesitate să examineze chestiunea compensării parțiale din contul mijloacelor bugetare de stat a cotelor procentuale pentru creditul bancar preferențial acordat universității.”*

Ținem să menționăm faptul că hotărârea Guvernului nominalizată a fost contrasemnată necondiționat de către toți miniștrii, membri ai executivului.

Noul concept universitar își începe destinul în societate, la etapa respectivă, cu înțelegere și susținere relativă din partea autorităților publice centrale. Astfel, la 25 decembrie 1995, Camera Republicană de Autorizații de pe lângă Ministerul Arhitecturii și Construcției al RM a emis autorizația de activitate nr.52206 Universității Libere Internaționale din Republica Moldova pentru efectuarea activității în domeniul construcției cu îndeplinirea următoarelor lucrări: terasament, executarea structurilor portante și de închidere a clădirilor, protecția și finisarea construcțiilor și a utilajului, amenajarea teritoriului.

La 23 august 1996 Camera Înregistrării de Stat de pe lângă Ministerul Justiției al RM a eliberat certificatul de înregistrare a întreprinderii de construcții “ULIMCONS”, în calitate de filială a universității. Scopul acestei întreprinderi consta în preluarea funcțiilor de beneficiar și finisarea lucrărilor de construcție cu specificarea următoarelor domenii principale de activitate:

- “executarea lucrărilor de construcție – montaj, construcție-reparație, producerea materialelor de construcție, precum și acordarea serviciilor de transporturi auto;
- întărirea bazei tehnico-materiale a universității, îmbunătățirea condițiilor sociale ale studenților, lectorilor, personalului de deservire și altor lucrători.”

Necesitatea eliberării licenței pentru efectuarea lucrărilor în construcție era condiționată de doi factori:

1. ULIM continua să presteze, în calitate de beneficiar la edificiile din strada Vlaicu Pârcălab, 52, doar lucrări relativ neînsemnate, ce nu necesitau activități ingineresti de montaj sau construcții portante, printre care: tencuiala, lucrări de mozaică, instalații de alimentare cu apă, vopsire, etc. În acea perioadă studenții, scutiți de taxa pentru studii, erau obligați să participe în calitate de muncitori necalificați la activitățile de construcție curente.

2. Fondarea propriei firme specializate comporta și un caracter educativ, se cultiva tinerei

generații atitudinea grijulie față de proprietatea privată și atenția deosebită față de bunurile materiale ale universității, care erau amplificate concomitent cu avansarea în studii.

La 21 noiembrie 1996 ULIM i-a fost eliberată autorizația provizorie nr.58 pentru un termen de 5 ani. Documentul prevedea acordarea dreptului de activitate didactică universitară în domeniul medicinei generale, stomatologiei, farmaciei, dreptului, economiei, limbilor străine și istoriei. La acea etapă de dezvoltare a normelor de drept educațional autorizația provizorie constituia documentul juridic, prevăzut de Legea învățământului RM. În autorizație erau incluse informații referitoare la denumirea specialităților, profesiilor sau cursurilor, codul profesiei; forma de instruire; durata studiilor; capacitatea de școlarizare anuală; timpul instruirii și de școlarizare a elevilor sau studenților.

În general, forma sus-menționată de licență cu titlul de “autorizație provizorie” avea un caracter mai superior decât primele documente de acest gen, deși necesita totuși o perfecționare.

Trei ani mai târziu ULIM i-a fost eliberată o nouă licență de activitate pentru o perioadă de 5 ani, prin care se extindea diapazonul activității didactico-științifice. În consecință sunt deschise noi specialități: ecologia și protecția mediului, psihologia, stomatologia (pregătirea medicilor dentari); energetica netradițională; metrologia; controlul și certificarea producției, cât și tehnologia prelucrării materialelor.

Între timp, ULIM tinde să-și extindă gama domeniilor profesate. În 1998 a fost deschis, prin intermediul Institutului de Înalte Studii Internaționale din Nisa și Fundația Robert Schuman din Franța, Centrul de Formare Europeană din Moldova, dar care activa fără licență. Toate tentativele noastre de a interveni pe lângă ministerul de resort nu s-au soldat cu succes.

În anul 2001 a fost înființat Departamentul Jurnalism și Comunicare Publică, prin transferul in corpore al catedrei, cu profilul respectiv, de la o instituție universitară de stat. Eram conștienți de faptul că încălcasem legislația, acceptând acest transfer în plină desfășurare a anului universitar. Dar nu am putut să fim indiferent față de situația creată, în care risca să fie concediat in corpore tot colectivul din cauza comasării unităților didactico-științifice din respectiva instituție. Procesul didactic la Departamentul nou creat s-a desfășurat în mod firesc pentru studenții ce și-au urmat fidel dascălii.

Din noiembrie 2001 și până în iunie 2002 conducerea ULIM s-a aflat în relații foarte tensionate cu autoritățile publice centrale. A demarat acest conflict prin provocările și calomniile grosolane, vehiculate de ziarele „Flux” și „Țara”.

Atitudinea autorităților publice centrale, dirijate de Partidul Comunist, se raliase opiniei vehiculate de PPCD referitor la imaginea ULIM. Nu întâmplător conducerea ministerului

învățământului, în persoana ministrului Ilie Vancea, care elibera licența de activitate, apoi Camera de Licențiere – instituție nou creată special pentru dirijarea procesului de eliberare a licențelor pe genuri de activitate – obstrucționau eliberarea licenței în beneficiul ULIM.

La 16 aprilie 2002 Camera de Licențiere din Republica Moldova a eliberat licență nouă Universității Libere Internaționale din Moldova seria MMII nr.003709, prin care se stipulau acele specialități și specializări în care excela ULIM, cu excepția studiilor postuniversitare, căci legislația nu prevedea autorizarea domeniului respectiv de activitate, decât universităților acreditate. Or, către acel timp ULIM nu era încă acreditată.

Ceea ce s-a produs ulterior nu poate fi încadrat în logica unei societăți civilizate, bazate pe drept. După eliberarea licenței sus-numite, la 25 aprilie 2002, Camera de Licențiere din RM, condusă de dna Zinaida Chistruga, a publicat în ziarele „Flux” și „Țara” o informație amplă despre retragerea necondiționată a licenței ULIM. După două zile de la evenimentul în cauză, aceeași sursă (Camera de Licențiere) a informat larg opinia publică despre retragerea licenței ULIM prin intermediul radioului, televiziunii, ziarelor și Internetului. Ținem să remarcăm faptul că această campanie de denigrare a imaginii ULIM a fost lansată intenționat în ajunul admitterii 2002.

Nu cunoaștem nici până azi motivele plauzibile (poate dorința de a evita un proces de judecată pierdut a priori?) ce au impus Camera de Licențiere ca prin decizia din 08.05.2002 să abroge decizia nr.214 din 25 aprilie 2002 privind retragerea licenței și modificarea anexei la licența seria A MMII nr.003709 din 16.04.2002. Prin decizia adoptată ULIM i s-a restituit licența, eliberată anterior.

După acreditare, ULIM a înaintat actele la Camera de Licențiere pentru acordarea dreptului de a activa în domeniul studiilor postuniversitare. La 12 august 2002 a fost eliberată Licența neperfectată, cu același număr 003709, fiind indicate domeniile de activitate:

1. La învățământul superior universitar :

Istorie

- 0601 – Istorie,
- 0602 – Arheologie și Muzeografie,
- 0650 – Politologie;
- 0651 – Relații Internaționale;

Drept

- 1001 – Drept
- 1001.02 – Drept Civil,
- 1001.03 – Drept Penal

1004 – Drept Internațional

1102 – Limbi Străine și Clasice: limba engleză, limba franceză, limba germană, limba spaniolă, limba italiană

0901 – Jurnalistică,

0901.01 – Comunicare Publică

Științe Economice

1801 – Economie Generală;

1802 – Management;

1803 – Marketing;

1804 – Relații Economice Internaționale;

1805 – Finanțe;

1806 – Contabilitate și Audit;

1808 – Bănci și Burse de Valori;

3001 – Comerț, Turism, Servicii Hoteliere

Ecologie

2901 – Ecologia și Protecția Mediului

Psihologie

1251 – Psihologie

Inginerie și Informatică

1851 – Informatică,

1851.01 - Informatică și Limbi Moderne Aplicate

1905 – Energetică Netradițională;

1951 – Metrologie, Control și Certificarea Producției;

2005 – Tehnologia Prelucrării Materialelor;

2103 – Microelectronică,

2103.01 – Electronică și Informatică Medicală,

2105 – Sisteme Optoelectronice,

2151 – Calculatoare,

2151.01 – Calculatoare și Rețele.

Medicină

0352 – Tehnologia Produselor Cosmetice și Medicinale

- Biomedicina

- Biologia Celulară și Genomica.

2. La învățământul superior postuniversitar:

- 0601 – Istorie Modernă și Contemporană
- 0601 – Istorie Medievală,
- 0602 – Arheologie,
- 0651 – Politologie,
- 0851 – Relații Internaționale,
- 0851.02 – Studii Europene,
- 1001.02 – Drept Civil,
- 1001.03 – Drept Penal,
- 1001.04 – Drept Internațional
- 1102 – Limbi Moderne și Clasice, Filologie romano-germanică – învățământ de zi.
- 1251 – Psihologie,
- 1802 – Management,
- 1804 - Relații Economice Internaționale,
- 1805.01 – Finanțe,
- 1806 – Contabilitate și Audit,
- 1808 – Bănci și Burse de Valori
- 2103.01 –Electronica și Informatica”.

AcREDITAREA

Este foarte bine cunoscut faptul că în fiecare țară există un concept educațional unitar. Este de asemenea cunoscută realitatea modelării concepțiilor educaționale pe zone geografice și continente. Există, însă, excepții, care nu se încadrează în conceptul național sau regional, cum ar fi Oxford, Harvard, Cambridge, care nu au nevoie de acreditare sau dirijarea superiorilor. Aceste centre universitare se evidențiază și sunt recunoscute prin autoritatea instituției, calitatea studiilor și gradul superior de profesionalism al cadrelor didactice.

ULIM a depus și depune eforturi susținute pentru a evolua într-o instituție similară celor menționate în zona Europei Centrale și de Est. Din păcate, intențiile nu sunt suficiente. Activitatea noastră nu poate să nu fie influențată de conjunctura economică, socială, politică, juridică, morală și culturală a societății și statului, în care conviețuim. În temei, materia primă – studenții constituie produsul societății noastre. Profesorii, la fel, sunt produsul societății noastre.

Este extrem de dificil să avansezi în societatea ce n-a reușit să abandoneze trecutul nefast din care vine și ce n-a izbutit să creeze condiții optime pentru timpurile noi. Problema mentalității colective constituie cel mai mare obstacol în promovarea ideilor novatoare. Anume din cauza vestigiilor epocii de tristă amintire nu a fost realizabilă edificarea unei imagini impecabile a Universității Libere Internaționale din Moldova, aidoma celei din Oxford sau Harvard. S-a dovedit a fi imposibilă avansarea progresivă a ULIM fără procedura atât de formală a acreditării universitare.

Nu există nici o instituție de învățământ superior în Republica Moldova capabilă să creeze o bază tehnico-materială deosebită, corp didactic și studentesc cu o cultură aleasă. Aceste elemente, mai bine zis lipsa lor în unele centre universitare cu o vechime de peste 50 de ani, au constituit motivele tergiversării procesului de acreditare, spre care n-am râvnit, cu toate că el este strict necesar în condițiile Republicii Moldova.

În scopul evidențierii ULIM și plasării sale pe culmile Olimpului universitar am încercat de nenumărate ori să solicităm demararea procesului de acreditare. Drept temei juridic a servit conținutul Hotărârii Guvernului nr.676 din 16 octombrie 1992 “Cu privire la înființarea Universității Libere Internaționale din Moldova”. Însă intențiile noastre au fost zadarnice.

Un alt temei juridic pentru solicitarea noastră a servit și “Legea cu privire la evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățământ din Republica Moldova”, adoptată la 16 iulie 1997. Se părea că principiile didacticii democratice au început să fie aplicate și în Republica Moldova. Însă forțele tenebre din sistemul educațional al țării au opus o rezistență aprigă aplicării legii sus-menționate. Prin capitolul I, articolul 2, punctul 2 al legii respective se prevedea ca în cadrul ministerului învățământului să fie creat departamentul de evaluare și acreditare a instituțiilor de învățământ din Republica Moldova. Dar mâna invizibilă a acelorași autori din umbră a stopat procedura în cauză.

Doi ani mai târziu a fost modificată Legea cu privire la evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățământ din Republica Moldova, conform căreia departamentul nominalizat se transferă de sub jurisdicția ministerului de resort în subordonarea directă a Guvernului RM. A fost nevoie de încă jumătate de an pentru a fi, în sfârșit, adoptat Regulamentul de aplicare a Legii cu privire la evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățământ din RM.

În 1998 Guvernul RM a constituit 6 comisii specializate de acreditare – părți componente ale Departamentului de Evaluare și Acreditare a Instituțiilor de Învățământ, după cum prevedea legea, adoptată la 16 iulie 1997. Schimbarea executivului a condus la anularea a tot ce a fost adoptat mai înainte. Au fost create noi comisii specializate, în altă componență, și nu în varianta cea mai competentă, ci, deseori, în funcție de preferințele politice și cumetism.

Procesul de acreditare a demarat abia în anul 2000. Membrii Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare (CNEAA), care urmau să înceapă acreditarea instituțiilor private, erau dirijați de bagheta invizibilă a forțelor tenebre, interesate în păstrarea haosului și dezordinii instaurate în sistemul educațional din țară.

De multiple ori ULIM a depus cereri, prin care solicita să fie acreditat, raportul de autoevaluare fiind perfectat și prezentat cu mult înainte de demararea reală (aprilie 2002) a procesului de acreditare a ULIM. Întâmplarea a făcut să aflăm de o circulară secretă, ca în timpurile de tristă faimă, prin care vice-prim-ministrul în exercițiu Valerian Cristea a ordonat stoparea sub orice formă a acreditării ULIM. Prin același joc al circumstanțelor am aflat despre emiterea unui ordin, prin care s-a stopat circulara vice-prim-ministrului și a început, în sfârșit, acreditarea ULIM.

Este arhicunoscut faptul că la unele instituții universitare de stat acreditarea s-a produs formal, încălcându-se în mod flagrant prevederile legii despre acreditare, de exemplu, necorespunderea parametrilor cantitativi și calitativi în aprecierea activității universității – procentajul insuficient de titulari cu titluri științifico-didactice, lipsa bazei tehnico-materiale conform normelor, consfințite în regulament, etc.

Însă, considerăm noi, cel mai mare lapsus al procesului de acreditare demarat l-a constituit lipsa totală a standardelor educaționale de stat, care n-au fost și nici până în prezent nu sunt elaborate de ministerul de resort (?!). O întrebare logică survine: cine se face responsabil de această gravă eroare și cum a demarat procesul de acreditare ca procedură educațională în lipsa acestui document curricular de o importanță majoră?

Paradoxul constă în faptul, că ULIM este unica instituție, care a fost supusă acreditării, ea având deja la activ standardele educaționale pentru toate specialitățile și specializările, supuse acreditării. Mai mult decât atât, ULIM este unica universitate, care a fost acreditată în baza noilor planuri de studii, elaborate în conformitate cu cerințele față de planul-cadru de studii (document reglator al ministerului învățământului).

Din surse competente cunoaștem, că forțele tenebre au avut două scopuri: neacreditarea, sub orice formă, a Departamentului Drept și Medicină, iar dacă ar fi existat măcar niște posibilități infime – a ULIM în ansamblu.

Experiența acreditării ne-a convins, din păcate, de faptul că CNEAA n-a știut să mobilizeze cei mai avizați experți în materie de formațiune universitară, unii din ei prezentându-se la ULIM fără minime competențe elementare despre specificul documentației didactico-științifice în vigoare (lipsa la unii din ei a experienței universitare), despre cerințele față de planul și programele universitare de studii, cât și structura acestora. Nu vom nominaliza expres aceste persoane pentru a

le scuti de rușinea publică.

Astfel, directorii departamentelor, supuse acreditării, au fost nevoiți la etapa inițială de lucru a comisiilor specializate să țină pentru “experți” prelegeri detaliate despre normele și standardele procesului educațional universitar, să furnizeze explicații despre specificul elementelor novatoare la ULIM, pentru a “lumina” și a facilita activitatea comisiilor.

Fiind șocați (în sensul cel mai pozitiv) de cele descoperite la ULIM, majoritatea membrilor comisiilor specializate au refuzat să îndeplinească indicațiile din umbră referitor la o posibilă neacreditare a ULIM. Astfel de declarații publice au fost făcute de unii membri ai comisiilor, ei menționând că, în caz de continuare a pressingului, sunt gata să demisioneze din comisiile specializate, inclusiv și de la locurile de muncă.

N-am avut ocazia să le mulțumesc personal acestor experți pentru corectitudine și loialitate și o fac prin intermediul acestei publicații, exprimându-le grațitudinea și profunda mea considerațiune.

Culmea procesului de acreditare a ULIM a constituit-o comportamentul comisiilor specializate în medicină generală, stomatologie și farmacie. Membrii acestor comisii au sfidat orice element de rațiune și bun simț, ignorând, în modul cel mai grosolan, legea, îndeplinind cu promptitudine indicațiile superiorilor. Cine sunt aceștia din urmă – este ușor de presupus. Timpul este cel mai bun judecător, iar bunul Dumnezeu le vede pe toate de Sus și va judeca cu Dreptate.

Este ridicol, dar real. Membrii comisiilor specializate în medicina generală, stomatologie și farmacie s-au prezentat în calitate de experți doar în primele trei–patru zile, iar peste 2 săptămâni au prezentat la CNEAA rapoartele de evaluare cu avize negative pentru toate cele 3 specialități medicale.

De remarcat că în majoritatea lor conținutul și stilul coincideau cu stilul și conținutul notei informative a comisiei guvernamentale, care a lucrat la ULIM în 1998. Cu detalii vom reveni în paragraful, consacrat integral Departamentului Medicină al ULIM. Ținem doar să precizăm că interpretii farsei despre acreditarea medicinei la ULIM au fost doar niște marionete regizate și trase abil de sfoară.

Era de la sine înțeleasă absurditatea rezistenței. Doar pentru a nu fi acuzați de pasivitate, inacțiune și cârdășie cu forțele oculte am inițiat un dialog scris cu CNEAA, pe care îl redăm mai jos cu fidelitate.

**Opinia senatului ULIM, a facultăților Stomatologie, Medicină Generală și Farmacie
privind observațiile comisiilor specializate ale CNEAA**

I. Opinia Senatului ULIM

În conformitate cu decizia CNEAA, începând cu 16 aprilie 2002, la ULIM a demarat procesul de evaluare academică și acreditare. Considerăm necesar să menționăm, în fond, comisiile de evaluare academică a specialităților și specializărilor și-au început activitatea în mod conștiincios, manifestând obiectivitate și profesionalism.

În timpul efectuării controlului toate comisiile au apreciat pozitiv activitatea departamentelor și a facultăților ULIM.

În pofida acestui fapt, începând cu 23 aprilie, subcomisiile specializate, care activau la facultățile: „Medicina Generală”, „Stomatologie” și „Farmacie” și-au modificat brusc atitudinea față de unitățile educaționale, supuse controlului, și au sistat practic orice contact cu administrația facultăților respective ale ULIM.

De menționat că majoritatea comisiilor, desemnate de CNEAA, au activat în strictă concordanță cu prevederile Legii “Cu privire la evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățământ din RM” (nr.1257-XIII din 16.07.1997) și Legii „Privind aprobarea Regulamentului de evaluare și acreditare a instituțiilor de învățământ” (nr.423-XIV din 4 .06.1999), altor acte legislative.

În același timp, membrii subcomisiilor specializate la medicina generală, stomatologie și farmacie, ignorând în totalitate prevederile legilor menționate, au considerat necesar să se conducă și să aprecieze activitatea facultăților nominalizate ale ULIM în baza altor acte normative, inclusiv de rang ministerial, care la multe poziții contravin legilor menționate cu statut de legi organice ale Republicii Moldova.

În rapoartele („Prezentări” și „Rapoarte de evaluare academică”) privind evaluarea specialităților Medicina Generală, Stomatologie și Farmacie de la ULIM, elaborate de către subcomisiile specializate ale CNEAA, se pune temei pe ordinul ministerului sănătății RM nr.48-p, paragraful 4, din 26 iunie 2000, și interpretarea tendențioasă a unor prevederi din Legea „Privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior” (nr.1070-XIV din 22 iunie 2000) și Hotărârea Guvernului nr.176 din 27 februarie 2001.

1. Legea „Privind Nomenclatorul specialităților...”atribuie statului controlul strict asupra activității instituțiilor de învățământ de stat și particulare cu profil medical și farmaceutic. În acest context, comisiile nominalizate ale CNEAA au concluzionat că ULIM ar fi încălcat Legea respectivă, ținând cont de faptul că nu și-a coordonat activitatea cu ministerul sănătății. Această acuză este lipsită de orice fundamentare, căci ministerul sănătății nu s-a adresat niciodată către conducerea ULIM sau conducerea Departamentului Medicină referitor la efectuarea unor inspecții

din partea organului de stat nominalizat. Din contra, ministerul sănătății, începând cu anul 1994, a întrerupt orice contact cu ULIM, boicotând totalmente activitatea universității. Toate demersurile din partea ULIM, adresate ministerului sănătății, n-au fost luate în considerație și au rămas fără de vreun răspuns. Aici este necesar să remarcăm faptul că verificările, efectuate la departamentul ULIM de către comisiile parlamentare și guvernamentale în anii 1995, 1997 și 2000, au fost operate la insistența conducerii ULIM. Chiar și după aceste controale ministerul sănătății a refuzat să colaboreze cu ULIM. În acest context, toată responsabilitatea pentru nerealizarea prevederilor legii menționate la capitolul „controlului strict asupra activității instituțiilor de învățământ de stat și particulare cu profil medical și farmaceutic” revine exclusiv ministerului sănătății.

2. Ordinul ministerului sănătății “*Despre concepția de instruire universitară și postuniversitară continuă a cadrelor de medici și farmaciști în RM*” din 26 iunie 2000, semnat la patru zile după adoptarea Legii “Privind Nomenclatorul specialităților...” nu poate constitui drept bază pentru evaluarea academică a instituțiilor de învățământ superior, fiindcă el se află în contradicție flagrantă cu legea nominalizată și alte legi organice în vigoare.

Exemple:

a. În Legea “Privind Nomenclatorul specialităților...” sunt interzise studiile la secția fără frecvență la specialitățile cu profil farmaceutic (notă, punctul 2), iar prin ordinul ministerului sănătății, punctul 4.1, aceste studii sunt permise.

b. Legea “Privind Nomenclatorul...” permite pregătirea specialiștilor în domeniul medicinei și farmaciei atât în instituțiile de stat, cât și cele particulare, în timp ce ordinul ministerului sănătății (punctul 9) „permite activitatea medicală și farmaceutică în Republica Moldova exclusiv absolvenților instituțiilor de învățământ medical, subordonate ministerului sănătății”, încălcând astfel drepturile elementare ale omului la muncă, consfințite prin Constituție.

3. Ordinul ministerului sănătății cuprinde mai multe elemente contradictorii.

Exemplu: Dacă în punctul 3 al ordinului se stipulează: „a aproba standardele educaționale, planurile de studii și programele analitice pentru instruirea universitară a cadrelor de medici și farmaciști”, mai jos, în punctul 11.3, se specifică: „a elabora standardele educaționale, planurile de studii și programele analitice pentru instruirea universitară a cadrelor de medici și farmaciști”.

4. Prin ordinul nominalizat, ministerul sănătății și-a atribuit o parte din funcțiile ministerului învățământului. Or, Hotărârea Guvernului Republicii Moldova din 25 decembrie 2001 nr.1444 „Cu privire la aprobarea Regulamentului ministerului învățământului”, art.6, prevede foarte clar că funcțiile de elaborare, implementare în învățământ și controlul realizării standardelor educaționale

de stat, cât și elaborarea sistemului național de evaluare a învățământului, controlul și evaluarea procesului instructiv–didactic în toate instituțiile de învățământ de stat și particular aparțin ministerului învățământului, și nu ministerului sănătății. În același timp, Regulamentul ministerului sănătății prevede în domeniul învățământului doar o singură funcție, și anume, „perfecționarea procesului de pregătire a cadrelor medicale, inclusiv a pregătirii manageriale, întru sporirea randamentului de activitate în condițiile economice noi” (Hotărârea Guvernului Republicii Moldova din 6 august 1999 nr.759).

5. În ordinul ministerului sănătății (punctul 3 etc.) sunt comise încălcări flagrante ale Legii învățământului (art.37), Legii “*Cu privire la acreditare*” (art.7.4) și Legii “*Privind aprobarea Regulamentului de evaluare și acreditare a instituțiilor de învățământ*” (punctul 3). Dacă în legile organice menționate: Legea învățământului (nr.547-XIII din 21.07.1995), Legea “*Cu privire la evaluare și acreditare...*” (nr.1257-XIII din 16.07.1997) și Legea “*Privind Regulamentul acreditării*” (nr.423-XIV din 4.06.1999) sunt prevăzuți indicii obligatorii pentru acreditarea instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova: „*cel puțin 60% din cadrele didactice, încadrate cu norma de bază în unitatea respectivă, inclusiv în instituțiile de învățământ superior - nu mai puțin de 30% de specialiști cu titluri și grade științifice*”, apoi în ordinul ministrului sănătății sunt prevăzute alte cifre, care contravin legilor indicate: „*cadre didactice cu norma de bază cel puțin 80% și cadre cu grad științific cel puțin 60%*”.

6. În acest context, este de neînțeles faptul, de ce subcomisiile specializate ale CNEEA cu profil medical și farmaceutic au adoptat decizia de a evalua Medicina Generală, Stomatologia și Farmacia de la ULIM prin prisma unui ordin al ministerului sănătății cu prevederi ilegale, și nu în baza legilor organice în vigoare?

7. În concluziile subcomisiilor specializate se indică că ULIM ar fi încălcat ordinul ministrului educației și științei al RM „*Cu privire la punerea în aplicare a Planului-cadru pentru învățământul superior*” (nr.607 din 26.10.2000), lucru care nu corespunde realității din următoarele considerente:

7.1. Planul-cadru la facultățile nominalizate a fost elaborat de către ULIM în strictă conformitate cu ordinul nr.607 din 26.10.2000 și coordonat în modul stabilit cu conducerea ministerului învățământului.

7.2. În punctul 4 al ordinului respectiv este menționat că planurile de învățământ „*pornesc de la standardul academic și profesional*”. De menționat că standardele amintite de stat nu există, căci ministerul n-a elaborat aceste standarde. Pe de altă parte, în capitolul 4.1 al ordinului se stipulează că planurile de învățământ sunt elaborate în conformitate cu

standardele educaționale de stat, de comun acord cu ministerul învățământului și ministerul de resort.

7.3. Prin urmare, observațiile subcomisiilor specializate n-au nici o bază, fiindcă ULIM nu putea îndeplini această prevedere din motivul lipsei standardelor de stat, fapt ce a determinat coordonarea planurilor de studii și programe analitice cu specialiști de la USMF „N. Testemițanu”, care au confirmat calitatea lor prin semnăturile de rigoare, aprobate de ștampila acestei instituții. Planurile de studii ale ULIM la specialitățile cu profil medical și farmaceutic practic sunt identice cu cele de la USMF „N. Testemițanu”. În cazul neacceptării programelor analitice și planurilor de studii de la ULIM aceasta ar însemna că punem sub semnul întrebării și activitatea universității USMF „N. Testemițanu”, care deja a fost supusă acreditării.

8. Este regretabil că înaltele comisii și-au canalizat activitatea finală doar în direcția depistării, cu orice preț, a unor curențe de procedură, birocratică, negând cu desăvârșire, în același timp, performanțele indiscutabile în organizarea și desfășurarea procesului de instruire și calității pregătirii specialiștilor cu profil medical și farmaceutic de la ULIM, care reprezintă fapte evidente și chiar menționate în alte compartimente ale rapoartelor comisiilor în cauză.

9. De remarcat că în prezentările, făcute de către subcomisiile specializate (facultatea Farmacie și facultatea Stomatologie), este menționat că „Asigurarea cu manuale este satisfăcătoare. Studenții au acces la manuale în bibliotecă, pot lua manuale cu împrumut. În Bibliotecă au acces la Internet. În incinta ULIM s-a deschis sala cu acces la bibliotecile europene cu înscrierea lecțiilor pe CD și casete audio și video” (pag.1). În același timp, la pag.6 (Concluziile finale) se constată: „asigurarea procesului didactic cu literatură de specialitate este insuficientă”. Aceste exemple constituie argumente elocvente a atitudinii subiective a membrilor comisiei față de instituția evaluată.

10. În concluziile negative ale subcomisiilor specializate (Medicină Generală, Stomatologie și Farmacie) se indică că ponderea diferitelor categorii de discipline (discipline fundamentale, de cultură generală, socio-umane, de specialitate, opționale și facultative) nu corespund cerințelor planului-cadru. În realitate, însă, comisia a prezentat eronat aceste cifre. Se face impresia că unii membri ai subcomisiilor specializate nu cunosc cadrul legal, de care trebuie să se conducă CNEAA.

11. Gradul de responsabilitate al subcomisiilor specializate de la Medicina Generală, Stomatologie și Farmacie poate fi apreciat prin mai multe exemple. Să elucidăm unul din ele: „Prezentare...”, pag.1, punctul 1, „Specialitatea Farmacie a fost deschisă în cadrul ULIM în anul 1992 fără a fi indicată în Hotărârea Guvernului RM din 16 octombrie 1992”, iar în „Raport...”,

pag.1, punctul 2, „Anul inițierii specialității: - 1992 (16 octombrie) prin Hotărârea Guvernului nr.676”. Se pare că o forță invizibilă a intervenit în final pentru a corecta concluziile comisiilor.

12. Atragem atenția CNEAA și la faptul că subcomisiile specializate cu profil medical și farmaceutic au prezentat rapoartele de evaluare fără a expune explicările de rigoare colectivelor de profesori de la Medicina Generală, Stomatologie și Farmacie. În acest context, conducerea ULIM a expediat CNEAA răspunsul colectivelor facultăților Medicină Generală, Stomatologie și Farmacie la observațiile subcomisiilor specializate.

13. Senatul ULIM insistă în fața CNEAA ca rezultatele finale ale evaluării să fie apreciate în conformitate cu prevederile legilor organice nr.547-XIII din 21.07.1995, nr.1257-XIII din 16.07.1997, nr.423-XIV din 4.06.1999 și nr.1070-XIV din 22.06.2000, și nu a altor acte normative de rang inferior, care vin în contradicție flagrantă cu legile indicate.

Senatul ULIM

II. Opinia facultății Stomatologie

În perioada 16–30 aprilie 2002 în cadrul facultății Stomatologie a Universității Libere Internaționale din Moldova (ULIM) a activat comisia de evaluare a CNEAA. În toate aceste zile conducerea facultății s-a aflat împreună cu comisia, creând condițiile propice pentru buna ei funcționare și participând, în limitele drepturilor noastre, la colectarea materialelor pentru raportul comisiei.

Deși pe parcursul activității comisiei n-au apărut obiecții suficiente cu caracter negativ privind lucrul facultății și al catedrelor, concluzia generală în raport este negativă. Se neagă chiar și indicii, care corespund cerințelor Legii cu privire la evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățământ din Republica Moldova nr.1257-XIII din 16 iulie 1997, reliefându-se ca fiind corecți indicii impuși prin ordinul ministerului sănătății al Republicii Moldova nr.48-p din 26 iunie 2000. În raportul de autoevaluare ULIM se conduce de prevederile legii sus-menționate. Mai sunt și alte concluzii (“obiecții”) ale comisiei, care nu corespund realității:

1. Comisia constată că planurile de învățământ nu sunt coordonate cu ministerul sănătății.

Răspuns: *ULIM s-a adresat cu această chestiune ministerului sănătății, dar ultimul a refuzat să aprobe planurile, ignorând chiar faptul existenței acestei universități.*

2. Comisia constată ca fiind negativ faptul, că în planurile de învățământ nu sunt incluse astfel de discipline ca chimia generală, chimia organică (a. I), propedeutica ortodonției (a. IV).

Răspuns: *Chimia generală și cea organică nu sunt incluse în plan, deoarece ele sunt*

studiate suficient în școala medie și nicăieri în instituțiile de învățământ superior medical nu sunt predate. Propedeutica ortodonției ca disciplină independentă nu există, iar tematica ortodontică cu caracter propedeutic se predă în cadrul disciplinei „ortodonție”.

3. Comisia constată o micșorare a stagiilor de practici de 194 ore, în comparație cu standardele, prevăzute de ordinul ministerului sănătății al Republicii Moldova nr.48-p §4 din 26.06.2000.

Răspuns: Planurile de studii au fost perfectate conform indicilor din planul-cadru, propus de ministerul învățământului, care prevede volumul practicii în limitele a 10% din numărul total de ore (în planul nostru sunt prevăzute 630 ore din 6714, adică 9,38%).

4. Comisia constată că, adică, catedrele nu dispun de programe de învățământ, desfășurate în limba engleză, iar cele în limba română nu toate includ lista și baremul manoperelor practice.

Răspuns: Catedrele dispun și se folosesc de planurile tematice, subiectele pentru colocvii și examene, bilete pentru toate probele de evaluare a cunoștințelor studenților în limba engleză, iar programele desfășurate se află în curs de traducere din limba română. Baremul deprinderilor practice se află la catedre sub formă independentă.

5. Comisia constată absența catedrei de stomatologie pediatrică.

Răspuns: La momentul formării catedrelor de profil stomatologic (1997) volumul mic de ore nu permitea formarea acestei catedre. În prezent, când numărul de ore a crescut, se preconizează deschiderea acestei catedre în anul universitar apropiat.

6. Comisia constată că ponderea deținătorilor de grade științifico-didactice la catedrele cu profil stomatologic este redus în comparație cu cerințele ordinului ministerului sănătății al Republicii Moldova nr.48-p §4 din 26.06.2000.

Răspuns: Raportul de autoevaluare și acreditare a specialității „1702 – stomatologie” a fost perfectat în baza Legii cu privire la evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățământ din Republica Moldova nr.1257-XIII din 16 iulie 1997, propuse de ministerul învățământului al Republicii Moldova, care prevede ponderea de minimum 30%. La noi, acest indice reprezintă 31,59%.

7. Comisia constată că planurile individuale de activitate științifică sunt prezentate la modul general, sumar, fără date concrete; colaboratorii catedrelor, chipurile, n-au publicații editate peste hotarele țării.

Răspuns: Planurile individuale de cercetare științifică sunt perfectate conform cerințelor departamentului știință al ULIM și includ: direcția științifică, problema abordată, tema cercetării și compartimentele cu specificarea termenelor și forma realizării. Colaboratorii catedrelor au

publicații în alte țări:

- A. Guțan și coaut. Челюстно-лицевые операции (справочник). - Vitebsk, Belarusi, 1997. - 24,68 c.a.
- I.Munteanu și coaut. Implicații multidisciplinare în durerea orală și craniofacială (monografie). - Cluj-Napoca, 2001.- 647 p.
- V.Zagnat și coaut. In vitro testing for antimicrobial activity of essential oil Nigella sativa L. in oral microorganisms // Proceedings of The XV-th Edition of Balkan Medical Days. - Iași.- 1999.- P. 219-220.
- V.Zagnat și coaut. Aspecte radiologice ale anatomiei dinților permanenți // Imagistica medicală: Revista Societății Române de Radiologie și Imagistică Medicală. - București, 2001, - vol.4.- p.53-54.
- V.Zagnat și coaut. Importanța diagnosticului radiologic în leziunile traumatice maxilo-faciale, asociate cu leziuni cranio-cerebrale și imagistica medicală: Revista Societății Române de Radiologie și Imagistică Medicală. - București, 2001, - vol.4 - p.61 (lucrarea este prezentată și sub formă de poster în varianta electronică pe Internet).
- V.Spînu și coaut. Применение материала биопласт в изготовлении ортодонтических аппаратов. - Moscova, 1997.

8. Comisia constată că nu în toate textele (tezele) prelegerilor sunt incluse rezultatele cercetărilor științifice.

Răspuns: *Rezultatele cercetărilor științifice ale lectorilor sunt incluse doar în textele prelegerilor, tematica cărora corespunde temei cercetării.*

9. Comisia apreciază că stomatologia pediatrică și ortodonția, iar în limba engleză – toate disciplinele sunt parțial asigurate cu literatură didactică.

Răspuns: *În ultimii ani în Republica Moldova și în țările vecine s-a publicat puțină literatură în domeniul stomatologiei pediatrice. Însă colaboratorii catedrelor folosesc vast în prelegeri și elaborări metodice materialele, care se află în bibliotecile din Republica Moldova, în cele personale, la catedre sub formă de xerocopii. De asemenea studenții și cadrele didactice utilizează cu regularitate Internetul, serviciile mediatecii ULIM etc.*

10. Comisia constată, că pregătirea clinică la specialitate este insuficientă din cauza numărului redus de pacienți la lucrările practice (în conformitate cu normele, prevăzute de ordinul ministerului sănătății al Republicii Moldova nr.48-p §4 din 26.06.2000).

Răspuns: *În ultimii ani în toate instituțiile medicale numărul pacienților s-a redus din cauza situației materiale precare a populației. Acest fenomen are loc și în clinica facultății noastre. Acest*

neajuns îl compensăm prin diferite căi: pacienții studenților beneficiază de micșorarea costului lucrării cu 25% față de cel oficial. În lipsa suficientă a pacienților, studenților li se demonstrează pe larg diferite materiale didactice (ilustrative): fotografii, modele, diapozitive, preparate de muzeu, filme, radiografii, CD-uri etc.

11. Comisia constată că nu se ține cont de cota de pregătire a cadrelor de profil stomatologic în Republica Moldova.

Răspuns: De multe ori ULIM a încercat să coordoneze această chestiune cu ministerul sănătății, însă ministerul de fiecare dată a refuzat să discute acest aspect. În plus, mai mult de 40% din studenții facultății sunt din străinătate și ei nu solicită angajarea în câmpul muncii din Republica Moldova.

12. Comisia constată că „având o bază tehnico-materială, care nu are posibilitate să asigure instruirea clinică a studenților, facultatea începe voluntar instruirea postuniversitară în rezidențiat, la fel necoordonând această formă de instruire cu ministerul sănătății”.

Răspuns: Baza tehnico-materială a facultății este satisfăcătoare, ceea ce a confirmat însăși comisia de evaluare și acreditare în raportul său (paragraful 1.5.) și în concluzia finală (p.4), care sună astfel: „Bază tehnico-materială satisfăcătoare la instruirea profesională, prezentată de clinica stomatologică universitară, secțiile stomatologice ale spitalelor Căii Ferate și ale Ministerului Apărării cu policlinicile respective și secțiilor respective ale policlinicilor nr.1, 8 a ATM “Centru”, mun. Chișinău”. Deci, baza corespunde cerințelor instruirii studenților și a rezidenților. Rezidențiatul în ULIM este admis prin licența: seria AMMGI nr.003709 din 16.04.2002, eliberată de Camera de Licențiere a Republicii Moldova. Necoordonarea rezidențiatului cu ministerul sănătății se explică prin nedorința ministerului de a colabora cu ULIM.

Din aceste considerente ne adresăm către CNEAA cu rugămintea expusă de a revedea concluzia generală a comisiei, care nu corespunde stării reale a lucrurilor.

**Consiliul profesoral al
facultății Stomatologie, ULIM**

III. Opinia facultății Medicina Generală

Examinând raportul "Despre evaluarea academică a specialității Medicina Generală, cod 1701 Medicina Generală, Departamentul Medicină al ULIM consideră că, de fapt, concluziile finale

ale comisiei de specialitate a CNEAA privind aprecierea activității facultății Medicină Generală a ULIM nu reflectă starea reală a lucrurilor din următoarele considerente:

1. Raportul nu corespunde cerințelor anexei la Regulamentul de evaluare și acreditare a instituțiilor de învățământ, aprobat de Legea nr.423-XIV din 4.06.1999 privind aprobarea Regulamentului de evaluare și acreditare a instituțiilor de învățământ prin conținutul și aprecierile sale.

2. Plasarea absolvenților în câmpul muncii nu este o prerogativă a instituției superioare de învățământ și se efectuează în conformitate cu legislația muncii - Legea învățământului nr.547-XIII din 21.07.1995, art.11.

3. Concepția de formare a specialistului în ULIM este reflectată în Regulamentul "Privind organizarea și desfășurarea procesului didactic" din 9 iunie 2000, Regulamentul de organizare și funcționare a structurilor educaționale ale ULIM, raportul de autoevaluare a facultății Medicină Generală (p.2.1, pag.4), Standardul academic și profesional al specialistului cu studii superioare universitare, specialitatea 1701 Medicina Generală, coordonat cu ministerul învățământului al Republicii Moldova la 16.03.2001, pe care comisia l-ea ignorat.

4. Asigurarea procesului de instruire cu cadre didactice, titulare și prin cumul, ce dețin grade științifice, corespunde Legii "Cu privire la evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățământ din RM" nr.1257-XIII din 16.07.1997, capitolul 3, art.7, p 4. Procesul didactic se desfășoară conform orarului de studii, aprobat în modul respectiv, și nu conform graficului de muncă didactică.

5. Programele analitice și tematice se elaborează de catedre, fiind aprobate de senatul universității (art.38, p.6 din Legea învățământului), dar nu de ministerul sănătății.

6. ULIM momentan are încheiate contracte cu 11 instituții medicale, unde se desfășoară procesul de instruire și practică medicală, inclusiv prin contractul cu ministerul sănătății din Transnistria, 6 instituții medicale din or. Bender și Tiraspol, în total 16 instituții medicale. Catedrele facultății Medicină Generală sunt dislocate în instituțiile medicale, care au titluri de spitale clinice, conferite de ministerul sănătății al RM, unde în paralel sunt amplasate și catedrele USMF "N.Testemițanu":

- Spitalul Clinic Central al Căii Ferate din Moldova;
- Spitalul Clinic Central al Forțelor Armate din Moldova;
- Spitalul Clinic Municipal de copii "V. Ignatenco";
- Spitalul Clinic Municipal "Sf. Arhanghel Mihail",
- Maternitatea Clinică Municipală nr.2

Celelalte instituții medicale, cu care UL1M are contracte semnate, completează catedrele respective cu paturi și bolnavi pe parcursul asigurării procesului de studii.

Procesul de instruire la ciclul clinic decurge în 3 torente (grupe academice cu predarea în limba română, limba rusă și torentul de studenți din țările arabe) a câte 20-25 studenți.

Numărul de paturi, ce revine unui student din torent, este în mediu de 42 unități:

Profilul	Total paturi	Nr.de stud.în torent	Nr. de paturi la 1 student
Terapeutic	140	25	5,6
Chirurgical	170	25	6,8
Urologic	65	25	2,6
ORL și oftalmologie	80	25	3,2
Traumatologic	140	25	5,6
Neurologic	185	25	7,4
Ginecologic	70	25	2,8
Total	1050	25	42

Diminuarea numărului de pacienți este direct în dependentă de situația economică a țării, de starea materială a acestora, de nivelul de finanțare a instituțiilor medicale, fapt care determină situația dificilă în asigurarea cu cei internați.

Toate catedrele dispun de registre de evidență a activității curative (consultația pacienților), toți bolnavii facultativ sunt internați în spital și tratați. Cazuri de refuz, din partea profesorului, la internarea bolnavilor n-au fost atestate. Demonstrarea în spitale a maladiilor rar întâlnite în afara tematicii este impusă de situația economică precară din sistemul de asistență medicală a populației.

Instituțiile medicale din or.Bender și Tiraspol asigură cu pacienți toate disciplinele, studiate la ciclul clinic (oftalmologie, psihiatrie, boli infecțioase, pediatrie, dermatovenerologie, obstetrică și ginecologie, neonatologie etc.). Coraportul pacient-student nu reprezintă un normativ reglementat printr-o lege sau hotărâre a Guvernului și este neargumentat de către ministerul sănătății al RM.

Toate lecțiile de curs și seminarele se desfășoară conform regulamentelor ULIM și a standardelor existente în organizarea procesului de studii. Comisia n-a analizat calitatea instruirii la disciplinele studiate, iar concluzia "lecțiile se petrec formal cu un efect mai mult negativ" nu este obiectivizată, argumentată, fiind doar o opinie tendențioasă și total eronată.

Activitatea curativă a colaboratorilor se efectuează la nivel satisfăcător în dependență de necesitățile și posibilitățile spitalelor.

Contractele cu instituțiile medicale sunt încheiate conform Legii cu privire la arendă, Legii

cu privire la întreprinderea de stat, hotărârile Guvernului RM (nr.284 din 21.05.1993, nr.547 din 4.08.1995) și Regulamentului provizoriu "Cu privire la darea în arendă și cuantumul arendei patrimoniului de stat".

Bazele clinice, unde sunt dislocate catedrele facultății medicină generală, activează ca baze clinice și pentru catedrele USMF "N.Testemițanu" și dispun de Regulamentul "Cu privire la funcționarea bazelor clinice" identice pentru ambele universități și respectat de colaboratorii catedrelor ambelor universități. Nici un act normativ al Guvernului sau ministerului învățământului nu obligă prezența acestui regulament și la catedre.

La conferințele matinale sunt obligați să participe subordonatorii, ordinatorii și rezidenții, și nicidecum studenții, care nu sunt specialiști în domeniul specificului secției curative respective a spitalului.

Participarea studenților în procesul de activitate a secției (conferințele matinale sunt o formă de activitate curativă a secției, dar nu de instruire a studenților) se efectuează în perioada stagiului de practică medicală.

Instruirea în a doua jumătate a zilei la disciplina "Obstetrica" la baza Maternității Clinice Municipale nr.2 este o situație impusă, pentru a nu împiedica procesul de studii la USMF "N.Testemițanu", care se desfășoară în prima jumătate a zilei, însă pacientele se internează și nașterile au loc și în a doua jumătate a zilei.

7. Instruirea postuniversitară se efectuează în baza art.28, p. 2 din Legea învățământului, în care se stipulează că studiile prin rezidențiat sunt obligatorii, cât și în baza planurilor de studii, aprobate de ministerul învățământului din RM.

8. Admiterea candidaților se efectuează prin concurs cu susținerea probelor la examenele de admitere conform art.27, p. 3 din Legea învățământului.

9. Admiterea la facultate se efectuează în conformitate cu Legea învățământului, cu ordinele ministerului învățământului, Regulament privind admiterea, elaborat de ministerul învățământului. Legea privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior nr.1070-XIV din 22.06.2000, Hotărârea Guvernului RM nr.176 din 28.02.2001 "Despre atribuirea ministerului sănătății a funcției de control în pregătirea cadrelor de profil medical și farmaceutic", Legea ocrotirii sănătății nr.411-XII din 28.03.1995 nu reglementează procesul de admitere în instituțiile superioare de învățământ. Deci, argumentarea este greșită.

10. Raportul dintre numărul studenților înmatriculați la primul an de studii și absolvenți ai facultății Medicină Generală pe parcursul a 4 promoții este de 51% și corespunde art.7, p.5 din Legea "Cu privire la evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățământ din RM" nr.257-XIII din

16.07.1997.

11. Actualmente 20-25 studenți autohtoni, care absolveste facultatea medicină generală a ULIM, nu pot nicidecum influența negativ asupra saturației cu medici a pieței serviciilor medicale.

12. Diploma ULIM este eliberată pe formularul ministerului învățământului RM și recunoscută în Elveția, Franța, Germania, SUA, Siria, Israel, Liban, Marok, Arabia Saudită, Kuweit, Sudan, Rusia, România, Belgia, unde își continuă studiile postuniversitare absolvenții facultății Medicină Generală.

13. Componența comisiilor pentru susținerea examenelor de absolvire este legiferată prin ordinul ministerului învățământului din Republica Moldova.

14. In baza unei testări cu argumentări a planului de studii și a programelor analitice, cât și a altor indicatori (total 14) Departamentul Medicină al ULIM este aprobat și primit în calitate de membru cu drepturi depline al Institutului Internațional de Educație Medicală.

***Consiliul profesoral
al facultății Medicină Generală ULIM***

IV. Opinia facultății Farmacie

În perioada 16–30 aprilie 2002 în cadrul facultății Farmacie a Universității Libere Internaționale din Moldova (ULIM) a activat Comisia de evaluare a CNEAA. În rezultatul activității sale comisia a elaborat un raport, prin care activitatea de 10 ani a corpului profesoral-didactic al facultății Farmacie este plasată sub semnul întrebării.

Raportul comisiei de specialitate a CNEAA la multe poziții reprezintă o analiză superficială, datele și concluziile fiind incomplete, de multe ori subiective, tendențioase și chiar eronate. În acest context, colectivul facultății Farmacie ține să atragă atenția CNEAA asupra următoarelor:

1. În activitatea sa ULIM nu se conduce de indicațiile ministerelor de resort (justiție, economie, ocrotire a sănătății), ci de Legea învățământului și dispozițiile ministerului învățământului, fiindcă recomandările ministerelor de resort nu reflectă întotdeauna legislația în vigoare.

Conform Legii de aprobare a Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor (Monitorul Oficial, nr.94-97 din 3 august 2000) specialitatea Farmacie (1750) dispune de cod separat și nu este inclusă în Nomenclatorul specialităților de medicină.

Concluzia 3.3 (pag.5) nu este fondată, căci cu concepția de pregătire a cadrelor farmaceutice la ULIM membrii comisiei urmau să ia cunoștință de standardul academic și profesional al specialistului cu studii superioare universitare (specialitatea 1750: Farmacie), elaborat de către ULIM și coordonat cu ministerul învățământului la 16.03.2001.

2. La capitolul „Cadre didactice” concluziile comisiei nu insuflă încredere și cer a fi revăzute din cauza că aici se atestă multe inexactități. De exemplu, la început în cadrul facultății a activat o singură catedră (farmacie, șef. F.Babilev) și nu două (pag.1-2). La facultate s-au format trei catedre conform ordinului nr.3 din 6.06.1996 (și nu 1995). Numărul de cadre didactice cu grade științifice constituie 11 persoane din 16, ceea ce reprezintă 68% (și nu 31%). Considerăm absolut nejustificată discreditarea și neglijarea profesorilor cu grade în domeniul științelor chimice din simplu considerent că aceste științe exercită un rol decisiv în formarea tinerilor specialiști în domeniul farmaceutic, fiind studiate la:

anul I	Chimie anorganică (153 ore academice);
anul II	Chimie organică (187 ore), chimie analitică (187 ore), metode fizico-chimice de analiză (68 ore);
anul III	Chimie fizică și coloidală (136 ore), Chimie biologică (170 ore);
anul IV	Chimie toxicologică;
anul V	Chimie farmaceutică (558 ore) și farmacognozie (264 ore).

În total: 1856 ore (sau 34,5 %).

Or, Regulamentul de evaluare și acreditare a instituțiilor de învățământ superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr.974 din 25.09.2000, prevede o acoperire cu cadre didactice titulare în proporție de 60%.

Indicii numerici privind volumul activităților didactice sunt și ei eronați (pag.2): ponderea disciplinelor fundamentale este ”exagerată” până la 51% din simplul motiv că ea include atât disciplinele fundamentale (38,45%), cât și cele socio-umanistice (12,27%), cărora le revin 12,27%, și nu 7% (concluziile comisiei). Practica didactică și de producere constituie (conform planului de studii) 750 ore (13,5%).

Graficul de studii (Calendarul universitar ULIM) a fost aprobat de către ministerul învățământului la 16 martie 2001.

Considerăm cu fermitate, că atât planul de învățământ, cât și programele trebuie să fie perfectate conform Standardului educațional de care se conduce ministerul învățământului, și nu ministerul ocrotirii sănătății.

Membrii comisiei au ignorat în modul cel mai grosolan meritul colegilor profesori notorii de

la catedrele Departamentului Medicina Generală: dr.hab. E.Zagorceanu și dr. L.Perciuleac (catedra biologie generală), dr. E.Radu și dr.hab. L.Gavriliuc (catedra biochimie și farmacologie), dr. V.Leșanu și dr.hab. N.Moraru (catedra microbiologie), dr. V.Socolov (catedra igiena) etc.

3. Membrii Comisiei au savurat cu lux de amănunte și au “stabilit încălcări flagrante” la capitolul studii postuniversitare (pag.4). În realitate acest compartiment educațional depășește cadrul programului de acreditare, nefiind propus de administrația ULIM pentru acreditare.

4. Superficială este și concluzia comisiei precum că “baza clinică este insuficientă și nu acoperă realizarea practicii de studii și de producere a celor 312 studenți (pag.4); concluzia poate fi considerată drept una absurdă din motiv că nu toți studenții de la anii I-V se prezintă la practică concomitent. Din numărul total de studenți străinii constituie 92% și pentru practica de producere sunt încheiate contracte cu instituțiile din Republica Siria și Republica Sudan.

5. Sunt contradictorii și greu de înțeles concluziile referitoare la asigurarea procesului didactic cu literatura didactică: de la concluzia că ”procesul didactic este asigurat relativ...” (pag.4) sau “asigurare suficientă și parțială...” (pag.3) se ajunge la concluzia finală despre “asigurare insuficientă” (pag.6).

De exemplu, la catedra chimie generală procesul didactic este practic completamente asigurat cu manuale proprii, elaborate și editate de către colaboratorii catedrei chimie organică (Gr.Junghietu et al., Tip. U.S.M.F., 1996).

Este în curs de apariție și un alt manual original, “Chimie farmaceutică” (varianta în limba română fiind urmată în continuare de o variantă bilingvă în limbile rusă și engleză).

6. Procesul de perfectare a lucrărilor de diplomă, ca una din etapele esențiale în cadrul pregătirii pentru examenul de stat, n-a fost sistat (pag. 2) nici într-un an: lucrări de diplomă pregătesc și susțin practic toți absolvenții facultății Farmacie pe parcursul a cinci promoții, fără a fi o excepție și promoția din anul curent.

Prin decretul prezidențial privind promulgarea Legii nr.1208 pentru modificarea și completarea Legii învățământului, articolul 27, alineatul 4, se prevede: “Învățământul superior universitar se încheie cu susținerea examenului de licență, care include o probă de profil, o probă de specialitate și un proiect (teza) de licență”.

7. Concluziile, ce vizează activitatea științifică, sunt, la fel, arbitrate evident superficial, subiectiv și denotă lipsa unei atitudini și analize obiective a materiei. Activitatea științifică este planificată anual, rezultatele fiind obiectul mai multor comunicări științifice la întruniri științifice internaționale, care, nici pe departe, nu constituie doar “teme de studiu didactic al profesorilor” (concluzia membrilor comisiei).

La facultate a fost pregătită și editată monografia științifică “Principiile de bază de construire a medicamentelor” (autori: G.Junghietu, ULIM.; V.Granic, Niopic, Moscova; C.E.P. U.S.M., coli editoriale 25, 2000, limba de ediție rusă).

Membrii comisiei n-au avut suficient timp (sau n-au dorit, având deja opinie preconcepută) pentru a se familiariza cu comunicările prezentate la:

- al XI-lea Congres Național de Farmacie, Iași, 8-10 octombrie 1998 (V.Bodiu, V.Remiș, L.Gavriliuc);
- Conferința de fizică teoretică “Evrice”, Baia-Mare, iunie 1998 (V.Bodiu, două comunicări);
- al XXVI-lea Simpozion Național de Chimie, Călimanesti-Căciulata, Vâlcea, 4-6 octombrie 2000 (G.Junghietu).

Astfel, concluzia comisiei despre “lipsa cadrelor științifice profesionale” este una pripită și nesperioasă.

8. Este dubioasă și concluzia: *”perfecționarea pedagogică și profesională a cadrelor didactice nu se efectuează”* (pag.5) din următoarele motive:

- Dl conferențiar V.Remiș a urmat cursuri de perfecționare la U.M.F. Târgu-Mureș (1998) și U.M.F. Iași (1999), iar actualmente la Institutul de Cercetări Biologice a Compușilor Chimici din Moscova (Federația Rusă);
- În anii 2001 și 2002 la facultate au fost susținute două teze de doctor în științe.

Concluzie: Ținând cont de faptul că Raportul evaluării academice în versiunea prezentată cuprinde o multitudine de inexactități, este unul superficial, întocmit în mare grabă, fără o analiză obiectivă și satisfăcător de argumentată, concluziile comisiei de acreditare sunt dubioase și tendențioase.

Criterii de tipul “celor existente în alte țări din est si vest (pag.3, 6) nu sunt argumentate și convingătoare (de ce nu la nord sau la sud?) pentru un document oficial. În actuala ei componență (cadre didactice de la U.S.M.F. ”N.Testemițanu”) comisia de evaluare academică nici nu poate asigura o analiză obiectivă, relațiile dintre U.S.M.F. și ULIM fiind în continuare tensionate la maximum.

ULIM contestă și respinge aceste concluzii și solicită o analiză profesională și profundă, care ar lua în considerație multitudinea de factorii pozitivi, prezenți la facultatea farmacie.

ULIM ia cunoștință de observațiile critice, exprimate referitor la consolidarea ulterioară (în continuare) a bazei didactico-materiale și se va conduce de aceasta în continuare.

**Consiliul profesoral al
facultății Farmacie ULIM**

După cum era și de așteptat, reacția CNEAA a rămas la cota zero.

Important este că pentru a minimaliza vigilența conducerii ULIM, prezente la ședința decisivă a CNEAA, s-a inclus în proiectul hotărârii CNEAA acreditarea ULIM și a tuturor specialităților, inclusiv a medicinei generale, stomatologiei și farmaciei. La ședința CNEAA din 13 iunie 2002 membrii Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare au susținut unanim acreditarea ULIM, ca instituție de învățământ superior, cât și acreditarea specialităților de la departamentele: Drept, Științe Economice și Limbi Străine.

Discuția privind acreditarea specialităților Medicină Generală, Stomatologie și Farmacie a fost plasată la finele ședinței. Anume după pauză sunt incluse în circuitul verbal calomnia și minciuna, armele de excepție ale celor lași și neputincioși.

Aceeași dezinformare a fost prezentată și pentru ședința Executivului care, la 12 iulie 2002, a adoptat Hotărârea Guvernului nr.935 “Pentru aprobarea hotărârii Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare a Instituțiilor de Învățământ “Despre acreditarea Universității Libere Internaționale din Moldova”. În anexa Certificatului de acreditare se indică: “În baza Hotărârii Consiliului de Evaluare Academică și Acreditare a Instituțiilor de Învățământ din Moldova nr.18 din 13.06.2002, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.935 din 12.07.2002, se acreditează specialitățile:

- 1001.02 – Drept Civil
- 1001.03 – Drept Penal
- 1001.04 – Drept Internațional
- 1102.06 – Limba engleză și limba franceză
- 1102.07 – Limba engleză și limba germană
- 1102.08 – Limba franceză și limba engleză
- 1102.09 – Limba germană și limba engleză
- 1102.10 – Limba spaniolă și limba engleză
- 1802 – Management
- 1804 – Relații Economice Internaționale
- 1806 – Contabilitate și Audit
- 1808 – Bănci și Burse de Valori”

Important este că, deși CNEAA adoptase decizia de a reveni la problema acreditării medicinei generale, farmaciei și stomatologiei, peste un an, conform articolului 20 al Regulamentului despre evaluare și acreditare, membrii Guvernului nici nu au încercat să pună în discuție problema, de competența căroră ținea.

8. RELAȚIILE CU ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ CENTRALĂ

Apariția, dezvoltarea și ascensiunea ULIM a evoluat în funcție de relațiile cu Executivul, Legislativul și Președinția Republicii Moldova.

După cum am remarcat, ULIM a fost fondată prin Hotărârea Guvernului RM din 16 octombrie 1992. Proiectul de decizie al Guvernului fusese contrasemnat de către toate ministerele și departamentele – subdiviziuni ale Cabinetului de Miniștri.

S-a depus o muncă enormă pentru explicarea și argumentarea necesității fondării Universității Libere Internaționale din Republica Moldova. În acel timp lipsea cadrul juridic. În componența Guvernului activau, în mare parte, funcționari și specialiști prea puțin competenți, care deseori nu erau apti să aprecieze locul și rolul unei instituții de învățământ de alternativă în sistemul educațional național în perioada de tranziție.

Calificăm emiterea Hotărârii Guvernului drept un eveniment accidental, căci aparatul birocratic, speriat de colapsul sistemului sovietic și haosul instaurat, era gata să semneze orice inițiativă cu caracter economic, cultural sau educațional, pentru a evita încredințarea încălcării principiilor democratice. Anume astfel se explică apariția la nivelul de Executiv a diverselor inițiative, exprimate prin hotărâri, însă rămase doar pe hârtie.

La etapa inițială de apariție a ULIM relațiile cu Executivul comportau un caracter reformator, abordat la nivelul politicii de stat. De multiple ori exemplul ULIM era prezentat drept un exemplu demn de urmat. Din păcate, tânărul aparat de stat a fost afectat foarte curând de tentaculele

caracatiței – corupția și mafia.

Pe atunci în Executiv activau forțe ce au susținut, la etapa inițială, fondarea ULIM, însă în mai 1995 s-au declarat împotriva universității, fără a fi minimum versați în problemele pedagogiei școlii superioare. Motivele lor erau de altă natură. Se declanșase lupta acerbă a funcționarilor de stat pentru complexul arhitectonic de pe strada Vlaicu Pârcălab, 52.

Deja se conturase bine tagma prietenilor și al oponentilor ULIM. Printre amici se evidențiau majoritatea parlamentarilor – membri ai Legislativului și Președinția, în frunte cu șeful statului. De remarcat că relațiile tensionate dintre Executiv și Președinție aveau impact, în modul cel mai direct, asupra ULIM. În timp ce Președinția insista asupra respectării legislației, normelor de drept naționale și internaționale, Executivul acționa viceversa.

Drept dovadă vine Decretul Președintelui RM, dl Mircea Snegur, din 15 februarie 1994 “Cu privire la transmiterea în arendă pentru o perioadă de 50 de ani a clădirilor nefinisate de pe strada Vlaicu Pârcălab, 52”. Imediat după emiterea acestui document conducerea Executivului a trimis la ULIM 4 comisii financiare, care au supus consecutiv activitatea financiară a ULIM unui control extrem de riguros, sperând să depisteze nereguli financiare. În felul acesta se încerca a stopa cu orice preț realizarea decretului Președintelui RM.

După ce plecaseră revizorii, prim-ministrul de atunci, numele căruia, în opinia noastră, nici nu merită să apară în paginile prezentei ediții, și-a permis la ședința Guvernului să solicite membrilor Executivului, copiii cărora își făceau studiile la ULIM, *“să retragă de la studii copiii, plasându-i în alte instituții de învățământ superior, deoarece la ULIM se pregătesc viitori criminali, iar medicina se studiază pe cadavre unde se plimbă șobolanii”*.

Cu altă ocazie, același demnitar de stat, în timpul demonstrațiilor de protest față de politica Guvernului său, convocând în ședință de lucru rectorii instituțiilor de învățământ și privind țintă spre subsemnat, s-a exprimat: *“Cei care îmi vor sta în cale, îi voi nimici și le voi da și de tătușie”*. Aceste două declarații au fost făcute, deoarece guvernatorii din Executiv doreau mult să plaseze în clădirile de pe strada Vlaicu Pârcălab, 52 sediul unei bănci comerciale și unități de afaceri pentru protejării lor.

Mai mult decât atât, același funcționar de stat, obișnuit să încalce flagrant și repetat normele de drept, a declarat public de mai multe ori în cadrul întâlnirilor cu corpul didactic și studentesc al diferitelor universități din țară, apoi prin intermediul mass-media, că ULIM este instituția, ce activează în afara legii, și că dânsul va depune toate eforturile ca ea să-și suspende activitatea.

Deja în primăvara anului 1995 euforia cuceririlor democratice se îndrepta spre declin, iar fenomenul ULIM a început să resimtă această realitate în modul cel mai serios. Astfel, la 17 mai

1995, a fost emisă Hotărârea Guvernului nr.309 despre Nomenclatorul specialităților, prin care se interzicea pregătirea specialiștilor în instituțiile private în domeniile medicinei, farmaciei, stomatologiei, pedagogiei, limbilor străine. De remarcat faptul că prin decizia respectivă oponenții noștri, care erau într-un număr masiv la Executiv, au reușit să opereze emiterea unei atare hotărâri.

Această decizie, ca și multe altele, emise de Guvern, a rămas suspendată și să existe doar pe hârtie din simplul considerent că ea contravenea Constituției RM, art.35, și altor acte legislative și normative.

La solicitarea unui grup de deputați a fost creată o comisie parlamentară, care a analizat și elucidat temeiul juridic al prevederilor Hotărârii Guvernului nr.309 din 17 mai 1995 “Cu privire la Nomenclatorul specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior din RM și planul de înmatriculare în anul 1995 al elevilor și studenților în instituțiile de învățământ din RM cu finanțarea din bugetul republican”.

Membrii comisiei nominalizate (Claudia Spiridonov – deputat, medic de profesie, și Victor Zlacevschi – deputat, președintele comisiei parlamentare, Ilie Triombițchi – deputat, Vasile Pahomi – medic-șef-adjunct la spitalul de urgență din Chișinău, Anatol Țurcan, șeful clinicii medicale a Ministerului de Interne, Filip Condrea, șef-adjunct al serviciului medical al Ministerului Apărării, Nicolae Curlat, șeful catedrei chirurgie de la ULIM) au activat intens timp de 10 zile pentru a opina obiectiv despre problema nominalizată. Au refuzat să participe la lucrările comisiei Boris Goroșenco, funcționar la ministerul sănătății, Ion Ababii, rectorul Universității de Medicină și Farmacie “N.Testemițanu”, și Vasile Procopișin, profesor la aceeași instituție.

Comisia parlamentară a concluzionat că ULIM este o instituție legitimă și că Hotărârea Guvernului nr.309 din 17 mai 1995 este ilegală și trebuie urgent abrogată. În plus, comisia a recomandat Guvernului RM, ministerului sănătății și ULIM să conlucreze în direcția coordonării activității cotidiene.

Însă Executivul nu s-a grăbit să se conformeze propunerilor comisiei parlamentare și a lăsat valabilă decizia sa din 17 mai 1995. Incertitudinea continua să persiste.

Mai mult decât atât, probabil cu acordul conducerii Executivului au fost remise mai multor organisme internaționale informații din numele ministerului educației și ministerului sănătății despre activitatea “ilegală” a ULIM, propunându-se acestor foruri să sisteze orice relație cu instituția, chipurile, fantomă. Spre marele nostru noroc, aceste materiale calomnioase au fost trimise prin ambasada RM la Bruxelles. Așa s-a întâmplat ca, aflându-mă în deplasare în capitala Belgiei, în vizită la ambasada Moldovei am luat act de aceste “invenții”. La propunerea ambasadorului am întrerupt deplasarea de serviciu. Întorcându-mă acasă, am solicitat audiență Președintelui

Parlamentului, dl Petru Lucinschi, expunându-i cele întâmplate. După ce a ascultat cele expuse de mine, Președintele Parlamentului l-a chemat pe dl D.Diacov, pe atunci vice-speaker, căruia i-a solicitat să studieze cazul și să revoce corespondența respectivă, iar vinovații să fie pedepsiți.

La 21 iulie 1995 Parlamentul RM a adoptat Legea învățământului, prin care a fost dezvoltat conceptul educațional, expus în Legea Fundamentală a RM. În felul acesta, Hotărârea Guvernului nr.309 din 1995 rămânea pe hârtie, oponenții redând-o ca o mostră, conform căreia ULIM n-are drept, chipurile, la existență.

De remarcat faptul că Hotărârea Guvernului, totuși, rămânea o frână, deoarece nu era abrogată, iar funcționarii de stat făceau referință la ea. Prin urmare, situația creată a constituit un argument evident de calomnie, ridicată la rangul politicii de stat. Patru ani la rând funcționarii din Executiv, oponenți ai ULIM, au speculat cu acest document și abia în octombrie 1999 această decizie a fost suspendată prin decizia Curții Constituționale.

Am putea deduce de aici următoarea concluzie: cauza tuturor coliziunilor dintre ULIM, în calitatea sa de model novator al învățământului superior în RM, și exonerării puterii centrale rezidă în mentalitatea perimată al sistemului sovietic, mentalitate ce nu concordă nicidecum cu schimbările democratice în societatea noastră. Din păcate, acest flagel al inamovibilității de atitudini continuă să ne amenințe și în prezent, în pofida celor 11 ani de tranziție.

Schimbarea conducerii Executivului și venirea la putere a altor forțe, n-au exclus de la activitatea administrației publice verigile mici și mijlocii din Executiv, care, în mare parte, erau dirijate de oponenții ULIM. Tot în acea perioadă principiul *cumetrismului* și *nepotismului*, concomitent cu mafia și corupția, devin foarte viabile, realitate prezentă și în relațiile Executivului cu ULIM.

În acea perioadă nomenclaturii de origine veche reveneau treptat la putere, pe când conducerea ULIM nu figura în nomenclatorul elitei de partid și sovietice, fapt ce-i stingherea pe guvernatori să admită în fruntea unor instituții noi persoane puțin cunoscute. Suspiciunile și incertitudinile demnitarilor în Executiv vis-a-vis de conducerea ULIM erau extrem de pronunțate, dar, în același timp, nu se grăbeau să prelungească politica tendențioasă, afișată față de ULIM. Aproape doi ani de zile între Executiv și ULIM s-a stabilit o stare de acalmie.

Conducerea ULIM, fidelă idealurilor, trasate în perioada de fondare, nu putea să accepte o situație incertă în raport cu Executivul și alte structuri ale administrației publice centrale. În speranța de a consolida tendința de afirmare și transformare a ULIM într-un Oxford sau Harvard al Europei Centrale și Orientale ne-am decis să acționăm în cel mai hotărât mod.

În vara anului 1997 apare Legea cu privire la acreditarea și evaluarea instituțiilor de

învățământ. Aceasta ne-a prilejuit un imbold și ne-a impus să solicităm de la Executiv respectarea legislației și recunoașterea ULIM nu numai de iure, ci și de facto.

Membrii comisiei guvernamentale – oponenți ai ULIM au încercat să-și atingă scopul mișelesc pregătind o notă informativă, prin care era inversată realitatea medicinei de la ULIM.

Nota informativă, elaborată de cei 12 membri ai comisiei guvernamentale, n-a fost semnată de patru membri, deoarece conținutul documentului respectiv avea un pronunțat caracter tendențios. S-a creat o situație de vacuum. Comisia guvernamentală nu-și îndeplinise misiunea. Dispoziția Guvernului se afla în stare de suspensie. Sistemul nervos al unora dintre membrii comisiei, oponenți ai ULIM, a cedat. La finele anului 1997 ei au dat publicității în ziarul guvernamental “Moldova Suverană” conținutul notei informative, prin care în mod total subiectiv era elucidată starea de lucruri de la Departamentul Medicină al ULIM. Important este că nota informativă era prezentată în calitate de document, semnat de către toți membrii comisiei, în realitate, însă, acest act fusese vizat doar de 8 dintre aceștia.

Colectivul ULIM era alertat. Radioul și televiziunea națională informau dozat opinia publică despre conținutul acestei note informative. A reînceput vehicularea ideii despre stoparea activității ULIM. Majoritatea colectivului didactic era demoralizat. În această situație subsemnatul împreună cu vicerectorul pentru știință Gheorghe Postică au pregătit răspunsul la nota informativă, aprobat de senatul ULIM. Poate că nu este modest, dar conținutul catastrofal și agramat al notei informative, publicate în „Moldova Suverană”, ne-a inspirat atât de mult, încât în timpul elaborării materialului-replică starea noastră de spirit era aidoma peștelui ce plutește în apele sale.

Am insistat asupra publicării răspunsului în același ziar – “Moldova Suverană”. Redactorul-șef al acestui ziar, pe atunci Constantin Andrei, a fost de acord cu publicarea lui , înaintând 2 condiții:

1. Eliminarea din text a numelor membrilor comisiei guvernamentale (tot ei membri ai Guvernului);
2. Publicarea materialului contra plății de 6.000 lei, ca material publicitar.

După apariția răspunsului ULIM la nota informativă, expusă pe 4 pagini de ziar, nimeni n-a mai amintit despre activitatea ratată a comisiei cu pricina. Pentru a câta oară opoziția ULIM rămase cu buzele umflate.

Între timp este adoptată de către Parlament Legea cu privire la acreditarea și evaluarea instituțiilor de învățământ. Spiritele se potoliseră în speranța că CNEAA, creată în baza legii menționate, va pune punctul final în această chestiune litigioasă.

Tot atunci apăruseră speranțe noi în soluționarea pozitivă a problemei, căci la 7 august 1997,

prin Hotărârea Guvernului nr.739 “Cu privire la aprobarea programelor de aprofundare a relațiilor bilaterale dintre RM, Republica Arabă Egipt și Republica India” în anexa nr.2 “Programul de aprofundare a relațiilor bilaterale” în capitolul 5 “în domeniul învățământului” se atribuia dreptul exclusiv Universității Libere Internaționale din RM de pregătire a specialiștilor în domeniul medicinei generale, farmaciei, stomatologiei și limbilor moderne.

Speranțele noastre deveneau tot mai optimiste după publicarea în “Monitorul Oficial” a Hotărârii Guvernului privind componența comisiilor specializate, care urmau să supună acreditării unitățile educaționale din RM. Cu regret, opoziția reușise să facă front comun cu tenebra componența a ministerului educației. Începuse tergiversarea procesului de acreditare al instituțiilor de învățământ. Deși ULIM corespundea în totalitate parametrilor și indicilor, prevăzuți de Regulamentul despre acreditare, acest proces era obstrucționat. Cauzele tergiversării sunt multiple: mentalitatea funcționarului de stat, invidia, interesele meschine, etc.

Între anii 1998-2000 oponenții ULIM și-au regrupat forțele și au reorientat direcțiile de activitate împotriva instituției noastre. În această perioadă ei s-au dovedit a fi extrem de influenți. Au stopat aplicarea Legii despre evaluare și acreditare. În Executiv au modificat componența comisiilor specializate de acreditare și evaluare a instituțiilor de învățământ, incluzând aici persoane servile și, deseori, incompetente.

Ținând cont de situația creată, cât și de conținutul punctului 4 al Hotărârii Guvernului RM nr.676 din 16 octombrie 1992, eram convingși că acreditarea în RM va începe cu ULIM. Dar miracolul nu s-a produs. Opoziția și-a promovat modelul propriu, prin care acreditarea a demarat cu instituțiile de stat. Procesul era acompaniat de o discreditare totală a instituțiilor de alternativă (ținta fiind, în special, ULIM, ca instituție de temut într-o concurența loială).

În joc au intrat neoficial unele persoane din conducerea Serviciului Informație și Securitate (SIS). Cu ajutorul acestora au apărut în mass-media din România materiale calomnioase la adresa ULIM, în care instituția era acuzată de eliberarea actelor academice pretins false, în beneficiul diferitor parlamentari și generali ai Armatei Române. Ulterior, această dezinformare a fost preluată cu abilitate de unele organe de presă republicane de la noi, ele, de asemenea cu ajutorul SIS, au acuzat ULIM de trafic de persoane, arme, droguri și dirijare directă din partea organizațiilor teroriste arabe. Au fost publicate chiar și colaje fotografice, în care se “argumentau” incriminările insinuate.

Procuratura Generală de comun acord cu ministerul învățământului au creat o comisie, care timp de două luni și jumătate a controlat aceste cazuri. Rezultatul controlului a fost cel previzibil – nici o abatere depistată.

De altfel, între anii 2000-2001 ULIM a fost supus la 13 controale financiare, dar revizorii,

montați cu siguranță din umbră, spre marea lor decepție, n-au găsit nimic fraudulos la ULIM. Involuntar survine o întrebare cu siguranță retorică: de ce o instituție, care se străduie să-și desfășoare activitatea în strictă conformitate cu legea, să promoveze corect valorile general-umane întru binele societății, determină suspiciuni, cu preponderență, în culoarele puterii? Ori poate furtunile tranziției exclud existența unor relații sociale corecte și legale? Uneori noblețea misiunii ULIM și al partizanilor săi pare a fi prematură pentru societatea noastră.

Din rândurile, expuse mai sus referitor la raporturile dintre ULIM și administrația centrală, concluzionăm că relațiile instituției cu Președinția și Parlamentul RM au fost întotdeauna armonioase, iar cu Executivul – tensionate. De ce? Răspunsul ar fi următorul: Președintele țării, care mereu este garantul Constituției și al respectării normelor de drept național și internațional, nu putea să acționeze decât în cadrul legii. Parlamentul, în calitatea sa de organ legislativ, prin intermediul membrilor săi titulari – parlamentarii, exprimând aspirațiile alegătorilor, se adresa cu diverse doleanțe către conducerea ULIM referitor la efectuarea studiilor din contul ULIM a copiilor dotați din familiile socialmente vulnerabile. Reacția conducerii ULIM la astfel de solicitări a fost mereu promptă și adecvată. Or, la ora actuală 60% din efectivul de studenți ai ULIM sunt exonerati de taxele de înmatriculare și își efectuează studiile din contul universității.

Atât Președinția, cât și Parlamentul n-au acces direct la pârghiile financiare ale țării, proprietățile statului și altor bunuri materiale. Iată de ce, dorind soluționarea corectă a unor probleme, legate de învățământul superior, Președinția și Parlamentul interveneau frecvent către ULIM, găsind aici o bună înțelegere și o sensibilitate deosebită. Pe când cei de la Executiv, în mare parte persoane corupte, nu se aflau în serviciul poporului, ci al promovării propriilor interese.

Ar fi o eroare să absolutizăm cele spuse cu referire la Executiv. Nu este cazul să expunem în detalii. Vom menționa doar că pe timpul Guvernului D.Braghiș ULIM a fost inclus în lista instituțiilor, ce pregăteau specialiști la comanda statului. Tot atunci au fost înmatriculați din contul ULIM 120 de tineri și tinere la diverse facultăți. Din toți prim-miniștrii RM doar dl D.Braghiș a fost cel mai receptiv, pe când atât predecesorii săi, cât și succesorul său n-au fost capabili elementar să pătrundă în problemele stringente ale învățământului superior din republică.

9. MEDICINA LA ULIM – OPT ANI DE CONFRUNTARE

Al zecelea an funcționează cu succes Universitatea Liberă Internațională din Moldova, care pregătește specialiști în cele mai diverse domenii, inclusiv: Medicina Generală, Stomatologia și Farmacia.

Al optulea an la Chișinău sunt desfășurate discuții cu un caracter divers, deseori chiar denigrator privind oportunitatea studierii medicinei în instituțiile private din Republica Moldova și, în special, la ULIM. În miezul acestor polemici, unele cercuri interesate din medicina de stat a Republicii Moldova au manifestat o intoleranță agresivă față de noile tendințe din învățământul medical din țară, ajungând până la cele mai iresponsabile și incalificabile afirmații, etichetând activitatea ULIM în direcția pregătirii cadrelor medicale nici mai mult nici mai puțin drept activitate criminală.

În zece ani Departamentul Medicină al ULIM a reușit să se afirme și să-și spună răspicat propriul cuvânt. Credem că a sosit timpul pentru a încerca să elucidăm starea reală de lucruri din domeniul medicinei din țară, coraportul acesteia cu medicina de peste hotare și să apreciem la justa valoare rolul real al medicinei de la ULIM în viața societății și a determina locul noii instituții de învățământ în cadrul medicinei universitare din Republica Moldova.

Învățământul universitar medical de tip ULIM peste hotare

În cercurile medicale din Republica Moldova de la 1994 încoace s-a instalat o idee fixă,

conform căreia, chipurile, în practica mondială învățământul universitar medical de tipul celui, profesat la ULIM, nu există, iar acceptarea acestui sistem de învățământ în RM ar reprezenta o încălcare a normelor învățământului medical internațional. Este extrem de regretabil că această afirmație a fost vehiculată în anumite condiții și de către unii politicieni din fosta conducere a Republicii Moldova, care, prin inspirația de atunci și de acum, a demnitarilor ministerului sănătății au comis greșeli grave, prin care se impunea o idee falsă, potrivit căreia ULIM pregătește medici - potențiali criminali. Aceste acuze erau operate cu referire la o pretinsă practică internațională. Constatând aceste lucruri, să încercăm a pătrunde în esența pregătirii medicale de peste hotare pentru a stabili care este situația reală la capitolul vizat.

Sistemul de învățământ medical universitar în străinătate, cât și întregul sistem de studii diferă de la un caz la altul, în funcție de nivelul social-economic, cultural, științifico-tehnologic, politic, tradiții, caracter etnic, etc. Cel mai dezvoltat sistem de învățământ medical universitar privat, similar cu cel al ULIM, îl promovează SUA, Anglia, Japonia, Belgia, Italia, Spania, Portugalia etc. De menționat că învățământul medical universitar privat se află mereu într-o dinamică, de care, de fapt, depinde stabilitatea învățământului ca structură în statele respective, fiindcă medicina cunoaște implicații sociale foarte profunde.

Este cunoscut că în majoritatea statelor lumii în cadrul universităților private o pondere deosebită revine învățământului universitar medical.

Această situație a fost remarcată și în cadrul Conferinței mondiale desfășurate sub egida UNESCO la Paris la 5-9 octombrie 1998, în domeniul problemelor învățământului superior, la care am participat în calitate de delegat din partea RM.

În SUA din cele circa 50 centre universitare mai prestigioase, 26 sunt private și incorporează facultăți de Medicină și Stomatologie. Printre ele: Universitățile Rociester, Harvard, Oxford, Universitatea Catolică din Memfis etc. Costul studiilor la facultățile de medicină în instituțiile private prestigioase oscilează în mediu între 40-60 mii dolari anual pentru o persoană. La facultățile medicină din Rociester, Harvard, Oxford plata pentru studii constituie 65 mii dolari pentru un an de studii. În procesul de studii studentul nu este limitat în timp: el poate studia șase ani, dar are posibilitatea să finalizeze studiile și în trei ani. Altfel zis, perioada academică nu corespunde perioadei anului de studii. Studentul se înscrie la atâtea cursuri, cât este capabil să asimileze în timpul unui semestru (sistemul de credite academice transferabile). În aceste universități importantă este respectarea continuității planului de studii. În toate centrele universitare americane cu facultăți de medicină, inclusiv cele private, concomitent sunt aplicate mai multe programe de studii, inclusiv cele alternative, pentru studenți cu un nivel divers de pregătire și cunoștințe. Reușita studentului este

cunoscută doar decanului și profesorului. Ea constituie un secret al studentului. În caz de divulgare a notei cel, care se face vinovat, este pedepsit conform legilor americane. Se atestă multe alte criterii și forme de apreciere a cunoștințelor studentului, care ar urma să fie studiate și aplicate creator la realitățile RM, pentru a exclude fenomenele negative, caracteristice sistemului universitar de la noi, inclusiv din medicină, cu preponderență la capitolul relația dintre student-profesor.

În Japonia instituțiile superioare cu statut universitar privat constituie circa 72 procente din numărul total. Din cele 465 universități 95 sunt naționale, 36 locale și 334 private. De remarcat că statul japonez asigură finanțarea sectorului privat de învățământ superior în volum de 30 procente, iar facultățile de medicină private beneficiază de finanțare din partea statului în volum de 50 procente. De altfel, aceeași situație o atestăm și în sistemul învățământului universitar medical american.

În Belgia, care are un teritoriu echivalent cu cel al Republicii Moldova, există 17 universități, dintre care 6 universități sunt de stat și 11 private. Două treimi din toți studenții Belgiei își fac studiile în universitățile private și doar o treime în cele de stat. Printre cele mai prestigioase și mari universități din Belgia sunt: Universitatea Liberă din Bruxelles (francofonă) și Universitatea Liberă din Bruxelles (flamandă), de asemenea private și care dispun de facultăți de medicină, dar care sunt finanțate, în cea mai mare parte, din bugetul statului, prima în volum de 80 procente, iar cea de-a doua - de 90 procente.

În Italia funcționează 50 instituții superioare de învățământ cu statut de universitate, inclusiv 10 universități private, care posedă câte un Departament de Medicină.

În Portugalia raportul instituțiilor statale și a celor private constituie 50 la 50 procente. În majoritatea instituțiilor private se profesază și domeniile medicale. În trei din acestea există și câte un departament complex de Medicină și Farmacie, de altfel ca și la ULIM.

În Spania sunt 545 universități de stat și 133 cu statut privat sau autonom. Aici, de asemenea, se desfășoară studii medicale de tip ULIM. Exemplele de acest fel pot fi continuate.

După cum reflectă datele prezentate, vă atenționăm, în mod special, asupra faptului că în lumea civilizată statul și organele sale executive nu numai că adoptă o poziție binevoitoare față de învățământul universitar medical privat, dar îl sprijină direct, acordându-i mai multe facilități, inclusiv și suport financiar. În această ordine de idei prezintă interes atitudinea structurilor de stat din RM față de învățământul medical privat și, în special, față de învățământul medical de la ULIM.

**Poziția administrației publice din Republica Moldova
față de învățământul medical de la ULIM**

Autoritățile publice din Republica Moldova chiar din momentul fondării ULIM au adoptat o poziție binevoitoare, inclusiv față de ideea pregătirii cadrelor medicale în instituțiile de alternativă. O dovadă a acestei atitudini o reprezintă Hotărârea Guvernului RM nr.676 din 16 octombrie 1992 “Despre fondarea la Chișinău a ULIM”, susținută și avizată pozitiv de către conducerea ministrului ocrotirii sănătății de atunci în frunte cu prof. univ. Gheorghe Ghidirim. Mai mult decât atât, între anii 1992-1993 ministerul sănătății s-a angajat să dirijeze activitatea ULIM în domeniul pregătirii cadrelor, materializând această intenție prin ordinul nr.311 din 22.X.1992, conform căruia au fost determinate acțiunile de coordonare a procesului de studii pentru pregătirea viitorilor medici în cadrul noii universități. Ordinul nominalizat a pus bazele contractului de colaborare între ULIM și ministerul sănătății, semnat la 15.01.1993. Acest contract, care, de altfel, nu este abrogat, reglementează relațiile dintre ULIM, ministerul sănătății, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “N.Testemițanu”, alte unități medico-curative din republică. Ordinul și contractul susnumite au condus la semnarea acordului de colaborare dintre ULIM și USMF “N.Testemițanu” din 01.XI.1993, Institutul Oncologic, Institutul de Ftiziatrie, alte instituții medicale. Concomitent au fost încheiate acorduri de colaborare între ULIM și Ministerul de Interne, Ministerul Apărării, Direcția Căii Ferate, care posedă unități medico-sanitare, în cadrul cărora urmau să-și efectueze practica clinică studenții de la ULIM. Conform acestor contracte Universității Libere Internaționale i s-a acordat dreptul de a folosi, în limitele legii, pentru procesul de studii bazele naționale. ULIM și-a onorat obligațiunile contractuale. Actele nominalizate au putere juridică și la etapa actuală, ținând cont de faptul că n-au fost reziliate în modul stabilit de lege și n-au fost atacate nici într-o instanță judiciară, deși după cum vom observa în continuare, ministerul sănătății din motive necunoscute, dar lesne de înțeles, nu le-a respectat, ignorându-le totalmente.

Din momentul schimbării în anul 1994 a conducerii ministerului sănătății și desemnării în funcția de ministru a lui T.Moșneaga, acest organ public de stat a început să cunoască o cale antidemocratică, o cale a confruntării legilor, situație păstrată până în prezent. Modificarea de poziție în cadrul ministerului sănătății din acea vreme a fost cauzată de interesele de castă ale unor persoane din medicina de stat, care, dorind menținerea monopolului exclusiv în domeniul respectiv, au întreprins pași concreți în vederea lichidării oricărui concurent de pe piața învățământului medical, respectiv a Departamentului Medicină al Universității Libere Internaționale din Moldova. În acest scop, conducerea acestui minister a făcut tot posibilul și imposibilul pentru stoparea activității medicale la ULIM, opinia publică din țară fiind ținută mereu în alertă, iar colectivul de profesori și studenți de la ULIM - blamat și prigonit pe toate căile.

De menționat că din partea ULIM au fost întreprinși un șir de pași concreți pentru reluarea

relațiilor normale, stipulate în contractele nominalizate. ULIM s-a adresat de multiple ori ministerului sănătății și USMF “N.Testemițanu” cu doleanța ca acestea să respecte legislația în vigoare și contractele, semnate de către ei. De exemplu, în demersul rectorului ULIM din 03.03.1994 se solicită ministerului sănătății respectarea contractelor semnate și aplicarea în practică a dreptului de folosire în calitate de baze clinice pentru studenții de la ULIM Institutul de Oncologie, Institutul de Medicină Preventivă și Curativă, clinicele de pulmonologie și cardiologie, Spitalul de Urgență și altele. Solicitarea ULIM față de ministerul sănătății este repetată la 19.09.1994. Tot prin scrisori oficiale au fost informați Președintele RM, Parlamentul și prim-ministrul RM. Adresările au fost reluate la 26.09.1994, când au fost făcute remise în toate instanțele, inclusiv la ministerul sănătății. S-a continuat prin scrisoarea ULIM din 10.10.1994, destinată Primului ministru, scrisoarea din 24.10.1994 pe numele ministrului sănătății și ministrului învățământului, scrisorile din 05.06.1995, 14.06.1995 și 20.06.1995, expediate Președintelui RM, și multe alte interpelări. Nenumărate sesizări au fost trimise și conducerii USMF “Nicolae Testemițanu”.

Din păcate, toate aceste scrisori, cu excepția celor adresate Președintelui RM, care a întreprins un șir de măsuri în vederea respectării legalității, au rămas, din nefericire, fără vreun răspuns până în zilele noastre. În schimb, conducerea ministerului sănătății, susținută de anumite cercuri medicale, sprijinite și de către unii funcționari de stat la fel de implicați, de către anumiți cinovnici de la ministerul economiei și reformelor, și, în special, viceministrul N.Moraru - medic de profesie, care prin acțiunile sale practic a compromis activitatea inovatoare a acestui organ de stat, a inițiat o adevărată campanie furibundă împotriva ULIM, plasându-se, la modul cel mai direct, pe calea confruntărilor. De aici înainte, politica antiULIM capătă un caracter strict organizat, fiind dirijată de conducerile ministerului sănătății și USMF. Este ticluit un apel al senatului USMF, adresat conducerii Republicii Moldova, însoțit de circa 40 de semnături, în care, în stilul vechi administrativ de comandă, se cerea interzicerea activității Departamentului Medicină al ULIM, ignorându-se în modul cel mai grosolan Constituția și alte legi ale RM. Prin intermediul mass-media, radioului și televiziunii sunt organizate mai multe materiale cu același stil cu iz de naftalină și conținut - interzicerea Departamentului Medicină al ULIM, inventându-se cele mai năstrușnice “argumente”. S-a ajuns până la următoarea aberație, când conducătorii USMF montează studenții acestei instituții pentru a solicita interzicerea activității Departamentului Medicină al ULIM. La 17 mai 1995, cu concursul direct al conducerii ministerului sănătății și USMF, este impusă Hotărârea Guvernului nr.309, care contravine flagrant legislației în vigoare, din motivul că în ea se stipula interzicerea pregătirii cadrelor în domeniul medicinei în instituțiile nestatale. Din momentul semnării

de către prim-ministru a acestei hotărâri nelegitime ziarele, subordonate Guvernului, au dat publicității și au comentat în mod special această decizie, fapt rar atestat în activitatea noastră cotidiană. În același timp, radioul și televiziunea au repetat timp de șapte zile această informație. Astfel, se declanșa o adevărată megacampanie de discreditare a ULIM. În același timp, unii demnitari din Guvern, pentru îndeplinirea cât mai grabnică a hotărârii vizate, uzând de dreptul telefonic, întreprind o serie de tentative de curmare a activității ULIM prin trimiterea unor funcționari și polițiști cu scopul de a sigila blocurile de studii. Situația s-a agravat, atingând punctul critic. În aceste condiții a intervenit Parlamentul RM, care a format o comisie proprie, atrăgând în componența ei colaboratori ai ministerului sănătății și USMF, comisie care în perioada 22-31 mai 1995 a studiat minuțios starea de lucruri în cadrul Departamentului de Medicină al ULIM, cât și prevederile Hotărârii Guvernului nr.309 din 17 mai 1995. Comisia nominalizată a elaborat un raport, prin care a apreciat drept pozitivă activitatea Departamentului Medicină, făcând, în același timp, și un șir de propuneri concrete, menționând că, de fapt, colaboratorii ministerului sănătății și USMF au boicotat lucrările Comisiei parlamentare. Toate acestea s-au produs cu puțin timp înainte de adoptarea Legii învățământului din 21.07.1995, act prin care erau reconfirmate drepturile egale ale diferitelor forme de învățământ, inclusiv în domeniul medicinei.

Neavând nici un suport legal în activitățile, întreprinse contra ULIM, conducerea ministerului sănătății, din perioada respectivă, a mizat pe inducerea în eroare a Guvernului și atragerii în campania antiULIM a ministerului învățământului. Fiindcă Legea învățământului proclama foarte clar drepturile instituțiilor private de învățământ, inclusiv în domeniul pregătirii cadrelor cu profil medical sub presiunea cercurilor lobby-iste Guvernul RM, prin Hotărârea nr.581 “Cu privire la reglementarea unor genuri de activitate în Republica Moldova” din 17 august 1995, la numai 27 zile de la adoptarea Legii învățământului anulează Regulamentul privind acordarea autorizațiilor pe activitate și aprobă un nou Regulament, în urma căruia licența de activitate a ULIM, obținută pe cale legală în anul 1992, este anulată. Este extrem de bizar, că hotărârea menționată, conținutul ei, practic, nu se deosebește de hotărârea similară a Guvernului din nr.476 din 20.12.1990, în baza căreia ULIM a obținut licența de activitate. Excepție în noua decizie le-au constituit doar unele stipulări, inclusiv acordarea dreptului ministerului sănătății de a aviza cererile solicitanților privind profesarea activității de pregătire a cadrelor în domeniul medicinei. Având în vedere acest lucru și luând în considerație faptul că ministerul sănătății luni la rând încerca fără succes să stopeze procesul de pregătire al cadrelor medicale la ULIM, putem lesne să concluzionăm, că decizia de guvern nominalizată, prin care toate organizațiile din Republica Moldova au fost impuse să-și reconfirme Autorizația, a fost, de fapt, adoptată special pentru a

elimina ULIM din cadrul legal și a-l impune să se confrunte, la modul direct, cu ministerul sănătății.

Fidel și consecvent supusă legii, conducerea ULIM a elaborat pachetul de acte, necesare reconfirmării autorizației de activitate, care a fost depus, în modul stabilit, comisiei respective a ministerului învățământului, care, la rândul său, a apelat de nenumărate ori la conducerea ministerului sănătății privind avizarea cererii ULIM de activitate în domeniul medicinei. Din cauza expirării termenului prevăzut de legislație - 3 luni de zile de la adresarea solicitantului, ULIM a fost impus să apeleze la ministerul învățământului, solicitând rezolvarea problemei privind cererea de eliberare a autorizației pentru ULIM. Până la urmă, fiindcă în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.581 ULIM activa fără licență mai bine de un an de zile, iar ministerul sănătății ignora tacit apelurile din partea ministerului învățământului privind eliberarea unui aviz (negativ sau pozitiv) asupra cererii din partea ULIM, după o perioadă de 11 luni de zile comisia de licențiere a ministerului învățământului al RM a eliberat în modul stabilit de legislație autorizația (licența) de activitate în domeniul învățământului, seria 96, nr.0058 din 21 noiembrie 1996, care confirmă dreptul Universității Libere Internaționale din Moldova de a pregăti cadre în domeniul medicinei și farmaciei.

Ținând cont de faptul că tentativa de a lipsi ULIM de autorizație a eșuat, forțele obscure pun în aplicare un alt plan de nimicire a medicinei la ULIM, care prevedea interzicerea prin Hotărârea Guvernului, a accesului studenților ULIM la bazele clinice de stat, subordonate ministerului sănătății, acestea fiind declarate baze clinice exclusiv ale USMF "N.Testemițanu". Se creează o opinie, care va fi folosită viclean în confruntările ulterioare contra ULIM.

În primăvara anului 1997, în ajunul concursului de admitere, ministerul sănătății și USMF declanșează un nou val de lupte antiULIM, care sunt dirijate personal de noul ministru al sănătății M.Magdei. Din nou este pusă în alertă mass-media, radioul și televiziunea. În același timp, ministerul sănătății organizează ședințe extraordinare ale diferitelor organizații medicale obștești din RM pentru a obține un suport din partea opiniei publice medicale în scopul interzicerii pregătirii cadrelor medicale la ULIM. În cadrul acestor adunări toate fenomenele negative din medicina Republicii Moldova, inclusiv cele de la USMF, sunt puse în cârca ULIM, care pe această cale, practic, este declarat dușmanul numărul unu al țării și al poporului.

În condițiile unui pressing total conducerea de vârf a țării, care obținea pe aceste căi o informație unilaterală și tendențioasă, a fost într-un fel dezorientată. Din această cauză, rectoratul ULIM a intervenit în două rânduri cu rugămintea de a crea o Comisie guvernamentală, care ar controla starea reală de lucruri la Departamentul Medicină al ULIM. În fine, la 5 iunie 1997 Guvernul RM a emis dispoziția nr.201-d, prin care a fost instituită o Comisie guvernamentală din 12

persoane, inclusiv 4 medici de specialitate, pentru efectuarea unui control riguros privind condițiile și calitatea pregătirii medicilor la Departamentul Medicină al ULIM. La propunerea președintelui Comisiei guvernamentale s-a convenit ca suplimentar să fie cooptați încă 69 specialiști de la alte universități, inclusiv 41 persoane de la USMF “N.Testemițanu”. În consecință, comisia a activat în afara Comisiei guvernamentale conform unui plan, perfectat din timp, redactat special și completat de către conducerea USMF, și a ajuns, din imprudența autorilor, în posesia conducerii ULIM.

Comisia a activat la ULIM mai bine de o lună de zile, finalizându-și lucrările cu pregătirea unei note informative, în care, folosind “argumentul” lipsei bazei clinice la ULIM și formulând o serie de învinuiri nefondate, activitatea departamentului ULIM este calificată drept insuficientă și se înaintează o propunere Guvernului RM de a stopa pregătirea cadrelor medicale la ULIM.

Fiindcă în Comisia guvernamentală au activat și deputați din Parlamentul RM, care la 25 iulie 1997 au informat Legislativul țării despre starea reală de lucruri la ULIM, Parlamentul RM a adoptat Hotărârea nr.1310-XIII “Privind unele măsuri de îmbunătățire a procesului de studii la Universitatea Liberă Internațională din Moldova”, care cere ministerului sănătății să respecte legislația în vigoare și să asigure Departamentul Medicină al ULIM cu baze clinice necesare. În aceeași hotărâre se stipula ca Guvernul, până la 1 octombrie 1997, să soluționeze problema respectivă și să informeze Parlamentul despre măsurile întreprinse.

Hotărârea organului suprem al RM a fost sfidată în modul cel mai grosolan de către conducerea ministerului sănătății. În loc să se treacă la realizarea practică a Hotărârii Parlamentului, ministerul sănătății organizează o serie de publicații antiULIM, iar la 18.11.1997 strecoară în ziarul “Moldova Suverană” nota informativă a Comisiei guvernamentale, prin care este operată încă o tentativă de clevetire a Departamentului Medicină al ULIM. Concomitent conducerea ministerului sănătății exercită presiuni asupra medicilor subordonați în vederea obținerii unui suport social cât mai larg în acțiunile antiULIM. Astfel, la 21.11.1997 este emisă o dispoziție a ministerului sănătății, adresată conducătorilor instituțiilor curativ-profilactice din republică, prin care aceștia sunt obligați ca în decurs de 10 zile să pună în discuție în colectivele de muncă mai multe articole cu orientare antiULIM, publicate în mass-media, iar la 26.11.1997 era făcut public un ordin, prin care ministrul sănătății nu numai că nu realizează Hotărârea Parlamentului din 25 iulie 1997, ci dimpotrivă, interzice, în modul cel mai categoric, accesul studenților ULIM în clinicele statului. Mai mult, în aceeași zi ministerul sănătății, contrar legislației, face propunerea nr.01-8-798 către prim-ministrul RM, prin care se inițiază un proiect al hotărârii Guvernului, stipulându-se suspendarea activității Departamentului Medicină ULIM. În legătură cu aceasta, trebuie de menționat că, spre marea sa onoare, conducerea Guvernului RM în frunte cu prim-ministrul Ion Ciubuc, a respins acest

proiect și nu s-a angajat în aventura, regizată de ministrul sănătății. În același timp, ținând cont de poziția intransigentă a aceluiași minister referitor la ULIM, Guvernul RM în mod tacit a refuzat să realizeze practic hotărârea Parlamentului nr.1310-XIII din 25.07.1997.

În condițiile unei sfidări totale a Constituției și legislației țării senatul ULIM a fost obligat să intervină la 2 decembrie 1997 cu un material de răspuns în ziarul “Moldova Suverană”, în care a fost făcută o analiză minuțioasă a Notei informative a Comisiei guvernamentale, fiind elucidate activitățile neconstituționale ale ministerului sănătății.

Prezentăm integral conținutul răspunsului formulat de senatul ULIM, asupra Notei informative, elaborate de Comisia guvernamentală în cabinetele conducerii USMF.

“MEDICUL DE AZI, MEDICUL DE MÂINE”

Răspunsul senatului ULIM la Nota informativă a Comisiei guvernamentale cu privire la activitatea Departamentului Medicină al Universității Libere Internaționale din Moldova

La 18 noiembrie 1997 în “Moldova Suverană” a fost publicată Nota informativă a Comisiei guvernamentale privind activitatea Departamentului Medicină al Universității Libere Internaționale din Moldova. Respectând dreptul la replică, principiul pluralismului de opinii, publicăm mai jos poziția Senatului ULIM față de activitatea Comisiei și Nota Informativă, elaborată la sfârșitul activității acesteia. Materialul propus pentru tipar de către Senatul ULIM a fost elaborat în temei ca un răspuns la Nota informativă a Comisiei guvernamentale la sfârșitul lunii iulie și apare în calitate de material publicitar.

La 5 iunie 1997 Guvernul Republicii Moldova a emis dispoziția nr.201-d, prin care a fost creată o Comisie guvernamentală, compusă din 12 persoane, pentru efectuarea unui control privind condițiile și calitatea pregătirii medicilor la Departamentul Medicină al ULIM.

Prin dispoziția nominalizată au fost determinate obiectivul și sarcinile activității Comisiei guvernamentale. Este de remarcat că lucrările comisiei au început mai târziu decât era preconizat în dispoziția Guvernului, în perioada când anul de studii era pe sfârșite. Cu toate acestea, trebuie constatat că și în acest timp restrâns, în cazul unei atitudini binevoitoare din partea Comisiei, era posibil de formulat un tablou real și obiectiv privind calitatea și condițiile pregătirii specialiștilor-medici la Departamentul Medicină al ULIM.

Cu regret, chiar din prima zi de activitate Comisia guvernamentală a ocupat o poziție evident neprietenească față de Universitatea Liberă Internațională și a comis o serie de greșeli premeditate în

abordarea obiectivului vizat de hotărârea Guvernului.

În situația când din cei 12 membri ai comisiei numiți de către Guvern 4 erau medici de specialitate (în Nota informativă sînt menționați numai 3), unii membri ai comisiei ilegal au procedat la cooptarea la lucrările de control a unui număr impunător de profesori de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie (26 persoane, patru dintre care: B.Parii, E.Diug, I.Marin, L.Lîsîi sînt semnatori ai scrisorii deschise, adresate conducerii de vîrf a RM, din luna aprilie), care, după cum este bine cunoscut, începînd cu anul 1994, au declanșat o luptă aprigă împotriva ULIM cu scopul de a monopoliza procesul de pregătire a cadrelor medicale în RM. Au mai fost mobilizate în acest sens și câteva persoane de la instituțiile științifice medicale de profil, doi profesori de la USM (ULIM a fost controlat de 49 persoane ca supliment la componența Comisiei guvernamentale și 12 persoane din componența de bază a Comisiei guvernamentale. În total – 61 persoane). Dat fiind faptul că profesorii de la USMF au fost direct interesați în lipsirea Universității Libere Internaționale de dreptul de a pregăti cadre medicale, lucru spus nu o dată la diferite niveluri și prin diferite mijloace de informare, era limpede de la început că includerea în lucrările Comisiei guvernamentale a profesorilor de la USMF s-a făcut premeditat cu scopuri bine determinate, lucru care a fost observat foarte clar la sfârșitul activității comisiei, în special în Nota informativă a acesteia, prezentată în ziua de duminică, 20 iulie.

Inițial comisia n-a avut un plan concret de activitate. Lucrările ei au demarat mai târziu sub motivul că nu era pregătit Chestionarul problemelor de lucru (chestionarul cu semnătura secretarului comisiei a fost anexat). Peste patru zile, însă, comisia a început să se conducă de alt Chestionar, deosebit de cel dintâi, care includea notițe, scrise de mîna unuia dintre prorectorii USMF (acest chestionar se păstrează la ULIM). Ținem să menționăm că în mai 1995 tot din “inițiativa” colegilor de la USMF a fost creată o Comisie parlamentară, care a controlat activitatea Departamentului Medicină al ULIM. În urma controlului din acea perioadă comisia respectivă a apreciat activitatea Departamentului Medicină drept satisfăcătoare. Din acel moment și pînă în prezent la departamentul numit s-au produs schimbări pozitive evidente pentru oricine.

Este de subliniat că fiecare din cei 12 membri ai Comisiei guvernamentale au avut sarcini concrete asupra cărora urmau să activeze în cadrul Departamentului Medicină al ULIM. Din păcate, o bună parte dintre membrii comisiei, inclusiv colaboratori ai diferitelor ministere, nu și-au onorat obligațiile, stipulate în decizia Guvernului, neprezentîndu-se la fața locului în timpul controlului propriu-zis, dar semnînd avizul negativ.

Nota informativă conține materiale ale unor persoane, pe care conducerea ULIM niciodată nu le-a cunoscut și care nu s-au prezentat la fața locului, dar sunt nominalizate în dispoziția

Guvernului. Paradoxul constă în faptul că la unele instituții medicale, de exemplu Spitalul Militar Central, în Nota informativă figurează dl D.Doneț, medic-șef-adjunct SCR, pe care colegii de la catedrele, supuse controlului, îl cunosc foarte bine, dar la Spitalul Militar Central nu s-a prezentat niciodată. În realitate în calitate de controlori au sosit trei persoane necunoscute, fără a prezenta legitimațiile și dispoziția comisiei de împuternicire cu dreptul de control. Cazuri de acest fel au fost multe.

ULIM este învinuit că n-a prezentat comisiei respective statutul universității. În realitate conducerea ULIM nu numai că a pus la dispoziția membrilor Comisiei guvernamentale statutul ULIM, dar împreună cu membrii comisiei, rectorul Gh.Cimpoieș și alții (inclusiv cei cooptați) au studiat, comparând conținutul acestui document cu statutul Universității Agrare. Mai mult ca atât, Comisia guvernamentală avea la dispoziția sa copia statutului ULIM. O copie a acestui document se află și în mapa Comisiei de licențiere a ministerului învățământului, tineretului și sportului.

Ținem să informăm că ULIM a prezentat foarte mult material informațional, pe care comisia l-a ignorat. În legătură cu aceasta credem că ar fi corect să aducem la cunoștință starea reală de lucruri de la ULIM. Cu atât mai mult cu cât o parte din membrii comisiei au refuzat să semneze Nota informativă din motivul dezacordului cu mai multe fapte și concluzii din documentul nominalizat.

Informație generală despre ULIM

Universitatea Liberă Internațională din Moldova este amplasată în două sectoare ale orașului Chișinău: strada Vlaicu Pârcălab, 52 și Ștefan cel Mare, 198. Aulele sînt înzestrate cu utilaj și mobila necesară pentru desfășurarea satisfăcătoare a procesului de studii. Acest proces se află în continuă dezvoltare. În blocul nr.1, strada Vlaicu Pârcălab, sînt amplasate catedrele Departamentului Medicină, ciclul preclinic, facultățile de Stomatologie și Farmacie. Spațiul menționat permite desfășurarea suficientă a procesului de studii la Departamentul Medicină. Blocurile de studii de pe strada Vlaicu Pârcălab au fost construite din sursele proprii ale ULIM, fără folosirea unor investiții din bugetul de stat. Înzestrarea pe deplin a laboratoarelor cu utilajul respectiv va permite deja peste 6-10 luni ca Republica Moldova să dispună de o instituție de învățământ-model. Majoritatea cadrelor didactice sînt profesori titulari ai ULIM. Instituția noastră are relații de colaborare cu 16 ministere și departamente ale RM, pentru care pregătim gratuit specialiști. Avem relații cu mai multe centre universitare de peste hotare. ULIM este membru activ în mai multe organisme internaționale, inclusiv în rețeaua instituțiilor de învățământ afiliate Consiliului Europei. Suntem de părerea că succesele ULIM se datorează nu unei persoane sau unui grup de persoane, ci reformelor, promovate cu succes de către conducerea de vârf a Republicii Moldova.

Cadrul legal

Atragem atenția că ULIM a fost fondată prin decizia Guvernului RM nr.676 din 16 octombrie 1992. Activitatea ULIM se înscrie perfect în cadrul legislativ, creat de Constituția RM și Legea învățământului a RM. Universitatea dispune de autorizație (licență) de activitate, eliberată de către ministerul învățământului, tineretului și sportului, la diferite specialități, inclusiv la Medicina Generală, Stomatologie și Farmacie. Drept suport juridic pentru funcționarea ULIM servesc stipulările din Constituția Republicii Moldova (art.35, punctele 5 și 9) și Legea învățământului (articolul 36), care prevăd egalitatea învățământului nestatal cu cel statal și dreptul cetățenilor de a alege liber forma de studii.

Departamentul Medicină al ULIM activează în cadrul juridic, sprijinit și de către Legea “Privind limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței” nr.906-XII, adoptată la 29 februarie 1992 și modificată cu unele amendamente la 13 mai 1994 nr.101-XIII.

Autorizația (licența) de activitate în domeniul pregătirii cadrelor medicale pentru ULIM cu nr. 02713 a fost eliberată la 19 august 1992 de către ministerul învățământului și științei al RM în conformitate cu legislația Republicii Moldova (Hotărârea Guvernului RM nr.476 “Cu privire la reglementarea unor genuri de activitate în RSS Moldova” din 20.12.1990). În anul 1996, în urma unor schimbări în actele normative ale Republicii Moldova (Hotărârea Guvernului RM nr. 581 din 17 august 1995 “Cu privire la reglementarea unor genuri de activitate în Republica Moldova), învățământul medical de la ULIM a fost confirmat din nou pe cale legală. Astfel la 21.11.1996 comisia pentru licențiere a ministerului învățământului al RM a eliberat în modul stabilit de legislație autorizația (licența) de activitate în domeniul învățământului, seria 96 nr. 0058, care confirmă dreptul Universității Libere Internaționale din Moldova de a pregăti cadre în domeniul medicinei și farmaciei.

În baza legislației RM în vigoare toate actele, emise de Parlament, sînt prioritare față de alte acte, emise anterior, precum și cele emise ulterior de orice altă structură de stat, inclusiv de către Guvernul RM. Prin urmare, odată cu adoptarea Legii învățământului la 21 iulie 1995 stipulările, prevăzute în Hotărârea Guvernului RM nr.309 din 17 mai 1995, la care se referă foarte frecvent oponenții ULIM, n-au nici o bază juridică. Un argument forte în susținerea activității legale a Departamentului Medicină al ULIM îl constituie și recenta Hotărâre a Guvernului Republicii Moldova nr.739 din 7 august 1997, conform căreia instituției noastre i se acordă dreptul preferențial în pregătirea specialiștilor-medici pentru străinătate.

Date generale despre Departamentul Medicină

Departamentul Medicină al ULIM este structurat în trei subdiviziuni de bază: facultatea Medicină Generală (13 catedre specializate), facultatea Stomatologie (1 catedră specializată), facultatea Farmacie (3 catedre specializate). În anul de studii 1997-1998 sînt deschise încă 8 catedre specializate la Departamentul Medicină.

În total la departament activează: 146 cadre didactice, dintre care 23 prof. univ. dr. hab., 88 conf. dr., 35 lectori superiori, lectori-asistenți și 36 laboranți, preparatori. Majoritatea covârșitoare a celor angajați în state sînt profesori transferați la ULIM de la USMF “ N.Testemițanu ”, cât și de la instituțiile științifice de ramură din RM. În perioada, de când activează ULIM, 5 profesori de la Departamentul Medicină au părăsit catedrele, dintre care 3 pentru acțiuni, care contravin statutului profesorului universitar, 1 s-a pensionat, iar 1 s-a transferat la USMF ”N.Testemițanu”. Profesorii titulari ai ULIM constituie 79%. Printre ei se remarcă cunoscuți savanți în lumea medicală din RM și de peste hotare, cum sînt profesorii universitari, dr. habilitați: V.Remizov, A.Guțan, A.Robu, S.Poliuhov, S.Pisarenco, L.Gavriliuc, G.Junghietu, V.Cenușă, V.Pavliuc, F.Babilev etc.

Contingentul de studenți

La Departamentul Medicină al ULIM își fac studiile 608 studenți, dintre care la Medicina Generală - 333 (220 autohtoni, 113 - străini), la Stomatologie - 100 (47 autohtoni, 53 străini) și la Farmacie - 175 (14 autohtoni, 161 - străini). Promoția anului 1997 la Departamentul Medicină este reprezentată în exclusivitate de cetățeni străini: la Farmacie 100% din țările Orientului Apropiat, iar la fiziokinetoterapie –100% din România. La Departamentul Medicină al ULIM studiază tineri și tinere din 34 țări ale lumii – Iordania, Israel, Maroc, Pakistan, România, Rusia, Siria, Turcia, Turkmenistan, Ucraina, Zimbabwe, etc.

Lucrul științific

Din lipsa de spațiu ometem compartimentul “Lucrul științific”, care nu provoacă dubii.

Facultatea Medicină Generală, ciclul preclinic

Ciclul preclinic al facultății Medicină Generală întrunește catedrele, care asigură procesul de studii la primii doi ani:

1. Anatomia omului, anatomia topografică și chirurgia operatorie, șef catedră dr. V.Covaliu
2. Biologie celulară, genetică medicală și parazitologie, șef catedră dr. L.Perciuleac
3. Biochimia și farmacologia, șef catedră dr. hab. L.Gavriliuc
4. Fiziologie și fiziopatologie, șef catedră dr. hab. A.Robu

5. Morfopatologie și histologie, șef catedră dr. V.Vatamanu
6. Microbiologie, virusologie și imunologie, șef catedră dr. N.Moraru
7. Igienă și epidemiologie, șef catedră dr. V.Socolov
8. Limbi Străine, șef catedră dr. M.Junghietu

În cadrul acestor catedre activează 66 colaboratori, dintre care 2 profesori universitari, dr. hab., 3 conferențieri, dr. hab., 21 conferențieri, dr., 10 lectori superiori, dr., 9 lectori superiori și 21 lectori asistenți. În state activează 45 colaboratori –71%, iar prin cumul 29%, sau 21 persoane (o informație mai amplă se află în Nota informativă, expediată Guvernului).

Ciclul clinic

Catedrele ciclului clinic:

1. Chirurgie, șef catedră dr. N.Curlat
2. Anesteziologie, șef catedră, dr. hab. N.Poliuhov
3. Boli interne, șef catedră, dr. hab. M.Smișnaia
4. Pediatrie, șef catedră, dr. hab. V.Cenușă
5. Ginecologie, șef catedră, dr. O.Corlăteanu
6. Radiologie. șef catedră dr. hab. V.Bairac

Cadrele didactice de la ciclul clinic: 7 prof.univ. dr. hab., 1 conf.univ. dr. hab., 15 conf. univ. dr., 3 lectori superiori, 3 lectori asistenți.

În total la ciclul clinic activează: profesori, doctori habilitați – 17%, doctori în medicină – 45%, profesori fără grad științific –38%.

La ciclul clinic al Departamentului Medicină sînt predate disciplinele clinice la anii III-VI. Bazele clinice pentru studenții de la ULIM sunt: Spitalul Clinic Central al Căilor Ferate, Spitalul Militar Central, Spitalul Clinic nr.2 de copii al municipiului Chișinău, Institutul Oncologic, unitățile medicale ale Asociației Medico-Teritoriale “Centru”, Institutul Pulmonologic, Spitalul și Policlinica Centrală or.Chișinău, Spitalul orașenesc din Tighina, Maternitatea orașului Tighina (prezentate în anexa 2). Trebuie menționat în mod special că începând cu anul 1994 ULIM întâmpină în permanență greutăți în privința folosirii bazelor clinice, greutăți, create artificial și premeditat de către conducerea ministerului sănătății și USMF.

Facultățile Stomatologie, Farmacie

Sunt asigurate cu cadre didactice titulare, spații de studii suficiente, utilaj didactic modern - numai în ultimele 2 luni au fost procurate 21 fotolii stomatologice din ultima generație. (Informația amplă la acest compartiment este prezentată Guvernului).

Relații Internaționale

Este foarte bine cunoscut procesul de încadrare a ULIM în sistemul relațiilor universitare internaționale. ULIM este membră a Asociației Internaționale a Universităților cu sediul la Paris; membră a Asociației Internaționale a Universităților Francofone cu sediul la Montreal (Canada), membră a Asociației Afiliate Consiliului Europei, membră a Asociației cu sediul la Oxford etc. Colaborează cu mai multe centre universitare: Bruxelles (VUB și ULB); Grenoble-Franța; Roma-Italia; Memfis (SUA); Moscova, Kiev etc.

Se colaborează și cu centre universitare în domeniul medicinei: Damasc (Siria); VUB și ULB (Bruxelles); Stony Brook (SUA). (Informația mai amplă este prezentată Guvernului).

Biblioteca

Menționăm doar că în conformitate cu “Ghidul bibliotecarului”, prezentat de Alexei Rău, directorul Bibliotecii Naționale a RM, ULIM dispune de cea mai modernă bibliotecă universitară, dotată cu literatură de specialitate în limbile de comunicare internațională și cea mai mare după numărul de locuri (o informație mai amplă se conține în Nota, expediată Guvernului).

Pregătirea cadrelor medicale cu studii superioare în viziunea ministerului sănătății al RM

Analizând politica de pregătire a cadrelor medicale a ministerului sănătății, putem constata, cu regret, că o castă de profesioniști în domeniul medicinei, care cunosc foarte bine realitățile timpului trecut, în virtutea inviolabilității lor și fiind foarte geloși actualmente, nu doresc să permită, nici într-un fel, promovarea elementului inedit, declarându-i pe toți cei din afara castei *persona non grata* și urmând a-i lichida. Situația aceasta nu este nouă. Chiar pe timpurile URSS, când Comitetul Central al PCUS, de comun acord cu Comitetul Securității de Stat și sindicatele, au creat la Moscova cunoscuta Universitate “Drujba narodov” (pe care foarte mulți medici cu prestigiu din Moldova au absolvit-o), cele două instituții de medicină din capitala Rusiei au opus o rezistență acerbă. Cât nu ar fi de paradoxal, chiar pe timpurile acelea s-a ajuns la confruntări între profesorii de la centrele universitare sus-numite, iar studenții erau alungați din auditorii. Până la urmă, situația a fost aplanată de către autoritățile publice, ca ulterior învățământul medical de la Universitatea “Drujba narodov” să devină cel mai autoritar și mai prestigios din Rusia, în special în zilele noastre.

Ministerul sănătății din RM, indiferent de coloratura guvernelor din ultimii opt ani, promovează o politică a unui grup lobbist, în detrimentul interesului național general. În acest context, apariția la orizontul învățământului medical din Republica Moldova a unei instituții de tip

nou, cum este ULIM, contravenea intereselor de grup și nu putea să nu-i pună în gardă pe acei demnitari, care au rămas ostatici vechii mentalități din medicina de stat. Anume aceștia din urmă, nu fără a fi dezinteresați, începând cu anul 1994, promovează, cu insistență ideea monopolului statului (mai exact monopolul castei, care în realitate dirijează cu ministerul sănătății și USMF “N.Testemițanu”) în domeniul învățământului medical cu scopul de a bloca o eventuală concurență din partea unor instituții străine pentru ei, cum a fost interpretat ULIM. Pentru atingerea scopurilor propuse cele două instituții cointeresate au lansat o serie de idei premeditat false privind starea de lucruri din domeniul pregătirii medicilor din Republica Moldova. Printre acestea putem remarca afirmația, potrivit căreia Republica Moldova ar dispune de un număr suficient de medici, chiar de un surplus, deci nu ar fi necesar de a deschide noi facultăți cu acest profil. La o analiză atentă, această afirmație nu rezistă nici unei critici. Pentru a demonstra că lucrurile nu stau tocmai așa, cităm Anuarul Statistic al Țărilor CSI din perioada anilor 1990-1997, p.426, 477, 647, în care este scris foarte clar că Republicii Moldova în anul 1997 îi reveneau la 10 mii locuitori 40,2 medici cu studii superioare, în timp ce Rusiei și Ucrainei în același an le reveneau 45,9 și, respectiv, 45,1 medici. Altfel zis, în Republica Moldova nu numai că nu sunt mai multe cadre medicale, în comparație cu țările dezvoltate, dar sunt mai puține în comparație chiar cu țările fostei URSS. Odată cu trecerea la instituirea legală a medicinei de familie și a procedurii de determinare a predilecției pacienților pentru anumiți medici, în temeiul concurenței, vor rezista doar cele mai pregătite cadre, iar timpul va demonstra dacă aceștia vor fi studenții de la USMF sau ULIM. Concurența trebuie să posede un caracter onest și loial.

Cum poate fi percepută situația, când sunt aduse așa-numitele argumente despre suprasolicitarea pieței cu cadre medicale, iar în realitate USMF, sprijinită de ministerul sănătății, înmatriculează anual suplimentar tineri contra plată? Cum să calificăm situația, când în localitățile rurale lipsesc specialiștii necesari? Sau poate, cu adevărat, studenții autohtoni, care au absolvit facultatea de Medicină Generală la ULIM, sunt în stare să determine afluxul de cadre medicale superioare în RM? Sau poate aici apare frica de concurență, care ar zdruncina într-un fel, interesele de castă ?

În baza căror legi ale RM toate spitalele, clinicele medicale republicane și municipale sunt transformate în baze medicale ale USMF? Poate odată cu înmatricularea contra plată USMF a achitat cheltuielile de arendă pentru încăperile, utilizate adăugător, de la spitalele pe contul primăriei municipiului Chișinău, a altor organe publice sau trezoreriei de stat? Ori poate bugetul Republicii Moldova este fără fund? De ce se confundă buzunarul USMF cu cel al spitalelor și clinicilor din RM? De ce se confundă formele de activitate cu diverse forme de proprietate? De ce sunt susținute

și promovate modele și forme de învățământ medical și superior, neadecvate sistemului de învățământ superior din RM? De ce în planurile de studii disciplinele sunt racordate intereselor anumitor profesori? Am putea prelungi acest *de ce* retoric. Ne abținem, mizând, totuși, pe înțelegere și conciliere.

Abordând problema politicii de stat în domeniul medicinei, am putea de asemenea să ne întrebăm: de ce în țara noastră atunci, când este vorba de medicină, se ține cont doar de unele componente ale practicii internaționale, care dintr-o “simplă” coincidență corespund anumitelor “planuri” de grup, și nu se ține cont, în același timp, de alte elemente ale practicii internaționale, care în mod normal ar contribui la prosperarea medicinei din RM. Cum să explici, de exemplu, faptul că în fruntea ministerelor sănătății din Italia, România, etc. activează juriști de profesie? De ce în fruntea spitalului Misrag Vladah din Jerusalem, cu care ministerul sănătății, USMF și ULIM au semnat acorduri de colaborare, se află sociologul Iacov Gil? De ce în fruntea marilor spitale de la Roma, Milano șefii de spitale nu sunt medici de meserie? Să fie oare toate acestea o simplă eroare? Evident că nu! Vorba e că în aceste cazuri, la fel ca și în multe altele, gestionarea spitalelor și a ministerelor o efectuează buni specialiști în domeniul managementului și marketingului medical. *În baza celor elucidate, credem că ar fi corect ca și în fruntea ministerului sănătății din RM să se afle, cel puțin la etapa actuală, un bun gestionar de altă profesie, decât cea medicală, asistat de un bun specialist în domeniul medicinei. Doar astfel ar putea fi limitat interesul de castă în domeniul medicinei.* Numai așa ar putea fi dezvoltată legislația în condițiile medicinei de piață. Numai pe această cale va fi posibil de a limita în mod substanțial promovarea specialiștilor, pregătiți insuficient. Numai în felul acesta poate fi oprită suspendarea activității unor spitale, declarate de ministerului sănătății, ca fiind nerentabile, deoarece, după calculele de care dispunem, chiar cu acest minimum de finanțe, alocate din bugetul anual, este posibilă soluționarea unor probleme fundamentale ale medicinei practice, inclusiv pregătirea cadrelor. Adevărul e cu totul altul. Conceptul ministerului sănătății în acest domeniu urmează a fi adaptat la realitățile zilelor de astăzi și de mâine.

Relațiile cu USMF “N. Testemițanu”

Relațiile cu USMF în momentul apariției ULIM și în primii ani de activitate au fost firești, așa cum se cuvine într-o societate civilizată. După cum afirmam, în 1993 s-a perfectat chiar un acord de colaborare între cele două universități. În situația, când ULIM ducea lipsă de profesori titulari, majoritatea cursurilor și disciplinelor erau susținute de către profesori de la USMF. Mai mult decât atât, lecțiile practice se desfășurau în laboratoarele și aulele USMF, lucru, de care suntem foarte

recunoscători.

Însă, mergând pe calea confruntării, conducerea USMF de comun acord cu cea de la ministerul sănătății, a implicat în diferite acte și manifestări cu orientare antiULIM colective de la diverse instituții medicale, impunând profesorii și alte cadre să semneze un șir de scrisori și apeluri tendențioase și calomnioase, tensionând relațiile dintre cele două universități până la iminența unor explozii sociale. S-a ajuns că profesorii cu diplomă de doctor în științe sau de doctor habilitat, care se transferase de la USMF la ULIM, să fie blamați, eliberați din societățile medicale, etc. S-a interzis participarea profesorilor de la ULIM la diverse foruri științifice medicale. Li s-a interzis, de asemenea studenților și profesorilor de la ULIM să consulte fondul de carte al bibliotecii republicane medicale, cât și cel de la USMF. A fost strict interzisă acceptarea tezelor de doctor și doctor habilitat a profesorilor de la ULIM în consiliile specializate de la USMF.

Lupta, desfășurată de conducerea USMF și a ministerului sănătății a avut până la urmă și consecințe pozitive pentru ULIM. Colectivul tinerei universități în toiul acestei confruntări a fost impus să-și concentreze toate eforturile pentru soluționarea unor probleme fundamentale, care au accelerat, printre altele, și procesul de consolidare a Departamentului Medicină al ULIM.

Relațiile cu ministerul sănătății și USMF “Nicolae Testemițanu”

ULIM de la începutul ființării sale a colaborat cu colegii de la USMF. La etapa inițială, anii 1992-1994, toți colaboratorii Departamentului Medicină de la ULIM erau cadre didactice de la USMF, încadrate ca asociați. Primii angajați titulari la ULIM au fost transferați de asemenea de la USMF.

În prezent la unele catedre numărul celor asociați de la USMF este pronunțat.

Formarea Departamentului Medicină la ULIM a fost salutăată la timpul respectiv de către conducerea USMF. Ambele universități au început să colaboreze printr-un contract.

În anii 1992-1993 ministerul sănătății s-a angajat să dirijeze activitatea ULIM în domeniul pregătirii cadrelor, materializând această intenție prin ordinul nr.311 de la 22.10.1992, conform căruia au fost determinate măsurile de coordonare a procesului învățământului întru pregătirea viitorilor medici în cadrul Universității Libere. Ordinul în cauză din 15.01.1993 a pus baza multiplelor contracte de colaborare între ministerul sănătății, USMF, Institutul Oncologic, Institutul de Ftiziatrie și alte instituții medicale.

În așa mod au fost semnate contractul nr.11 de colaborare dintre ministerul sănătății și ULIM la 15.01.93 și contractul dintre USMF și ULIM din 01.11.93.

Anume în aceste contracte s-a stipulat modalitatea colaborării între cele două universități cu

profil medical, precum și coordonarea de către ministerul sănătății a procesului de colaborare între ULIM și spitalele clinice republicane și orașenești. Conform acestor acte Universității Libere i s-a acordat dreptul de a folosi bazele medicinei naționale. Actele numite au putere juridică și în prezent, dat fiind faptul că nu au fost atacate în nici o instanță judiciară (cu toate că din motive necunoscute ministerul sănătății și USMF nu le respectă).

Din partea Universității Libere s-au întreprins un șir de măsuri întru reluarea relațiilor stipulate în contractele menționate. ULIM s-a adresat de mai multe ori ministerului sănătății și USMF cu rugămintea ca acestea să respecte contractele semnate. Spre exemplu, în adresarea rectorului ULIM din 03.03.94 se solicită ca ministerul sănătății să declare Institutul Științific de Oncologie, Institutul de Medicină Preventivă și Curativă, clinicele de pulmonologie, cardiologie, Spitalul de Urgență și Spitalul Căii Ferate drept baze de pregătire a medicilor de la ULIM.

Despre acest fapt ministerul sănătății a fost informat la 19.09.94. Tot printr-o scrisoare oficială au fost informați Președintele RM, Parlamentul și prim-ministrul R.M. La 26.09.94 se solicită sprijin în rezolvarea acestor probleme ministerului sănătății și ministerului învățământului.

Au fost repetate aceleași doleanțe de către ULIM în scrisoarea din 10.10.94, adresată prim-ministrului, în scrisoarea din 24.10.94, adresată ministerului sănătății și ministerului învățământului, în scrisorile din 05.06.95, 14.06.95 și 20.06.95, adresate Președintelui Republicii, în scrisoarea din 02.11.95 către prim-ministrul și din 14.02.97, adresată ministrului sănătății. Toate acestea au rămas fără nici un răspuns. În baza Constituției Republicii Moldova cadrul legislativ este adoptat numai de Parlamentul R.M. În acest sens, toate actele, emise anterior, precum și ulterior de orice altă structură de stat, inclusiv de către Guvern, ce contravin acestora, sunt nule. Prin urmare, se exclud stipulările prevăzute în hotărârea Guvernului R.M. nr.309 din 17 mai 1995, odată cu adoptarea Legii învățământului din 21 iulie 1995.

În ultimii ani USMF a făcut totul pentru a atrage de la ULIM studenții de la medicină. În urma acestor activități la USMF au fost înmatriculați, de regulă ilegal, mai mult de 150 studenți de la ULIM. Majoritatea lor nu s-au achitat până azi cu contabilitatea și biblioteca ULIM, din care cauză acestora nu li s-au eliberat actele. Înmatricularea la USMF a fost efectuată doar în baza cererii studentului și în unele cazuri a copiei carnetului de note. Prin aceasta au fost încălcate condițiile contractului, semnat între ministerul sănătății și ULIM la 15 ianuarie 1993, care prevede interzicerea transferului de la ULIM la USMF și invers, decât cu acordul rectorilor. Cu regret, nici la una din scrisorile adresate de conducerea ULIM dlui rector Ion Ababii, privind relațiile și transferul, ca, de exemplu, cea din 24.10.1995 nr.206 și cea din 2.11.1995 nr.350 n-am primit răspuns nici până astăzi.

Poziția ULIM față de Nota informativă a Comisiei Guvernamentale

Stimate cititor, pentru a nu rămâne cu impresia că poziția ULIM față de Nota informativă nominalizată este prea dură, vom încerca în continuare să apelăm la puterea argumentului în legătură cu cele relatate de comisia respectivă. Așadar, precum urmează...

În continuare vor fi citate pagini și alineate din Nota originală a comisiei cu semnăturile a opt membri, prezentată la 20 iulie ULIM, care se află în posesia noastră.

Pagina 1. Alineatul 6.

Afirmație: “În activitatea sa comisia a ținut cont și de demersul Comisiei parlamentare (se anexează), semnat de dl Valeriu Senic, privind soluționarea problemei în cauză”.

Răspuns: Documentul, la care se referă comisia, conține doar părerea personală a deputatului Valeriu Senic, și nu a Comisiei parlamentare, pe care o conduce, ceea ce reprezintă o chestiune principială în cazul de față. Rugăm membrii Comisiei guvernamentale să atragă atenția încă o dată la acest document.

Pagina 5. ultimul alineat.

Afirmație: “Numărul de studenți diferă considerabil în informația, prezentată de dl Andrei Galben și dl Gheorghe Postică...”

Răspuns: Conform ordinului rectorului nr.250 din 18 martie 1997, de care controlorii n-au dorit să ia act, pentru nelichidarea în termenele stabilite a restanțelor la diverse discipline universitare au fost exmatriculați 39 studenți de la anul I, 33 studenți de la anul II, 2 studenți de la anul IV, 1 student de la anul V, care pierduse statutul juridic de student, dar păstrase statutul de liber audient, fenomen novator în învățământul universitar din republică, în esența căruia controlorii n-au dorit să pătrundă.

Pe parcursul sesiunii de vară o bună parte dintre studenți au izbutit să lichideze restanțele și au fost restabiliți. Faptul acesta membrii comisiei au încercat să-l redea ca o dezinformare, pe când în realitate cifrele prezentate corespund realității.

Pagina 6. Alineatul 2.

Afirmație: “Recenzarea, expertiza și aprobarea planurilor și programelor de studii până în 1995-1996 n-au fost realizate în modul stabilit din motivul absenței comisiilor metodice de profil și Consiliului metodic central universitar. Ultimul actualmente există. O coordonare profesională a planurilor și programelor analitice la disciplinele preclinice și clinice cu ministerul sănătății n-a fost efectuată până în prezent, fapt ce contravine art. 41 și 42 ale Legii învățământului. Unele planuri (Medicină Generală și Stomatologie) au fost aprobate la ministerul învățământului de viceministrul

N.Andronache în ultimul an”.

Răspuns:

a. Programele de studii la medicină, ca și la alte specialități, au fost formulate de către cei mai experimentați profesori (care până nu demult au activat la USMF), discutate la catedrele de profil, comisiile metodice și consiliile științifice ale facultăților, după ce au fost vizate de către directorii de departament, vice rectorul pentru medicină, vice rectorul pentru studii, rectorul și vice ministrul învățământului.

b. Autorii alineatului fac trimitere la Legea învățământului (art.41, 42), care este ticluită de domniile lor într-un mod arbitrar, inventând principii și criterii, cu care ministerul sănătății, de fapt, nu este abilitat.

c. Se constată nefondat că planurile de studii au fost aprobate de vice ministrul învățământului în ultimul an de studii, lucru ce nu corespunde realității. Toate planurile de studii au fost aprobate la ministerul învățământului încă în anul 1992 și revăzute ulterior, fiind confirmate de MÎ, unicul organ abilitat cu coordonarea politicii educaționale în stat.

Alineatul 3.

Afirmație: “Din fragmentele orarelor pentru lecții ale studenților anilor III-IV-V, facultatea Medicină Generală, la disciplinele clinice rezultă că forma de instruire este organizată prin cicluri, la finele cărora se susțin examene. Această formă este cunoscută din practica anului 1970 și are adepții și oponenții săi. Dezavantajul este partea formală de constatare a unor cunoștințe în detrimentul sistemului de sinteză clinică în formarea gândirii și analizei clinice de integrare cu alte discipline. Acest aspect se observă mai accentuat în timpul sesiunilor”.

Răspuns: Însuși faptul că autorii recunosc existența diferitelor opinii în tratarea problemei vizate ne demonstrează lipsa de orice temei a observațiilor făcute. Cine ar putea să interzică ULIM instruirea pe cicluri? De ce ar trebui ca această instruire să nu fie pozitivă? Și de ce practica anului 1970 nu poate fi aplicată și dezvoltată? Având în vedere faptul că instruirea pe cicluri există în prezent și la USMF, observația comisiei este regretabilă și lipsită de orice logică. De ce în acest caz studiile pe cicluri pot fi practicate la USMF, iar la ULIM nu?

Alineatul 4.

Afirmație: “Este nejustificată majorarea temelor de studii până la 7-9 ore pe zi la disciplinele clinice. Aceasta se întâmplă din motivul începerii anului de studii la 1 octombrie și a vacanțelor de lungă durată (ianuarie-februarie), ducând la micșorarea duratei ciclurilor până la 3-6 zile cu susținerea examenelor. Astfel la boli interne, anul V, cele 85 ore sunt realizate în 10 zile, la psihiatrie, medicină legală, oftalmologie ciclul de 54 ore se realizează în 4 zile și se termină imediat

cu examene. Tot cilul de obstetrică de 68 ore după orar se ține în 8 zile. Aceste momente ne demonstrează semnificativ denaturarea principiului de instruire clinică tradițională la patul bolnavului pentru toate facultățile de medicină, unde se prevede cicluri de durată pentru studii și stagiu clinic la patul bolnavului”.

Răspuns: Schimbarea numărului de ore în direcția majorării lor se explică prin faptul că în anul de studii 1996-1997 la Medicină Generală, ciclul clinic, s-a trecut la un plan nou de studii, iar procesul de studii la anul V a început de la 1 octombrie, pe când la anii I-IV de studii s-a revenit la situația, cunoscută în Republica Moldova, – 1 septembrie, realitate pe care controlorii au refuzat s-o recunoască.

Cursurile de psihiatrie și medicină legală în semestrul 10 a constituit câte 34 ore, și nu 54, cum indică eronat autorii Notei informative. Dacă este așa, atunci dispar și obiecțiile făcute. În linii generale, studenții anului V, Medicină Generală, au studiat psihiatria (conform planurilor de studii) în două semestre. În semestrul 9 (1996) în termen de 7 zile, și în semestrul 10 (1997) – 4 zile. În total în anul de studii 1996-1997 studenții au studiat psihiatria 11 zile și nicidecum 4 zile, cum afirmă controlorii.

Pe de altă parte, medicina legală (conform planurilor) se studiază la anul V și VI în volum de 68 ore. În anul de studii 1996-1997 s-a studiat numai jumătate de material al programei disciplinei, restul se va studia la anul VI în anul de studii 1997-1998, finalizându-se cu examen.

Pagina 7 (bazele clinice).

Afirmație: “Catedrele nu sunt dotate pe deplin cu aparataj medical și nu dispun de o suprafață suficientă în vederea desfășurării normale a procesului didactic pentru 4 catedre”.

Răspuns: În prezent majoritatea instituțiilor medicale din RM, inclusiv USMF, nu dispun pe deplin de aparataj medical. Dacă ținem cont de faptul că ULIM reprezintă o instituție în formare și creștere, observația făcută poate fi calificată drept ridicolă. Catedrele, dislocate în cadrul Clinicii Căii Ferate dispun de spațiu suficient, marea majoritate a profesorilor dispun de săli de studii.

Ținând cont de procesul de instruire în clinică și anume că studentul majoritatea timpului se află în saloanele bolnavilor, săli de operații, pansamente, laboratoare etc., putem constata că în cazul nominalizat avem condițiile necesare pentru studii. Menționăm faptul că în aceeași clinică până nu demult își făceau studiile studenții de la USMF. La compartimentul “Bazele clinice” aducem următoarele explicații:

Adresările repetate ale conducerii ULIM către ministerul sănătății, organele de conducere ale republicii, secția municipală a sănătății au fost neglijate, mai mult ca atât, au fost date dispoziții medicilor-șefi, care erau dispuși de a încheia contracte, interzicându-li-se colaborarea cu ULIM. Prin

urmare, au fost încălcate actele ministerului sănătății cu privire la colaborarea cu ULIM.

După ce Comisia a luat act de lista instituțiilor medicale, care colaborează cu ULIM, a doua zi unii conducători ai acestor instituții au abrogat contractele și acordurile reciproce din motive nejustificate. Această concluzie o tragem din relatările membrilor comisiei. ULIM nu dispune de informația, la care se referă membrii comisiei.

Alineatul 5.

Afirmație: “Spitalul Central al Căii Ferate. Contractul este semnat la 10.05.94 pe un termen de 10 ani nu de administrația spitalului, ci de Direcția Căilor Ferate din Moldova și ULIM... Condițiile de instruire, reale în esență, au dus la o colaborare anormală între părțile contractante, fapt confirmat prin Nota direcției medicale a Căii Ferate și a Spitalului Central al Feroviarilor...”

Răspuns: Deși în discuția cu M.Popovici s-a recunoscut că atât direcția medicală a Căilor Ferate, cât și Spitalul Clinic Central al Căilor Ferate n-au prezentat în scris vreo informație de genul celei, menționate în Nota informativă, cu referite la raportul dlui D.Noroc, medic-șef al SCM nr.4, conducerea ULIM a cerut explicații de la instanțele nominalizate în Nota informativă și ambele au declarat că nici o informație de tipul celei indicate n-au furnizat. De aceea încă o dată cerem cu insistență să fie prezentate conducerii ULIM materialele primare. Pentru ULIM este important de a-și apăra cinstea și onoarea...

Pagina 8. Alineatele 1-2.

Afirmație: “Conform informației în Spitalul Militar Central sînt plasate 3 catedre ale ULIM, însă administrația spitalului nu dispune de nici un contract semnat între aceste instituții. Practic, aici lipsesc condițiile necesare de organizare și de desfășurare a procesului de studii. Nu se efectuează lucrul curativ, vizite clinice de către colaboratorii catedrelor...”

Răspuns: Este o dezinformare totală. În primul rând, ULIM are acord cu Ministerul Apărării. În al doilea rând, în acest spital nu este plasată nici o catedră. La baza lui activau doar unii colaboratori ai catedrelor chirurgie, boli interne și cursul imagistică (conf. I.Melnic, P.Bujor, B.Zlatan, C.Popovici și asistentul N.Rotaru). Condițiile necesare pentru asigurarea procesului didactic există, lucrul curativ se îndeplinește conform necesităților la această bază (consultații, investigații de diagnostic etc.).

Mai mult ca atât, documentele ne demonstrează că colaboratorii ULIM nu numai că îndeplinesc aici obligații de serviciu, dar și exercită adesea obligațiile medicilor din secțiile respective. De exemplu, N.Rotaru, colaboratoare a catedrei imagistică, mai mult de o lună, pe lângă obligațiile de serviciu, a înlocuit medicii din spital, care lipseau tocmai în timpul controlului efectuat. Pentru a se convinge de aceste fapte era destul ca membrii comisiei să ridice istoriile

bolilor pacienților. Despre acestea controlorii anonimi aveau cunoștință (nu se știe cine a controlat, dat fiind faptul că nu s-au prezentat și nu au arătat legitimațiile), dar au refuzat categoric să țină cont de această informație. Documentul se anexează, contractul a fost încheiat.

Alineatele 6-7.

Afirmație: "...La întrunirea, convocată de directorul institutului, cu participarea a 7 șefi de secții – mamologie nr.1 și nr.2, proctologie, gastrologie etc., care conform contractului se nominalizau ca baze clinice la cursul de oncologie, s-a precizat că lecții practice cu studenții ULIM au fost ținute numai într-o singură secție. Institutul Oncologic în baza art.9 p.3 al contractului de arendă nr.17 din 01.06.1997 unilateral abrogă acest contract.

Conform propunerii dlui N.Arteni Institutul Oncologic a fost reexaminat ca bază practică a ULIM și la 15.07.1997, în prezența domnilor I.Popov, V.Remizov, M.Popovici și a unor lectori de la ULIM, s-a confirmat că studenții au făcut practică în două secții: mamologie și proctologie.

Răspuns: În cazul dat însăși membrii comisiei au dezvăluit atitudinea tendențioasă față de ULIM. Este evident că în acest caz o parte dintre membrii comisiei au încercat să falsifice realitatea. La prima întrunire, la care se face trimitere cu scopul de a denatura realitatea, special n-au fost invitați șefii secțiilor, care au dirijat procesul de studii al studenților de la ULIM, iar directorul institutului și alți colaboratori au fost siliți de anumite forțe subterane să facă afirmațiile dorite și convenabile comisiei.

După reexaminarea situației de către comisie, precum se recunoaște în Nota informativă, în ziua de 15.07.1997, cu participarea șefilor secțiilor respective, unde își făceau studiile studenții ULIM, cu șefii laboratoarelor și departamentelor științifice ale Institutului Oncologic, s-a constatat că prima informație a fost eronată și că procesul de studii al studenților ULIM în cadrul instituției nominalizate a avut loc.

Pagina 9. Alineatul 1.

Afirmație: Centrul Stomatologic. Pe parcursul controlului centrul a apărut suplimentar ca bază clinică. Din informația, prezentată de către dl Gh.Granciuc, directorul centrului, s-a constatat că contractul, semnat de către instituțiile în cauză, există în termenele: 21 octombrie – 30 iunie 1995 și 1 septembrie - 30 iunie 1996.

Din aceasta rezultă că instruirea teoretică și practică a studenților a avut loc pe parcursul anilor 1994, 1995 și o lună în 1996. În anul 1997 s-au efectuat numai lucrări practice cu durata de numai 2 săptămâni - informația dlui Gh.Granciuc se anexează".

Răspuns: Termenele contractelor sînt indicate corect, iar comentariul este făcut pe ani calendaristici, și nu pe ani universitari, de aceea se creează impresia că în anul 1996 studenții s-au

aflat la bază numai o lună de zile, pe când în realitate s-au aflat timp de 7 luni.

Alineatul 5.

Afirmație: Cu privire la constatarea despre bazele clinice.

Răspuns: Autorii Notei informative nu sînt consecvenți în ceea ce menționează, deoarece baza clinică este mult mai largă decît este stipulat în alin.3. Afirmația, potrivit căreia la facultatea stomatologie n-a avut loc instruirea la un șir de discipline, este eronată, dat fiind faptul că în realitate studiile la acest capitol au avut loc la baze specializate în conformitate cu acordurile încheiate personal de către specialiști de la ULIM cu șefii instituțiilor medicale respective, inclusiv Spitalul de Urgență Medicală, secția de combusti a Spitalului Republican de Traumatologie și Ortopedie; secția hematologie a Institutului Oncologic; secția pulmonologie și fiziologie a Centrului Republican de Pulmonologie; Centrul de Medicină Legală etc.

Disciplina “Boli infecțioase” a fost transferată la anul 6 de studii din cauza piedicilor, puse de către ministerul sănătății și USMF în privința folosirii bazelor respective. Din această cauză ULIM a fost nevoită să transfere disciplina respectivă pentru anul următor.

În același timp este regretabil că membrii comisiei n-au pătruns în esența planului de studii al ULIM, în care disciplina “Neurochirurgia” nu este o disciplină separată, ci se predă în cadrul cursului de neurologie.

Pagina 10. Alineatul 3.

Afirmație: “Catedra de obstetrică și ginecologie, plasată numai pe 50 paturi ginecologice, nicidecum nu va asigura necesitățile acestui curs, iar cursul de obstetrică nu este asigurat cu paturi obstetricale. Instruirea studenților se efectuează numai pe fantome, fapt care nu-i permite studentului de a realiza adecvat stagiul practic. Obstetrica poate fi studiată numai la maternitate. (Informația dlui D.Noroc, medic-șef al SCM nr.4)”.

Răspuns: Produce o nedumerire faptul că Nota informativă se bazează pe informația dlui Noroc, care în realitate n-a pășit pragul catedrei în cauză, pe când cunoaștem că dl S.Guranda, șef-adjunct la Centrul Mamei și Copilului, care a efectuat controlul la catedra numită, a rămas satisfăcut de activitatea catedrei.

Alineatul 7 .

Afirmație: “Lucrul curativ al colaboratorilor catedrelor nu se efectuează. Lipsesc documentele normative, programul de lucrul nominal, orarul și programele lucrărilor practice și ale prelegerilor. Nu se efectuează vizite clinice, consilii medicale, iar colaboratorii catedrelor nu participă la conferințele clinice, conferințele clinico-patomorfologice, ședințele Comisiei curative de control. (Informația dlui D.Doneț, medic-șef-adjunct al SCR)”.

Răspuns: Afirmatia dată nu corespunde realității, constituind o atitudine tendențioasă a expertului comisiei. În secțiile clinice sînt efectuate vizite săptămânale ale bolnavilor, conferințe clinice și clinico-patomorfologice, colaboratorii catedrelor țin rapoarte la conferințele spitalicești, sînt membri și președinți ai comisiei curative de control.

Orarul lucrărilor practice și prelegerilor este afișat și coordonat cu conducerea spitalului.

Pagina 11. Alineatul 5.

Afirmație: “Până în 1995 la catedra dată era un singur document – registrul”.

Răspuns: La momentul controlului în decanat se afla registrul personal al profesorului la stomatologia terapeutică. Registrele la celelalte discipline se află la catedrele din cadrul USMF, unde studenții anilor 1 și 2 au activat în 1992-93 și 1993-94. Registrele pentru 1994-95, 1995-96, 1996-97 se află în decanat. În afară de aceasta, în secția studii a ULIM se află borderourile de examinare.

Afirmație: ”Fișele personale ale studenților lipsesc, iar fișele academice ale studenților nu sînt completate”.

Răspuns: La ULIM se folosește un document unic “Fișa de studii a studentului”. În aceasta se conțin toate datele necesare despre fiecare student.

Pagina 12. Alineatul 4.

Afirmație: ”Lipsesc unele manuale de bază la chirurgia OMF”.

Răspuns: Este o afirmație subiectivă. Manualele de bază, necesare studenților-stomatologi, la ULIM sunt: “Chirurgia stomatologică - Robustova, “Stomatologia terapeutică” -Burlacu, Eni, “Tehnici dentare”- Bîrsa, Postolachi, “Îndrumar de operații maxilo-faciale - Guțan ș.a.

Alineatul 6.

Afirmație: “Structura de funcționare a departamentului și facultății n-a fost prezentată”.

Răspuns: Structura Departamentului Medicină este afișată pe un stand în holul universității, dar în principiu membrii comisiei nici n-au cerut să fie prezentată această structură.

Alineatul 7.

Afirmație: “...Spre exemplu, ciclul “Boli infecțioase”, prevăzut pentru anul 5, a fost transferat la anul 6 din cauza lipsei bazei clinice și a cadrelor didactice”.

Răspuns: Disciplina “Boli infecțioase” într-adevăr a fost transferată la anul 6, dar nu samavolnic, ci prin decizia senatului ULIM, numai din cauza blocării în mod intenționat de către ministerul sănătății și USMF a bazelor pentru ULIM.

Afirmație: “Numărul total de ore, prevăzut în planul de studii 8808, este exagerat...”

Răspuns: Tentativa de a învinui ULIM de exagerarea numărului de ore, prevăzute în planul

de studii, denotă că controlorii n-au pătruns până la sfârșit în esența lucrurilor. Așa-zisa diferența de 1464 ore în cei 6 ani de studii reprezintă numărul orelor, prevăzute pentru lucrul de sine stătător al studenților sub conducerea profesorilor.

Pagina 13. Alineatul 1.

Afirmație: "...că informatica medicală - 60 ore indicate în planul de studii, în orar lipsește".

Răspuns: În orarul lucrărilor practice, cursurilor și examenelor în semestrul de toamnă sînt indicate zilele, durata, sălile de studii și pedagogii la disciplina "Informatica medicală". Orarele au fost prezentate și examinate minuțios de V.Pîntea.

Alineatul 3.

Afirmație: "Dacă admitem că durata orei este de 40 minute, atunci de la 8 până la 13.10 sînt numai 6 ore, dar nu 7, după cum se indică în orar..."

Răspuns: Durata orei academice de 40 minute (lecția 80 minute) este stabilită la recomandarea ministerului învățămîntului al RM în majoritatea instituțiilor de învățămînt superior din Moldova. Această situație se întîlnește și peste hotare. Ținînd cont de experiența europeană, prelegerile, seminarele, lecțiile practice la ULIM au durata de 80 minute fără întrerupere. Aceasta este mai comod și destul de convenabil pentru dirijarea procesului de studii.

Exemplu:

1 lecție	8.00 - 9.20
a 2-a lecție	9.30 -10.50
a 3-a lecție	11.00 -12.20
a 4-a lecție	12.30 -13.10

Total: 7 ore academice, și nu 6 ore, cum indică autorii notei.

Alineatul 4.

Afirmație: "Conform orarului durata semestrului constituie 72 zile – (19+19+12+11+11=72), iar reieșind din planul de studii, semestrul durează 17 săptămîni, adică 85 zile. Se observă o necorespondere, care indică asupra unei încălcări flagrante a planului de studii".

Răspuns: Afirmația reprezintă o aritmetică eronată. După cum au menționat în Nota informativă înșiși controlorii, la ULIM, în anumite zile, în orar erau planificate nu 6 ore, ci 7 sau 9 ore.

Alineatul 7.

Afirmație: "În ceea ce privește orarul examenelor și al colocviilor la Departamentul Medicina Generală - sesiunea de vară 1996-97, semnat de dl A.Galben, acesta este un document incorect...".

Răspuns: Trebuie menționat că în RM nu există un standard de stat în privința întocmirii orarului. Din această cauză opiniile personale și subiective ale unor membri ai comisiei în acest sens nu pot fi luate în considerație.

Alineatul 8.

Afirmație: ”Programele de instruire sînt întocmite numai la disciplinele care se studiază în prezent...”.

Răspuns: Elaborarea programelor de studii reprezintă un proces dinamic, în evoluție permanentă. Faptul că la momentul actual nu sînt aprobate unele programe, care vor intra în vigoare în anul viitor, nu poate constitui un criteriu de apreciere a nivelului procesului didactic la ULIM, cu atât mai mult, cu cît majoritatea programelor pentru următorul an sunt deja pregătite.

Alineatul 12.

Afirmație: “Toate catedrele preclinice se găsesc, în principiu, la diferite etape de amenajare și instalare a utilajului”.

Răspuns: Este firesc faptul că în perioada de constituire a Universității catedrele să se afle la diferite stadii de amenajare. În același timp trebuie concretizat că majoritatea catedrelor cilului preclinic sînt deja la etapa finală de amenajare, iar așa catedre ca: biologia, microbiologia, histologia și morfopatologia, fiziologia și fiziopatologia, igiena, biochimia sunt deja dotate cu toate cele necesare pentru asigurarea procesului de studii la un nivel contemporan.

Alineatul 14.

Afirmație: “Catedrele dispun de planuri și programe de instruire ce diferă puțin de cele ale USMF, deoarece ele în anii 1992-93 au fost adaptate de profesorii catedrelor USMF în baza ordinului MS din 1992”.

Răspuns: În legătură cu afirmația făcută, le mulțumim membrilor comisiei și altor colaboratori pentru recunoașterea faptului că programele de studii de la ULIM, și respectiv procesul de studii de aici, nu este mai jos decît cel de la USMF. În același timp colegii ar trebui să știe că programele la disciplinele fundamentale nu pot să difere radical de la o instituție la alta. De aceea asemănarea unor programe de la ULIM cu acelea de la USMF (care, printre altele, n-au fost inventate de cei de la USMF, ci au fost preluate de la Moscova și Leningrad) vorbește despre nivelul serios și calitativ al procesului didactic la ULIM.

Pagina 14. Alineatul 5.

Afirmație: “Există programe analitice, care, practic, sunt copiate din programele similare de la USMF. Chestionarele pentru pregătirea studenților de examen, de asemenea, sunt xerocopiate de pe cele de la USMF”.

Răspuns: Situația este analogică cu cea indicată mai sus. Programele analitice la anatomie nu puteau fi copiate și aplicate în procesul didactic la ULIM, dat fiind că este diferit numărul de ore de curs și de laborator. Documentele respective și alte acte, ce țin de asigurarea metodică, cum ar fi chestionarele, biletele de examinare etc. au fost elaborate cu concursul celor mai valoroși colaboratori ai USMF, care au fost cooptați prin cumul la ULIM în anii 1992-97: prof. univ. I.Podubnîi, prof. univ., dr. hab. Ludmila Chiroșca, prof. univ. dr. hab. B.Topor, dr. conf. univ. T.Lupașcu, dr. conf. D.Batîr ș.a. Este firesc ca aceste documente să reflecte conceptul autorilor și, respectiv, să fie semnate de ei.

Pagina 15. Alineatul 1.

Afirmație: “...în realitate studiul s-a efectuat timp de 23 săptămâni, cu o reducere de 6 săptămâni față de plan”.

Răspuns: Afirmația dată nu corespunde realității. Planul de studii la Departamentul Medicină a fost îndeplinit la 100%. Reducerea termenului de studii cu două săptămâni în timpul de iarnă a fost compensat prin majorarea în unele cazuri a zilei de studii cu 1-2 ore. Din această cauză observația comisiei nu are nici o valoare practică.

Alineatul 2.

Răspuns: Referitor la capitolul “Activitatea nervoasă superioară” menționăm că volumul teoretic planificat (2 prelegeri) a fost tratat în cadrul cursului teoretic corespunzător.

De menționat că catedra este amenajată cu echipament modern - encefalograf computerizat și cameră ecranată, ce corespunde cerințelor moderne pentru a efectua explorările respective. Din cauza unor defecte tehnice, apărute pe parcursul pregătirii practice a acestor teme, ne-am limitat doar la instruirea teoretică. E prevăzută realizarea acestor elemente practice în cadrul disciplinei fiziopatologia la capitolul “Fiziopatologia sistemului nervos central”.

În privința comasării celor două teme. Comasarea a fost cauzată de vacanța, acordată studenților la sărbătorile Sfințelor Paști, dar materialul practic, planificat pentru temele sus-menționate, a fost efectuat în carul altor lucrări practice din capitolele respective.

De menționat că capitolele “Analizatorii” – 2 teme ca la USMF nici n-au fost planificate la disciplina fiziologia, deoarece la biofizica medicală, la aceeași catedră, programa de studii prevede 8 teme - 34 ore pentru tratarea analizatorilor.

Alineatul 3.

Afirmație: “Procesele-verbale ale lecțiilor practice nu corespund unei oarecare scheme aprobate la catedră”.

Răspuns: Procesele verbale sînt efectuate într-o formă liberă pentru stimularea gândirii

medicale a studentului, pentru depășirea mentalității conservative, promovate de către unele instituții medicale din RM.

Alineatele 6-7.

Afirmație: "...notele la examene au fost majorate".

Răspuns: Afirmația dată este subiectivă, exprimând poziția unei persoane interesate, cu atât mai mult cu cât au fost analizate numai 14% din numărul total de lucrări – 4 din 29, și acelea în mod tendențios. Dar situația reală a fost următoarea:

Au fost admiși la examen 85 studenți.

La 24 studenți (30%) nota de la examen coincide cu reușita curentă.

La 6 studenți (7%) nota la examen este cu un punct mai mare decât reușita curentă.

La 15 studenți (17%) nota la examen este mai mică decât reușita curentă.

La 10 studenți (11%) nota la examen este cu două puncte mai mică decât reușita curentă.

La 2 studenți (2%) nota la examen este cu două puncte mai mare decât reușita curentă.

25 studenți (29%) au susținut examenul pe note negative.

Așadar, după cum se vede, în marea majoritate notele anuale au coincis cu notele examenului, decalajul fiind mai mare cu două puncte, 3% - nesemnificativ. Astfel, nota generală reflectă obiectiv media între reușita curentă și nota la examen.

Alineatul 10.

Afirmație: "Numărul de ore pentru această disciplină fundamentală constituie 136 ore, care se consideră insuficient pentru această disciplină".

Răspuns: Datele prezentate sînt eronate. Conform planului de studii pentru anul 1996-97 numărul de ore la biochimie constituie 170 ore - 68 prelegeri și 102 lucrări de laborator. Pentru anul universitar 1997-1998 este aprobată majorarea orelor la disciplina respectivă până la 204 ore.

Alineatul 11. Cu privire la rezultatele sesiunii la catedra biochimie

Răspuns: Cifrele, prezentate de comisie, sînt incorecte. De exemplu, membrii comisiei afirmă că din 164 de studenți, 85 au fost respinși și 17 au obținut note negative, ceea ce constituie 68%. În realitate – 62%.

Afirmație: "... cunoștințe profunde au demonstrat doar 11% din studenți".

Răspuns: În primul rând, cifra corectă este 13%, și nu cea indicată. În al doilea rând, de ce membrii comisiei cred că cifra, indicată de ei, reprezintă o dovadă a cunoștințelor slabe. Conform datelor ministerului învățămîntului în instituțiile de învățămînt superior din RM cota studenților care manifestă cunoștințe foarte bune nu depășește cifra de 20%. Deci, studenții de la ULIM nu sunt sub nivelul studenților din alte instituții de învățămînt din RM. În al treilea rând, membrii comisiei

trebuie să știe că cunoștințele suficiente, inclusiv nota 5, sînt note pozitive.

Afirmație: "...calitatea de instruire este mult sub nivelul necesar".

Răspuns: Conform regulamentului ULIM la examen se admit numai acei studenți, care n-au nici o lipsă și au susținut toate colocviile. Dintre studenții, admiși la sesiune, au susținut examen la biochimie: la facultatea Medicină Generală –72%, la facultatea Farmacie - 100%, ce constituie în medie 77,6%.

Alineatul 13.

Afirmație: "Catedra, situată în blocul central, se găsește în stadiu de amenajare".

Răspuns: Este o afirmație incorectă. Catedra în prezent este amenajată completamente. Mai mult ca atât, funcționează și laboratorul științific.

Alineatul 14.

Afirmație: "Controlând selectiv 27 răspunsuri, date la examen, s-a constatat: în 26 cazuri decalajul dintre notele la examen și media anuală a constituit un nivel mai scăzut cu 2-5 puncte".

Răspuns: Această constatare nu-i altceva decât o calomnie la adresa profesorilor ULIM. Situația este următoarea: la examen au fost admiși 85 studenți. La 30 studenți – (36%) nota de la examen a coincis cu media anuală; la 24 studenți - (28%) diferența a fost de 1 punct, încă la 24 studenți – (28%) de 2 puncte și numai la 6 studenți – (7%) diferența este de 3-4 puncte, iar la 5 studenți – (6%) nota de la examen a fost mai mare cu un punct decât media anuală. După părerea noastră, sînt niște rezultate normale, nimic extraordinar, deoarece decalajul dintre nota de la examen și media anuală este un lucru firesc.

Pagina 16. Alineatul 1.

Afirmație: "...Studenții de peste hotare s-au prezentat mult sub nivelul suficient".

Răspuns: Nu este secret pentru nimeni că studenții străini, inclusiv la USMF, însușesc mai slab decât băștinașii, în cea mai mare parte din cauza dificultăților lingvistice. Dar cunoștințele lor sînt apreciate obiectiv, de aceea și procentul însușitei lor este mult mai slab decât la studenții băștinași. Din 9 studenți la facultatea Farmacie, care au susținut examenul, 3 au fost apreciați cu nota 6, iar 6 cu nota 5. Adică nu este nici un fel de hiperbolizare a notelor.

Alineatul 3.

Afirmație: "În decanat lista studenților, admiși la sesiune, lipsește, deoarece admiterea la examene o asigură catedrele și nu decanatul, ceea ce vine în contradicție cu regulamentul MÎ în vigoare".

Răspuns: Este o părere subiectivă și discutabilă. Un asemenea regulament nu există.

Alineatul 4.

Afirmație: “Reexaminarea se efectuează, de nenumărate ori pe parcursul întregului semestru...”

Răspuns: Reexaminările se efectuează ținându-se cont de democratizarea procesului de studii. Persoana poate să-și facă studiile la unul și același an o perioadă nelimitată. Acest procedeu este confirmat în statutul ULIM, Regulamentul de ordine interioară al ULIM, cu care membrii comisiei s-au familiarizat doar vizual.

Alineatul 5.

Afirmație: “...La unele catedre corpul profesoral este format numai din pedagogi de vârstă înaintată”.

Răspuns: Este o opinie subiectivă, care categoric nu poate fi acceptată. ULIM este liber în activitatea sa și nimeni nu poate să interzică folosirea în câmpul de muncă a specialiștilor pensionați din USMF și alte instituții.

Alineatul 8.

Afirmație: “Studentii își fac stagiul clinic practic după anul III, IV, V în forma tradițională. Studentii sînt repartizați numai în secțiile Spitalului Central al Căii Ferate și Spitalului din Tighina. Ordinele despre practică și modalitatea de efectuare lipsesc”.

Răspuns: Toate materialele și actele ce vizează stagiul clinic practic la Departamentul Medicină sunt în ordine, nimeni din membrii comisiei n-a contactat cu responsabilul pe departament de această activitate dl G.Mutoi, de unde a și apărut informația incorectă.

Alineatul 9.

Afirmație: “...analiza listei nominale a corpului didactic evidențiază o fluctuație anuală concretă și evidentă a cadrelor (prof. universitar V.Lutan, doctorii conferențieri S.Matcovschi și L.Matcovschi, profesor universitar V.Vangheli etc.)”.

Răspuns: Fluctuația colaboratorilor este un fenomen normal și fiecare persoană este în drept să hotărască singur unde să activeze. Păcat că autorii Notei informative generalizează unele cazuri singulare. Dacă e să vorbim despre o fluctuație masivă, trebuie de spus că ea este îndreptată spre ULIM de la USMF, și nu invers. La ULIM 90% din cadrele medicale de profesori sînt foști colaboratori ai USMF.

Pagina 17. Alineatul 5.

Afirmație: “Examenele de stat trebuie să se desfășoare în două etape: partea practică - în farmacie și partea teoretică – în fața comisei de stat”.

Răspuns: Examenele de stat la farmacie au decurs în conformitate strictă cu prevederile ordinului ministerului învățămîntului, tineretului și sportului al RM.

Alineatul 7.

Afirmație: “Programele analitice pe discipline există, dar nu sunt coordonate cu nici un minister. Programele de lucru n-au fost prezentate pentru următoarele discipline: tehnologia medicamentelor; organizarea și economia farmaceutică; merceologia medicală și farmaceutică; informație și bazele computerizării farmaceutice; marketing și management farmaceutic; psihologie și deontologie; bazele dreptului și legislației farmaceutice. Conținutul acestor programe nu sunt incluse în programul examenelor de stat”.

Răspuns: La toate disciplinele nominalizate avem programe și dnii V.Safta, A.Nisteanu, E.Diug, V.Valica (toți șefi de catedră la USMF) le-au văzut, dar au refuzat să pătrundă în conținutul acestora.

Alineatul 8.

Afirmație: “În programa pentru OEF se întâlnesc noțiuni arhaice. Spre exemplu: “Aptecinie punktî i kioski”. Chioșcurile farmaceutice existau numai în fosta URSS. În republică ele nu mai există din 1993 și în lume demult nu se mai știe de ele”.

Răspuns: Este o observație banală. Cu adevărat în programa pentru OEF se întâlnește noțiunea de “Aptecinie punktî i kioski”. Corect, în republică astfel de subdiviziuni au fost dizolvate, dar ele se întâlnesc în țările, pentru care ULIM pregătește cadre. În programele de studii ULIM ține cont de studenți și specificul țărilor, unde apoi absolvenții urmează să lucreze.

Alineatul 11.

Afirmație: “Nu se respectă îndeplinirea cursului de prelegeri planificat. Exemplu: la tehnologia medicamentelor în semestrul de toamnă 1996-1997 din 17 prelegeri planificate au fost ținute numai 9. Iar la o așa temă importantă, cum ar fi “Unguente”, din 8 prelegeri n-a fost ținută nici una. Au fost ținute, însă, 2 prelegeri la tema “Aerozoli”, ce n-au fost planificate”.

Răspuns: Membrii cooptați ai comisei au fost informați privitor la îndeplinirea cursului de prelegeri planificate. Din discuția avută au apreciat corect starea reală de lucruri, însă în Nota informativă a fost redat cu totul alt tablou. Cursul dat a fost predat la 3 grupe academice, două dintre ele au început studiile la 1 septembrie, cărora li s-a predat tot cursul de prelegeri planificate, iar grupa a treia s-a format din studenți transferați din alte instituții, cu începere de la 25 octombrie. Evident, profesorul n-a avut dreptul să înregistreze în catalog ceea ce nu s-a făcut. În realitate studenții transferați au ascultat prima parte a cursului în instituțiile de până la transfer și restul la ULIM.

Alineatul 12.

Afirmație: “Nu este coordonată programa la “Biofarmacie” cu planul tematico-calendaristic

- în plan sunt teme, care lipsesc din programă (5 teme)”.

Răspuns: Programele nu pot fi aprobate de minister, ele sînt aprobate de comisiile metodice și de vicerectorul pe studii.

Pagina 18. Alineatul 1.

Afirmație: “Numărul de ore la programa de farmacognozie și chimia farmaceutică nu corespunde numărului de ore din planul de studii, iar programa pentru farmacognozie la anul V lipsește”.

Răspuns: Programa la farmacognozie pentru anul V reprezintă un compartiment aparte în programa de bază la farmacognozie pentru studenții anului III. Această programă a fost prezentată membrilor comisiei.

Alineatul 4.

Afirmație: “Listele de examinare pe fiecare obiect și orarul se păstrează în Secția Studii, dar comisia n-a avut posibilitate să le examineze. În decanat lipsește orarul pentru prelegeri și lecțiile practice”.

Răspuns: Nimeni din membrii comisiei, care au cercetat starea de lucruri la facultatea Farmacie, n-a cerut spre studiu listele de examinare.

Alineatul 5.

Afirmație: “Cadrele facultății sînt caracterizate astfel: Dintre cei 17 lectori 10 au grad științific, însă numai 2 dintre ei cu grad științific în farmacie, restul 8 – în chimie. Deci, la toate disciplinele de specialitate instruirea este efectuată, în general, de către persoane neprofesioniste”.

Răspuns: Toate cadrele, care, chipurile, sunt neprofesioniste, au activat la diferite etape anterior la catedrele de profil ale USMF. De ce n-au fost studiate dosarele profesionale ale lectorilor? De ce la USMF erau profesioniști, iar la ULIM nu? Aceste cadre, chipurile, neprofesioniste, doctori habilitați în chimie și doctori în chimie, predau disciplinele chimice la facultate: chimia organică (profesor universitar G.Junghietu), chimia analitică și metodele fizico-chimice de analiză (doctor în chimie I.Popa), chimia toxicologică (doctor în chimie, conferențiar L.Simonov), chimia anorganică (doctor în chimie conferențiar V.Bodiu), chimia fizică și coloidală (doctor în chimie I.Povar) etc. Toți sunt specialiști cu experiență bogată de lucru.

Alineatul 6.

Afirmație: “Catedrele pe specialități dispun de 1-2 exemplare de documente tehnico-normative, ce vizează calitatea medicamentelor, acte normative și legislative, ce reglementează activitatea farmaceutică. Sunt unele manuale (câte un exemplar). Facultatea duce lipsă acută de necesarul de manuale pe discipline”.

Răspuns: Concluziile privind manualele au fost trase a priori, fără a studia starea reală a fondului bibliotecii. La catedre este o cantitate suficientă de documentație tehnico-normativă pentru aprecierea calității medicamentelor, sunt două volume de acte normative și legislative, ce reglementează activitatea farmaceutică (cantități suficiente).

Alineatele 7-10.

Afirmație: “Comisia a verificat faptul încheierii contractelor cu bazele pentru studenți. Ca rezultat s-au stabilit următoarele:

Farmacia nr.1 – contractul cu farmacia este perfectat, însă studenții de la ULIM, pe parcursul anului universitar 1996-1997, la practica de producție în această farmacie n-au fost.

Farmacia nr.214 și Farmacia “Speranța” – contracte cu aceste farmacii au fost încheiate. Este perfectat ordinul pe farmacii pentru conducătorii de practică. Studenții au fost și sînt la practică”.

Răspuns: Anexăm documentele, care confirmă contrariul că studenții cu adevărat au făcut practica didactică și de producție.

Ordinul privind practica propedeutică și didactică în farmacii, tehnologia medicamentelor, anul IV și II, ordinul nr.2 din 5.03.1997.

Alineatele 12-13.

Afirmație: “În urma controlului calității procesului de instruire la examenul pe discipline membrii comisiei au constat următoarele:

Membrii comisiei: Nadejda Ciobanu, conferențiar, doctor în farmaceutică, Mihai Lupu, lector superior, prezentându-se pe 28.06.1997 conform orarului de examene, semnat de dl rector A.Galben, la fața locului (ULIM, facultatea Farmacie, aula nr.808) au fost întâmpinați de dnii Filip Babilev, doctor habilitat, profesor universitar, și Vladimir Remiș, conferențiar, decanul facultății Farmacie, care au informat că colocviul cu notă la “Management și marketing” pentru studenții anului IV a fost susținut o lună în urmă”.

Răspuns: Nimeni nu este asigurat de comiterea unor greșeli mecanice. În orar a fost comisă o greșeală mecanică de tipar, care denotă că la 28.06.1997 urma să fie susținut colocviul la disciplina “Management și marketing farmaceutic”. În realitate colocviul la această disciplină a fost susținut la 28.05.1997, așa cum este obișnuit ca colocviul să fie susținut înaintea examenelor. Membrii comisiei căutau motiv și l-au găsit, cu toate că faptul putea verificat foarte ușor prin borderourile respective de la 28.05.97.

Alineatele 14-15.

Afirmație: “La examenul de curs “Botanica farmaceutică”, anul I, la 24.06.97 a asistat

Ludmila Cuharschi, doctor în științe biologice, conferențiar (USMF) (cursul a fost condus de conf. Nicolae Isaicul). Examenul a fost în scris, la solicitarea studenților unii au răspuns oral. Din 39 studenți la examen au fost admiși 19, dintre care 17 – studenți străini, 2 - studenți băștinași. Biletele includeau 3 întrebări din morfologia, anatomia și sistematica plantelor. Întrebările referitoare la sistematica plantelor s-au bazat pe caracteristica ordinelor, și nu a familiilor. Biletele includeau puține întrebări cu caracter farmaceutic. Analiza răspunsurilor a scos în evidență pregătirea nesatisfăcătoare a studenților la obiectul “Botanica”. Pentru pregătirea de examen studenții au folosit doar conspectele, neconsultând literatura de bază. Acest fapt s-a reflectat negativ asupra răspunsurilor. De asemenea s-a simțit bariera lingvistică pentru studenții străini, ceea ce denotă pregătirea lor insuficientă în această direcție. Analiza albumelor de desen denotă că pe parcursul lucrărilor de laborator n-au fost studiate îndeajuns familiile principale și reprezentanții tipici, au fost folosite puține preparate, materiale ierbarizate, planșe. Insuficient au fost studiate plantele medicinale. N-au fost descrieri și determinări ale materialului ierbarizat, colectat.

Reieșind din cele expuse, s-a conchis că nivelul cunoștințelor studenților la obiectul “Botanica” sunt extrem de reduse. Majoritatea studenților, în fond, nu cunosc nici cele mai elementare noțiuni botanice, nemaivorbind despre calitățile farmaceutice ale unor specii”.

Răspuns: Situația, expusă în Nota informativă cu privire la cursul “Botanica farmaceutică”, a fost următoarea: examenul conform tradiției ULIM a fost susținut în scris. Doamna L.Cuharschi și-a permis ca în afară de materialul, expus de studenți în scris, să examineze oral aceștia, punându-le întrebări din afara programei de studii. Prin aceasta nu numai că a încălcat disciplina de studii, dar fără a controla conținutul răspunsurilor în scris, având un scop premeditat, și-a permis să tragă concluzii negative, aducând studenții la o stare psihologică tensionată, aproape de nivelul exploziei. În cursul “Botanica” se studiază un șir de plante medicinale. E cunoscut că fiecare plantă poate avea calități curative.

Alineatul 16.

Afirmație: “La examenul pe disciplina “Metode fizico-chimice de analiză” a studenților a. II facultatea Farmacie, a fost prezent doctorul în chimie, conferențiar Anton Rusu (USMF). La examen au participat 21 studenți. Examenul a fost susținut în scris. După examen dl Rusu a luat cunoștință de răspunsurile în scris ale studenților, din care a făcut următoarea concluzie: aproximativ 75% din răspunsurile studenților pot fi apreciate cu note negative (2-4) și, respectiv, circa 25% - cu note pozitive (5-6). Practic, la ULIM nu există laboratoare pentru efectuarea metodelor fizico-chimice de analiză, care ar corespunde programei pe această disciplină. Cu toate acestea, la examene răspunsurile studenților sunt apreciate cu note negative de examinatorii ULIM doar în proporție de

20-25 la sută”.

Răspuns: Cunoaștem că A.Rusu, doctor în chimie, după analiza rezultatelor examenelor a avut o impresie pozitivă, în Notă, însă, lucrurile sunt absolut denaturate. Chiar și ceea ce nu poate fi negativ – utilajul și laboratoarele moderne, cu care este înzestrată facultatea, sunt indicate în Notă ca lipsă.

Alineatele 17-18.

Afirmație: “Examenele de stat. Comisia pentru examenele de stat la facultatea Farmacie a fost creată prin ordinul rectorului nr.73 din 6 iunie 1997.

În componența comisiei în calitate de președinte a fost aprobat...S.Gladkin – profesor din Moscova. Nu s-au dat nici un fel de explicații, de ce în comisie nu sunt reprezentanți ai Societății de Farmaciști din republică și de ce n-a fost coordonată componența comisiei cu ministerul sănătății”.

Răspuns: Comisia examinării de stat a fost creată prin ordinul ministerului învățământului, tineretului și sportului nr.96 din 06.05.1997. “Confirmarea președinților și membrilor comisiilor pentru examenul de licență”, în baza căruia ulterior a fost formulat ordinul nr.73 din 06.06.1997 al rectorului ULIM.

Este incorectă afirmația potrivit căreia în comisia de stat n-au fost reprezentanți ai Societății de Farmaciști din RM. Dnii F.Babilev, V.Remiș, A.Peschin și L.Razborzchi nu numai că sunt membrii ai Societății de Farmaciști, dar și ocupă funcții de răspundere în cărmuirea societății.

Alineatele 19-20.

Afirmație: “La 23.06.97 dna V.Nagnibeda, doctor în științe farmaceutice, colaborator științific al INF, a asistat la examenul-complex de absolvire pentru anul V, facultatea Farmacie. La examene completamente a lipsit președintele comisiei. La îndemâna celor examinați erau pentru acces liber următoarele surse de informare, fapt inadmisibil pentru examenele de stat: 1.Farmacopeia de stat, ed. X și XI, 2.Activitatea farmaceutică. 3.Îndrumar pentru disciplina farmacognozia - autor Kotukov, 4.Îndrumar pentru farmacoterapie, 5.“Sovremennîie lekarstvennîie preparatî”, 6.Îndrumar, autor Mașkovski, precum și ierbare, tabele etc. (pentru farmacognozie), surse ce sunt doar recomandate pentru pregătirea către examen.

Dar chiar în pofida numeroaselor surse de informare, puse la îndemâna studenților, a atitudinii foarte binevoitoare și încurajătoare a dlor profesori studenții au demonstrat răspunsuri foarte slabe și la cele mai elementare întrebări nu prezentau un răspuns corect. S-a menționat că în lipsa accesului la literatură pe specialitate majoritatea studenților ar fi răspuns nesatisfăcător, deoarece, și în aceste condiții, 43% din studenți au fost apreciați de comisia de examinare cu notele 7, 8”.

Răspuns: Cu referire la activitatea Comisiei de stat anexăm darea de seamă și părerea președintelui Comisiei de stat academicianului Academiei de Științe Medicale din Rusia Serghei Gladchin, care face o analiză diametral opusă celor expuse în Nota informativă, pag.19. Domnul academician Gladchin apreciază ca o intervenție grosolană acțiunile asociațiilor Comisiei guvernamentale.

Cât privește punerea la îndemâna studenților la examen a materialelor-ghid farmaceutic de stat, actelor normative “Activitatea farmaceutică” etc. – aceasta este prerogativa președintelui Comisiei de stat de examinare. Pe parcursul a peste 30 de ani la facultatea de Farmacie a USMF la examenele de stat aceste materiale au fost puse la dispoziția studenților. Ierbarele, materia primă, tabelele trebuie să fie obligatorii la examenele de stat.

Pagina 20. Alineatul 27.

Afirmație: “Catedrele de profil farmaceutic sunt amplasate în blocul central, iar înzestrarea tehnico-materială a catedrelor se află la etapa de amenajare. Reactivile, materialul didactic, de demonstrare etc. se află în curs de achiziționare și pregătire. Concomitent pentru tehnologia medicamentelor în cadrul uzinelor utilajul de studii necesar lipsește, iar pentru tehnologia medicamentelor în farmacie a fost achiziționat un complet de mobilă pentru amenajarea sălii de receptură”.

Răspuns: Catedrele de profil dispun de majoritatea aparatelor, reactivelor, solvenților, medicamentelor, veselei chimice etc., necesare pentru lucrările de laborator în conformitate cu planul de studii în vigoare. În planul de dezvoltare a bazei tehnico-materiale a ULIM este inclusă deschiderea farmaciei universitare și a uzinei farmaceutice experimentale - până la 1.09.97. În planul de studii nu sunt diferențiate tehnologia medicamentelor în farmacie și la uzină.

Comentarii la concluziile comisiei

La pagina 21.

Punctul 1.

Universitatea Liberă Internațională din Moldova activează din anul 1992 în conformitate cu legislația în vigoare. Conform autorizației din anul 1992 ULIM a obținut dreptul de a pregăti cadre în domeniul medicinei. Observația că în anii 1992-1996 ULIM n-a avut dreptul să pregătească specialiști la specialitățile Stomatologie și Farmacie este lipsită de orice temei, dat fiind faptul că stomatologia și farmacia sunt ramuri ale medicinei, iar în anul 1992 nu existau reglementări stricte în această privință. Nomenclatorul specialităților al RM și noul Regulament de eliberare a autorizațiilor pe activitate au fost elaborate relativ târziu, abia în anul 1995. După reconfirmarea autorizației

ULIM în anul 1996 documentele la acest capitol au fost aduse în cadrul legislativ actual.

În acest context trebuie de subliniat că cuvântul “farmacie” în denumirea Universității de Stat de Medicină “Nicolae Testemițanu” a fost aprobat oficial abia în anul 1996.

Este paradoxală și absurdă concluzia comisiei că introducerea la ULIM a prevederilor privind scutirea unor categorii de studenți de taxa de studii ar fi în contradicție cu prevederile licenței.

Punctul 2

Concluzia comisiei privind ilegalitatea eliberării ULIM a autorizației pe activitate, seria 96, nr.0058 din 21.11.96, nu are suport juridic. În această ordine de idei menționăm:

1. Acest document a fost eliberat de către minister în conformitate cu actele normative în vigoare.
2. Actul eliberării licenței în cauză a fost precedat de consultarea de către minister a secției juridice a Guvernului, conduse în acel timp de către dl G.Bogos (actualmente viceministru de stat), care a explicat că Hotărârea Guvernului RM nr.309 din 17 mai 1995 “Cu privire la Nomenclatorul specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova și planul de înmatriculare în 1995 a elevilor și studenților în instituțiile de învățământ din Republica Moldova cu finanțarea din bugetul republican”, contradictorie în unele privințe cu Legea învățământului, adoptată mai târziu, la 21 iulie 1995, și-a pierdut odată cu adoptarea acesteia puterea juridică în punctele, ce vizează pregătirea cadrelor de profil pedagogic și medical.
3. Drept suport juridic pentru eliberarea licenței din 21.11.96 a servit “Regulamentul despre ordinea acordării autorizației provizorii (licenței) instituțiilor în domeniul învățământului al Republicii Moldova din 25 mai 1995, nr.11-2.

În Regulament, la compartimentul dispoziții generale, punctul 2, citim: “Licențierea instituțiilor se efectuează conform hotărârilor Guvernului Republicii Moldova nr.476 din 20.12.1990 ”Cu privire la reglementarea unor genuri de activitate în RSS Moldova” și nr.87 din 18.02.1991 “Cu privire la organizarea reciclării cadrelor în Republica Moldova”.

În Hotărârea Guvernului nr.476 din 20.12.1990 este stipulată lista genurilor de activitate, care urmează a fi autorizate prin licențe de către ministere, departamente și alte organe de stat ale RSS Moldova, din care reiese clar că eliberarea licențelor pe activitate în domeniul tuturor formelor de învățământ este o prerogativă exclusivă a ministerului învățământului.

Astfel, în punctul 8 al listei nominalizate sunt desemnate genurile de activitate specifice ministerului științei și învățământului al RSS Moldova: “Organizarea și funcționarea învățământului superior, profesional, special și general, instituțiilor preșcolare. Organizarea și funcționarea taberelor de întremare a copiilor și adolescenților”. Pe de altă parte, în punctul 6 al listei sînt nominalizate și

genurile de activitate ale ministerului sănătății al RM, de unde reiese clar că acest minister nu este abilitat cu nici un drept privind eliberarea licențelor în domeniul învățământului medical.

4. Aceleași stipulări sunt prevăzute și în hotărârea mai recentă a Guvernului RM nr.581 din 17 august 1995 “Cu privire la reglementarea unor genuri de activitate în Republica Moldova”.

5. La compartimentul doi al “Regulamentului despre ordinea acordării autorizației provizorii (licenței) instituțiilor în domeniul învățământului” sunt enumerate actele legalizate și informația, care urmează a fi prezentată de instituția, supusă licențierii, care a fost în întregime prezentată de către Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

6. Universitatea Liberă Internațională din Moldova a depus actele la Comisia de licențiere a ministerului învățământului la 5 ianuarie 1996. Ministerul învățământului a adoptat măsurile respective pentru efectuarea în termenii stabiliți de punctele 9 și 10 ale regulamentului numit a expertizei instituției date (ULIM). În același timp ministerul învățământului a solicitat în mai multe rânduri avizul ministerului sănătății, care urma să fie prezentat conform regulamentului până la 5 februarie 1996. După expirarea acestui termen, din cauza lipsei avizului ministerului sănătății, actele prezentate de ULIM pentru licențiere, n-au fost înaintate pentru a fi analizate de către Comisia de licențiere. Universitatea Liberă Internațională din Moldova a insistat de nenumărate ori asupra rezolvării problemei în cauză în conformitate cu legislația în vigoare. La 14 noiembrie 1996, cu o întârziere de 10,5 luni, experții ministerului învățământului au propus pentru Comisia de licențiere actele, prezentate de Universitatea Liberă Internațională din Moldova. La acea dată avizul ministerului sănătății continua să fie lipsă. Comisia de licențiere a constatat că actele, prezentate de Universitatea Liberă Internațională din Moldova, corespund întru totul condițiilor îndeplinirii procesului de studii la toate specialitățile prezentate, inclusiv la medicină. În același timp a fost solicitat cu insistență avizul ministerului sănătății, pozitiv sau negativ. Din această cauză rezolvarea definitivă a problemei a fost amânată pentru o ședință ulterioară. La 21 noiembrie 1996 Comisia de licențiere s-a întrunit din nou. Avizul scris al ministerului sănătății lipsea, fiind constatată în același timp poziția negativă a conducerii acestui minister față de ULIM. Luând act de legislația în vigoare și situația creată, Comisia de licențiere a adoptat decizia de a elibera autorizație provizorie pentru activitatea în domeniul învățământului, seria 96, nr.0058.

7. Atitudinea negativă a ministerului sănătății față de ULIM nu poate fi înțeleasă dacă ținem cont de faptul că în momentul înființării ULIM conducerea acestui minister a optat pentru învățământul medical de alternativă, coordonând activitatea acesteia printr-un ordin special, emis cu nr.311 de la 22.10.1992, și semnând un contract de colaborare, înregistrat cu nr.11 cu noua universitate la 15 ianuarie 1993. În conformitate cu aceste documente ministerul sănătății a elaborat mecanismul

colaborării între ULIM și Universitatea de Medicină “Nicolae Testemițanu”, acte în vigoare și la etapa actuală.

8. În final constatăm că eliberarea autorizației de activitate în domeniul medicinei pentru ULIM se găsește în deplină concordanță cu Constituția Republicii Moldova (art. 35, punctul 5 și 9) și Legea învățământului (articolul 36). Menționăm art. 7 al Constituției, care specifică că “nici o lege sau vreun alt document normativ, care contravine Constituției, nu are putere juridică”.

Punctele 3,4.

Învinuirea, adusă ULIM în privința lipsei unor baze clinice specializate, este un non-sens, deoarece Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie prin intermediul ministerului sănătății, încălcând flagrant legile RM a monopolizat, practic, toate bazele clinice din RM. Acest lucru s-a făcut intenționat, începând cu anul 1994 prin concursul direct al fostului ministru T.Moșneaga și este continuat până în prezent. În acest sens e necesar de menționat faptul că la insistența fostului ministru al ocrotirii sănătății Guvernul Sangheli a adoptat după demisia oficială din noiembrie 1996 Hotărârea nr.18 din 15 ianuarie 1997, prin care toate bazele clinice au fost predestinate USMF, favorizând astfel, în mod special, această instituție de învățământ, cu scopul de a aduce învinuiri Universității Libere Internaționale, lucru, care, de fapt, îl realizează metodic actuala Comisie guvernamentală. “Argumentul bazelor”, după cum reiese din conținutul Notei informative, reprezintă principala dovadă a Comisiei contra ULIM. Neavând la îndemână nici un argument serios, reprezentanții USMF și ai MS au inventat singuri “argumentul”, iar acum l-au pus în acțiune pentru a convinge opinia publică și conducerea de vârf a RM. Conducerea ULIM s-a adresat nu o dată la ministerul sănătății și în Guvern cu rugămintea de a permite ULIM să folosească unele baze medicale din Chișinău contra plată. Spre marele nostru regret, în condițiile când spitalele duc lipsa acută de mijloace financiare, propunerile noastre n-au fost acceptate, rămânând fără răspuns până în prezent.

De aceea vinovatul trebuie căutat nu la ULIM, ci la ministerul sănătății și unele instituții cointeresate. ULIM a fost impusă să soluționeze această problemă pe diferite căi cu un singur scop – să nu profaneze procesul de instruire la disciplinele clinice (lucru pe care mizau oponenții), ca în cele din urmă să fim învinuiți de încălcarea legalității în privința petrecerii lucrărilor practice la o bază sau alta.

Soluționarea problemei în cauză ține în mod direct de “clarviziunea și bunăvoința” MS, care până la momentul actual continuă să nu-și onoreze obligațiunile privind crearea condițiilor pentru procesul de studii la departamentul medicină al ULIM conform hotărârii respective a Guvernului RM din 1992, dar rămasă în vigoare, a Hotărârii recente a Guvernului nr.739 din 7 august 1997 și

Hotărârii Parlamentului din 26 iulie 1997.

Punctul 5

Pregătirea farmaciștilor în cadrul ULIM corespunde programelor internaționale. La examenele de stat problemele, la care se referă Nota informativă, n-au fost abordate.

Constatând faptul că asociații Comisiei guvernamentale au controlat tendențios facultatea Farmacie duminică, 29.06.97, prin șefii catedrelor de profil ai facultății Farmacie USMF, este clar că rezultatele controlului au fost programate cu un rezultat anticipat negativ.

Punctul 6

După cum reiese din materialele prezentate, concluzia comisiei privind lipsa condițiilor pentru facultatea Stomatologie la ULIM nu suportă nici o critică.

Punctul 7

Stabilirea orei academice de 40 minute se găsește în directă concordanță cu realitățile din alte Universități din RM și recomandările ministerului învățământului, tineretului și sportului. Universitatea de Medicină și Farmacie la etapa actuală este unica instituție de învățământ superior din RM, care mai insistă la schema de 45 minute, și se face acest lucru din interese corporative pentru a menține cât mai mare numărul de ore didactice și, respectiv, pentru a justifica numărul mare de profesori și de catedre la USMF.

În altă ordine de idei, majorarea la ULIM în unele cazuri a duratei zilei de studii până la 7-9 ore s-a făcut ca excepție, lucru, care are loc în anumite cazuri și în alte instituții.

Punctul 8

Este o concluzie neobiectivă și tendențioasă din următoarele considerente. În primul rând, studenții care nu reușesc sunt exmatriculați sau repetă anul, de aceea procentul reușitei nici într-un caz nu mărturisește despre calitatea pregătirii specialiștilor în general. Procentul relativ mic al reușitei pe catedre, dimpotrivă, mărturisește despre cerințele destul de mari față de cunoștințele studenților.

Afirmația că majoritatea studenților au cunoștințe slabe (note 5 și 6) la disciplinele preclinice este lipsită de temei. Realitatea este următoarea: însușesc pe note de 5 și 6 - 25-30% de studenți (anatomia -32%, biologia -36%, biofizica -31%, biochimia -39%, histologia -21%, morfopatologia -15%, anatomia topografică -27 %, bacteriologia -34 %, fiziologia -23%).

Este o situație firească, ca în orice instituție de învățământ. Avem studenți puternici și studenți mai slabi, care constituie 30%. Acest procent nicidecum nu poate fi calificat cu termenul "majoritatea". Concluzia, în general, poartă un caracter subiectiv și reiese din conținutul negativ al materialului respectiv, expus la acest capitol în Nota informativă.

Concluziile ULIM privind activitatea Comisiei guvernamentale și conținutul Notei informative

1. Majoritatea membrilor Comisiei guvernamentale au avut un scop premeditat, bine pregătit și chibzuit, deoarece au tratat actele juridice ce vizează ULIM, inclusiv Departamentul Medicină în mod subiectiv, voluntarist, de pe pozițiile confruntării cu Constituția și legile RM.

2. Majoritatea membrilor comisiei nu și-au onorat obligațiunile prevăzute în dispoziția nr.201-d din 5.06.97 a Guvernului RM, prin faptul că nu s-au prezentat la ULIM în calitate de controlori, dar și-au permis să semneze Nota finală, bazându-se pe informațiile tendențioase ale unor persoane cointeresate.

3. Atitudinea iresponsabilă a unor membri ai Comisiei față de sarcinile încredințate vorbește despre lipsa de respect a acestora față de instituția, care i-a însărcinat cu controlul – Guvernul Republicii Moldova. Altfel cum pot fi calificate frecvențele repetări din Nota informativă (pag.7, alineatele 5, 6, pag.8, alineatul 1, pag.16, alineatele 5, 6 etc.).

4. Comisia a ignorat prevederile Constituției, Legii învățământului și a altor acte legislative ale RM privind demonopolizarea învățământului de stat și respectarea celui de alternativă.

5. Comisia a trecut cu vederea faptul că ULIM este o universitate nouă, care se află în perioada de constituire, din care cauză, evident, are și unele lacune, firești la început de cale.

6. Comisia s-a făcut a nu observa că ULIM a reușit într-un timp relativ foarte scurt nu numai să declare, dar și să construiască o Universitate nouă (care, evident, are și probleme), cu o bază materială proprie foarte puternică și un proces de studii cu nimic mai prejos decât în alte universități din RM.

7. Comisia a pus accent pe așa-numitele laturi negative, de multe ori inventate cu dibăcie de către unii membri ai săi, dar n-a încercat să pătrundă în esența acestor fenomene, să determine cauzele și natura lor (Nota, pag.7-11, bazele clinice).

8. Comisia a refuzat categoric să evidențieze elementele novatorii în procesul de studii și succesele evidente, obținute în ultimii ani de către ULIM (așa fapte semnificative, cum sînt edificarea campusului universitar și construirea unei biblioteci moderne, au fost evitate).

9. Comisia s-a făcut a nu observa faptul că în ultimii ani Guvernul RM și ministerul sănătății (care în conformitate cu Constituția RM și hotărârea sa proprie nr.676 din 16 octombrie 1992 erau obligați să creeze condiții și să susțină direct Universitatea Liberă Internațională din Moldova), nu numai că nu și-au onorat obligațiunile față de instituția nou creată, dar, dimpotrivă, au declanșat pe toate căile o luptă activă contra ei.

10. Înviniuirile precum că ULIM n-a cooperat cu ministerul sănătății sunt lipsite de orice temei, deoarece situația este inversă. ULIM s-a adresat la ministerul sănătății de nenumărate ori, dar n-a primit nici un răspuns, fenomen ignorat și de către membrii Comisiei.

11. Comisia guvernamentală, ca și personalul cointeresat de la USMF, a mizat, de fapt, pe un singur argument, creat artificial de către ministerul sănătății și USMF: “lipsa bazelor clinice la ULIM”, care, chipurile, ar demonstra incapacitatea ULIM de a pregăti cadre medicale calificate. Comisia guvernamentală trebuie să fie responsabilă și să-și dea seama că problema bazelor medicale clinice pentru ULIM poate fi rezolvată imediat, și, în plus la aceasta, cu un mare profit pentru bugetul statului și al spitalelor din cadrul ministerului sănătății. Pentru aceasta este necesar de un singur lucru: respectarea legilor și angajamentelor de către Guvernul RM și ministerul sănătății, în sensul anulării hotărârii ilegale și discriminatorii privind interdicția folosirii de către alte instituții, în afară de USMF, a bazelor clinice de stat. Bazele clinice de stat reprezintă proprietatea întregului popor, din care fac parte studenții și colaboratorii de la ULIM și conform Constituției au aceleași drepturi pentru folosirea bazelor clinice, ca și colegii de la instituțiile de stat.

12. Unii membri ai comisiei au fost copleșiți și de așa-zisul argument al “numărului mic de catedre medicale de la ULIM în comparație cu USMF”. Într-adevăr, la ULIM sunt mai puține catedre decât la USMF, 15 în comparație cu circa 70 și 80 în al doilea caz. Membrii Comisiei guvernamentale, dacă, într-adevăr, meditează cu categoriile statului și țin la acest stat, ar trebui să pună problema invers: dacă este justificat numărul impunător de catedre la USMF (cele mai multe catedre, în cadrul cărora personal pentru șef sunt rezervate câte 2-3 odăi, au fost create special pentru anumite persoane), și dacă acestea nu reprezintă o simplă risipă de mijloace financiare, care ar putea acoperi pensiile multor bătrâni și salariile medicilor din spitale etc. În altă ordine de idei trebuie de subliniat că în primii cinci ani de existență ai USMF, la respectiva instituție erau mai puține catedre decât astăzi la ULIM. Dacă la acea etapă primară USMF a fost în stare să pregătească cadre medicale, de ce n-ar putea s-o facă astăzi ULIM, care a fost creată de cadre calificate, venite de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie.

13. Comisia guvernamentală n-a dorit să pătrundă în esența conflictului artificial dintre USMF și ULIM, conflict, care a generat o serie de publicații în presă. Comisia n-a dorit să afle răspunsuri la întrebarea de ce Universitatea Liberă Internațională din Moldova, începând cu anul 1994 și până în prezent, este supusă unor atacuri virulente din partea USMF, care anterior salutase apariția instituției de învățământ alternativ. Comisia n-a dorit să afle adevăratele motive, de care se conduc unele forțe, orientate contra reformelor și transformărilor, pentru care a optat și optează întreaga societate.

14. Adevărul, evitat cu stăruință de către comisie, este următorul: odată cu apariția ULIM este pus sub semnul întrebării monopolul USMF în problema pregătirii cadrelor medicale din RM. Existența ULIM lovește în anumite interese materiale și financiare ale acestei instituții și colaboratorilor ei. Frica de concurență și tendința de a nega elementul novator i-a făcut pe unii oponenți să readucă realitățile ULIM la modelul cunoscut în învățământul medical republican și redând situația de la această instituție ca un fenomen negativ.

15. Comisia guvernamentală, care urma să dea lucrurilor o orientare legală, n-a luat cunoștință de actele legislative și normative în vigoare. În consecință, prin publicarea Notei informative, care poartă, după părerea noastră, un caracter subiectiv, nu numai că a limpezit starea reală a situației, dar, dimpotrivă, a contribuit la împotmolirea ei și mai mult.

16. Lipsa mecanismului de conlucrare a diferitelor forme și structuri, apărute în învățământ, a contribuit la adoptarea de către fostul Guvern a unor hotărâri (nr.309 din 17.05.1995 și nr.18 din 15.01.1997), care contravin legislației în vigoare din RM, iar ulterior au provocat tensiuni în societate.

17. În realizarea unei analize obiective a situației create, socotim oportună studierea în paralel a stării de lucruri în domeniul dat la ULIM și USMF de către specialiști din țările vecine, cu participarea unor experți de la Consiliul Europei.

18. Luând în considerație cele expuse, se impune o singură concluzie: Guvernul RM, conducerea ministerului sănătății trebuie să taie nodul gordian, creat artificial de către predecesorii lor și să asigure condiții egale pentru activitatea tuturor instituțiilor de învățământ, indiferent de forma lor de proprietate.

Stimate cititor, din lipsă de spațiu o bună parte din argumentele noastre au rămas în afara cadrului acestei publicații.

Ar fi necolegial și incorect să negăm totalmente rolul, pe care l-au jucat colegii din instituțiile medicale, incluși direct sau ca asociați în activitatea comisiei nominalizate în timpul controlului mai mult de o lună de zile. Unele observații ne vor permite cu siguranță să perfectăm procesul de pregătire a cadrelor medicale la ULIM atât de necesare țării.

Pentru efortul depus în timpul controalelor, aducem sincere mulțumiri membrilor comisiei și suntem convinși că Viața ne va impune la o conlucrare serioasă spre binele poporului și țării pe nume Republica Moldova.

Senatul ULIM

După eșuarea planurilor antiULIM, pe parcursul lui 1998 ministerul sănătății n-a încetat să inventeze noi căi pentru subminarea activității Departamentului Medicină ULIM. Până la urmă, după un an de meditații, soluția a fost “găsită”. ULIM a fost lipsită de Spitalul Căilor Ferate, care servea drept bază clinică a universității la acea etapă. Pentru realizarea acestui plan ministerul sănătății spre sfârșitul anului 1998 a recurs la un atac monstruos. Folosind problemele financiare ale țării în scopul lipirii studenților de la ULIM de baza clinică nominalizată, ministerul sănătății a strecurat o Hotărâre a Guvernului prin care se prevedea sistarea finanțării, deci și a activității clinicii Căilor Ferate și, respectiv, aruncarea în stradă a lucrătorilor medicali și a studenților de la ULIM. În aceste condiții Parlamentul a fost nevoit să intervină, pentru a câta oară, și să aducă din nou lucrurile pe făgașul legislativ.

În legătură cu toate aceste activități apare o serie întreagă de întrebări: să fie oare cauzată incapacitatea profesională a ministerului sănătății de activitatea Departamentului Medicină de la ULIM? Oare nu are ministerul sănătății din RM alte ocupații mai importante, decât de a lupta cu ULIM, de a submina o instituție reformatoare, care își propune serviciile pentru promovarea unor concepții noi în învățământul medical din RM?

Oricum, prin Hotărârea Guvernului din 12 iulie 2002, învățământul medical a fost interzis la ULIM, ordonându-se transferul necondiționat al tuturor studenților de la departamentul medicină ULIM și a corpului profesoral-didactic la USMF. Nu vom opina despre caracterul legal sau ilegal al deciziei adoptate. Istoria și posteritatea vor aprecia la justa valoare cele întâmplate. Dialectica ne învață că progresul este o mișcare în ascensiune sub formă de spirală.

Pentru a reconfirma acest adevăr incontestabil menționăm că, totuși, clarviziunea și înțelepciunea administrației publice centrale s-a manifestat, într-o oarecare măsură, prin eliberarea licenței, ce oferă dreptul de a pregăti în cadrul Departamentului Medicină al ULIM specialiști cu studii superioare medicale în domeniul biomedicinii, tehnologiei preparatelor cosmetice și medicale și a biologiei moleculare și genomicii.

10. ULIM ÎN SISTEMUL RELAȚIILOR UNIVERSITARE INTERNAȚIONALE

Experiența. Cele obținute de ULIM în sistemul relațiilor internaționale universitare reprezintă gama unor implementări, bazate pe experiența proprie a conducerii ULIM, centrelor universitare occidentale, cât și celor din fosta Uniune Sovietică. S-a cristalizat un concept educațional propriu, fundamentat, în mare parte, pe realizările și experiența, acumulate pe parcursul anilor.

Astfel, rectorul ULIM, care a activat în domeniu începând cu anul 1975, s-a confruntat cu diverse probleme, care, la rândul lor, au servit drept punct de reper sau sursă de evitare a erorilor, comise în sistemul universitar cunoscut.

Să elucidăm cele afirmate. Atitudinea pozitivă față de cetățeanul străin era ridicată în perioada sovietică la rangul de dogmă – obligatorie atât pentru cei implicați direct în relațiile cu cetățenii străini, cât și pentru societate, în ansamblu. Un fapt concret. Fiind împuternicit cu funcția de conducător al unui detașament de studenți străini, care urma în lunile de vară să ia act de realitățile agriculturii avansate din Moldova Sovietică, am avut misiunea ca, împreună cu alți profesori, să cultivăm tineretului studios de peste hotare arta prășitului culturilor agricole, recoltării manuale a roșiilor și altor munci agricole. Printre studenții străini erau copiii ai demnitarilor de stat,

lideri de partid și persoane importante din multe țări ale lumii.

În epoca sovietică toți profesorii, antrenați în dirijarea procesului de studii în așa-numitul “semestrul muncilor agricole de vară”, urmau să raporteze zilnic despre cele desfășurate, iar subsemnatul personal, la rândul său, aducea informația la cunoștința instanțelor superioare și altor subdiviziuni, care tutelau acest gen de activitate didactică.

De menționat, că administrația publică centrală, apoi cea republicană, supravegheau și conlucrau direct cu conducerea publică locală în cadrul procesului educațional prin muncă al cetățenilor străini.

În regim de alertă permanentă se aflau organele de drept, sub controlul cărora se derulau relațiile interetnice și educaționale de la o persoană la alta.

Era creat un sistem special de tutelare a statutului cetățenilor străini, sistem plasat la nivelul unor norme de drept nescrise. Cetățenii străini, îndeosebi studenții, erau calificați drept oaspeți deosebiți. De altfel, acest fenomen nu comporta un caracter întâmplător. Relațiile dintre băștinași și cetățenii străini reflectă tradițiile din istoria neamului, ce vin din cele mai vechi timpuri.

Activitatea cu studenții străini întotdeauna mi-a invocat realități, transmise din bătrâni. Până la 1711 în Moldova medievală toată lumea nu avea lacăte la ușă. Semnul că stăpânii nu erau acasă îl constituia mătura sau un simplu băț sprijinit de ușă. Iar în zonele vinicole, beciurile, în care se aflau butoaiele cu vin, nu numai că nu erau închise, ci pe o poliță specială, destinată străinului trecător, se afla o bucată de mămăligă proaspătă și brânză de oi. Această tradiție, concomitent cu altele, reflectau caracterul deosebit de ospitalier al moldovenilor de viță veche.

Cu regret, în ultimii ani aceste calități ale neamului nostru au fost prejudiciate. Avem nevoie de muncă asiduă întru readucerea lor la firescul de odinioară, pentru restabilirea tradițiilor și obiceiurilor extraordinare ale moldovenilor.

Primul exemplu. Fiind fidel cauzei și indicațiilor rectoratului de la instituția, în care activam în acel timp, am încercat s-o impun să participe la prășitul porumbului pe fiica conducătorului unui stat din Africa. Reacția a fost promptă. Studenta respectivă mi-a reproșat că subsemnatul este doar un lectoraș simplu și în situația, în care se va încerca să fie obligată la munci agricole, dânsa urma să plece imediat din țară, iar tatăl său – să întrerupă relațiile diplomatice cu Uniunea Sovietică. Imaginați-vă, stimați cititori, într-o situație similară! Cum ați fi procedat?

Al **doilea exemplu.** Deși nu eram membru al Partidului Comunist, conducerea instituțiilor în care am activat m-au abilitat cu funcții de mare responsabilitate în relațiile cu studenții străini.

Anul 1978. Împreună cu alți 10 profesori am avut misiunea de a familiariza studenții străini cu realitățile modului de viață al moldovenilor în condițiile de iarnă. Din numele ministerului

învățământului și Comitetului Central m-am deplasat la comitetul raional de partid Telenești. Prim-secretarul din acest raion l-a împuternicit, în prezența mea, pe președintele comitetului executiv, care, la rândul său, urma să dirijeze, împreună cu subsemnatul, procesul de demonstrare a succeselor, obținute de colhoznicii din satul Mândrești.

Îmbarcați în 8 autobuze, am sosit cu cei 250 studenți și 10 profesori în ziua și la ora indicată. Am constatat, spre marea noastră mirare, că, de fapt, conducerea locală și cea raională nu era prezentă. S-a produs o situație excepțională. Întorcându-ne la Chișinău, l-am contactat pe secretarul comitetului de partid al universității, care mi-a cerut să expun în scris situația creată, ca peste 3 zile la colegiul ministerului învățământului vice-ministrul să prezinte cele descrise și transmise secretarului comitetului de partid al universității drept defaimări la adresa organelor de partid și sovietice. În acea perioadă tocmai expirase termenul de concurs la postul de lector al subsemnatului și, în rezultatul manipulărilor organizate la comandă, n-am fost promovat prin concurs pentru următorii 5 ani.

Paradoxul constă în faptul că multe din persoanele, implicate pe timpuri în episodul nefast al biografiei mele, activează astăzi la ULIM. Însă niciodată nu li s-a reproșat conduita neloyală din trecut, ba, dimpotrivă, experiența lor de lucru cu studenții străini este apreciată și folosită la buna desfășurare a procesului didactic.

Al **treilea exemplu**. Studiilor cetățenilor străini li se acorda un statut deosebit, cât și privilegii universitare de excepție. Toți profesorii antrenați în procesul didactic cu studenții străini studiau în mod obligatoriu, în cadrul unor cursuri speciale și seminare metodologice, obiceiurile, tradițiile, modul de viață, viziunea și conceptul despre societate, viața politică și contemporaneitatea țărilor originare ale studenților străini. Acești profesori universitari erau considerați drept o categorie universitară elitară, deosebită. Punctul de vedere și opinia fiecăruia din cei, care erau antrenați în procesul didactic cu cetățenii străini, adesea erau considerate drept punct de reper pentru ceilalți profesori.

De remarcat că situația expusă este proprie majorității centrelor universitare de peste hotare cu o experiență de secole în pregătirea specialiștilor pentru străinătate.

Majoritatea profesorilor, care activează astăzi la ULIM, au fost antrenați în munca cu cetățenii străini în țară sau peste hotare. Important este că marea parte din ei posedă limbile de comunicare internațională și cunosc specificul activității didactice cu contingentul studenților străini. Aceste cadre constituie floarea și mândria nu numai a ULIM, ci și a țării. Mai mult decât atât, pentru realizarea dezideratului educațional stabilit sunt antrenați în procesul didactic și cetățeni străini, care deja au absolvit ULIM și cunosc specificul instituției noastre și a țării, în ansamblu.

Obstacole

Primii ani de promovare a ULIM au decurs fără excese. După anul 1994, când locomotiva ULIM se deplasa accelerat, n-au întârziat să apară oponenții și invidioșii. Până atunci ei nu au reacționat la realitatea ULIM, fiind siguri din start și dorind insuccesul acestei universități. Însuși titlatura instituției noastre era calificată drept o insinuare intelectuală.

Începând cu **anul 1995** apar primele confruntări serioase la nivel de administrație publică centrală. Astfel, miniștrii sănătății și învățământului de atunci și-au permis să remită o circulară în instituțiile europene, prin care denigrau ULIM și activitatea sa. A fost nevoie de intervenția conducerii Parlamentului RM pentru revocarea acestei circulare clevetitoare.

Anul 1998. Pentru a vă imagina, stimați cititori, gravitatea atitudinii ostile față de conducerea ULIM, vom aminti dispariția miraculoasă a pașapoartelor conducerii universității, eliberate de către Ambasada Canadei la București împreună cu vizele, aplicate pentru participarea la un for internațional al francofoniei din Montreal. Fiind expediate prin poșta rapidă DHL pe adresa Alianței Franceze la Chișinău în anul 1998, aceste documente n-au ajuns la destinație nici până astăzi, deși au fost contactate organele de resort.

Anul 1999. Vice-ministrul sănătății, prin intermediul Ambasadei Moldovei la București, a trimis ministerelor învățământului și sănătății din Siria și Iordania note informative, prin care era expus tendențios punctul de vedere al autorităților publice centrale vis-a-vis de ULIM.

Anul 2000. Unul din colaboratorii Ambasadei Moldovei la Tel-Aviv, încalcând flagrant statutul, pe care îl avea, și-a permis să ponegrească ULIM, absolutizând și exagerând realitățile educaționale, proprii unei alte universități din Moldova, pe care a încercat s-o promoveze din interese meschine, bazate pe legături de rudenie.

Situații, prin care factorii de decizie din Republica Moldova au încercat să compromită și să discrediteze ULIM la nivelul sistemului universitar internațional sunt multiple. Din lipsă de spațiu, pur și simplu, ținem să omitem aceste fenomene negative, dar care vor rămâne pe conștiința celor ce le-au generat.

Prezența unui număr mare de studenți străini la ULIM a implicat instituția în relațiile normelor de drept internațional. În anul 2000, la 3 mai, Guvernul a emis Hotărârea nr.421, prin care a fost adoptat Regulamentul cu privire la instruirea cetățenilor străini și a apatrizilor în instituțiile de învățământ din RM. Punctele 6d și 7 vin în contradicție cu legislația în vigoare a RM, și anume: Legea cu privire la intrare/ieșire din RM; Legea cu privire la Statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor în RM; Regulile de ședere a cetățenilor străini și a apatrizilor în RM. În aceste acte este stabilită procedura de legalizare a aflării cetățenilor străini pe teritoriul RM. Demararea

procedurii este posibilă numai în baza ordinului de înmatriculare a cetățenilor străini la studii. Or, punctele 6d și 7 din regulamentul, adoptat prin hotărârea nr.421, permit înmatricularea la studii a cetățenilor străini numai după legalizarea actelor pentru studii la ministerele afacerilor externe și învățământului din RM, proces prevăzut pentru o perioadă de până la 90 zile. Respectând Regulamentul sus-menționat este imposibilă finisarea procesului de legalizare în termenii stabiliți. Procedura se agravează prin cerința (stipulată în regulamentul respectiv) de a legaliza actele, necesare pentru înmatriculare, la misiunile diplomatice sau consulare ale RM peste hotare, numărul cărora este redus.

La 26 septembrie 2000 Guvernul a emis Ordonanța nr.1 cu privire la stabilirea cuantumului taxelor consulare. Punctul 8, capitolul I, al acestei ordonanțe prevede stabilirea unei taxe de 100 lei pentru examinarea și autorizarea de către Direcția Generală Consulară a demersului, formulat de instituțiile din sfera nebugetară, privind invitarea cetățenilor străini în RM. A se compara – instituțiile bugetare sunt scutite de achitarea unei astfel de taxe.

Nu putem cataloga drept corectă atitudinea lucrătorilor organelor de poliție față de studenții străini. Excesul de zel în verificarea actelor de identitate și a permiselor de ședere, eliberate studenților străini, au cauzat incidente și situații de conflict, care puteau fi evitate, dacă colaboratorii respectivi s-ar fi ghidat de normele de drept naționale și internaționale, inclusiv și normele de conduită civilizată în societate.

Un fenomen la fel de important îl constituie falsificarea masivă a diplomelor de studii, certificatelor academice și altor acte ce provin din instituțiile de învățământ. Conform datelor, de care dispunem, doar în anul 2001 diferite firme și persoane certate cu legea au eliberat pentru cetățenii din Israel peste 200 de diplome false din numele ULIM și alte circa 100 diplome din numele altor universități din republică. Fenomenul comportă un caracter de masă. Mai mult decât atât, dacă deschizi ziarul "*Makler*", poți comanda orice tip de act de studii sau diplomă. Deși conducerea universității a efectuat mai multe demersuri la Procuratură și la Ministerul de Interne referitor la stoparea activității frauduloase a structurilor tenebre, măsurile respective nu s-au dovedit a fi eficiente. În general, problema diplomelor false constituie o pată neagră pentru sistemul învățământului universitar din RM, acesta prejudiciind din imaginea universității noastre și a republicii, în ansamblu.

Realizări

Este cunoscut faptul că succesele ULIM nu numai în plan educațional-național, ci și la nivelul sistemului relațiilor universitare internaționale, se dezvoltă în ascensiune.

Aceste realizări pot fi remarcate doar în plan comparativ. Fără exagerare putem afirma că

am reușit să obținem succese performante într-o perioadă de timp extrem de redusă (zece ani de activitate).

Ar fi ridicol să se considere că realizările cunoscute se datorează doar unei singure sau două-trei persoane. Sunt profund recunoscător ambasadorilor Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova Excelenței Sale doamna Mary Pendelton, domnului Rudolf Perina, doamnei Pamela Hyde Smith, cât și Excelenței Sale doamna Lisa Heilbronn, prim-secretar pentru cultură și presă al Ambasadei SUA în RM; ambasadorilor Republicii Federale Germania în RM Excelenței Sale doamna Irena Kohlhaas, domnului Michael Zickerick, cât și întregului corp diplomatic al acestei misiuni diplomatice, ambasadoarei Franței în RM Excelenței Sale doamna Dominique Gazuy, ambasadorilor Rusiei Excelenței Sale domnul A.V. Papkin, Excelenței Sale domnul P.F. Petrovskii și întregului corp diplomatic al acestei ambasade; ambasadorilor Poloniei în Republica Moldova Excelenței Sale domnul Victor Ross, Excelenței Sale domnul Piotr Narciniak și altor reprezentanțe și misiuni diplomatice, acreditate în RM.

Ținem să menționăm că implementarea ULIM în sistemul universitar internațional a fost susținută, în mare parte, de către ambasadori și misiuni diplomatice ale țării noastre peste hotare: ambasadorul RM în SUA Excelența Sa domnul Ceslav Ciobanu și întreg corpul diplomatic al Ambasadei RM în SUA; ambasadorul RM în Franța Excelența Sa domnul Mihai Popov și întreg corpul diplomatic al Ambasadei RM în Franța; ambasadorii RM în Belgia Excelențele Sale domnii Tudor Botnaru și Ion Căpățână, cât și colaboratorii acestei misiuni în diferite timpuri; Excelențele Sale domnii Nicolae Tăbăcaru, Ion Stăvilă și alții; ambasadorii RM în Israel Excelențele Sale domnii Mihai Bălan și Artur Cozma; ambasadorul RM în Rusia Excelența Sa domnul Valeriu Bobuțac și întreg corpul diplomatic al acestei ambasade.

Cu regret, nu putem să menționăm contribuția ambasadelor RM în România, Ungaria, Polonia, care, în unele cazuri, au fost solidare cu oponenții ULIM, contribuind la crearea unei imagini defavorabile a RM în ansamblu.

La etapa inițială, cu sprijinul instituțiilor sus-menționate, am stabilit relații de activitate, iar apoi și de colaborare cu diferite centre universitare de peste hotare. În calitate de novice în sistemul universitar internațional am fost entuziasmați de semnarea acordurilor cu diverse centre academice. Însă, din păcate, majoritatea acestor acorduri au activat sporadic, unele din ele rămânând doar pe hârtie. Or, buna funcționare a unui acord interuniversitar depinde de mai mulți factori, cel determinant fiind suportul financiar concret, care deseori provine din programe internaționale, RM nefiind parte contractantă. Drept urmare, la ora actuală unele din acordurile, semnate anterior, nu mai funcționează din motivul că n-au fost prolongate.

Aflându-ne în al unsprezecelea an de activitate nu mai semnăm acorduri de dragul colecției numerice, ci selectăm, în mod minuțios, partenerii internaționali. Am avut acord de colaborare cu ASE din București, dar care n-a fost prolongat. Avem acorduri de colaborare științifică, metodică și editorială cu Institutul de Cercetări Economice “Gheorghe Zane” al Academiei Române din Iași; Uniunea Juriștilor din România și Universitatea din Bacău. Cât privește centrele universitare din București, Iași și alte orașe din România, întreținem relații de activitate la nivel de facultăți și catedre. Dispunem de un centru de selecție la Târgu-Jiu.

Situații similare s-au creat în cazul universităților din Belgia, cu care am avut acorduri de colaborare, ce deja au expirat și nu au fost prolongate la nivel de rectorat, însă continuă să funcționeze în baza unor acorduri reînnoite la nivel de facultăți.

Colaborarea didactico-științifică între profesorii ULIM și cadrele universitare de peste hotare se materializează în cadrul proiectelor individuale cu universitățile: la Sapienza, Italia; Frankfurt pe Main, Freiburg, Saarbrücken, Berlin din Germania; Paris-III, Grenoble-II, Rennes-II, Dijon, Aix-Marseille, Franța și multe altele.

Universitatea Liberă Internațională este membru titular al Asociației Internaționale a Universităților (IAU), Asociației Internaționale a Președinților Universităților (IAUP), Agenției Universitare a Francofoniei (AUF).

De altfel, internaționalizarea relațiilor universitare este unul din dezideratele principale, lansate în cadrul Conferinței Mondiale, destinate problemelor învățământului superior, ce a avut loc în 1998 la Paris, UNESCO. În această ordine de idei, ULIM promovează ideile regionalizării, internaționalizării învățământului superior, cât și imaginea sa și a țării, pe care o reprezintă prin studenții și profesorii săi, care s-au aflat la stagii și studii în centrele universitare de peste hotarele țării. Mai mult decât atât, studenții străini, absolvenți ai ULIM, sunt amplasați fără dificultate în câmpul muncii. Printre ei deja se numără funcționari de stat importanți, ca, de exemplu, unul din viceprim-miniștrii Siriei, funcționari în diferite ministere și departamente din Sudan, Algeria, Maroc, România și alte țări. Unii din absolvenții ULIM activează în corpul diplomatic al țărilor respective. În parlamentul țării vecine, România își desfășoară cu succes activitatea doctorii în științe, pregătiți la ULIM, iar alți deputați își continuă studiile la doctorantura ULIM.

Cetățeni străini, doctori în științe, absolvenți ai ULIM, activează în SUA, Germania, Zimbabwe și alte state.

De menționat că în unele țări ale lumii, absolvenții ULIM, grație imaginii instituției noastre pe arena internațională, sunt angajați în câmpul muncii fără restricții. Cel mai elocvent exemplu este cel al Siriei și Sudanului.

Relațiile internaționale universitare în cadrul francofoniei s-au dezvoltat cel mai palpabil. Agenția Universitară a Francofoniei desfășoară extrem de intens și instituționalizat mobilitățile academice, colaborările interuniversitare, această susținere având și un suport financiar important. Astfel, în cadrul francofoniei ULIM s-au realizat 5 acorduri de colaborare cu universitățile din Liège și Louvain, Belgia, Bordeaux-IV, Franța, Montreal, Canada, Tunis-III, Tunisia. Profesorii Departamentului Științe Economice, care susțin cursuri la filiera francofonă “Gestiunea și administrarea întreprinderilor”, s-au aflat în stagii didactico-științifice la universitățile-partenere. Studenții de la filieră anual se deplasează în stagii lingvistice de o lună în Franța, iar cei mai buni studenți au obținut burse AUF pentru un an academic la universitatea din Montreal și alte prestigioase centre universitare.

Prin intermediul acestui volum aș vrea să aduc mulțumiri deosebite Agenției Universitare a Francofoniei și, în special, directorului antenei AUF de la Chișinău domnul Bernard Vanthomme, eforturile susținute ale căruia le apreciem foarte mult.

Este cazul să amintim susținerea proiectelor individuale din partea guvernului Franței, proiecte cofinanțate prin Alianța Franceză din RM, de care au beneficiat profesorii ULIM. Menționăm înalta contribuție a Alianței Franceze în Moldova la organizarea diferitelor seminare didactico-științifice internaționale în cadrul departamentelor ULIM – din inițiativa profesorilor universității - și aducem sincere mulțumiri pentru colaborarea fructuoasă, pe care o derulăm în baza acordului, semnat cu această instituție cultural-diplomatică și, în special, directorului ei domnul Georges Diener.

La capitolul cofinanțări universitare internaționale vom nota activitatea Fundației SOROS din Moldova, grație căreia s-au materializat proiecte atât de grup, cât și individuale.

Un exemplu al implementării parteneriatului internațional este desfășurarea, pe parcursul a 2 ani de zile a proiectului Tempus-Tacis în domeniul managementului bibliotecilor universitare. Împreună cu partenerii centrelor universitare din Anglia și Suedia ULIM, beneficiarul proiectului, a dezvoltat și a perfecționat conceptul Departamentului Informațional-Biblioteconomic, care, în prezent, este racordat la standardele europene cele mai moderne. Personalul DIB al ULIM a beneficiat de un schimb de experiență internațională, în baza căreia a fost efectuată echiparea și informatizarea spațiului bibliotecii ULIM și, în special, a sălii de lectură nr.4.

Din 1997 la ULIM a fost inaugurat Centrul de Formare Europeană din Moldova cu susținerea Institutului de Înalte Studii Internaționale din Nisa, Franța. În cadrul acordului, pe care îl are ULIM cu această instituție, universitatea noastră pregătește la masterat, specialiști în studii europene, iar cei mai buni absolvenți ai ULIM pleacă anual la studii de masterat la Nisa.

În luna noiembrie 2001 a fost semnat acordul de colaborare cu Universitatea din Cantabria, Spania, acord ce va da curs accelerat relațiilor interuniversitare ulterioare. Se află în curs de examinare posibilitatea semnării unor acorduri importante cu universități din spațiul european și nord-american.

În anul 2000 ULIM a încheiat un acord de colaborare valoros cu Universitatea din Luxemburg, instituție ce promovează un model educațional universitar similar cu cel de la ULIM.

ULIM întreține relații de colaborare, în baza acordurilor semnate, cu unele universități din spațiul ex-sovietic precum: Academia Diplomatică din Rusia, Universitatea “Prietenia Popoarelor” din Moscova, Institutul de Relații Internaționale din Moscova (МГИМО), Academia Internațională de Cadre din Kiev, Ucraina.

Relațiile ULIM cu centrele universitare din Orient sunt deosebit de fructuoase. Acordurile, semnate cu universitățile din Aleppo, Damasc, Siria; Khartoum, Sudan; Tizi Ouzou, Algeria; Beirut, Liban, sunt rezultatul unor colaborări, inițiate de ULIM chiar la început de cale. Prezența numărului mare de studenți din țările sus-menționate este o dovadă elocventă a contactelor benefice de cooperare, realizate de rectoratul universității.

Relații serioase avem cu universități din SUA. Astfel, a fost semnat un memorandum cu Universitatea din Richmond, Virginia. Urmează a fi semnat acordul de colaborare cu Drexel University din Philadelphia, Pensilvania. În aceste universități deja își fac studiile studenți de la ULIM, care concomitent cu diploma noastră, vor obține și diploma americană. Se finalizează tratativele referitor la acordarea posibilității de pregătire a medicilor de la ULIM prin intermediul universităților americane și implementarea tehnologiilor avansate nord-americane, ca, de exemplu, telemedicina.

Grație sprijinului, acordat de Agenția pentru Dezvoltare Internațională USAID (filiala Chișinău), și, în special, al domnului Tuan Nguyen, consilier economic principal, ULIM derulează proiecte în domeniul reformei legale și fiscale cu participarea directă a profesorilor departamentelor drept și științe economice.

Sportul internațional

Rectoratul și senatul ULIM acordă o atenție deosebită tuturor domeniilor de activitate a universității. Odată cu procesul educațional și științific în centrul atenției se află și sportul universitar, în special sportul de performanță. Important este, că peste 40% din sportivii de performanță, care își fac studiile în universitățile din republică, sunt concentrați la Universitatea Liberă Internațională din Moldova. Toți acești sportivi își efectuează studiile din contul ULIM în cadrul tuturor departamentelor universității, fără excepție: Medicină, Limbi Străine, Științe

Economice, Drept, Istorie și Relații Internaționale și Inginerie. Conceptul ULIM acordă sportului de performanță un statut privilegiat. Motive serioase sunt din abundență. Să exemplificăm cele afirmate.

La Jocurile Olimpice de la Sydney lotul național olimpic al țării noastre a fost reprezentat prin 25% din sportivii-studenți la ULIM.

Prima echipă de handbal feminin a RM, care a participat la Campionatul Europei, a fost reprezentată în exclusivitate de studente-sportive ale ULIM.

Tot pentru prima dată studenta Departamentului Drept al ULIM Maria Gaidarji a devenit campioana Europei la jocul de dame.

În premieră, în istoria șahului european intercluburi o echipă universitară a reprezentat țara la campionatul de șah din Grecia. Acest fenomen l-a realizat cu echipa ULIM în 2001, care a ocupat locul 19 din cele 38 echipe participante la campionat, și constituite din mari maeștri de clasă internațională.

Să-mi fie iertată, stimați cititori, reiterarea sintagmei ”prima dată”, dar fenomenul merită efortul nostru. Astfel, în anul 2001, pentru prima dată lotul reprezentativ al Republicii Moldova la Campionatul European de șah feminin pe echipe a ocupat locul II, cedând supremația doar Franței, dar depășind echipe extrem de puternice, ca cele ale Angliei, Germaniei, Rusiei, Ucrainei, României și altor state. Lotul a fost constituit, în exclusivitate, din studentele ULIM, marele maestru de clasă internațională Elmira Scripcenco-Lotier, studenta Departamentului Istorie și Relații Internaționale, și Svetlana Petrenco, maestru de clasă internațională, studenta facultății de Psihologie.

În ansamblu, numai pe parcursul anului 2001 sportivii ULIM au obținut peste 250 medalii de aur, argint și bronz la diverse competiții naționale, regionale, europene și mondiale.

În scopul susținerii sportului de performanță, ULIM a alocat surse financiare impunătoare. Cu regret, autoritățile publice municipale și republicane nu și-au permis cel puțin să menționeze acest fapt. Or, prin acest gest ULIM promovează nu numai imaginea sa, ci și a țării.

După trecerea în revistă a momentelor-cheie din viața interuniversitară internațională a ULIM, ținem să remarcăm: ***Universitatea Liberă Internațională din Moldova promovează consecvent idealurile democrației și ale progresului educațional-științific, ce se încadrează armonios în sistemul relațiilor internaționale universitare, fiindcă o universitate modernă nu poate să aspire la topul calității fără componenta internațională, prin care trebuie să-și promoveze genofondul intelectual.***

11. RECUNOAȘTEREA NAȚIONALĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ

Orice activitate sau acțiune, dacă nu are rezultatele scontate, nu poate fi recunoscută și este lipsită de sens. Și viceversa, dacă sunt realizări, succese și aceste activități generează idei, ce cuceresc contemporaneitatea, recunoașterea, respectul și prestigiul sunt garantate.

Activitatea grupului de fondatori, a corpului didactic și studenților ULIM a izbutit să se impună, căpătând în urma unor eforturi supraomenești recunoașterea în plan național și internațional.

Ținem să menționăm că recunoașterea ULIM s-a remarcat sub diverse forme, fiind expusă prin nominalizări ale studenților, profesorilor sau conducerii universității.

Incontestabilă este prezența și prestața fondurilor de aur al ULIM – studențimea și corpul didactic.

Distincții, decorații și nominalizări

Deja în 1995 participarea studenților de la ULIM la conferințe, simpozioane și concursuri studențești fusese menționată prin diplome de merit și premii.

În anii 1996, 1997, 1998, 1999, 2000 și 2001 studenții ULIM care au participat la Strasbourg

la concursul studentesc al țărilor Consiliului Europei, de fiecare dată au izbutit să ocupe locuri de frunte, împărțind locurile 4-10 cu semenii lor din Germania, Marea Britanie, Franța, Bulgaria, Polonia și Ungaria.

Iar la 20-23 septembrie 2000 la Iași, România, studenții ULIM (Lilia CODREANU, Olga GALBUR, Natalia ROTARU, Natalia CHIORESCU, Adela CIUPERCĂ și Luiba GARBUZ) participanți la Congresul Național S.R.LM “Millennium 2000”, au fost menționați cu premiul “Sesiune Poster Clasic cum Laudae” pentru lucrarea **“Diagnosticul imagistic și radiologic complex al cancerului vezicii urinare”**.

Un adevărat triumf al potențialului intelectual al studenților de la ULIM l-a constituit anul 2002. La finele acestui an studenții ULIM au izbutit să cucerească circa 20% din numărul total al bursei de merit, acordate de către Fundația Soros (Moldova). De menționat că aceste burse au fost acordate de către o comisie independentă în baza unor teste și analize a capacităților fiecărui student în parte.

Un număr impunător de studenți ai ULIM cât și absolvenții universității noastre s-au impus prin capacitățile intelectuale, izbutind să obțină mai multe garanturi și burse în universitățile europene, Statele Unite ale Americii și Canada. Mulți din ei s-au realizat, continuându-și activitatea în instituțiile Consiliului Europei, Băncii Mondiale, altor organisme europene și mondiale.

Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova a izbutit să se impună în sistemul educațional național și internațional chiar din primii ani de activitate. Multiplele forme, criteriile și principiile educaționale au fost recunoscute de către diverse foruri internaționale, centre universitare și alte structuri administrative naționale și de peste hotare.

Astfel, la 25 iulie 1995 **WORLD PEACE ACADEMY** diviziunea **INTERNATIONAL ASSOCIATION OF EDUCATORS FOR WORLD PEACE** a acordat rectorului universității Profesorul **Andrei GALBEN** gradul științific de **academician** pentru realizarea conceptului educațional novator.

La 26 decembrie 1995 **ASSOCIATION INTERNATIONALE DES EDUCATEURS POUR LA PAIX MONDIALE** a acordat profesorului **Andrei GALBEN** **DIPLÔME D'HONNEUR INTERNATIONAL** pentru servicii eminente în evaluarea principiilor general umane și dezvoltarea drepturilor omului în relațiile internaționale.

Tot la 26 decembrie 1995 **ASSOCIATION INTERNATIONALE DES EDUCATEURS POUR LA PAIX MONDIALE** a acordat Universității Libere Internaționale din Republica Moldova **DIPLÔME DE RECONNAISSANCE** pentru servicii eminente în **EDUCATION INTERNATIONALE**.

La 12 ianuarie 1996 **INTERNATIONAL ASSOCIATION OF EDUCATORS FOR WORLD PEACE** a acordat rectorului ULIM **Andrei GALBEN** **DIPLOMA OF HONOUR** pentru activitate socială, umanitară, culturală, științifică și filantropie internațională.

Tot în luna ianuarie 1996 **ALLIANCE UNIVERSELLE POUR LA PAIX PAR LA CONNAISSANCE (AUPAC)** a eliberat profesorului universitar **Andrei GALBEN** atestatul de **PROFESOR UNIVERSITAR** cu specializarea **RELATIONS INTERNATIONALES ET INTER-UNIVERSITAIRES**.

La 15 ianuarie 1996, conducerea **INSTITUT DES AFFAIRES INTERNATIONALES** din Paris a înmănat **DIPLOME D'HONNEUR** și calitatea de **MEMBRE DU CONSEIL D'HONNEUR DE L'INSTITUT DES AFFAIRES INTERNATIONALES**.

În aceeași zi **INSTITUT DES AFFAIRES INTERNATIONALES** a acordat profesorului **Andrei GALBEN** printr-o diplomă specială calitatea de **MEMBRE CORRESPONDANT DE L'INSTITUT DES AFFAIRES INTERNATIONALES**.

La 26 decembrie 1996 **ASSOCIATION INTERNATIONALE DES EDUCATEURS POUR LA PAIX MONDIALE** a eliberat rectorului **Andrei GALBEN** certificatul de profesor universitar și calitatea de **PROFESSEUR ASSOCIE des Programmes Internationaux de l'AIEM**.

În luna august 1997 ministerul sănătății al Siriei acordă Departamentului Medicină de la ULIM **DIPLOMA DE MERIT** pentru pregătirea specialiștilor în domeniul stomatologiei.

În toamna anului 1997 rectorului ULIM **Andrei GALBEN** îi este decernat blocul de medalii "Eminescu Integral".

În anul 1998 Rectorul **Andrei GALBEN** devine membru titular al IAUP (Asociația Internațională a Rectorilor).

La 29 august 1998 Președintele Republicii Moldova, **Petru LUCINSCHI** a înmănat rectorului ULIM **Andrei GALBEN** ordinul nr.0380 "**Gloria Muncii**" pentru aport deosebit în fondarea și dezvoltarea universității de alternativă din Republica Moldova, cât și contribuție deosebită în dezvoltarea sistemului educațional.

La 2 septembrie 1998 Consiliul Director al Uniunii Juriștilor din România acordă domnului **Andrei GALBEN** **DIPLOMA DE ONOARE ȘI MEDALIA DE MERIT**.

În anul 1998 **Международная кадровая академия** din Kiev a acordat rectorului universității ULIM titlul de **ACADEMICIAN**.

Doi ani mai târziu aceeași instituție a decernat rectorului **Andrei GALBEN** ordinul nr.007 «**За развитие науки и образования**» pentru merite deosebite în dezvoltarea învățământului

contemporan, activitate prodigioasă științifică, participare activă în elaborarea normelor de drept educațional democratic, ciclului de lucrări în domeniul istoriei dreptului și altor merite. Cu acest ordin au fost decorați: **Askar AKAEV**, Președintele Kîrghistanului, pentru activitate politică și științifică; **Gheidar ALIEV**, Președintele Azerbaidjanului; **Emil CONSTANTINESCU**, pentru activitate politică în calitate de Președinte al României și studii științifice în domeniul geologiei și mineralogiei; **Leonid KRAVCIUC**, om politic din Ucraina, pentru contribuție în obținerea independenței Ucrainei, consolidarea statalității naționale, dezvoltarea principiilor democratice, cât și dezvoltarea științei, culturii și învățământului ucrainean; **Petru LUCINSCHII**, om politic din Republica Moldova, pentru implimentarea principiilor unei societăți democratice, aport personal în dezvoltarea științei și învățământului național, cât și a consolidării sistemului relațiilor internaționale; **Nursultan NAZARBAEV**, Președintele Republicii Kazahstan, pentru implimentarea politicii statului de drept, aport personal în dezvoltarea sistemului educațional național, cât și a consolidării sistemului de relații internaționale; **Mintimer ŞIAMIEV**, om politic, și Președinte al Tatarstanului (subiect federal, parte componentă a statului rus), pentru organizarea și dezvoltarea sistemului educațional național și aport în dezvoltarea școlii superioare și relațiilor internaționale din domeniu.

La 14 februarie 1999 **POLSKA AKADEMIA MEDYCYNY** a acordat profesorului universitar **Andrei GALBEN** titlul de *academician și medalia de aur Albert Schweitzer* pentru merite deosebite în dezvoltarea învățământului universitar medical. Atestatul de academician și certificatul la medalia de aur au fost semnate de Președintele **POLSKA AKADEMIA MEDYCYNY** domnul **Kazimierz Imielinski**, cât și de vicepreședinții acestei academii: Prof. M. D., Dr.h. c.mult. **Bernard LOWN**, deținătorul premiului Nobel pentru pace (USA); prof. M. D., Ph.D. **Katsutaro NAGATA**, laureatul medaliei olimpice **Hippocrates** (Japonia); prof. M. D., Ph.D., Dr.h. c. **Radzislaw SIKORSKI**, laureatul medaliei de aur **MEDICUS MAGNUS** (Polonia); prof. M. D., Ph.D., Dr.h. c. mult **Andrew V. SCHALLY**, deținătorul premiului Nobel în medicină (SUA); prof. M. D., Ph.D., Dr.h. c. mult **Richard ROBERTS**, deținătorul premiul Nobel în domeniul fiziologiei (SUA); prof. M. D., Ph.D., Dr.h. c. mult Sir Siegwart **Horst GÜNTHER**, co-worker al lui Albert Schweitzer în Lambarene (Germania).

În 1999 **Iurie Lujcov**, primarul general al capitalei ruse, acordă rectorului ULIM medalia jubiliară 850 ani de la fondarea Moscovei.

La 2 iunie 2000 *Înalt Presfinția Sa Vladimir, Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove*, acordă domnului **Andrei GALBEN** *diploma* ca semn de recunoștință arhipăstorească pentru activitatea sânguincioasă spre binele și întru mărirea Sfintei Biserici Ortodoxe din Moldova.

La 21 decembrie 2001 ULIM îi este înmănată **DOPLOMA VIP-2001** drept cea mai bună instituție de învățământ din Republica Moldova.

În aceeași zi este acordată **DIPLOMA VIP RECTOR -2001** domnului **Andrei GALBEN**.

Administrația publică centrală a recunoscut activitatea ULIM nu numai prin acreditarea de către CNEAA la 16 iunie 2002, dar și prin prezența conducerii de vârf la diverse manifestații oficiale. Apogeul îl constituie, desigur, prezența Președintelui Republicii Moldova domnul **Vladimir VORONIN** la ședința jubiliară din Palatul Național, dedicată aniversării 10 de la fondarea ULIM.

În discursul de felicitare Domnia Sa a menționat rolul deosebit, pe care îl ocupă Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova în sistemul educațional al țării. Domnul **Vladimir VORONIN** a cerut de la conducerea ministerului educației a Republicii Moldova și rectorii universităților din țară să preia formele, criteriile și principiile educaționale ale ULIM, astfel ca prin remodelarea și perfecționarea învățământului superior să fie posibil de a plasa principiile general umane naționale pe o treaptă net superioară.

Președinte republicii domnul **Vladimir VORONIN** nu numai că a dat o apreciere înaltă aportului ULIM în sistemul educațional, dar a și înmănat distincții de stat unui șir de profesori a universității noastre pentru merite deosebite în dezvoltarea învățământului și științei naționale. Astfel, doamnei **Ana GUȚU, vice-rector**, i-a fost acordat ordinul "**Gloria Muncii**"; **șefei Departamentului Biblioteconomic** doamna **Zinaida SOCHIRCA** și **șefului catedrei Relații Economice Internaționale** domnul **Petru ROȘCA**, le-au fost înmănate medalii "**Meritul Civic**"; iar domnului **Andrei SMOCHINA, șeful Departamentului Drept**, i-a fost acordat titlul "**Om Emerit**".

La aceeași ceremonie **ministrul învățământului** domnul **Gheorghe SIMA** a înmănat 17 **Diplome de Merit** unui grup de profesori de la ULIM pentru activitate prodigioasă în învățământ și știință.

La 19 decembrie 2002 ULIM primește **Diploma VIP-2002** și titlul onorific **Universitatea Anului**.

Iar rectorului ULIM **Andrei GALBEN** în aceeași zi îi este acordată **DIPLOMA VIP RECTOR-2002**

În luna decembrie 2002 **Fundația Soros (Moldova)**, acordă **DIPLOMĂ DE MERIT** și titlul do **RECTORUL ANULUI-2002** domnului **Andrei GALBEN**.

Un loc aparte în multitudinea mențiunilor naționale și internaționale este ocupat de distincțiile, acordate la 14 noiembrie 2002 la Paris de către **SOCIETE D'ECOURAGEMENT**

POUR L'INDUSTRIE NATIONALE (SPI), fondată în 1801 de către Napoleon Bonaparte și devenită structura Guvernului Franței de la 1824.

În ziua menționată Președintele SPI domnul **Bernard MOUSSON** a înmânat conducerii Universității Libere Internaționale din Moldova *DIPLOME și medalia de aur nr. 0102144* pentru implimentarea managementului strategic în învățământul superior.

Concomitent rectorului ULIM i-a fost înmânat *Certificatul și medalia de aur* pentru calități eminente de manager.

12. Palmaresul Doctorilor Honoris Cauza ULIM

Melnic Boris - președintele Comisiei Superioare de Atestare a RM; academician al A.Ș.R.M, pentru merite deosebite în dezvoltarea și consolidarea învățământului și științei universitare în Republica Moldova (16.10.1994)

Constantinescu Emil - președintele Convenției Democratice din România, rectorul Universității București, Președinte al României (1996-2000), pentru aportul personal în consolidarea statalității Republicii Moldova și promovarea statului nostru în organisme internaționale, cât și pentru crearea instituțiilor statale în România democratică, studii în domeniul geologiei și mineralogiei (27.03.1995)

Curchod François - director general-adjunct, Organizația Internațională de Proprietate Intelectuală (Geneva, Elveția), pentru promovarea valorilor general umane și consolidarea normelor de drept intelectual.(23.09.1995)

Kumantos Gheorghios - președintele Organizației proprietății industriale din Grecia, pentru

promovarea valorilor general umane și consolidarea normelor de drept intelectual (25.12.1995)

- Van der Kloot William** - profesor la Universitatea Stony Brook din New York (SUA), pentru studii de excepție în domeniul epidemiologiei și embriologiei, cât și promovarea învățământului universitar medical (27.03.1997)
- Kinsky Ferdinand** - director general al Centrului Internațional de Formare Europeană de pe lângă Consiliul Europei, pentru promovarea idealurilor Consiliului Europei (Franța) (01.06.1997)
- Vitriuc Nicolai** - membru al Curții Constituționale a Rusiei, pentru promovarea normelor de drept constituțional rusesc și promovarea idealurilor general umane (01.09.1997)
- Nigoul Cloud** - director executiv al Institutului de Studii Europene din Nisa (Franța), Secretar general al Academiei pentru Pace și Securitate Internațională, pentru promovarea idealurilor Consiliului Europei (16.10.1997)
- Complisson John** - expert al Centrului de studii a conflictelor din Kent (Marea Britanie), pentru aport deosebit în tentativa de soluționare a conflictului de pe Nistru (16.10.1997)
- Anestiadi Vasile** - academician al A.Ș.R.M., pentru consolidarea și dezvoltarea învățământului medical universitar (01.09.1998)
- Legros Willy** - rector al Universității din Lieje (Belgia), pentru promovarea sistemului educațional european și idealurilor Consiliului Europei (01.09.1998)
- Piotrovski Raimund** - profesor, șef de catedră la Universitatea din Sankt-Petersburg (Rusia), pentru studii meritorii în apărarea și determinarea locului, ocupat de limba română în sistemul lingvistic mondial (01.09.1998)
- Imielinski Kazimierz** - președintele Academiei Poloneze de Medicină (Varșovia), pentru consolidarea învățământului și științei universitare medicale în Europa (01.09.1999)
- Grzeskowiak Alicja** - mareșal al Seimului Poloniei, pentru merite deosebite în susținerea și promovarea Republicii Moldova în instituțiile și organismele europene, cât și studii meritorii în domeniul dreptului contemporan polonez și european (16.10.1999)
- Kaşlev Iurii** - rector al Academiei Diplomatice din Rusia, pentru contribuția la pregătirea specialiștilor din Republica Moldova în domeniul diplomației (03.11.1999)

- Iliescu Ion** - senator al Parlamentului României, Președintele PSD, Președinte al României (1992 -1996, din 2000), pentru aportul personal în consolidarea statalității Republicii Moldova și promovarea statului nostru în organisme internaționale, cât și pentru crearea instituțiilor statale în România democratică (24.03.20)
- Năstase Adrian** - vicepreședinte al Camerei deputaților în Parlamentul României, vicepreședinte al PSD, prim-ministru al României (din 2000), pentru aportul personal în consolidarea statalității Republicii Moldova și promovarea statului nostru în organisme internaționale, cât și pentru crearea instituțiilor statale în România democratică și studii în domeniul dreptului internațional (20.10.2000)
- Snegur Mircea** - primul Președinte al RM, pentru aportul adus la crearea instituțiilor publice din țara noastră și consolidarea statalității Republicii Moldova (18.01.2001)
- Michele Gendreau–Massalaoux** - rectorul Agenției Universitare Francofone (Canada), pentru promovarea idealurilor francofone pe mapamond prin intermediul universităților de limbă franceză (13.04.2001)
- Tuan Anh Nguyen** - consultant economic superior al USAIDEN în RM (SUA), pentru ajutorul deosebit, acordat diverselor instituții și structuri ale Republicii Moldova în perioada de tranziție (15.06.2001)
- Victor Kortcinoi** - mare maestru de clasă internațională la șah (Elveția), pentru contribuția deosebită în promovarea valorilor general umane, colapsului sovietic și crearea unei Europe comune (13.05.2002).

Acordarea titlurilor onorifice Doctor Honoris Causa personalităților notorii indicate constituie recunoștința colectivului ULIM aparatului comunităților naționale și internaționale în dezvoltarea Universității Libere Internaționale din Republica Moldova.